

Home>Money/monetary claims>Securing assets during a claim in EU countries

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a

Možda želite da se određene mjere brzo provedu u državi članici u kojoj se vaš glavni postupak ne rješava u sudskom postupku, bez čekanja konačne presude.

Možda ste započeli postupak pred sudovima, ali su postupci spori, te se osjećate obeshabreno. Bojite se da će dužnik iskoristiti dugo trajanje postupka i različite pravne lijekove kako bi izbjegao vjerovnicima prije donošenja presude. Primjerice, vjerovnik bi mogao odlučiti proglasiti stečaj ili pribjeći prijenosu imovine. Ako je tako, u vašem je interesu da od suda zatražite donošenje privremene mjere.

Na temelju europskog naloga za blokadu računa sud u državi članici EU-a može zamrznuti sredstva na bankovnom računu dužnika u drugoj državi članici EU-a. Postupak se primjenjuje samo na prekogranične predmete, pri čemu sud koji vodi postupak ili boravište vjerovnika moraju biti u državi članici različitoj od one u kojoj se nalazi račun dužnika.

Sud može narediti privremene mjere ili mjere opreza za dužnikovu imovinu. Svrha je tih mjera predvidjeti konačnu presudu o utemeljenosti tijekom određenog razdoblja kako bi se osiguralo njezino provođenje.

Međutim, prilično su velike razlike u uvjetima koji su potrebni za izdavanje tih mjera u državama članicama.

Za detaljne informacije koje se odnose na određenu zemlju odaberite odgovarajuću zastavu.

Posljednji put ažurirano: 12/08/2022

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Belgija

1 Koje vrste mjera postoje?

Svrha je mjera osiguranja (*mesures conservatoires / bewarende maatregelen*) osigurati očuvanje prava. U praksi vjerovnici mogu upotrijebiti te mjere kako bi se zaštitili od rizika da im dužnici neće izvršiti plaćanja.

U slučaju da su same mjere osiguranja nedostatne, sud može naložiti privremene mjere (*mesures provisoires / voorlopige maatregelen*), čije se posljedice mogu usporediti s posljedicama očekivane odluke u glavnom postupku. Pravomoćnom se presudom te privremene mjere mogu potvrditi ili ukinuti.

Sud može naložiti privremene mjere i mjere osiguranja koje se odnose na imovinu dužnika. U svrhu naplate dugova primjenjuje se načelo prema kojem je dužnik obavezan platiti dugove iz sve svoje imovine, neovisno o tome je li riječ o pokretninama (novac, namještaj, nakit, dionice) ili nekretninama (zemlja, zgrade, stambeni objekti). Vjerovnici se mogu pozvati i na prava dužnika umjesto njega (bankovni saldo, plaća).

1.1. Mjere osiguranja

A. Zaštitna mjera zapljene

U hitnim slučajevima bilo koji vjerovnik može zatražiti odobrenje suda da naloži zaštitnu mjeru zapljene (*saisie conservatoire / bewarend beslag*) sve imovine dužnika koja podliježe zapljeni (članak 1413. Pravosudnog zakonika (*Code judiciaire / Gerechtelijk Wetboek*)). Dužnik potom više ne može slobodno raspolagati zaplijenjenom imovinom. To znači da dužnik više ne može prodavati, poklanjati niti opterećivati hipotekom takvu imovinu. Ukidanje ovlasti raspolaganja imovinom primjenjuje se samo u korist vjerovnika koji je zatražio zapljenu imovine; dužnik je i dalje vlasnik imovine i zadržava pravo upotrebe imovine i ostvarivanja dobiti na temelju imovine.

B. Sekvestracija

Sekvestracija (*séquestre/sekwester*) je polaganje sporne imovine na čuvanje do donošenja pravomoćne presude (članak 1955. i dalje Građanskog zakonika (*Code civil / Burgerlijk Wetboek*)). Sekvestraciju mogu dogovoriti stranke međusobno (*séquestre conventionnel / conventioneel sekwester*) ili je može naložiti sud (*séquestre judiciaire / gerechtelijk sekwester*). Za razliku od običnih pologa, sekvestracije se mogu primjenjivati i na nekretnine (članak 1959. Građanskog zakonika).

C. Popis imovine

Svrha je popisa imovine (*inventaire/inventaris* ili *boedelbeschrijving*) utvrditi imovinu koja čini ostavinu, zajedničku bračnu imovinu ili nepodijeljenu imovinu (članak 1175. Pravosudnog zakonika), ako to zatraže vjerovnici, bračni drug ili zajednički nasljednici. Stranke koje su zatražile popis imovine imaju pravo odabrati javnog bilježnika koji će sastaviti popis imovine u obliku javne isprave. U slučaju nesuglasja, magistratski sud (*juge de paix / vrederechter*) dodjeljuje javnog bilježnika (članak 1178. Pravosudnog zakonika). Magistratski sud nadležan je i za rješavanje svih sporova.

D. Pečaćenje

Posljedica je pečaćenja imovine (*apposition des scellés / verzegeling*) da se njome više ne može raspolagati. Ako postoji ozbiljan razlog za pečaćenje, vjerovnik, bračni drug ili nasljednik može zatražiti pečaćenje imovine koja je sastavni dio ostavine, zajedničke bračne imovine ili nepodijeljene imovine (članak 1148. Pravosudnog zakonika). Zahtjev se podnosi magistratskom sudu. Magistratski sud može naložiti uklanjanje pečata ako to zatraže prvobitni podnositelj zahtjeva ili vjerovnik, bračni drug ili nasljednik. Isto tako, svaki prigovor na uklanjanje pečata potrebno je podnijeti magistratskom sudu.

1.2. Privremene mjere

Privremene mjere mogu se opozvati ili ukinuti. Mogu biti naložene u postupku privremene pravne zaštite (*référé / kort geding*) ili u glavnom postupku.

1.3. Privremeno izvršenje

Presuda koja je donesena, ali je se i dalje može osporavati, može se, pod strogim uvjetima, privremeno izvršiti.

Osim u slučaju iznimki utvrđenih zakonom, ili ako sud odluči drukčije u okviru posebno obrazložene odluke, i ne dovodeći u pitanje članak 1414., prigovorom (*opposition/verzet*) podnesenim protiv pravomoćne presude u glavnom postupku obustavlja se njezina provedba.

Osim u slučaju iznimki utvrđenih zakonom, ili ako sud odluči drukčije u okviru posebno obrazložene odluke, i ne dovodeći u pitanje članak 1414., pravomoćna presuda u glavnom je postupku privremeno izvršiva, neovisno o svim žalbama (*appel / hoger beroep*) i bez potrebe za jamstvom, osim ako sud naloži polaganje jamstva (članak 1397. Pravosudnog zakonika).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

A. Zaštitna mjera zapljene

Osoba u čiju je korist donesena presuda, čak i u drugoj državi, može zatražiti od sudskog izvršitelja (*huissier de justice / gerechtsdeurwaarder*) da provede zaštitnu mjeru zapljene imovine dužnika iz presude. Ako takva presuda ne postoji, za provedbu zaštitne mjere zapljene imovine potrebna je sudska odluka.

Zahtjev se podnosi sudu nadležnom za zapljene (*juge des saisies / beslagrechter*) i razmatra se na isti način kao i zahtjev u postupku privremene pravne zaštite (članak 1395. Pravosudnog zakonika). Razdoblje između poziva i rasprave mora iznositi najmanje dva dana, ali se u hitnim slučajevima može skratiti. Jednostrani (*ex parte*) zahtjev (*requête unilatérale / eenzijdig verzoekschrift*) kojim se traži provođenje zaštitne mjere zapljene odvjetnik podnosi sudu nadležnom za zapljene, koji može odobriti provođenje zapljene. Sud nadležan za zapljene mora donijeti odluku u roku od osam dana. Sudski izvršitelj mora dostaviti odluku i obavijest o odluci dužniku iz presude kako bi osigurao da dužnik zna da je protiv njega pokrenut postupak.

Odluka je privremeno izvršiva bez daljnjih formalnosti, ali je obvezujuća samo među strankama. Sud nadležan za zapljene može u bilo kojem trenutku izmijeniti ili ukinuti odluku zbog promjene okolnosti. Naknada koju naplaćuje sudski izvršitelj određena je Kraljevskom uredbom od 30. studenoga 1976. (objavljena u Službenom listu od 8. veljače 1977.).

B. Sekvestracija

U slučaju sporazumne sekvestracije, dovoljan je valjani sporazum između stranaka te sudska odluka nije potrebna. Sekvestraciju može naložiti i sud.

U oba će slučaja biti imenovan depozitar (*gardien judiciaire / gerechtelijke bewaarder*), u sporazumu ili će ga imenovati sud. Depozitar mora postupati s imovinom koja mu je povjerena s dužnom pažnjom. Mora vratiti imovinu kad sekvestracija završi. Depozitar ima pravo primati plaću određenu zakonom (članak 1962. Građanskog zakonika).

C. Privremene mjere

Privremene mjere moraju se zatražiti od suda, u postupku privremene pravne zaštite ili u glavnom postupku. Može ih naložiti i arbitar (članak 1696. Pravosudnog zakonika).

Predsjedavajući sudac prvostupanjskog suda (*tribunal de première instance / rechtbank van eerste aanleg*) može naložiti privremene mjere u svakom hitnom predmetu za koji su, u skladu sa zakonom, nadležni sudovi (članak 584. prvi stavak Pravosudnog zakonika). Takve mjere moraju biti samo privremene i ne smiju imati nikakve konačne niti neopozive učinke. Predsjedavajući suci radnog tribunala (*tribunal du travail / arbeidsrechtbank*) i trgovačkog suda (*tribunal de commerce / rechtbank van koophandel*) isto tako mogu naložiti privremene mjere u hitnim predmetima koji su u nadležnosti njihovih sudova.

Odluka donesena u postupku privremene pravne zaštite ne može biti meritorna u glavnom postupku, što znači da je obvezujuća samo za stranke. Sudac u glavnom postupku ne može ni na koji način biti obavezan takvom odlukom; sud nadležan za zapljene može naložiti isključivo privremene mjere.

U postupku razvoda braka, predsjedavajući sudac obiteljskog suda (*tribunal de la famille / familierechtbank*) može naložiti privremene mjere koje se odnose na osobu, uzdržavanje i imovinu bračnih drugova i njihove djece (članak 1280. prvi stavak Pravosudnog zakonika).

Sudski izvršitelj dostavlja obavijest o mjerama koje se nalažu protustranci i poziva je da poštuje te mjere, prema potrebi uz prijetnju izvršenjem koje će provesti tijela ili povremenim novčanim kaznama. Naknada koju naplaćuje sudski izvršitelj određena je Kraljevskom uredbom od 30. studenoga 1976. (objavljena u Službenom listu od 8. veljače 1977.).

Pri donošenju prvostupanjske presude, magistratski sud može naložiti privremene mjere za razdoblje tijekom kojeg bračni drugovi ili zakonski izvanbračni partneri čiji se odnos raspao i dalje žive zajedno. Takve se mjere mogu odnositi na, na primjer, obiteljski dom, djecu ili imovinu koju posjeduju djeca. Te su mjere u potpunosti privremene i završavaju kad bračni drugovi i zakonski izvanbračni partneri prestanu živjeti zajedno. Njima se ne određuju eventualni dugoročni dogovori nakon razvoda braka. O konačnim dogovorima nakon razvoda braka mora odlučiti prvostupanjski sud.

D. Privremeno izvršenje

Presuda uključuje uputu o izvršenju. Međutim, presudu nije moguće izvršiti sve dok ju je moguće osporavati. Osim u slučaju iznimki utvrđenih zakonom, ili ako sud odluči drukčije u okviru posebno obrazložene odluke, izvršenje se obustavlja sve dok je moguće podnijeti prigovor, osim u slučaju žalbe višem sudu ili kasacijske žalbe Kasacijskom sudu (*Cour de cassation / Hof van Cassatie*) (članak 1397. Pravosudnog zakonika).

Sudac koji je donio presudu može odobriti njezino privremeno izvršenje, osim u predmetima u kojima je to zakonom zabranjeno (članak 1399. Pravosudnog zakonika), kao što su predmeti u pogledu osobnog statusa.

Ako je privremeno izvršenje moguće, provodi se na rizik stranke koja ga je zatražila. Sudac može zatražiti od te stranke da položi jamstvo prije privremenog izvršenja presude (članak 1400. Pravosudnog zakonika). To znači da stranka može postići privremeno izvršenje presude, ali Depozitnom i založnom fondu (*Caisse des dépôts et consignations / Deposito- en Consignatiekas*) mora dostaviti novčani iznos ili bankovno jamstvo. Razlog tome je činjenica da presuda može biti izmijenjena na temelju žalbe i vjerovnik može imati pravo na naknadu.

2.2 Glavni uvjeti

A. Zaštitna mjera zapljene

Zaštitna mjera zapljene može se provesti samo u hitnim predmetima i ako je dug utvrđen, izražen u fiksnom iznosu i dospio.

Hitnost podrazumijeva da je solventnost dužnika ugrožena, čime se ugrožavaju i prava vjerovnika nad imovinom dužnika. Zaštitna mjera zapljene ne može se upotrijebiti kao sredstvo vršenja pritiska, ali je dopuštena ako je, na temelju objektivnih kriterija, financijska situacija dužnika ugrožena. Hitnost mora postojati kad je zapljena naložena i kad sud mora odlučivati o produljenju zapljene.

Zahtjev vjerovnika mora biti utvrđen, što znači da se mora činiti dostatno opravdanim i ne smije postojati razumni razlog za njegovo osporavanje. Isto tako, mora biti izražen u fiksnom iznosu. Iznos zahtjeva mora biti određen ili ga barem mora biti moguće privremeno procijeniti. Ako točan iznos duga još nije određen, procijenit će ga sud. Konačno, plaćanje duga mora biti dospjelo. Drugim riječima, vjerovnik mora imati pravo zatražiti plaćanje. U skladu s člankom 1415. Pravosudnog zakonika ovaj je uvjet prihvatljiv, pa su zahtjevi u pogledu budućeg redovnog dohotka (uzdržavanje, najam, kamate) te čak i privremeni ili potencijalni zahtjevi podložni zaštitnoj mjeri zapljene.

B. Sekvestracija

Sud može naložiti sekvestraciju zaplijenjene pokretnine, pokretnina i nekretnina u pogledu čijeg se vlasništva ili posjedovanja spore dvije ili više osoba te dobara koje dužnik nudi kako bi namirio dug (članak 1961. Pravosudnog zakonika). Općenito, ovo se pravilo primjenjuje u svim slučajevima u kojima okolnosti predmeta opravdavaju upotrebu sekvestracije kao oblika mjere osiguranja kako bi se osiguralo da dobra ostanu u postojećem stanju, ne dovodeći u pitanje konačnu odluku. Hitnost je nevažna. Međutim, sud će oprezno postupati kada nalaže sekvestraciju s obzirom na to da je riječ o ozbiljnoj i izvanrednoj mjeri koju je moguće odobriti samo na temelju dostatnih i važnih razloga.

C. Privremene mjere

Postupak privremene pravne zaštite kojim se zahtijevaju privremene mjere može se pokrenuti samo ako je predmet toliko hitan da će podnositelj zahtjeva pretrpjeti značajne gubitke ili biti u iznimno nepovoljnom položaju ako se mjere ne poduzmu odmah. Hitnost je stoga ključni zahtjev postupka privremene pravne zaštite.

Privremene mjere odobrene u okviru glavnog postupka isto tako moraju biti hitne. Zbog toga se te mjere nazivaju i „hitne privremene mjere” (*mesures provisoires urgentes / dringende voorlopige maatregelen*) kad ih zatraži magistratski sud.

D. Privremeno izvršenje

Kriterij koji sud primjenjuje kad odlučuje hoće li odobriti ili odbiti privremeno izvršenje postojanje je rizika kojem je vjerovnik izložen da će protustranka nepotrebno odlagati ili sprječavati izvršenje presude. Ako protustranka podnese prigovor ili žalbu isključivo kako bi spriječila izvršenje presude, to će potaknuti sud koji je donio presudu da naloži privremeno izvršenje. Međutim, u određenim je slučajevima to zabranjeno (vidjeti prethodno navedeno).

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijevati takvim mjerama?

A. Zaštitna mjera zapljene

Sve vrste imovine (pokretna, nepokretna, nematerijalna) mogu biti predmet zaštitne mjere zapljene. Međutim, određene vrste imovine ne mogu se zaplijeniti ili se mogu samo djelomično zaplijeniti. Nemogućnost njihove zapljene temelji se na zakonu, prirodi imovine ili poveznici između imovine i dužnika.

U članku 1408. Pravosudnog zakonika navedena je imovina koju nije moguće zaplijeniti. Ukratko, riječ je o imovini koja je dužniku neophodna kako bi njegova djeca nastavila školovanje ili strukovno osposobljavanje, koja je ključna za zanimanje dužnika ili mu je potrebna za vjersko štovanje, kao i za kupovinu hrane i goriva. U članku 1410. stavku 2. Pravosudnog zakonika navode se vrste tražbina koje ni u kojem slučaju ne mogu biti predmet zapljene, posebno tražbine u pogledu obiteljskih naknada i minimalne plaće.

Plaća dužnika i jednakovrijedni dohodak mogu se samo djelomično zaplijeniti. Predmetni iznosi određeni su u članku 1409. stavku 1. Pravosudnog zakonika i svake se godine prilagođavaju kraljevskom uredbom u skladu s indeksom potrošačkih cijena. Člankom 1410. stavkom 1. Pravosudnog zakonika opseg primjene iznosa koji su djelomično podložni zapljeni proširuje se na izvore prihoda kao što su naknade za uzdržavanje, mirovine, naknade za nezaposlene, doplatci za radnu nesposobnost ili invaliditet.

Sudski izvršitelj sastavlja službeni popis imovine koja se zapljuje imajući na umu njezinu moguću naknadnu prodaju, osim ako se uz pomoć sudskog izvršitelja može postići sporazum s vjerovnikom. Strogo je zabranjeno sakriti imovinu koju je popisao sudski izvršitelj te takva radnja može dovesti do kaznenog progona.

B. Sekvestracija

Sud može naložiti sekvestraciju zaplijenjenih pokretnina dužnika, pokretnina i nekretnina u pogledu čijeg se vlasništva ili posjedovanja spore dvije osobe ili više njih te dobara koje dužnik nudi kako bi namirio dug (članak 1961. Pravosudnog zakonika).

C. Privremene mjere

Privremene mjere mogu se naložiti u postupku privremene pravne zaštite za sve vrste predmeta. Predsjedavajući sudac prvostupanjskog suda nadležan je za sve vrste građanskih sporova u okviru općeg prava. Predsjedavajući sudac radnog tribunala ili trgovačkog suda odlučuje o predmetima u području radnog prava ili trgovačkog prava.

Obiteljski sud može naložiti privremene mjere za razdoblje u kojem stranke i dalje žive zajedno. Takve se mjere mogu odnositi na, na primjer, obiteljski dom, djecu ili imovinu koju posjeduju djeca. Međutim, to se primjenjuje samo na bračne parove (članak 223. stavak 1. Pravosudnog zakonika) i zakonske izvanbračne partnere (članak 1479. stavak 1. Pravosudnog zakonika) te nije primjenljivo na *de facto* izvanbračne partnere.

D. Privremeno izvršenje

U načelu, ako sud to naloži, sve se presude mogu privremeno izvršiti, osim u slučajevima u kojima je to zakonom zabranjeno (članak 1399. Pravosudnog zakonika).

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

A. Zaštitna mjera zapljene

Dužnik iz presude ne gubi prava vlasništva ili prava nad zaplijenjenom imovinom ili prava upotrebe imovine i ostvarivanja dobiti na temelju imovine (upotreba, iznajmljivanje, dohodak, dobit). Učinak je zaštitne mjere zapljene isključivo nemogućnost prodaje ili opterećivanja imovine hipotekom. Uklanjanje tih ovlasti raspolaganja znači da će svaka takva transakcija koju dužnik iz presude ipak izvrši biti valjana, ali neće proizvoditi učinke u odnosu na vjerovnika iz presude. Vjerovnik takvu transakciju ne mora uzeti u obzir i može postupiti kao da ona ne postoji.

B. Sekvestracija

Kao i u slučaju običnih pologa, sekvestracija znači da se materijalno posjedovanje imovine prenosi depozitaru. Depozitar može poduzeti isključivo mjere namijenjene za očuvanje imovine.

C. Privremene mjere

Nije primjenljivo.

D. Privremeno izvršenje

Privremeno izvršenje znači da se presuda izvršava neovisno o vjerojatnosti da može biti izmijenjena na temelju žalbe ili prigovora. Podnositelj zahtjeva snosi rizik povezan s izvršenjem (vidjeti prethodno navedeno).

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

A. Zaštitna mjera zapljene

Zaštitna mjera zapljene podliježe roku koji u načelu iznosi tri godine. Međutim, sud nadležan za zapljene može odrediti kraće razdoblje. Zapljenjena se može obnavljati do isteka roka početnoga vremenskog ograničenja. Obnavljanje, tj. produljenje postojećeg roka, dopušteno je ako za to postoje valjani razlozi te se hitnost situacije nije promijenila.

B. Sekvestracija

Zakonom nije propisan rok za sekvestraciju. Ako više ne postoji rizik od nemogućnosti očuvanja imovine u postojećem stanju koje bi moglo dovesti u pitanje konačnu odluku, sekvestracija se ukida.

C. Privremene mjere

Zakonom nije propisan rok za privremene mjere. Pravomoćnom presudom o sporu takve se mjere mogu potvrditi ili ukinuti.

D. Privremeno izvršenje

Nije primjenljivo.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

A. Zaštitna mjera zapljene

Ako sud nadležan za zapljene odbije odobriti zaštitnu mjeru zapljene, vjerovnik iz presude može osporavati odluku suda u roku od jednog mjeseca od njezine dostave (članak 1419. prvi stavak i članak 1031. Pravosudnog zakonika). Predmetom će se postupiti na isti način kao i pred prvobitnim sudom; presuda se donosi bez održavanja rasprave (*en chambre du conseil / in raadkamer*). Ako se zapljena tada odobri, a vjerovnik iz presude želi spriječiti provedbu zapljene, dužnik iz presude mora podnijeti prigovor žalbenom sudu (*cour d'appel / hof van beroep*) u svojstvu pogođene treće strane (*tierce opposition / derdenverzet*).

Ako sud nadležan za zapljene odobri zaštitnu mjeru zapljene, dužnik iz presude ili bilo koja druga zainteresirana strana isto tako može podnijeti prigovor protiv te odluke u svojstvu pogođene treće strane (članak 1419. Pravosudnog zakonika). Prigovor se mora podnijeti u roku od jednog mjeseca od datuma dostave odluke kojom se odobrava zaštitna mjera zapljene te će o njemu odlučiti sud koji je donio odluku (članak 1125. Pravosudnog zakonika). Ako sud nadležan za zapljene ne odobri prekid izvršenja, takav prigovor nema suspenzivan učinak.

B. Sekvestracija

Nije primjenljivo ako je sekvestracija predmet dogovora između stranaka.

Sekvestracija koju je naložio sud odluka je koju je moguće osporavati na uobičajene načine predviđene Pravosudnim zakonikom.

C. Privremene mjere

Svaka stranka koja smatra da joj je odlukom donesenom u postupku privremene pravne zaštite nanesena šteta može podnijeti prigovor ili žalbu. Žalbeni sud odlučuje o žalbama protiv odluka koje je donio predsjedavajući sudac prvostupanjskog suda ili trgovačkog suda. Žalbe protiv odluka predsjedavajućeg suca radnog tribunala moraju se podnijeti radnom sudu (*cour du travail / arbeidshof*).

Rok za podnošenje prigovora ili žalbe jedan je mjesec od datuma na koji je sudski izvršitelj u postupku pokrenutom sudskim pozivom (*assignation/ dagvaarding*) ili na temelju dobrovoljnog pojavljivanja (*comparution volontaire / vrijwillige verschijning*) dostavio odluku, te jedan mjesec od datuma na koji je dostavljena posebna sudska obavijest (*pli judiciaire / gerechtsbrief*), ako je oduka donesena na temelju jednostranog (*ex parte*) zahtjeva.

D. Privremeno izvršenje

Protiv privremenog izvršenja ne može se podnijeti žalba. Žalbeni sud ni u kojim okolnostima ne može zabraniti niti obustaviti izvršenje presude (članak 1402. Pravosudnog zakonika).

Posljednji put ažurirano: 24/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Bugarska

1 Koje vrste mjera postoje?

Suđenje obično obilježavaju kraća ili dulja trajanja. Dulje trajanje, koje proizlazi iz njegovih različitih faza i različitih stupnjeva, može ponekad dovesti do nedjelotvornosti pravne zaštite koja se traži zbog kašnjenja u izricanju presude ili njezinu stupanju na snagu. Imajući to na umu, zakonodavac je predvidio niz mjera usmjerenih na osiguranje djelotvornosti tražene sudske zaštite kojima se tuženiku ograničava ostvarivanje određenih imovinskih prava.

Pitanja povezana s osiguranjem tražbine uređena su odredbama članaka od 389. do 404. Zakona o parničnom postupku (ZPP).

U skladu s člankom 391. ZPP-a osiguranje tražbine dopušteno je u slučajevima u kojima bi bez takvih privremenih mjera tužitelju bilo nemoguće ili prilično teško ostvariti prava koja proizlaze iz presude te kad je: (a) tražbina potkrijepljena čvrstom dokaznom dokumentacijom, ili (b) sud određuje iznos jamstva u skladu s člancima 180. i 181. Zakona o obvezama i ugovorima (ZOU). Na temelju diskrecijske odluke suda jamstvo se može zatražiti čak i kad postoji čvrsta dokazna dokumentacija.

Temeljni je preduvjet i obavezan uvjet za odobravanje privremenih mjera rizik da tužitelj neće moći ostvariti svoja prava koja proizlaze iz presude koja može biti izrečena u odnosu na potencijalno potkrijepljen zahtjev.

Da bi mogao odobriti osiguranje tražbine, sud procjenjuje postoje li sljedeći preduvjeti: potreba za osiguranjem tražbine, vjerojatno opravdanje tražbine i privremene mjere, kako ju je naveo tužitelj, koja je odgovarajuća i primjerena u smislu potreba određenog predmeta i pravne zaštite koja se izričito traži.

U skladu s člankom 397. stavkom 1. ZPP-a pravom se predviđaju sljedeće privremene mjere:

zapljenjena nekretnina

ovrha na pokretninama i potraživanjima, uključujući ovrhu na vlasničkom udjelu u poduzeću
ostale odgovarajuće mjere koje odredi sud, uključujući zapljenu motornog vozila i zastoj ovrhe.

Sud može odobriti i veći broj mjera osiguranja do iznosa tražbine (jer ne postoji potreba za osiguranjem koje prelazi taj iznos).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

U skladu s odredbama članka 34. ZPP-a osiguranje tražbine dopušteno je:

u skladu s člankom 389. ZPP-a – za sve vrste tražbina – u bilo kojoj fazi sudskog postupka, a prije zaključenja ispitivanja žalbe u žalbenom postupku

u skladu s člankom 390. ZPP-a sve se tražbine mogu osigurati čak i prije pokretanja postupka (osiguranje buduće tražbine).

Zahtjev za privremene mjere u pogledu predmeta u tijeku:

Tužitelj dostavlja zahtjev sudu koji je nadležan za rješavanje tog pravnog spora. Da bi se odobrilo osiguranje tražbine, moraju postojati preduvjeti utvrđeni u članku 391. ZPP-a: vjerojatno opravdanje tražbine, potreba za osiguranjem tražbine tj. rizik da se odluka suda kojom se potvrđuje tražbina (ako je takva odluka izdana) neće moći izvršiti jer je tuženik prodao svoju imovinu koja se može zaplijeniti te primjerenost navedene mjere. U skladu s člankom 391. stavcima 2. i 3. ZPP-a, u slučaju da ne postoje dostatni dokazi za dokazivanje vjerojatnog opravdanja tražbine sud može prema svojoj diskrecijskoj odluci isto tako zatražiti plaćanje novčanog jamstva u iznosu koji odredi.

Osiguranje tražbine dopušteno je i kad je predmet obustavljen.

Zahtjev za osiguranje buduće tražbine:

Zahtjev se dostavlja na adresu prebivališta tužitelja ili adresu na kojoj se nalazi imovina koja će poslužiti za osiguranje tražbine. Zahtjev za dopuštanje privremene mjere za „zastoj ovrhe” mora se dostaviti sudu nadležnom u mjestu u kojem se provodi ovrha.

Ako se odobri privremena mjera u odnosu na buduću tražbinu, sud određuje rok za prijavu tražbine koji ne može biti dulji od jednog mjeseca. Materijalni preduvjeti za odobravanje takvih privremenih mjera jednaki su onima koji se odnose na odobravanje privremenih mjera u pogledu predmeta u tijeku.

U zahtjevu treba navesti zatraženu privremenu mjeru i vrijednost tražbine. On se mora dostaviti nadležnom regionalnom sudu ili nadležnom okružnom sudu ovisno o sudskoj nadležnosti u skladu s člankom 104. ZPP-a.

Zahtjev može dostaviti osoba na koju se zahtjev odnosi ili njezin službeni zastupnik (odvjetnik). Preslika zahtjeva nije potrebna jer se on ne dostavlja protivnoj stranci s obzirom na to da je postupak za privremenu pravnu zaštitu *ex parte* postupak, koji se vodi bez sudjelovanja druge stranke (na čiju će imovinu utjecati odobrena mjera).

Privremene mjere koje sud odobri mogu biti sljedeće:

zapljenjena nekretnina koju provodi registarski ured

ovrha na pokretninama i potraživanjima dužnika koju provodi državni ili privatni izvršitelj, među ostalim preko obavijesti koje šalje trećim stranama kao što su banke i druge kreditne institucije

privremene mjere u pogledu automobila koje provodi nadležna služba prometne policije

privremene mjere „zastoja ovrhe” – presliku sudskog rješenja o danom odobrenju treba dostaviti nadležnom izvršitelju koji je pokrenuo ovršni postupak
ostale mjere predviđene zakonom koje provodi nadležni državni ili privatni izvršitelj kojeg osoba odabere.

Međutim, Zakonom o nesolventnosti banaka (*Zakon za bankovata nesastoyatel'nost*, ZBN), kao posebnim zakonom, izričito je predviđeno osiguranje tražbina radi obnavljanja nesolventne mase banke. U skladu s člankom 53. stavkom 2. Zakona o nesolventnosti banaka osiguranje tražbine odobrava se ako je zahtjev potkrijepljen dovoljnim dokazima za pretpostavku da je tražbina opravdana. Ako je tražbina vjerojatno neopravdana, općim je pravom dopušteno odobravanje mjera osiguranja ako se pruži jamstvo, dok u skladu s posebnim zakonom vjerojatno opravdanje čini uvjet *sine qua non* za odobrenje osiguranja

tražbine. Stoga se osiguranje tražbine odobrava ako izneseni argumenti i dokazi opravdavaju zaključak da je tražbina vjerojatno opravdana. To je razumljivo s obzirom na to da je, u skladu s člankom 403. ZPP-a, stranka koja zahtijeva mjeru osiguranja odgovorna za štetu koja se protivnoj stranci nanese mjerama osiguranja. Zakonodavac potvrđuje da obveze naknade takve štete ne bi trebale nastati u odnosu na imovinu nesolventne banke (jer bi se time oštetila nesolventna masa i nanijela šteta vjerovnicima) te stoga utvrđuje zahtjev da se traženo osiguranje tražbine odobri samo ako su izneseni dovoljni dokazi vjerojatnog opravdanja tražbine.

U skladu s člankom 629.a stavkom 1. točkom 2. Zakona o trgovini (*Targovski zakon*) mjere navedene u članku 630. stavku 1. točki 4. Zakona o trgovini mogu se odobriti kao prethodne mjere osiguranja u postupku u slučaju nesolventnosti ako je to potrebno da bi se očuvala imovina dužnika. Te mjere uključuju određivanje ovrhe, imenovanje privremenog upravitelja u slučaju nesolventnosti, određivanje zastoja ovršnog postupka koji je u tijeku, pečaćenje prostorija, opreme itd. Predmetnim pravilom pretpostavlja se da bi zahtjev u skladu s člankom 625. Zakona o trgovini trebao biti dopušten, da bi trebao biti potkrijepljen pisanim dokazima kojima se utvrđuje vjerojatno postojanje činjenica na kojima se temelji tražbina i, ako to nije potkrijepljeno takvim dokazima, da bi podnositelj zahtjeva trebao pružiti jamstvo u iznosu koji utvrdi sud kako bi se dužniku nadoknadila prouzročena šteta u slučaju da se ne utvrdi da je dužnik nesolventan odnosno prezadužen (članak 629.a stavak 2. Zakona o trgovini) te da bi trebao postojati interes za osiguranje (ako dužnik potroši, uništi i/ili sakrije svoju imovinu te time ugrozi interese vjerovnika i, ako se tražene mjere ne odrede, vjerovnici mogu pretrpjeti štetu jer se ne bi mogli namiriti pri monetizaciji imovine dužnika). Zakonom je propisano i da mjera osiguranja koja se traži treba biti primjerena i relevantna u pogledu potrebe za osiguranjem tražbine.

Iz pravila navedenog u članku 629.a stavku 1. Zakona o trgovini može se zaključiti da se prethodno osiguranje u postupku za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti odobrava samo ako postoji stvarni rizik da će dužnik prodati svoju imovinu u time nanijeti štetu vjerovnicima. Samo ako je ispunjen taj preduvjet, sud je obavezan razmotriti jesu li ispunjeni ostali preduvjeti predviđeni člankom 629.a stavkom 2. Zakona o trgovini.

2.2 Glavni uvjeti

Materijalni preduvjeti za dopuštanje privremenih mjera (kako je prethodno opisano) utvrđeni su u članku 391. ZPP-a.

Osiguranje tražbine za uzdržavanje dopušteno je čak i ako nisu ispunjeni zahtjevi iz članka 391. ZPP-a, a u tom slučaju sud može poduzeti privremene mjere po službenoj dužnosti.

Može se dopustiti i djelomično osiguranje tražbine, ali samo kad je riječ o onim dijelovima koji su potkrijepljeni dovoljnim dokazima.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeagati takvim mjerama?

Općenito sva imovina dužnika može podlijeagati privremenim mjerama. Osiguranje novčane tražbine ovrhom na potraživanjima koja ne podliježu ovrsi nije dopušteno.

U skladu s člankom 393. stavkom 1. ZPP-a osiguranje novčane tražbine prema državi, državnim institucijama i zdravstvenim ustanovama u skladu s člankom 5. stavkom 1. Zakona o zdravstvenim ustanovama nije dopušteno.

Sljedeće vrste imovine podliježu privremenim mjerama:

potraživanja tuženika prema kreditnim institucijama na bankovnim računima otvorenima kod tih institucija

pokretnine

nekretnine

automobili, u pogledu njihove zapljene

ovršne radnje

određena imovina dužnika od kojeg se potražuje dug kako je preispitana u drugim slučajevima izričito utvrđenima u zakonu.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Sva dužnikova raspolaganja predmetom mjere osiguranja nevažeća su u odnosu na osobu na čiji su zahtjev uvedene mjere osiguranja. U pogledu nekretnina nevaljanost ima učinak samo kad je riječ o raspolaganjima izvršenim nakon upisa ovrhe u registar, u skladu s člankom 452. ZPP-a. Osim te relativne nevaljanosti, izvršena raspolaganja u potpunosti su izvršiva i proizvode svoje pravne učinke.

Člankom 453. ZPP-a uređuje se pretpostavka neizvršivosti, u odnosu na vjerovnika i povezano vjerovnike, prava stečenih nakon što se ovrha unese u registar te se zaprimi obavijest o ovrši.

U skladu s člankom 401. ZPP-a osigurani vjerovnik može podnijeti tužbu protiv treće odgovorne strane za iznose ili imovinu koju potonja odbija dobrovoljno predati.

Troškove povezane s postupcima osiguranja tražbine snosi osoba na čiji su zahtjev odobrene privremene mjere, kako je predviđeno člankom 514. ZPP-a, upućivanjem na članak 401. ZPP-a kojim se uređuju privremene mjere.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Odobrenje osiguranja tražbine daje se na temelju načela da se u odnosu na predmet koji je u tijeku odgovarajuća privremena mjera uvodi prije zaključenja predmeta odgovarajućom presudom koja je stupila na snagu.

Ako se odobri privremena mjera u odnosu na buduću tražbinu, sud određuje rok za prijavu tražbine koji ne može biti dulji od jednog mjeseca. Ako nema dokaza o prijavi tražbine u utvrđenom roku, sud otkazuje privremene mjere po službenoj dužnosti, u skladu s člankom 390. stavkom 3. ZPP-a.

U slučaju prijave tražbine zbog koje su odobrene privremene mjere, kao što je to obično slučaj, privremene mjere ostaju na snazi i imaju pravni učinak do zaključenja predmeta.

Odredbama članka 402. ZPP-a uređuje se postupak ukidanja odobrenih privremenih mjera. Njime se propisuje da zainteresirana strana mora podnijeti zahtjev čiju presliku mora uručiti osobi koja je zatražila odobravanje privremenih mjera. Osoba koja je zatražila odobravanje privremenih mjera može dostaviti prigovor u roku od tri dana. Sud, koji zasjeda na zatvorenoj sjednici, ukida privremene mjere ako više ne postoji razlog zbog kojeg su mjere odobrene ili je tuženik podnio jamstvo, u propisanom roku, polaganjem cjelokupnog iznosa koji je tužitelj zatražio (članak 398. stavak 2. ZPP-a). Rješenje suda o ukidanju privremenih mjera podložno je žalbi podnošenjem privatnog prigovora u roku od jednog tjedna.

Zamjena odobrenih privremenih mjera, kako je predviđeno člankom 398. ZPP-a, može se odobriti u sljedeća dva slučaja:

u skladu sa stavkom 1. – sud, koji djeluje na zahtjev jedne od stranaka, može, nakon što je obavijestio drugu stranku i uzeo u obzir njezine prigovore koje je dostavila u roku od tri dana nakon što je obaviještena, dopustiti zamjenu jedne vrste privremene mjere drugom

u skladu sa stavkom 2. – u slučaju osiguranja tražbine čija se vrijednost procjenjuje u novcu, tuženik može u svakom trenutku zamijeniti odobreno osiguranje, bez pristanka druge stranke, novčanim zalogom ili drugim instrumentima osiguranja u skladu s člancima 180. i 181. ZOU-a.

U slučajevima utvrđenima člankom 398. stavkom 1. točkom 2. ZPP-a opoziva se ovrha ili zapljena.

Zakonom se tuženika ne sprječava da podnese zahtjev protiv tužitelja za naknadu štete koja je tuženiku nanescena privremenim mjerama, ako je tražbina koja podliježe odobrenim privremenim mjerama opozvana ili tražbina nije prijavljena u propisanom roku, kao i u slučaju da je predmet zaključen (članak 403. ZPP-a).

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

U skladu s člankom 396. ZPP-a na sudsko rješenje u pogledu osiguranja tražbine može se podnijeti žalba privatnim prigovorom u roku od jednog tjedna. Za tužitelja to razdoblje od jednog tjedna počinje kada mu se dostavi rješenje, dok za tuženika (osobu protiv koje su odobrene privremene mjere) ono počinje od dana kada je izvršitelj, registarski ured ili sud tuženiku dostavio obavijest o uvedenim privremenim mjerama. Preslika privatnog prigovora mora se dostaviti drugoj stranci, koja treba odgovoriti u roku od jednog tjedna.

Trećim stranama se isto tako priznaje da imaju pravni interes za podnošenje žalbe ako mjera osiguranja utječe na njihovu imovinu. U *ex parte* postupku za privremenu pravnu zaštitu sud ne razmatra je li tuženik nositelj prava u odnosu na koja se zahtijeva ograničenje njegovih ovlasti raspolaganja. Zbog toga ovrha može biti određena za nekretnine koje nisu u vlasništvu dužnika. U tom bi slučaju stvarni vlasnik imao pravo žalbe na rješenje kojim se odobrava ovrha iako je taj vlasnik treća strana u odnosu na postupak.

U slučaju žalbe na rješenje kojim se odbija odobrenje osiguranja tražbine tuženiku se ne dostavlja preslika žalbe podnositelja zahtjeva jer se i u toj fazi radi o *ex parte* postupku.

Ako je žalbeni sud potvrdio rješenje o odobravanju ili odbijanju privremenih mjera, rješenje ne podliježe žalbi u kasacijskom postupku. Ako je žalbeni sud odobrio privremene mjere koje je prvostupanjski sud bio odbio, rješenje žalbenog suda podložno je žalbi podnošenjem privatnog prigovora pred Vrhovnim kasacijskom sudom ako su ispunjeni preduvjeti u skladu s člankom 280. ZPP-a za dopuštanje takve žalbe.

U skladu sa Zakonom o parničnom postupku koji je trenutačno na snazi, odobrene privremene mjere i iznos jamstva koji je odredio sud kao uvjet za odobravanje privremenih mjera podliježu pravu na žalbu. Međutim, žalba pred žalbenim sudom ne može dovesti do obustavljanja privremenih mjera prije nego što viši sud izda rješenje o žalbi i odredi ukidanje.

Posljednji put ažurirano: 22/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Češka

1 Koje vrste mjera postoje?

Privremene mjere:

Privremene mjere služe za uređivanje odnosa među strankama tijekom određenog razdoblja, odnosno privremeno, ili kada postoji zabrinutost da bi izvršenje sudske odluke moglo biti ugroženo.

Općenito, privremene mjere izdane prije početka postupka o meritumu uređene su člankom 74. i dalje Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 99/1963, kako je izmijenjen), dok su privremene mjere nakon početka takvog postupka uređene člankom 102. Zakona. Posebne privremene mjere za određene situacije uređene su Zakonom o posebnim sudskim postupcima (Zakon br. 292/2013), i to privremene mjere kojima se uređuju situacije neodgovarajuće skrbi za maloljetnika (članak 452. i dalje) te privremene mjere radi pružanja zaštite od nasilja u obitelji (članak 400. i dalje). U članku 12. Zakona br. 292/2013 isto su tako propisana određena posebna pravila kojima se nadopunjuju opća rješenja za privremene mjere, a odnose se na one vrste postupaka koje su obuhvaćene područjem primjene tog Zakona.

Osiguravanje dokaza:

Dokazi se osiguravaju ako postoji zabrinutost da prikupljanje dokaza u budućnosti neće biti moguće ili će biti iznimno otežano (npr. nepravilno izvršenje kupoprodajnog ugovora koji se odnosi na kvarljivu robu ili ispitivanje svjedoka koji je teško bolestan ili u stanju opasnom po život).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Privremene mjere:

člankom 74. stavkom 3. Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 99/1963, kako je izmijenjen) predviđeno je da postupak za donošenje privremene mjere počinje nakon podnošenja zahtjeva,

međutim, u članku 12. Zakona br. 292/2013 propisano je da sud može donijeti privremenu mjeru na vlastitu inicijativu ako mu je isto tako dopušteno da postupak započne na vlastitu inicijativu (postupak o skrbi nad maloljetnikom, postupak utvrđivanja nesposobnosti, postupak uspostave skrbništva te postupci u vezi s nestalim osobama ili smrti). U tim slučajevima sud donosi privremenu mjeru po službenoj dužnosti,

Sud nadležan za izdavanje privremene mjere je sud nadležan za meritum stvari; iznimke od tog pravila navedene su u člancima 400. i 453. Zakona br. 292/2013.

Dokazi se mogu osigurati:

prije početka postupka o meritumu, nakon podnošenja zahtjeva. Nadležni sud je sud koji bi bio nadležan za meritum ili sud na čijem se području nalazi ugroženi dokaz,

dokazi se mogu osigurati tijekom postupka čak i bez podnošenja zahtjeva.

Stranke trebaju biti prisutne tijekom osiguranja dokaza, osim ako bi odgoda u tom pogledu mogla predstavljati rizik.

Dokazi se isto tako mogu osigurati javnobilježničkom ispravom (*notářský zápis*) ili zapisnikom ovršitelja (*exekutorský zápis*), ako se taj proces odvija u prisutnosti javnog bilježnika ili ovršitelja odnosno ako javni bilježnik ili ovršitelj svjedoče o toj situaciji.

2.2 Glavni uvjeti

Privremena mjera može se donijeti:

ako je odnose stranaka potrebno urediti privremenim rješenjima,

ako bi izvršenje sudske odluke moglo biti ugroženo,

radi privremenog uređivanja odnosa.

Procjena postojanja potrebe za privremenim rješenjima kojima se uređuju odnosi stranaka ovisi o okolnostima pojedinog slučaja. Privremena se mjera donosi ako postoji dokaziva potreba za privremenim rješenjima kojima se uređuju pravni odnosi stranaka. U pogledu drugih okolnosti bitnih za donošenje takve privremene mjere, potrebno je dokazati barem činjenice koje su ključne za uvođenje obveze u okviru privremene mjere.

Ugrožavanje izvršenja sudske odluke

Ako se privremena mjera donosi kao odgovor na zabrinutost da bi izvršenje sudske odluke moglo biti ugroženo, ovlaštena stranka mora imati odluku ili drugu ispravu koja čini osnovu za izvršenje sudske odluke. Privremena mjera može se donijeti samo do izvršivosti sudske odluke ili, ako postoje ozbiljni razlozi zašto ovlaštena stranka dotad (privremeno) nije mogla zatražiti da se obveza ispuni putem sudskog izvršenja. Istodobno se moraju obrazložiti činjenice kojima se opravdava zabrinutost da bi izvršenje sudske odluke moglo biti ugroženo (uglavnom zbog ponašanja dužnika).

Zahtjev za izdavanje privremene mjere mora sadržavati podatke utvrđene u članku 42. stavku 4. i članku 75. Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 99/1963), uključujući:

informacije o sudu kojem se podnosi zahtjev,

tko podnosi zahtjev i na koji se predmet taj zahtjev odnosi, tj. navođenje činjenica kojima se opravdava donošenje privremene mjere, cilj koji se želi postići zahtjevom, tj. koju privremenu mjeru traži podnositelj zahtjeva, datum zahtjeva i potpisa podnositelja zahtjeva ili njegova zastupnika, opis činjenice da su potrebna privremena rješenja kojima se uređuju odnosi stranaka ili da postoji zabrinutost da će izvršenje sudske odluke biti ugroženo. Svaka isprava na koju upućuje podnositelj zahtjeva mora biti priložena zahtjevu.

Podnositelj zahtjeva je do datuma podnošenja zahtjeva dužan uplatiti polog u iznosu od 10 000 CZK na vlastitu inicijativu, odnosno bez da ga o tome obavijesti sud; u predmetima koji se tiču odnosa među poduzećima koji proizlaze iz poslovanja, polog iznosi 50 000 CZK. Zahtjevi su izuzeti od obveze uplate pologa ako se odnose na pitanja socijalne skrbi (npr. uzdržavanje, radni odnosi ili naknada štete uzrokovane tjelesnim ozljedama). Zahtjev se odbija ako obveza uplate pologa nije ispunjena.

Polog služi kao jamstvo za zahtjev za naknadu štete ili drugog gubitka koje stranke ili treće strane (odnosno osobe koje nisu stranka u postupku privremene mjere) mogu imati ako se donese privremena mjera.

Člankom 12. stavkom 3. Zakona br. 292/2013 predviđeno je izuzeće od potrebe uplate pologa propisane tim zakonom.

Osiguranje dokaza:

Dokazi se mogu (ako je tako predloženo) osigurati prije početka postupka o meritumu ako postoji zabrinutost da prikupljanje dokaza u budućnosti neće biti moguće ili će biti iznimno otežano. Dokaz se ne osigurava ako je jasno da nema važnosti za postupak. Sud će odbiti zahtjev za osiguranje dokaza ako sumnja da je podnositelj zahtjeva, umjesto želje da zaštiti dokaze, zapravo podnio zahtjev u namjeri da postigne drugi cilj (npr. da dobije informacije o aktivnostima druge osobe koje mu inače nisu dostupne).

Osim općih podataka, zahtjev za osiguranje dokaza mora uključivati opis činjenica koje trebaju biti predmet prikupljanja dokaza. Dokaze koje treba osigurati isto je tako potrebno točno utvrditi.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijegati takvim mjerama?

Privremene mjere:

Člankom 76. Zakona o pamičnom postupku propisuje se da se privremenom mjerom stranci primjerice može naložiti plaćanje uzdržavanja, polaganje određenog novčanog iznosa kod suda, polaganje određene stvari kod suda, neraspolaganje određenim stvarima ili pravima, izvršenje određene radnje, suzdržavanje od izvršenja određene radnje, ili dopuštanje izvršenja određene radnje. Mjera se može odnositi na bilo koju stvar u vlasništvu predmetne stranke.

U okviru privremene mjere sud može odrediti obvezu i osobi koja nije stranka u postupku ako je to opravdano (npr. ako netko kupuje imovinu znajući da je kupuje od vlasnika koji nije podmirio svoje obveze plaćanja prema vjerovnicima).

Posebne privremene mjere u skladu sa Zakonom br. 292/2013:

Posebna privremena mjera kojom se uređuje situacija djeteta na temelju članka 452. i dalje primjenjuje se u slučaju neodgovarajuće skrbi za maloljetnika, bez obzira na to ima li netko pravo skrbi nad djetetom, ili ako je ozbiljno ugrožen život, uobičajeni razvoj ili drugi važni interesi djeteta. Privremenom mjerom suda uređuje se situacija djeteta u razdoblju koje je nužno potrebno smještanjem djeteta u odgovarajuće okruženje u skladu sa sudskim nalogom.

U skladu s člankom 400. i dalje, tuženiku se može odrediti posebna privremena mjera kojom se od njega zahtijeva da se udalji iz zajedničkog kućanstva i njegove neposredne okolice, da se ne približava ili ulazi u zajedničko kućanstvo, da se suzdrži od dolaska u kontakt s tužiteljem ili da se suzdrži od bilo kakvog uhođenja ili uznemiravanja tužitelja. Zahtjev mora sadržavati opis činjenica koje pokazuju da je suživot tužitelja i tuženika u kući ili stanu u kojem dijele kućanstvo nepodnošljiv za tužitelja zbog fizičkog ili psihičkog nasilja nad tužiteljem ili drugom osobom koja živi u zajedničkom kućanstvu, ili opis činjenica koje dokazuju uhođenje ili uznemiravanje tužitelja.

Osiguranje dokaza:

U zahtjevu bi tako trebalo objasniti i zašto podnositelj zahtjeva podnosi zahtjev za osiguranje dokaza. Kao dokazi mogu se upotrebljavati sva sredstva kojima se utvrđuje status predmeta, posebno ispitivanje svjedoka, stručno mišljenje, izvješća i opažanja tijela i pravnih osoba itd.

Jedno se posebno sredstvo osiguranja dokaza odnosi na osiguranje predmeta dokaza u slučajevima povezanim s pravima intelektualnog vlasništva (članak 78.b Zakona o pamičnom postupku (Zakon br. 99/1963)). Osoba koja je svjedočila povredi prava intelektualnog vlasništva ima *locus standi*. Nadležni je sud regionalni sud u čijoj se nadležnosti nalazi osigurani predmet. Može se osigurati sljedeće: predmetna roba; materijali i alati; dokumenti koji se odnose na predmetnu robu.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Privremene mjere:

Privremena mjera je privremena odluka namijenjena zaštiti podnositelja zahtjeva. Izdaje se radi zaštite prava podnositelja zahtjeva koje je povrijeđeno ili postoji rizik da će biti povrijeđeno. Nakon što je privremena mjera donesena, njome se podnositelju zahtjeva ne dodjeljuju prava koja još nisu uređena. Niti je to sredstvo za rješavanje prethodnog pitanja. Isto tako, jednostavna činjenica da je izdana privremena mjera ne smije utjecati na odlučivanje suda o meritumu. Čak i nakon što je privremena mjera izdana, dužnici mogu nastaviti raspolagati svojom imovinom, ali moraju postupati u skladu s izdanom mjerom. Svakoj osobi koja ozbiljno ugrozi tijek postupka, posebno time što se – bez dobra razloga – nije pojavila pred sudom ili nije postupila u skladu sa sudskim nalogom, sud može izreći novčanu kaznu u iznosu do 50 000 CZK. Sud može izvršiti odluku o privremenoj mjeri ako odgovorna stranka ne postupi u skladu s odlukom dobrovoljno. I kazna za sprečavanje izvršenja službene odluke ili udaljenja (iz zajedničkog kućanstva) predviđena je člankom 337. stavkom 2. Zakona br. 40/2009 (Kazneni zakon) kojim se utvrđuje prekršajno djelo sprečavanja izvršenja službene odluke ili udaljenja.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Privremene mjere:

Privremena mjera na određeno vrijeme

U nalogu za izdavanje privremene mjere sud može odrediti da će mjera biti vremenski ograničena, čak i ako to tužitelj (podnositelj zahtjeva) ne zahtijeva.

Uvođenje obveze podnošenja tužbe ili drugog zahtjeva za pokretanje postupka

Sud koji određuje privremenu mjeru isto tako od podnositelja zahtjeva (tužitelja) zahtijeva da sudu podnese zahtjev za pokretanje postupka (tužbu) o meritumu u roku koji se utvrđuje istodobno kad se i izdaje mjera.

Privremena mjera ostaje na snazi do njezina isteka ili dok je sud ne ukine.

Smatra se da je privremena mjera istekla ako podnositelj zahtjeva ne podnese zahtjev za pokretanje postupka u roku koji je utvrdio sud; ako je zahtjev za pokretanje postupka o meritumu odbačen; ako je zahtjev za pokretanje postupka o meritumu prihvaćen i prošlo je više od 15 dana od izvršivosti odluke o predmetu; ili je isteklo predviđeno trajanje privremene mjere.

Sud ukida privremenu mjeru ako su prestali postojati razlozi za njezino određivanje.

Člankom 400. Zakona br. 292/2013 propisuje se da privremena mjera traje mjesec dana od datuma na koji je postala izvršiva (članak 408.) i da se to razdoblje može produljiti, ovisno o početku postupka o meritumu.

Člankom 452. Zakona br. 292/2013 propisuje se da privremena mjera traje mjesec dana od datuma na koji je postala izvršiva (članak 459.) i da se to razdoblje može produljiti.

Osiguranje dokaza:

Dokazi se osiguravaju u roku koji odredi sud ili što je prije moguće. Stranke mogu biti prisutne tijekom osiguranja dokaza, ali na to nemaju pravo ako bi odgoda predstavljala rizik. Nakon početka postupka o meritumu, stranke imaju pravo odgovarati na predložene dokaze i na sve izvedene dokaze. Osim toga, stranke mogu biti ispitane.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Privremene mjere:

Odluke o privremenim mjerama donose se u obliku sudskih naloga. Nalog kojim se određuje privremena mjera postaje izvršiv nakon objave. Ako nije objavljen, postaje izvršiv nakon dostave odgovornoj stranci na koju se odnosi. Pisani primjerak privremene mjere dostavlja se strankama u postupku i trećoj strani (ako je ta treća strana obuhvaćena obvezom) i, ako se mjera odnosi na obvezu neraspologanja nepokretnom imovinom, primjerak se isto tako dostavlja nadležnom zemljišnoknjižnom odjelu. Nalog kojim se izdaje privremena mjera postaje izvršiv nakon njegove objave ili dostave (članak 76.d Zakona o parničnom postupku) i čini osnovu za izvršenje sudske odluke.

Žalbe protiv naloga kojima se izdaju privremene mjere su dopuštene. Žalbe se podnose sudu koji je izdao spornu odluku, ali ih zapravo rješavaju drugostupanjski sudovi, odnosno regionalni sudovi ili visoki sudovi. Žalbe se podnose u roku od 15 dana nakon primitka pisanog primjerka odluke. Ako je ovlaštena stranka pravodobno podnijela prihvatljivu žalbu, odluka ne postaje pravomoćna sve dok prizivni sud ne donese konačnu odluku o žalbi. Međutim, nalog kojim se izdaje privremena mjera postaje izvršiv (tj. slijedi se postupak u skladu s tim nalogom) nakon isteka roka za izvršenje mjere koji počinje na datum dostave; alternativno, postaje izvršiv nakon dostave ako se njime ne određuje obveza izvršenja. Sud može odlučiti da je nalog kojim se izdaje privremena mjera izvršiv samo nakon pravomoćnosti sudske odluke, osim ako narav privremene mjere to isključuje ili bi se time poništila njezina svrha. Članci 409. i 463. Zakona br. 292/2013 sadržavaju odredbe o žalbama protiv posebnih privremenih mjera u skladu s tim zakonom.

Posljednji put ažurirano: 09/11/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Please note that the original language version of this page has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: have already been translated.

Osiguranje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Njemačka

1 Koje vrste mjera postoje?

Cilj je ovih mjera osigurati prisilno izvršenje privremenim oduzimanjem imovine dužnika ili privremenom odlukom o predmetnoj situaciji. Mjerama kao takvima obično se ne namiruje dugovanje.

Dostupne su mjere navedene u nastavku.

1.1. Oduzimanje prije presude i uhićenje osobe (*dinglicher und persönlicher Arrest*) (članci 916. i dalje Zakona o parničnom postupku (*Zivilprozessordnung – ZPO*))

Oduzimanjem se osigurava prisilno izvršenje, obično u odnosu na dužnikovu pokretnu ili nepokretnu imovinu, na temelju novčane tražbine. Oduzimanje na zahtjev nalaže nadležni sud. Osim nekoliko odstupanja, odredbe o prisilnom oduzimanju primjenjuju se na naknadno izvršenje oduzimanja. Oduzimanje se može izvršiti, među ostalim, zapljenom (*Pfändung*) (pokretnine), prisilnim zasnivanjem založnog prava (*Arresthypothek*) (nekretnine) ili uhićenjem (*Haft*) (uhićenje osobe).

1.2. Privremena mjera (*einstweilige Verfügung*) (članci 935. i dalje Zakona o parničnom postupku)

Privremenim mjerama privremeno se osigurava nenovčana tražbina. Privremenu mjeru u obliku osiguranja budućeg izvršenja nenovčanih tražbina (*Sicherungsverfügung*) (članak 935. Zakona o parničnom postupku) ili privremenog sudskog uređenja pravnog odnosa (*Regelungsverfügung*) (članak 940. Zakona o parničnom postupku) na zahtjev nalaže nadležni sud. Osim toga, u otežanim uvjetima može se naložiti i zaštitna obvezna mjera (*Leistungsverfügung*). Odredbe o prisilnom izvršenju u načelu se primjenjuju i na naknadno izvršenje (članak 936. u vezi s člankom 928. Zakona o parničnom postupku).

1.3. Nalog za blokadu računa u skladu s pravom EU-a

Člancima 946. i dalje Zakona o parničnom postupku provodi se Uredba (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 189 od 27. lipnja 2014., str. 59.). Nalog za blokadu računa poseban je oblik privremene pomoći.

1.4. Obavijest o hitnom namirenju dugovanja (*Vorfändung*) (članak 845. Zakona o parničnom postupku)

Postoji i obavijest o hitnom namirenju dugovanja, a riječ je o posebnoj vrsti osiguranja za vjerovnika. To je vjerovnikova privatna mjera izvršenja u odnosu između dužnika i dužnika koji je treća strana, koja ima učinak oduzimanja (članak 845. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Oduzimanje prije presude i uhićenje osobe te privremene mjere (točke 1.1. i 1.2.) određuju se nalogom nadležnog suda na zahtjev tužitelja. Zahtjev mora sadržavati informacije o tražbini koju treba osigurati te hitnosti naloga ili riziku od ugrožavanja izvršenja. Sud je potrebno uvjeriti u oboje, na primjer davanjem izjave pod prisegom.

Zahtjev se može podnijeti u pisanom obliku ili izjaviti usmeno u zapisnik za sudski spis. Nadležni sud je sud koji ima stvarnu nadležnost za predmetni postupak ili lokalni sud (*Amtsgericht*), u okrugu u kojem se nalazi predmet koji treba osigurati, predmet spora ili osoba koju treba zadržati. U slučaju usmene rasprave, sudska odluka donosi se u obliku presude ili u obliku naloga.

Zastupanje po odvjetniku u postupku za donošenje privremenih mjera potrebno je samo u slučaju usmene rasprave na regionalnom sudu (*Landgericht*).

Nalog za blokadu računa (točka 1.3.) uređen je Uredbom (EU) br. 655/2014. Članci 946. i dalje Zakona o parničnom postupku sadržavaju potrebne odredbe o podnošenju zahtjeva te o postupku, izvršenju naloga i svim pravnim lijekovima.

Obavijest o hitnom namirenju dugovanja (točka 1.4.) ne izdaje sud (vidjeti prije svega prethodni tekst). U tom slučaju vjerovnik sam preuzima inicijativu (obično imenovanjem sudskog izvršitelja koji će djelovati u njegovo ime). Vjerovnik nastoji izvršiti tražbinu oduzimanjem primitaka ili drugih prava, na temelju pravne snage izvršne pravne isprave, dostavom dužniku koji je treća strana ili glavnom dužniku pisanu izjavu u kojoj je navedeno da je oduzimanje prava ili

primitka iz tog odnosa neizbježno (članak 845. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Obavijest dužniku koji je treća strana ima izvršnu snagu u skladu s člankom 930. Zakona o parničnom postupku samo ako se dugovanje stvarno naplati u roku od mjesec dana (članak 845. stavak 2. Zakona). Zakonom o sudskim pristojbama (*Gerichtskostengesetz*, GKG) predviđeno je plaćanje iznosa od 150 % pristojbe u postupku povodom zahtjeva za oduzimanje ili uhićenje ili donošenje privremene mjere. Iznos pristojbe ovisi o vrijednosti spora. Sud procjenjuje vrijednost spora za svaki predmet zasebno, ovisno o interesu podnositelja zahtjeva za realizaciju imovine dužnika. Tablica pristojbi za vrijednosti spora do 500 000 EUR navedena je u nastavku. Zakon o sudskim pristojbama (GKG) Prilog 2. (odnosi se na članak 34. stavak 1. treću rečenicu)

Vrijednost predmeta spora do ... EUR	Pristojba ... EUR	Vrijednost predmeta spora do ... EUR	Pristojba ... EUR
500	35,00	50 000	546,00
1000	53,00	65 000	666,00
1500	71,00	80 000	786,00
2000	89,00	95 000	906,00
3000	108,00	110 000	1026,00
4000	127,00	125 000	1146,00
5000	146,00	140 000	1266,00
6000	165,00	155 000	1386,00
7000	184,00	170 000	1506,00
8000	203,00	185 000	1626,00
9000	222,00	200 000	1746,00
10 000	241,00	230 000	1925,00
13 000	267,00	260 000	2104,00
16 000	293,00	290 000	2283,00
19 000	319,00	320 000	2462,00
22 000	345,00	350 000	2641,00
25 000	371,00	380 000	2820,00
30 000	406,00	410 000	2999,00
35 000	441,00	440 000	3178,00
40 000	476,00	470 000	3357,00
45 000	511,00	500 000	3536,00

Ako zahtjev podliježe usmenom postupku i ako predmet nije okončan povlačenjem zahtjeva za zaštitu prije zaključenja usmene rasprave ili priznanjem dugovanja, odricanjem ili nagodbom (u tim se slučajevima pristojba umanjuje za 50 %), plaća se viši iznos pristojbe u iznosu od 300 %. Troškove u prvom redu snosi stranka kojoj je sud to naložio u svojoj odluci – osim toga, i podnositelj zahtjeva, kao osoba koja je pokrenula postupak, može snositi troškove u svojstvu solidarnog dužnika.

Sudski izvršitelj naplaćuje pristojbu u iznosu od 3 EUR za svaku dostavu obavijesti o hitnom namirenju dugovanja dužniku ili dužniku koji je treća strana navedenom u obavijesti. Osim toga, poštanske naknade i troškovi naplaćuju se za sve potrebne potvrde. Pristojba za osobnu dostavu koju obavlja sudski izvršitelj iznosi 10 EUR i u tom se slučaju plaćaju i putni troškovi sudskog izvršitelja. Ovisno o udaljenosti do mjesta stanovanja adresata ti troškovi iznose od 3,25 EUR do 16,25 EUR. Pristojba koja se plaća sudskom izvršitelju za pripremu obavijesti o izvršenju u ime vjerovnika (članak 845. stavak 1. druga rečenica Zakona) iznosi 16 EUR za obavljanje službene radnje.

Izvršenje sudskog naloga prvenstveno obavlja sudski izvršitelj, a provodi se državnim instrumentima (izvršenje). Odvija se u skladu s propisima koji su trenutačno na snazi za izvršenje sudskih presuda.

Napomena: izvršenje privremeno izvršive presude, kojom se osporava mjera predostrožnosti, u biti se ne razlikuje od izvršenja pravomoćne odluke. Međutim, zakonom su utvrđene različite metode izvršenja ovisno o prirodi tražbine.

Ako je riječ o fiksnom iznosu duga, vjerovnik se često za izvršenje sudske odluke koristi uslugama sudskog izvršitelja. Za izvršenje na pokretnoj imovini koje provodi sudski izvršitelj naplaćuje se pristojba u iznosu od 26,00 EUR. Ako je radno vrijeme sudskog izvršitelja dulje od tri sata, naplaćuje se dodatni iznos od 20,00 EUR za svaki dodatni sat ili za dio sata. Osim toga, naplatit će se i svi nužni troškovi sudskog izvršitelja. Platnim nalogom vjerovniku se može dati i pravo da podnese zahtjev za sudsku zapljenu primitaka dužnika (npr. pravo na isplatu plaće) (članak 829. Zakona o parničnom postupku). Za postupak koji se odnosi na sam zahtjev naplaćuje se pristojba u iznosu od 20,00 EUR, a pristojba za nepredviđene troškove (posebno troškove dostave sudskog naloga) naplaćuje se zasebno.

Ako se izvršenje provodi na nepokretnoj imovini dužnika, može se upisati hipoteka za osiguranje dugovanja ili imovina može postati predmet prisilne prodaje na dražbi ili prisilne uprave. Zakonom o troškovima sudova i javnih bilježnika u slučaju izvanparničnih postupaka (Zakon o troškovima sudova i javnih bilježnika, GNotKG) (*Gesetz über Kosten der freiwilligen Gerichtsbarkeit für Gerichte und Notare (Gerichts- und Notarkostengesetz*, GNotKG)) za upis hipoteke u zemljišne knjige u svrhu osiguranja dugovanja propisano je plaćanje pune pristojbe razmjerne vrijednosti tog dugovanja. Tablica pristojbi za vrijednosti do 3 milijuna EUR navedena je u nastavku.

Zakon o troškovima sudova i javnih bilježnika u slučaju izvanparničnih postupaka (Zakon o troškovima sudova i javnih bilježnika, *Gerichts- und Notarkostengesetz* GNotKG)

Prilog 2. (odnosi se na članak 34. stavak 3.)

Vrijednost transakcije do ... EUR	Pristojba Tablica A ... EUR	Pristojba Tablica B ... EUR	Vrijednost transakcije do ... EUR	Pristojba Tablica A ... EUR	Pristojba Tablica B ... EUR	Vrijednost transakcije do ... EUR	Pristojba Tablica A ... EUR	Pristojba Tablica B ... EUR
500	35,00	15,00	200 000	1746,00	435,00	1 550 000	7316,00	2610,00
1000	53,00	19,00	230 000	1925,00	485,00	1 600 000	7496,00	2660,00
1500	71,00	23,00	260 000	2104,00	535,00	1 650 000	7676,00	2710,00
2000	89,00	27,00	290 000	2283,00	585,00	1 700 000	7856,00	2760,00

3000	108,00	33,00	320 000	2462,00	635,00	1 750 000	8036,00	29
4000	127,00	39,00	350 000	2641,00	685,00	1 800 000	8216,00	30
5000	146,00	45,00	380 000	2820,00	735,00	1 850 000	8396,00	30
6000	165,00	51,00	410 000	2999,00	785,00	1 900 000	8576,00	31
7000	184,00	57,00	440 000	3178,00	835,00	1 950 000	8756,00	32
8000	203,00	63,00	470 000	3357,00	885,00	2 000 000	8936,00	33
9000	222,00	69,00	500 000	3536,00	935,00	2 050 000	9116,00	34
10 000	241,00	75,00	550 000	3716,00	1015,00	2 100 000	9296,00	34
13 000	267,00	83,00	600 000	3896,00	1095,00	2 150 000	9476,00	35
16 000	293,00	91,00	650 000	4076,00	1175,00	2 200 000	9656,00	36
19 000	319,00	99,00	700 000	4256,00	1255,00	2 250 000	9836,00	37
22 000	345,00	107,00	750 000	4436,00	1335,00	2 300 000	10016,00	38
25 000	371,00	115,00	800 000	4616,00	1415,00	2 350 000	10 196,00	38
30 000	406,00	125,00	850 000	4796,00	1495,00	2 400 000	10 376,00	39
35 000	441,00	135,00	900 000	4976,00	1575,00	2 450 000	10 556,00	40
40 000	476,00	145,00	950 000	5156,00	1655,00	2 500 000	10 736,00	41
45 000	511,00	155,00	1 000 000	5336,00	1735,00	2 550 000	10 916,00	42
50 000	546,00	165,00	1 050 000	5516,00	1815,00	2 600 000	11 096,00	42
65 000	666,00	192,00	1 100 000	5696,00	1895,00	2 650 000	11 276,00	43
80 000	786,00	219,00	1 150 000	5876,00	1975,00	2 700 000	11 456,00	44
95 000	906,00	246,00	1 200 000	6056,00	2055,00	2 750 000	11 636,00	45
110 000	1026,00	273,00	1 250 000	6236,00	2135,00	2 800 000	11 816,00	46
125 000	1146,00	300,00	1 300 000	6416,00	2215,00	2 850 000	11 996,00	46
140 000	1266,00	327,00	1 350 000	6596,00	2295,00	2 900 000	12 176,00	47
155 000	1386,00	354,00	1 400 000	6776,00	2375,00	2 950 000	12 356,00	48
170 000	1506,00	381,00	1 450 000	6956,00	2455,00	3 000 000	12 536,00	49
185 000	1626,00	408,00	1 500 000	7136,00	2535,00			

Za podnošenje zahtjeva za izdavanje naloga za prisilnu prodaju na dražbi ili prisilno upravljanje imovinom plaća se pristojba od 100,00 EUR.

Ako je u presudi određeno da dužnik mora predati pokretnu imovinu, sudski izvršitelj izvršit će sudsku odluku na zahtjev vjerovnika. Za obavljanje službene radnje naplaćuje se iznos od 26,00 EUR. Ako je u presudi određeno da dužnik mora predati nepokretnu imovinu ili mjesto stanovanja, za aktivnosti ispražnjenja imovine naplaćuje se naknada od 98,00 EUR. Osim toga, naplaćuju se i nepredviđeni troškovi sudskog izvršitelja, konkretno oni za rad trećih strana (npr. troškovi preseljenja, naknade bravara itd.). Ako je radno vrijeme sudskog izvršitelja dulje od tri sata, naplaćuje se dodatni iznos od 20,00 EUR za svaki dodatni sat ili za dio sata.

2.2 Glavni uvjeti

Pri izdavanju naloga za oduzimanje imovine ili uhićenje osobe pretpostavlja se da postoji dugovanje i osnova za oduzimanje ili uhićenje. U slučaju oduzimanja sve dužnikove imovine koju je moguće oduzeti, osnova za oduzimanje postoji ako postoji bojazan da će dužnik nepoštenim postupcima ugroziti ili bitno onemogućiti buduće izvršenje sudske odluke, na primjer, uklanjanjem ili skrivanjem imovine. Isto tako, cilj je uhićenja osobe, odnosno samog dužnika, posebno intenzivnom mjerom spriječiti ga da ukloni dostupnu imovinu koju je moguće oduzeti u okviru izvršenja. Međutim, uhićenje osobe može se naložiti samo ako se potrebna razina sigurnosti ne može postići oduzimanjem imovine.

Svrha je privremene mjere (u bilo kojem obliku) spriječiti promjenu postojeće situacije kako ne bi došlo do ugrožavanja ili bitnog onemogućavanja ostvarenja prava ili pravnog odnosa stranke. Predmet privremene mjere mogu biti tražbine za koje je potrebna (privremena) predaja predmeta ili (privremeno) trpljenje ili poduzimanje određene radnje (članci 935., 938. i 940. Zakona o parničnom postupku). Pravila koja se primjenjuju na privremene mjere u osnovi su ista kao ona koja se primjenjuju na oduzimanje i uhićenje (članak 936.) U vrlo iznimnim okolnostima sud može naložiti i provedbu privremenog plaćanja. Tražbinu i osnovu za nalog za oduzimanje koji se izdaje moraju se dokazati na zadovoljstvo suda, na primjer izjavom pod prisegom ili dostavom isprava (članak 920. stavak 2. Zakona o parničnom postupku). U tom pogledu sud mora moći iz predočenoga ocijeniti tražbinu i hitnost kao „vrlo vjerojatne”. Isto se primjenjuje na nalog za provedbu privremene mjere (članak 936. ZPO-a).

U postupcima za oduzimanje ili uhićenje moguće je, ali nije nužno, prethodno saslušati stranke (članak 922. Zakona o parničnom postupku). Mora se održati naknadna rasprava ako dužnik, kojemu se nalog o oduzimanju ili uhićenju mora dostaviti u roku od najviše jednog tjedna nakon izvršenja, podnese prigovor na taj nalog (članak 924.). U postupcima povodom privremene mjere u načelu je obvezno održavanje rasprave. Moguće ju je isključiti samo u hitnim slučajevima ili ako je zahtjev odbijen (članak 937. stavak 2.). Ne postoje vremenska ograničenja za saslušanje stranaka.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeagati takvim mjerama?

Mjere predostrožnosti mogu se primijeniti na svu imovinu koja podliježe izvršenju.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Oduzimanje ima učinak zadržavanja imovine. Glavni dužnik i dužnici koji su treća strana gube pravo na raspolaganje oduzetom imovinom.

Oduzimanje je zaštićeno člankom 136. Kaznenog zakonika (*Strafgesetzbuch*, StGB), koji se odnosi na uništavanje oduzetih predmeta. Osim toga, u slučaju povrede moguće je pokrenuti postupak za naknadu štete u skladu s građanskim pravom.

Na privremene mjere primjenjuje se sljedeće: sudski izvršitelj izvršava nalog za oduzimanje imovine u skladu s člankom 883. Zakona o parničnom postupku. Sud može izvršiti zahtjev ili zabranu određenih radnji u skladu s člankom 887. (odobrenje suda da vjerovnik poduzme razumne radnje) ili u skladu s člancima 888. i 890. (određivanje novčanih kazni / pritvora ili novčanih kazni / lišavanja slobode radi sprječavanja nerazumnih postupaka ili propusta i trpljenja).

Na zapljenu sredstava na bankovnim računima primjenjuju se posebne odredbe u skladu s člankom 835. stavkom 3. Zakona o parničnom postupku. Novac s računa dužnika koji je fizička osoba ne može se uplatiti vjerovniku do isteka četiri tjedna od dostave naloga za prijenos trećoj strani. Tim se postupkom dužniku daje prilika da podnese zahtjev za zaštitu od zapljene prije plaćanja konačnog iznosa vjerovniku izvršenja.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Nalog za oduzimanje ili uhićenje ili privremena mjera moraju se izvršiti u roku od jednog mjeseca od datuma izricanja ili dostavljanja odluke.

Mjere su važeće ako postoji osnova za opravdanje sigurnosnih mjera ili mjera predostrožnosti ili do donošenja odluke u glavnom postupku.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Kako je prethodno opisano, sud može naložiti oduzimanje ili uhićenje i privremenu mjeru donošenjem pravomoćne presude (*Urteil*) (nakon rasprave) ili nalogom (*Beschluss*) (članci 922. i 936. Zakona o parničnom postupku).

Stranke mogu podnijeti žalbu protiv presude ako je vrijednost predmeta žalbe veća od 600 EUR.

Ako je izdan nalog primjenjuje se sljedeće:

dužnik može podnijeti žalbu protiv naloga za oduzimanje ili uhićenje ili protiv naloga za provedbu privremene mjere (članak 924. Zakona). U tom se slučaju saziva usmena rasprava u cilju donošenja pravomoćne presude o zakonitosti mjere. Potom se u opisanim okolnostima protiv te presude može podnijeti žalba.

Ako je zahtjev odbačen rješenjem, vjerovnik može uložiti neposredni prigovor (*sofortige Beschwerde*) u roku od dva tjedna od dostave obavijesti. Isto se primjenjuje u slučaju naloga za oduzimanje ili uhićenje ili ako je izdana privremena mjera, ali u tom slučaju vjerovnik mora dati instrument osiguranja.

Osim toga, dužnik može podnijeti zahtjev za ukidanje oduzimanja ili uhićenja ili privremene mjere ako vjerovnik nije uspio dokazati tražbinu u propisanom roku (članak 926. Zakona o parničnom postupku) ili zato što su se promijenile okolnosti (članak 927.).

Kad je riječ o Uredbi (EU) br. 655/2014, članak 953. Zakona o parničnom postupku sadržava pravne lijekove protiv presuda u vezi s nalogom za blokadu računa.

Naposlijetku, člankom 945. Zakona o parničnom postupku predviđena je obveza stranke koja je pribavila privremeni nalog da plati naknadu štete, ako se utvrdi da su nalog za oduzimanje ili privremena mjera od početka bili neutemeljeni ili ako se naložena mjera opozove u skladu s člankom 926. stavkom 2. ili člankom 942. stavkom 3. Zakona.

Vjerovnik može u roku od jednog mjeseca zatražiti izvršenje naloga za oduzimanje ili uhićenje ili privremene mjere. U tom se slučaju u načelu primjenjuju opći propisi o izvršenju (članci 928. i 936. Zakona o parničnom postupku). Nalog za oduzimanje izvršava se zapljenom (članak 930.), a dužnik se u načelu uhićuje na temelju uhiđenog naloga (članak 933.).

Posljednji put ažurirano: 02/11/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Estonija

1 Koje vrste mjera postoje?

Mjere osiguranja koje se primjenjuju u sudskom postupku sljedeće su:

uspostava sudske hipoteke na nepokretnoj imovini, plovilu ili zrakoplovu koji pripada tuženiku

oduzimanje imovine tuženika koja je u njegovu posjedu ili posjedu druge osobe i, na temelju toga, unos napomene o zabrani u zemljišne knjige, čime

zabrana raspolaganja postaje vidljiva, ili unos u neki drugi registar imovine iz kojeg se može vidjeti zabrana raspolaganja

zabrana tuženiku da obavlja određene transakcije ili radnje, uključujući određivanjem zabrane približavanja

zabrana drugim osobama da prenose imovinu na tuženika ili izvršavaju druge obveze u odnosu na tuženika, što može uključivati obvezu prijenosa imovine

na sudskog izvršitelja ili uplatu novca na bankovni račun propisan u tu svrhu

obvezivanje tuženika na polaganje predmeta kod sudskog izvršitelja

obustava postupka izvršenja i omogućivanje nastavka postupka izvršenja samo uz osiguranje, ili ukidanje mjere izvršenja ako je mehanizam izvršenja

osporen podnesenom tužbom, ili ako je treća strana podnijela tužbu za prekid zapljene imovine ili za proglašavanje obveznog izvršenja neprihvatljivim zbog nekog drugog razloga

zabrana tuženiku da napusti mjesto boravišta, uhićenje tuženika ili određivanje pritvora tuženiku

obvezivanje tuženika i, prije svega, osiguravatelja na uplatu najmanjeg iznosa koji će vjerojatno postati plativ tijekom postupka, a koji se odnosi na kaznenu štetu ili ugovor o osiguranju

obvezivanje tuženika na prekid primjene nepoštenih standardnih uvjeta ili obvezivanje osobe koja je preporučila primjenu uvjeta na prekid ili povlačenje

preporuke uvjeta u postupku za prekid primjene nepoštenih standardnih uvjeta ili postupku za prekid i povlačenje preporuke uvjeta od strane osobe koja je preporučila primjenu uvjeta

svaka druga mjera koju sud smatra nužnom.

Za potrebe mjera osiguranja u postupku povodom povrede autorskog prava ili povezanih prava i prava industrijskog vlasništva, sud može, među ostalim, zaplijeniti robu u slučajevima kada postoji sumnja da su povrijeđena prava intelektualnog vlasništva ili odrediti obvezu odricanja od tih prava kako bi se spriječilo njihovo stavljanje na tržište ili distribucija. Ako se kao mjera osiguranja u postupku povodom povrede autorskog prava ili povezanih prava ili prava industrijskog vlasništva za komercijalne svrhe traži zapljena bankovnog računa tuženika ili njegove druge imovine, sud može odrediti obvezu predaje bankovnih, finansijskih ili poslovnih dokumenata i omogućivanje njihova pregleda.

Za potrebe mjera osiguranja u postupku zbog nezakonitog stjecanja, upotrebe ili otkrivanja poslovnih tajni sud može, među ostalim, zaplijeniti robu u slučajevima kada postoji sumnja da su za njezin dizajn, karakteristike, funkcioniranje, proizvodnju ili stavljanje na tržište uvelike iskorištene poslovne tajne stečene, upotrijebljene ili otkrivene nezakonito ili odrediti obvezu predaje takve robe kako bi se spriječilo njezino stavljanje na tržište ili distribucija.

U bračnim sporovima, pitanjima uzdržavanja ili ostalim obiteljskim pitanjima, sud za vrijeme trajanja postupka može urediti i sljedeće:

prava na ostvarivanje roditeljske skrbi nad zajedničkim djetetom

kontakt roditelja s djetetom

predaju djeteta drugom roditelju

poštovanje obveze uzdržavanja na temelju zakona i, među ostalim mjerama, obvezivanje tuženika na pružanje financijske potpore ili osiguranja za vrijeme trajanja postupka

uporabu predmeta iz zajedničkog kućanstva i uporabu zajedničkog mjesta stanovanja bračnih drugova

predaju ili uporabu predmeta koji su namijenjeni za osobnu uporabu bračnog druga ili djeteta

ostala pitanja koja se odnose na brak ili obitelj koja je potrebno brzo riješiti s obzirom na okolnosti.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

O prijedlozima za određivanje mjere osiguranja u postupku sud odlučuje najkasnije prvog radnog dana nakon datuma podnošenja prijedloga. Sud o prijedlogu za određivanje mjere osiguranja može odlučiti na kasniji datum ako prije toga želi saslušati tuženika.

Tuženik i ostali sudionici u postupku ne dobivaju obavijest o raspravi o prijedlogu za određivanje mjere osiguranja. Ako je to razumno i, prije svega, ako se prijedlogom traži privremeno uređivanje spornog pravnog odnosa, sud može prvo saslušati tuženika.

Sud mjere osiguranja može odrediti i na temelju prijedloga prije podnošenja tužbe. U prijedlogu bi trebali biti navedeni razlozi zašto tužba nije odmah podnesena. Prijedlog je potrebno podnijeti odgovarajućem sudu u skladu s odredbama o nadležnosti. Ako sud odredi mjere osiguranja prije podnošenja tužbe, sud će odrediti rok unutar kojeg podnositelj molbe mora podnijeti tužbu. Rok ne smije biti dulji od mjesec dana. Ako tužba nije podnesena na vrijeme, sud će ukinuti mjere osiguranja.

Ako je nužno, sud može odrediti mjeru osiguranja u postupku ako je predmetna imovina u njegovoj mjesnoj nadležnosti čak i ako je tužba podnesena ili je trebala biti podnesena drugom estonskom sudu, stranom sudu ili odboru za arbitražu. U odnosu na imovinu koja je unesena u javni registar, mjeru osiguranja u postupku može primijeniti i sud koji je nadležan u mjestu registra te, u slučaju plovila, sud koji je nadležan u matičnoj luci plovila.

Sud može uvjetovati određivanje mjere osiguranja ili nastavak primjene mjere osiguranja pružanjem osiguranja za nadoknadu moguće štete uzrokovane suprotnoj stranci ili trećoj osobi.

Sud mjeru osiguranja u postupku koji se odnosi na potraživanje u novcu određuje isključivo ako se daje osiguranje u vrijednosti od najmanje 5 % iznosa potraživanja, ali ne manje od 32 EUR i ne više od 32 000 EUR. Ako se kao mjera osiguranja traži pritvor tuženika ili zabrana tuženiku da napusti mjesto boravišta, iznos osiguranja ne smije biti manji od 3200 EUR ni veći od 32 000 EUR.

Ako su ispunjeni preduvjeti za traženje jamstva, sud svejedno može odbiti zatražiti jamstvo u cijelosti ili djelomično ili može naložiti plaćanje jamstva u obrocima ako se od tužitelja ne može razumno očekivati da dostavi jamstvo zbog ekonomskih ili nekih drugih razloga, a neodređivanje mjere osiguranja moglo bi imati teške posljedice po tužitelja, ili bi traženje jamstva bilo nepošteno za tužitelja zbog nekog drugog razloga.

2.2 Glavni uvjeti

Sud može odrediti mjeru osiguranja na zahtjev tužitelja ako postoji razlog vjerovati da bi se time moglo otežati ili onemogućiti izvršenje sudske presude. Ako je jasno da će se sudska presuda izvršavati izvan Europske unije i da izvršenje nije zajamčeno na temelju međunarodnog sporazuma, pretpostavlja se da će u slučaju neodređivanja mjere osiguranja izvršenje sudske presude biti teško ili nemoguće.

Kako bi odredio mjeru osiguranja za tužbu čiji cilj nije novčano potraživanje protiv tuženika, sud može privremeno urediti sporni pravni odnos i, prije svega, način uporabe predmeta, ako je to nužno za sprječavanje značajne štete ili samovoljnog djelovanja ili iz nekog drugog razloga. To se može učiniti bez obzira na to postoji li razlog vjerovati da bi u slučaju neodređivanja mjere osiguranja izvršenje sudske presude bilo teško ili nemoguće. U bračnim sporovima, pitanjima uzdržavanja ili ostalim obiteljskim pitanjima, sud isto tako može primjenjivati mjere na vlastitu inicijativu.

Za tužbu koja uključuje buduće ili ovisno potraživanje, ili tužbu povezanu s poslovnim nastanom može se odrediti i mjera osiguranja. Ovisno potraživanje ne osigurava se ako se pretpostavlja da uvjet nije nastao za vrijeme postupka.

Sud može primijeniti i mjeru za osiguranje radnje u vezi sa sudskim postupkom ili arbitražnim postupkom koji se provodi u inozemstvu.

Mjera osiguranja u postupku može se primijeniti i ako tužitelj želi osigurati nekoliko tražbina protiv istog tuženika.

Mjere osiguranja u postupku moraju se birati na način da mjera, kada se primijeni, tuženika optereti samo u onoj mjeri u kojoj se to smatra razumnim uzimajući u obzir zakonite interese tužitelja i okolnosti. Prilikom određivanja mjere osiguranja u postupku koji se odnosi na potraživanje u novcu potrebno je uzeti u obzir vrijednost tužbe. Sud može istodobno primijeniti nekoliko mjera osiguranja.

Pritvor ili zabrana osobi da napusti mjesto boravišta kao mjera osiguranja može se primjenjivati samo ako je to nužno za osiguranje usklađenosti sa sudskom presudom i ako je očito da bi ostale mjere osiguranja bile nedovoljne za osiguranje potraživanja, u prvom redu ako postoji razlog vjerovati da će osoba vjerojatno otići u stranu državu ili odnijeti svoju imovinu u stranu državu. Pritvor osobe izvršava policija na temelju sudske odluke.

Pritvor ili zabrana osobi da napusti mjesto boravišta mogu se upotrijebiti za osiguranje imovinskog potraživanja samo ako je vrijednost spora veća od 32 000 EUR.

Ako sud osobi odredi pritvor ili joj zabrani napuštanje mjesta boravišta odlukom o mjeri osiguranja u postupku koji se odnosi na potraživanje u novcu ili odlukom o mjeri osiguranja u postupku, sud određuje iznos novca koji je potrebno uplatiti na bankovni račun namijenjen u te svrhe ili za koji je potrebno pružiti bankovno jamstvo. Nakon uplate novca ili pružanja osiguranja, prestaje izvršenje odluke o mjeri osiguranja. U takvim slučajevima, i na temelju zahtjeva tuženika, sud ukida mjeru osiguranja i zamjenjuje je novčanim iznosom ili bankovnim jamstvom.

Privremena pravna zaštita može se primjenjivati u postupcima povodom tužbe samo ako je to predviđeno zakonom. Ako se privremena pravna zaštita može primjenjivati u skladu sa zakonom u postupcima povodom prijedloga, to se može učiniti ako je nužno za očuvanje ili privremeno uređivanje postojeće situacije ili položaja, ako to nije predviđeno zakonom. Osim ako je zakonom propisano drukčije, odredbe o mjerama osiguranja primjenjuju se na privremenu pravnu zaštitu. Ako je postupak moguće pokrenuti samo prijedlogom, sud može primijeniti privremenu pravnu zaštitu i ukinuti ili izmijeniti odluku o privremenoj pravnoj zaštiti samo na temelju tužbe, osim ako je zakonom propisano drukčije.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeđati takvim mjerama?

Ovisno o prirodi i cilju mjere, mjere se mogu primjenjivati na pokretnu i nepokretnu imovinu, uključujući novac te plovila i zrakoplove.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Zapljena imovine

U slučaju zapljene imovine, tuženik tom imovinom ne smije raspolagati. Uz zapljenu ostale pokretne imovine, osim plovila koje je upisano u registar plovila ili zrakoplova koji je upisan u registar civilnih zrakoplova, stvara se pravo osiguranja nakon zapljene.

U slučaju zapljene nepokretne imovine ili registrirane pokretne imovine ili nekog drugog predmeta, napomenu o zabrani raspolaganja imovinom treba unijeti u zemljišne knjige ili drugi registar u korist tužitelja na temelju prijedloga tužitelja i odluke o određivanju mjere osiguranja. Na zahtjev tužitelja, sud mu prosljeđuje odluku za potrebe neovisnog unosa napomene o zabrani u registar.

Na temelju zahtjeva tužitelja ili tuženika, sud može naložiti prodaju zaplijenjenog predmeta, a novac zarađen prodajom polaže se na bankovni račun namijenjen u tu svrhu ako bi se vrijednost predmeta mogla značajno smanjiti ili bi čuvanje predmeta uključivalo nerazumne troškove.

Zapljenu imovine organizira sudski izvršitelj. Sudski izvršitelj stavlja zaplijenjeni predmet pod svoj nadzor na temelju zahtjeva osobe koja je zatražila određivanje mjere osiguranja. U takvim slučajevima sudski izvršitelj zabranjuje uporabu predmeta djelomično ili u potpunosti te može davati naredbe u vezi s predmetom, uključujući za organizaciju pohrane predmeta.

Sudska hipoteka

Osim ako je zakonom propisano drukčije, sudskom hipotekom na nepokretnoj imovini, plovilu upisanom u registar plovila ili zrakoplovu upisanom u registar civilnih zrakoplova osobi koja je zatražila određivanje mjere osiguranja daju se jednaka prava u odnosu na druga prava kojima je opterećen predmet kao što je pravo koje se korisniku hipoteke dodjeljuje hipotekom ili pomorskom hipotekom ili pravo koje se zalogoprimcu dodjeljuje registriranim osiguranjem.

Iznos hipoteke iznos je osiguranog potraživanja koji se unosi u zemljišne knjige, registar plovila ili registar civilnih zrakoplova. Ako je glavno potraživanje manje od 640 EUR, neće se odrediti sudska hipoteka, pod uvjetom da je moguće primijeniti druge mjere osiguranja koje su manje štetne za tuženika.

Sudska hipoteka unosi se u zemljišne knjige, registar plovila ili registar civilnih zrakoplova u korist tužitelja na temelju zahtjeva tužitelja i odluke o mjeri osiguranja. Na zahtjev tužitelja, sud mu prosljeđuje odluku za potrebe neovisnog unosa sudske hipoteke u registar. Hipoteka nastaje nakon unosa u registar. Nakon uspostave sudske hipoteke na plovilu ili zrakoplovu, sudski izvršitelj preuzima nadzor nad plovilom ili zrakoplovom na temelju zahtjeva osobe koja je zatražila određivanje mjere osiguranja. U takvim slučajevima sudski izvršitelj djelomično ili potpuno zabranjuje uporabu plovila i može davati druge naredbe u vezi s plovilom.

Zabrana napuštanja mjesta boravišta

Zabranom napuštanja mjesta boravišta predmetnoj se osobi zabranjuje napuštanje mjesta boravišta na dulje od 24 sata bez dopuštenja suda. Kako bi mogao primijeniti zabranu napuštanja mjesta boravišta, sud poziva tuženika, ako je tuženik fizička osoba, ili člana upravljačkog tijela tuženika, ako je tuženik pravna osoba, i u tu svrhu dobiva njegov ili njezin potpis.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Ako sud osobi odredi pritvor ili joj zabrani napuštanje mjesta boravišta odlukom o mjeri osiguranja u postupku koji se odnosi na potraživanje u novcu ili odlukom o mjeri osiguranja u postupku, sud određuje iznos novca koji je potrebno uplatiti na bankovni račun namijenjen u te svrhe ili za koji je potrebno pružiti bankovno jamstvo. Nakon uplate novca ili pružanja osiguranja, prestaje izvršenje odluke o mjeri osiguranja.

Na zahtjev stranke sud može odlukom zamijeniti jednu mjeru osiguranja drugom.

Ako se sudska hipoteka uspostavi na nekoliko predmeta nepokretne imovine, plovila ili zrakoplova, sud u presudi o mjeri osiguranja za svaki opterećeni predmet navodi iznos novca koji je potrebno uplatiti na bankovni račun namijenjen u tu svrhu ili za koji je potrebno dati bankovno jamstvo. Nakon uplate novca ili pružanja osiguranja ukida se izvršenje mjere osiguranja. Ako se mjera osiguranja ukinu ili se mjera osiguranja zamijeni, vlasnik nepokretne imovine, plovila ili zrakoplova postaje vlasnik hipoteke. Na zahtjev vlasnika sudska hipoteka briše se iz zemljišnih knjiga, registra plovila ili registra civilnih zrakoplova na temelju odluke kojom se ukida mjera osiguranja.

Ako se okolnosti promijene i, prije svega, uzrok za mjeru osiguranja prestane postojati ili se ponudi jamstvo, ili zbog nekog drugog razloga predviđenog zakonom, sud na zahtjev stranke može ukinuti mjeru osiguranja. Nenovčana mjera osiguranja može se ukinuti ili izmijeniti zamjenom za uplatu u novcu isključivo uz suglasnost tužitelja ili iz dobrog razloga.

Sud mjeru osiguranja ukida sudskom presudom ako tužba nije uspješno riješena, ili odlukom ako tužba nije prihvaćena ili je postupak okončan. Sud isto tako ukida mjeru osiguranja ako je odluku o osiguranju donio drugi sud, osim ako je zakonom propisano drukčije.

U bračnim sporovima, pitanjima uzdržavanja ili ostalim obiteljskim pitanjima, sud može na vlastitu inicijativu izmijeniti ili poništiti odluku o mjeri osiguranja.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Stranka može podnijeti žalbu protiv odluke kojom županijski ili okružni sud određuje mjeru osiguranja, zamjenjuje jednu mjeru osiguranja drugom ili ukida mjeru osiguranja. Na presudu okružnog suda o žalbi protiv odluke pokrajinskog suda moguće se žaliti Vrhovnom sudu (*Riigikohus*), samo ako je vrijednost spora veća od 100 000 EUR ili ako je osoba pritvorena ili joj je kao mjera osiguranja zabranjeno da napusti mjesto boravišta.

Na odluke o privremenoj pravnoj zaštiti moguća je žalba. Na odluke okružnog suda o takvim žalbama nije se moguće žaliti Vrhovnom sudu, osim ako je zakonom propisano drukčije.

Posljednji put ažurirano: 22/02/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Irska

1 Koje vrste mjera postoje?

Različite vrste privremenih mjera koje donose irski sudovi nazivaju se nalogima. Nalog je sudska odluka kojom se stranci nalaže ili zabranjuje poduzimanje određene radnje. Kršenje naloga nepoštovanje je suda, a osobi koja ne postupa u skladu s takvim nalogom može biti izrečena kazna zatvora. Nalog može biti:

- trajan;
- izdan s određenim razdobljem primjene ili
- privremeno izdan u očekivanju suđenja.

Ako tužitelj smatra da bi tuženik mogao ukloniti ili uništiti ključne predmete ili dokumente, može podnijeti *ex parte* zahtjev Sudu za donošenje odluke „Anton Piller”, odnosno izdavanje naloga kojim se od tuženika zahtijeva da tužitelju omogući ulazak u prostorije tuženika u svrhu pregleda dokumenata ili drugih predmeta i uklanjanja bilo čega što pripada tužitelju. Ako je tužitelj zabrinut da bi tuženik mogao otuđiti dio svoje imovine ili svoju cijelu imovinu i da neće moći namiriti tražbinu tužitelja ako Sud presudi u njegovu korist, tužitelj može Sudu podnijeti zahtjev za izdavanje „naloga Mareva”, odnosno donošenje odluke o zamrzavanju, kojom je tuženik spriječen u rukovanju svojom imovinom tijekom razdoblja primjene odluke. Općenito, nalogom Mareva sprečava se da tuženik koji se ne nalazi u području nadležnosti Suda, ali koji ima imovinu u području nadležnosti Suda, otuđi tu imovinu u očekivanju suđenja.

Ako tužitelj potražuje određeni novčani iznos, može zatražiti od Suda da donese odluku kojom se tuženiku nalaže izvršenje međuplaćanja dijela potraživanog iznosa ili cijelog potraživanog iznosa u korist računa suda. Nasuprot tome, ako je tuženik zabrinut da tužitelj neće moći platiti sudske troškove ako izgubi spor, može zatražiti od Suda da tužitelju naloži polaganje jamstva za troškove sudskog postupka plaćanjem određenog novčanog iznosa u korist računa suda. Ako je donesena odluka u korist tuženika kojom se tužitelj nalaže plaćanje „jamstva za troškove sudskog postupka”, postupak se nastavlja tek kad tužitelj plati traženi novčani iznos sudu, kako je naloženo sudskom odlukom.

Visoki sud nadležan je i za donošenje privremenih odluka u prilog postupku koji se vodi u području nadležnosti drugog suda ako je to opravdano. Visoki sud može izdati „globalni nalog za zamrzavanje” koji se primjenjuje na imovinu u području nadležnosti drugih sudova ako postoji bojazan ili zabrinutost da tuženik može pokušati otuđiti svoju imovinu kako bi izbjegao izvršenje presude.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Većina zahtjeva za izdavanje naloga može se podnijeti pred Oblasnim sudom ili Visokim sudom. Međutim, donošenje određenih oblika privremenih mjera, kao što su odluke o zamrzavanju, odluke Anton Piller i odluke u pogledu stranih postupaka, može se zatražiti samo na Visokom sudu.

Stranka koja traži donošenje privremene mjere mora podnijeti zahtjev popraćen izjavom pod prisegom. Podnositelj zahtjeva mora u cijelosti otkriti sve bitne činjenice, osobito ako se zahtjev podnosi bez slanja obavijesti drugoj stranci. U izjavi pod prisegom mora biti naveden i nacrt odluke, u kojemu je navedeno što se točno traži od Suda. Više informacija o potrebnim sudskim obrascima dostupno je na internetskoj stranici [Sudske službe](#).

Ako podnositelj zahtjeva za izdavanje naloga uspije ishoditi traženu odluku, najčešće će morati preuzeti takozvanu „obvezu na naknadu štete” u slučaju da izgubi spor kako bi druga stranka protiv koje je nalog izdan mogla ostvariti povrat troškova nastalih donošenjem te odluke.

Ako postoje dobri razlozi za takvo postupanje, zahtjevi za izdavanje naloga mogu se podnijeti *ex parte* ili bez slanja obavijesti drugoj stranci. Takvi se zahtjevi mogu podnijeti i prije pokretanja postupka ako postoji određena hitnost u pogledu tužiteljeve situacije. [Za privremene mjere Trgovačkog suda vidjeti Odluku 63A, r. 6(3) [Pravila Vrhovnih sudova](#) 1986.].

2.2 Glavni uvjeti

Sudovi imaju diskrecijsku ovlast u pogledu odlučivanja o izdavanju privremenog naloga i donose takvu odluku kad je to pravedno i prikladno. [Odluka 50 r. 6 (1) [Pravila Vrhovnih sudova](#) 1986.]. Pri razmatranju prikladnosti izdavanja privremenog naloga Sud treba utvrditi sljedeće:

- postojanje pravednog *bona fide* pitanja koje valja utvrditi;
- primjerenost dodjele odštete ili naknade kao pravnog lijeka u slučaju da je podnositelju zahtjeva odbijen zahtjev za izdavanje naloga, nakon čega je Sud presudio u njegovu korist;
- ravnotežu prikladnosti pri odlučivanju.

Prvi je uvjet da podnositelj zahtjeva mora dokazati da će se suditi o pravednom pitanju. To je razmjerno mala prepreka za podnositelja zahtjeva, ali u posljednje je vrijeme postalo teže ispuniti taj uvjet ako je privremena mjera, čije donošenje podnositelj zahtjeva traži u fazi donošenja privremenih mjera, nalog kojim se drugu stranku obvezuje da nešto učini. Tijela potvrđuju da u tom slučaju podnositelj zahtjeva mora dokazati da ima jake argumente i da će se postupak vjerojatno okončati u njegovu korist.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Nalozi se mogu tražiti iz različitih razloga među ostalim kako bi se spriječilo stranku da gradi objekte na zemljištu ili da se koristi zemljištem na način kojim se krše uvjeti ili obveze u pogledu prostornog planiranja, kako bi se omogućilo pretraživanje imovine i uklanjanje predmeta, kako bi se poslodavca prisililo da nastavi plaćati zaposlenika ili kako bi ga se spriječilo da zaposli nove zaposlenike do okončanja spora. Ako je donesena odluka o zamrzavanju ili odluka „Mareva“, stranka na koju se odluka odnosi ne može raspolagati svojom imovinom na način koji nije u skladu sa sudskom odlukom. Primjerice, ta osoba smije podići samo određene iznose u gotovini s bankovnog računa i ne smije sniziti vrijednost svoje imovine ispod određenog iznosa do konačnog zaključenja postupka.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Ako stranka prekrši privremenu odluku, može se smatrati krivom za nepoštovanje suda i može joj se izreći kazna zatvora, novčana kazna ili joj može biti zaplijenjena imovina. Naslovnica odluke mora sadržavati izraz „kazneni nalog“, čime se primatelja obavještava o mogućim posljedicama kršenja uvjeta naloga. Isto tako, ako treća osoba svjesno pomaže tuženiku u otuđivanju imovine koja je predmet odluke o zamrzavanju, i ta se osoba može smatrati krivom za nepoštovanje suda. Zbog toga se svim zainteresiranim trećim osobama, kao što su upravitelji banaka, računovođe i odvjetnici koje je angažirala stranka na koju se odluka odnosi ili koji su angažirani u ime te stranke, najčešće dostavljaju preslici sudskih odluka o zamrzavanju.

Ugovor sklopljen na način da se njime krši nalog nezakonit je, a stranka koja je bila svjesna postojanja odluke neće ga moći provesti. Međutim, nezakonitim ugovorom može se prenositi vlasništvo; prema tome, nakon što je takav ugovor izvršen, najčešće nije moguće vratiti imovinu, a jedini pravni lijek kojim tužitelj raspolaže u takvoj situaciji je dodjela naknade.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Nalog je obično valjan do zaključenja suđenja (privremeni nalog). Ako je privremeni nalog izdan bez obavještanja druge stranke, valjan je najčešće tijekom ograničenog razdoblja, nakon čega treba donijeti novu sudsku odluku.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Da. Tuženik ili bilo koja osoba na koju utječe donošenje privremenog naloga može u svakom trenutku Sudu podnijeti zahtjev za izmjenu ili ukidanje naloga. Stranka koja želi osporiti nalog mora obavijestiti odvjetnika druge stranke o namjeri podnošenja zahtjeva. Sud može ukinuti nalog ako tuženik dokaže da nalog uopće nije trebao biti izdan, ako su se od donošenja odluke okolnosti bitno promijenile ili ako je takvo ukidanje pravedno. Kao što je prethodno navedeno, Sud može od stranke koja traži izdavanje naloga zahtijevati plaćanje takozvane „obveze na naknadu štete“ kako bi se zajamčilo da, ako ta stranka izgubi spor, stranka protiv koje je nalog izdan ima zaštitu u pogledu troškova nastalih zbog donošenja odluke.

Posljednji put ažurirano: 16/04/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Grčka

1 Koje vrste mjera postoje?

Privremene mjere i mjere osiguranja, općenitijeg naziva „privremena sudska zaštita“ (*asfalistiká métra*), mjere su koje sud izriče kad je glavni postupak o meritumu u tijeku ili pred pokretanjem te kad postoji tražbina koju je u međuvremenu potrebno zaštititi sudskim putem. Svrha je takve privremene sudske zaštite osigurati stvarnu mogućnost namirenja tražbine čija se osnovanost treba ispitati. Mogu se naložiti sljedeće mjere: polaganje jamčevine (*engydosis*); upis predbilježbe založnog prava na imovini protivnika osiguranja (*engrafi prosimeiosis ypothikis*); prethodna ovrha (*syntiritiki katáschesi*); sudska sekvencijacija (*dikastiki mesengýisi*); privremeno odobrenje tražbina (*prosorini epidikasi apaitiseon*); mjera kojom se stvari privremeno uređuju (*prosorini rýthmisi katástasis*); pečačenje (*sfrágisi*), skidanje pečata (*aposfrágisi*), popis imovine (*apogرافي*) i javno polaganje (*dimósia katáthesi*) imovine; kao i mjere za zaštitu posjeda (*asfalistiká métra nomis*).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Takve mjere uvijek mora izreći sud.

Opću nadležnost za izricanje takvih mjera ima prvostupanjski sud koji sudi po sucu pojedincu (*monomelés protodikeío*). Međutim, ta opća nadležnost može prijeći s prvostupanjskog suda koji sudi po sucu pojedincu na okružni građanski sud (*eirinodikeío*) u predmetima koji se odnose na privremeno uređenje prava posjeda ili korištenja te u predmetima u kojima je, u skladu s odredbama Zakona o parničnom postupku, okružni građanski sud nadležan za odlučivanje u glavnom postupku. Okružni građanski sud ima isključivu nadležnost u predmetima u pogledu upisa ili brisanja predbilježbe založnog prava na temelju sporazuma stranaka. Privremenu sudsku zaštitu može naložiti i prvostupanjski sud koji sudi u vijeću (*polymelés protodikeío*) ako se pred njim vodi glavni postupak; u tom je slučaju njegova nadležnost istovjetna nadležnosti prvostupanjskog suda koji sudi po sucu pojedincu. Obično je mjesno nadležan sud koji ima mjesnu nadležnost za odlučivanje u glavnom postupku, ali privremenu sudsku zaštitu može naložiti i sud koji je najbliži mjestu u kojem će se ona izvršiti. Sudska odluka kojom se nalaže izvršenje tih mjera dostavlja se stranki koja je odgovorna za njihovu provedbu, a izvršava je sudski ovršitelj (*dikastikós epimelitís*). U slučaju nemogućnosti izvršenja odluke sudski ovršitelj može zatražiti pomoć policije. Troškove je teško odrediti jer se naknade za odvjetnike i sudske ovršitelje mogu razlikovati. Trošak bi okvirno iznosio oko 250,00 EUR.

2.2 Glavni uvjeti

Sud će naložiti privremenu sudsku zaštitu u sljedećim slučajevima:

(a) ako postoji žurna potreba ili neposredna opasnost, kako bi se zaštitio ili očuvao legitiman interes ili uredila situacija; i

(b) ako postoje opravdani razlozi za vjerovanje da pravo u pogledu kojeg se privremena sudska zaštita zahtijeva doista postoji.

Potrebno je dostaviti preliminarne dokaze da postoje opravdani razlozi za izricanje mjere: potpuni dokazi nisu potrebni; dovoljan je nepotpuni dokaz kojim se pruža niži stupanj sigurnosti u pogledu činjenica koje treba utvrditi; sud može odobriti zaštitu nakon što se uvjeri da su navodne činjenice vjerojatne. Sud će odobriti zaštitu samo ako postoji žurna potreba ili neposredna opasnost da bi protivnik osiguranja mogao otuđiti imovinu koju treba zaplijeniti, čime će se onemogućiti kasnije namirivanje tražbine ako se predlagatelju osiguranja odobri ovršna isprava na kraju glavnog postupka.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijevati takvim mjerama?

Sve vrste imovine protivnika osiguranja mogu podlijevati tim mjerama, bez obzira na to je li imovina u njegovu posjedu ili je u posjedu treće osobe, dok god je se može prenijeti u skladu s pravilima privatnog prava i nije zakonom izuzeta od ovrhe. Konkretno, te se mjere mogu izreći u pogledu nekretnina i pokretnina koje se mogu zaplijeniti, uključujući brodove, zrakoplove, vozila, depozite u bankama i nematerijalizirane vrijednosne papire.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Nakon odobrenja privremenog sudskog naloga u pogledu imovine, tj. naloga za prethodnu ovrhu ili naloga za upis predbilježbe založnog prava na nekretnini, protivnik osiguranja tu imovinu ne može prenijeti trećim osobama. Za nepoštovanje naloga izriče se minimalna zatvorska kazna od šest mjeseci u skladu s člankom 232.A Kaznenog zakona.

Zakonodavnim dekretom (*nomothetikó díatagma*) br. 1059/1971 uvedena je obveza čuvanja bankarske tajne te je za direktore, rukovoditelje ili zaposlenike banke za koje se utvrdi povreda te obveze predviđena minimalna kazna zatvora od šest mjeseci. To nije prepreka za prethodnu ovrhu jer se u sudskom nalogu o ovrši ne mora odrediti koji će se depoziti ili nematerijalizirani vrijednosni papiri ovršiti. Nalogom se banke sprječava u prijenosu imovine, ali to ne dovodi do povrede obveze čuvanja tajne jer banke ne moraju otkriti postojanje bilo kakvih depozita. Sve ostale treće strane u posjedu imovine koja će se ovršiti obvezne su izjaviti postoje li doista tražbine ili prava koja su predmet ovrhe te je li provedena neka druga ovrha nad imovinom koja je u njihovu posjedu i ako jest, do kojeg iznosa.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

U skladu sa zakonom te mjere vrijede:

(a) do donošenja konačne presude u glavnom postupku protiv stranke koja je predložila nalog te kad se protiv presude više ne može podnijeti žalba;

(b) do donošenja konačne presude u korist stranke koja je predložila nalog i izvršenja te presude;

(c) do postizanja nagodbe među strankama u glavnom postupku;

(d) 30 dana od datuma kad je sud prekinuo ili na drugi način odbacio postupak;

(e) dok nalog za izvršenje mjere ne ukinu ili ne revidira sud koji je izvorno izdao nalog, oslanjajući se na nove dokaze, ili sud pred kojim se vodi glavni postupak, koji se ne mora oslanjati na nove dokaze; ili

(f) ako je u nalogu određen rok u kojem predlagatelj osiguranja treba prijaviti tražbinu sudu te ako on to ne učini unutar navedenog roka.

Ako neka stranka ne dođe na raspravu o prijedlogu osiguranja, iako je propisno i pravovremeno pozvana, rasprava će se održati u odsustvu te stranke.

Međutim, sud će razmatrati predmet kao da su sve stranke prisutne jer se nepojavljivanje u postupku o privremenoj sudskoj zaštiti ne smatra priznanjem navoda iz prijedloga. Sud može ponoviti raspravu samo ako protivnik osiguranja od njega zatraži ukidanje ili revidiranje rješenja i poziva se na nove dokaze koji bi sud, da ih je bio svjestan, doveli do drukčijeg zaključka.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Obično se protiv naloga za izvršenje privremene sudske zaštite ne može podnijeti žalba, osim u predmetima koji se odnose na privremeno uređenje prava posjeda ili korištenja protiv kojeg se, u skladu s izričitim tekstom zakona, žalba može podnijeti prvostupanjskom sudu koji sudi u vijeću u roku od deset dana od dostave naloga. Državni odvjetnik pri Vrhovnom sudu (*Áreios Págos*) može podnijeti žalbu zbog pravnih pitanja protiv svih sudskih naloga zbog razloga javnog interesa. Vrhovni sud zatim razmatra predmet te potvrđuje ili ukida osporavani nalog. To rješenje ima samo privremeni učinak. Kao što je već navedeno, bilo koja stranka u postupku može od suda koji je donio nalog zatražiti ukidanje ili revidiranje njegova rješenja. Sve treće osobe koje nisu pozvane i koje nisu sudjelovale na raspravi isto tako mogu podnijeti takav zahtjev ako imaju legitiman interes.

Posljednji put ažurirano: 04/01/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Please note that the original language version of this page [es](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: [en](#) have already been translated.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Španjolska

1 Koje vrste mjera postoje?

Građansko procesno pravo (u osnovi, Zakon o parničnom postupku (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) – LEC) primarni je izvor mjera osiguranja; međutim, ostale su mjere utvrđene u posebnim materijalnim pravima.

Sljedeće su mjere, među ostalim, predviđene u LEC-u (članak 727.):

prethodna ovrha (*el embargo preventivo de bienes*), čija je svrha osigurati izvršenje presuda kojima se nalaže predaja novčanih iznosa ili prinosa, najamnina i zamjenjivih stvari koje se mogu procijeniti u novcu primjenom fiksnih cijena;

sudska uprava ili prinudna uprava nad proizvodnom imovinom po nalogu suda (*la intervención o la administración de bienes productivos*), kad se zahtijeva presuda kojom se nalaže njezina predaja na temelju prava vlasništva, prava plodouživanja ili drugog prava koje uključuje legitiman interes u zadržavanju ili poboljšanju proizvodnosti ili kad je jamstvo potonjeg od iznimne važnosti za učinkovitost presude koja će se kasnije donijeti;

pljenidba pokretnina (*el depósito de cosa mueble*), kad se zahtjevom traži nalog za predaju navedene imovine i potonja je u posjedu protivnika osiguranja;

popis imovine (*la formación de inventarios de bienes*), u skladu s uvjetima koje odredi sud;

predbilježba zahtjeva (*la anotación preventiva de demanda*), kad se odnosi na imovinu ili prava koja podliježu upisu u javne registre;

ostali upisi u registar (*otras anotaciones registrales*), u slučajevima u kojima javna priroda registra može biti korisna za postizanje zadovoljavajućeg ishoda;

sudski nalog za privremeni prekid djelatnosti (*la orden judicial de cesar provisionalmente en una actividad*), nalog za privremeno uzdržavanje od određenog postupanja ili privremena zabrana kojom se obustavlja ili zaustavlja daljnje pružanje usluga;

zapljeni i oduzimanje prihoda (*la intervención y depósito de ingresos*) stečenih obavljanjem djelatnosti koja se smatra nezakonitom i čija se zabrana ili prestanak zahtijevaju, kao i polaganje ili predaja na čuvanje iznosa koji navodno predstavljaju naknadu za intelektualno vlasništvo;

privremeno oduzimanje izvornika radova ili stvari (*el depósito temporal de ejemplares de las obras u objetos*) koji su navodno proizvedeni protivno pravilima o intelektualnom i industrijskom vlasništvu te polaganje materijala upotrijebljenog za njihovu izradu;

obustava osporavanih odluka trgovačkih društava (*la suspensión de acuerdos sociales*), kad predlagatelj ili predlagatelji osiguranja predstavljaju najmanje 1 % ili 5 % temeljnog kapitala, ovisno o tome je li tuženo trgovačko društvo izdalo vrijednosne papire koji su u vrijeme spora uvršteni za trgovanje na službenom sekundarnom tržištu.

Uz to, na temelju posljednjeg stavka članka 727. LEC-a sudac može donijeti druge mjere koje nisu prethodno navedene, što znači da taj popis nije iscrpan (npr. mjere iz članka 762. LEC-a):

sve **ostale mjere** koje su izričito utvrđene zakonom radi zaštite određenih prava ili koje se smatraju potrebnima za osiguranje učinkovitosti sudske zaštite koja se može odobriti u presudi koja se može izreći u postupku.

Osim tog općeg sustava, postoje i druge pravne odredbe koje se odnose na privremenu zaštitu, među kojima su sljedeće:

postupak u pogledu **poslovne sposobnosti osoba**: na temelju članka 762. LEC-a sud može po službenoj dužnosti donijeti mjere koje smatra potrebnima za zaštitu osobe za koju se pretpostavlja da nema poslovnu sposobnost ili njezine imovine;

postupak u pogledu **roditeljstva, očinstva i majčinstva**: u članku 768. LEC-a navode se mjere za zaštitu osobe i imovine pod skrbništvom osobe koja se može smatrati roditeljem te odobrenje privremenog uzdržavanja predlagatelju osiguranja, uključujući bez prethodne rasprave u žurnim predmetima;

zaštita **ostavine**: među ostalim mjerama, može biti potrebno osigurati imovinu u okviru ostavine i dokumente umrle osobe, upravljati ostavinom ili utvrditi srodnike umrle osobe (članci od 790. do 796. LEC-a).

Posebne mjere osiguranja navedene su u posebnim propisima, uključujući, ali ne ograničavajući se na sljedeće:

Zakon o intelektualnom vlasništvu (Kraljevska zakonodavna uredba 1/1996 od 12. travnja 1996.), članci 138. i 141. (zapljeni i oduzimanje prihoda od nezakonitih predmetnih aktivnosti, obustavljanje reprodukcije, distribucije i javnih komunikacija, oduzimanje proizvedenih stvari, zapljena opreme, uređaja i fizičkih medija itd.);

Zakon o žigovima (Zakon 17/2001 od 7. prosinca 2001.), članak 61. (preventivno podnošenje zahtjeva u registru žigova);

Zakon o patentima (Zakon 24/2015 od 24. srpnja 2015.), članak 11. (obustava postupka za priznavanje patenta) i članci 117., 127. i dalje (prestanak djela kojima bi se mogla kršiti prava podnositelja, zapljena i zadržavanje robe kojom se navodno krše prava nositelja patenta, jamstvo nadoknade štete i unosi u registar);

Zakon o stečaju (Zakon 22/2003 od 9. srpnja 2013.), članak 48. točka (b) (zapljeni robe korporativnih upravitelja) i članak 17. (među ostalim, osiguranje neraspologanja dužnikovom imovinom);

Zakon o pomorskoj plovidbi (Zakon 14/2014 od 24. srpnja 2014.), članci 43., 470. i dalje (zaustavljanje pomorskih brodova);

Zakon o suvlasničkoj imovini (Zakon 49/1960 od 21. srpnja 1960.), članak 7. (prestanak zabranjene aktivnosti) i članak 28. (suspenzija ugovora koje su donijele vlasničke udruge).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Mjere odobrava sudac ili sud kojim ima stvarnu ili mjesnu nadležnost. To će biti sudac ili sud pred kojim se vodi postupak ili, ako postupak nije pokrenut, sudac ili sud koji bi bio dužan voditi postupak.

Prijedlog za mjeru osiguranja može se podnijeti prije podnošenja zahtjeva, pod uvjetom da ih zbog njihove prirode nije nemoguće odobriti (kao u slučaju predbilježbe zahtjeva) i da se zakonom ne zahtijeva usporedno podnošenje prijedloga za osiguranje i zahtjeva (kao u slučaju prestanka zabranjene djelatnosti ili obustave međuvlasničkog sporazuma u slučaju parnice u pogledu etažnog vlasništva). Zbog njihove iznimne prirode (obično se razmatra samo sâm zahtjev) mora biti riječ o istovremenoj nužnosti i žurnosti. Mogu se donijeti bez saslušanja protivne stranke u postupku (ne dovodeći u pitanje njezino pravo na podnošenje prigovora protiv tih mjera nakon što se one odobre); međutim, mjere prestaju vrijediti ako se odgovarajući zahtjev ne podnese u roku od dvadeset dana nakon njihova odobrenja.

Međutim, kako je prethodno navedeno, obično se prijedlog za mjere podnosi istovremeno s podnošenjem zahtjeva. U tom slučaju sudac ili sud nalaže otvaranje posebnog spisa za mjeru osiguranja koji će se voditi istovremeno s glavnim postupkom u kojem se mogu predložiti i izvesti dokazi da su uvjeti za dobivanje privremene zaštite ispunjeni. Opće je pravilo da se prije donošenja mjera osiguranja stranke pozivaju na raspravu pred sudom. Daju se iskazi te se mogu izvesti svi dokazi koji su relevantni za odlučivanje o donošenju mjera osiguranja; prema potrebi, razmatra se jamčevina koja će se zatražiti od stranke koja zahtijeva mjeru osiguranja ako se prijedlog za osiguranje odbije. Neovisno o tome, stranka koja je predložila mjeru može zahtijevati njezino donošenje bez saslušanja druge stranke ako iznese dokaze da postoje razlozi za žurnost ili da bi se raspravom mogao ugroziti uspjeh mjere, na primjer, ako postoji rizik da će dužnik imovinu sakriti ili uništiti. U tom slučaju protivnik osiguranja može podnijeti prigovor nakon donošenja mjere.

Mjere se mogu predložiti i nakon podnošenja zahtjeva ili tijekom žalbenog postupka, iako se takav prijedlog mora obrazložiti činjenicama ili okolnostima kojima se opravdava trenutak njegova podnošenja.

Za podnošenje prijedloga za mjere osiguranja odvjetnik ili državni odvjetnik potreban je u slučajevima u kojima se zahtijeva njegova intervencija. Pravno zastupanje nije nužno ako je riječ o žurnim mjerama koje se predlažu prije podnošenja zahtjeva (članci 23. i 31. LEC-a).

2.2 Glavni uvjeti

Kako bi sud mogao odobriti prethodno navedene mjere, moraju se ispuniti sljedeći uvjeti:

rizici koji proizlaze iz protoka vremena ili *periculum in mora*: odnosi se na rizik da bi predlagatelj osiguranja mogao pretrpjeti štetu zbog kašnjenja postupka, čime se bi se moglo otežati izvršenje mjere koja je odobrena u presudi ili odluci. Stranka koja predlaže mjeru mora dokazati da bi u slučaju nedonošenja predloženih mjera tijekom postupka moglo doći do situacija zbog kojih bi se otežala ili onemogućila učinkovitost zaštite koja se može odobriti u presudi u korist predlagatelja osiguranja. U svakom slučaju, mjera se ne može odobriti ako predlagatelj osiguranja dulje vrijeme trpi situaciju koja je uzrok rizika, osim ako iznese dokaze kojima se objašnjava zašto mjeru nije zatražio ranije;

utemeljenost predmeta ili *fumus boni iuris*: predlagatelj osiguranja sudu mora iznijeti razloge na temelju kojih se može donijeti privremena presuda o utemeljenosti zahtjeva. Predlagatelj osiguranja obavezan je dostaviti pojedinosti, argumente i pisane dokaze na kojima sud, ne dovodeći u pitanje osnovanost predmeta (jer u Španjolskoj mjere osiguranja donosi isti sud pred kojim će se zatim voditi postupak), može temeljiti privremenu presudu na temelju indicija kojom se prihvaća zahtjev (članak 728. stavak 2. LEC-a). Uz pisane dokaze dopuštene su i druge vrste dokaza (svjedoci, vještaci, iskazi stranaka);

Jamstvo: osim ako je izričito odlučeno drukčije, predlagatelj osiguranja za mjeru mora položiti jamčevinu koja je dostatna za brzu i učinkovitu nadoknadu štete koja donošenjem mjere osiguranja može nastati na imovini protivnika osiguranja. Sud taj iznos mora odrediti uzimajući u obzir sljedeće: (a) prirodu i meritum zahtjeva; (b) svoju ocjenu osnove za podnošenje prijedloga za mjeru osiguranja; i (c) razloge za njegovu primjerenost ili prikladnost s obzirom na izračunatu štetu koja se mjerama može prouzročiti;

proporcionalnost: taj uvjet nije izričito utvrđen u LEC-u, ali se općenito smatra dopunom drugim uvjetima jer sud odobrava samo mjere koje su izričito nužne za postizanje svrhe osiguranja postupka privremenom zaštitom. Proporcionalnost proizlazi iz načela vladavine prava i minimalne intervencije u područje slobode pojedinca. U skladu s Ustavom tim je načelima uređen cijeli pravni sustav;

Komplementarnost: mjere osiguranja u skladu su s prirodom glavnog postupka na koji se odnose;

Promjenjivost: mjere osiguranja mogu se izmijeniti ako se iznesu ili dokažu činjenice ili okolnosti koje se nisu mogle uzeti u obzir u vrijeme kad su odobrene ili u razdoblju predviđenom za podnošenje prigovora protiv njih.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

Donošenjem mjere osiguranja nastoji se riješiti ili obuhvatiti situacija u kojoj, tijekom trenutačnog ili budućeg postupka, protivnik osiguranja može biti obavezan ne poduzeti određene radnje u pogledu svoje imovine ili poduzeti neke druge. Time se pokušava spriječiti protivnika osiguranja da poduzme radnje kojima je cilj spriječiti pristup njegovoj imovini i pravima, prouzročiti ili dopustiti štetu na toj imovini ili staviti određenu imovinu izvan dosega zakona pokretanjem stečaja kako bi se spriječilo izvršenje svake moguće presude.

U španjolskom zakonodavstvu mjere osiguranja mogu donijeti samo sudovi. Ne mogu ih donijeti arbitri ili miritelji; ne postoji specifičan, fiksni broj mjera; po svojoj su prirodi izvršne (mogu se donijeti samo na temelju prijedloga jedne stranke); odnose se na vlasništvo jer utječu na imovinu i prava protivnika osiguranja; svrha im je osigurati izvršivost moguće presude kojom se zahtjev prihvaća; nužne su za donošenje odluke u glavnom postupku.

Mogu se donijeti u pogledu materijalne i nematerijalne imovine. Mjere osiguranja nisu samo imovinske prirode; mogu se donijeti radi ograničenja osobnih prava.

Na temelju njih mogu se donositi nalozi i zabrane tako da mogu sadržavati obvezu ili zabranu određenog postupanja.

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Mjere osiguranja mogu se donijeti u pogledu konkretne i specifične imovine te u pogledu svega što se može odrediti u novčanom smislu, kao što su proizvodi, najamnine i prinosi koji se mogu dobiti od stvari.

Zapljena te imovine može se zatražiti kako bi se steklo pravo na povrat koje proizlazi iz opće obveze prema kojoj se dugovanja ne individualiziraju, nego se zamjenjuju konkretnim novčanim iznosom koji se može odrediti jednostavnim matematičkim operacijama.

Specifične pokretnine predaju se na čuvanje osobi koju odredi sudac.

Postoji i mogućnost zapljene, polaganja i oduzimanja novčanih iznosa. Postoji razlika između zapljene i oduzimanja prihoda koji proizlaze iz nezakonitih djelatnosti te zapljene i oduzimanja prihoda koji proizlaze iz dopuštenih djelatnosti, kao na primjer od intelektualnog vlasništva.

Druga skupina mjera koje se mogu donijeti jesu radnje koje sud može odobriti u pogledu zahtjeva navedenog u prijedlogu za osiguranje i koje se ne odnose na specifičnu imovinu.

U skladu s tim postoji mogućnost sudske uprave ili prinudne uprave nad proizvodnom imovinom po nalogu suda kad se zahtijeva presuda kojom se nalaže njezina predaja na temelju prava vlasništva, prava plodouživanja ili drugog prava koje uključuje legitiman interes.

Može se zatražiti i sastavljanje popisa imovine u skladu s uvjetima koje odredi sud.

Predbilježba zahtjeva dopuštena je kad se odnosi na imovinu ili prava koja podliježu upisu u javne registre ili upisima u druge registre u slučajevima u kojima javna priroda registra može biti korisna za postizanje zadovoljavajućeg ishoda.

Konačno, sud može naložiti privremeni prekid djelatnosti, tj. privremeno uzdržavanje od određenog postupanja ili privremenu zabranu kojom se obustavlja ili zaustavlja daljnje pružanje usluga.

Posljednja skupina stvari na koje mjere mogu utjecati jesu materijali i objekti obuhvaćeni isključivim režimom (u stvarnosti je riječ o sekvencijaciji ili prinudnoj upravi nad imovinom koja se upotrebljava za proizvodnju industrijskog i intelektualnog vlasništva).

Mogu se obustaviti i odluke svih vrsta trgovačkih društava.

Konačno, u španjolskom zakonodavstvu postoji mogućnost donošenja niza neodređenih mjera radi zaštite određenih prava utvrđenih zakonom ili mjera koje se smatraju potrebnima za osiguranje učinkovitosti sudske zaštite. Nije određeno na što te mjere mogu utjecati te mogu biti bilo koje vrste ako su nužne.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Privremena ovrha stvari, novca, prihoda i proizvoda koji se mogu količinski odrediti upotrebljava se za osiguranje ravnoteže tako da protivnik osiguranja može podmiriti troškove svakog naloga koji se može izreći, posebno u slučajevima u kojima izvršenje presude ne bi bilo dobrovoljno.

Predaja pokretnina na čuvanje može se odobriti samo kad se prijedlog za osiguranje odnosi na predaju specifične stvari koja je u posjedu protivnika osiguranja.

Sekvestracijom ili prinudnom upravom posebno se nastoji zaštititi proizvodna imovina kako bi se spriječilo loše upravljanje zbog kojeg bi se prinos proizvodnje mogao umanjiti ili nestati.

Stavljanje kapitalnih dobara pod nadzor upravitelja uključuje sudski nadzor, ali se protivniku osiguranje ne oduzima pravo upravljanja; s druge strane, prinudna uprava uključuje dodatni korak u kojem prinudni upravitelj upravlja imovinom umjesto protivnika osiguranja.

Prijedlog za sastavljanje popisa imovine može se odobriti u svim vrstama postupaka, bez obzira na njihovu svrhu, uz jedini uvjet da se na temelju popisa imovine mora moći donijeti presuda kojom se zahtjev prihvaća. Sudac mora jasno utvrditi pojedinosti koje popis mora sadržavati te način na koji bi to trebalo ostvariti.

Učinci predbilježbe zahtjeva odnose se i na postupovni aspekt postupka u kojem su odobreni. Postupkom se nastoji obustaviti zaštita koja se pruža javnom prirodom registara i sigurnost koja se time daje nositelju imovine ili prava; s druge strane, treće osobe ne mogu tvrditi da nisu upoznate s učinkom koji predbilježba na njih ima. Ta se predbilježba može odobriti u svim vrstama postupaka te se time pruža zaštita u svim javnim registrima, kao što su registri imovine i registri trgovačkih društava.

Privremena ograničenja postupanja protivnika osiguranja: propisi kojima se to uređuje sadržani su u posebnim zakonima. Stoga bi ih trebalo donijeti u skladu s odredbama relevantnih zakona. Njima se utječe i na izricanje naloga za privremeni prekid djelatnosti koju obavlja protivnik osiguranja; naloga za privremeno uzdržavanje od određenog postupanja ili privremene zabrane kojom se obustavlja ili zaustavlja daljnje pružanje usluga.

Zapljena, polaganje i oduzimanje novčanih iznosa: jasno je da je riječ o mjeri osiguranja koja uključuje privremenu ovrhu jer se time osigurava ispunjenje zahtjeva specifične gospodarske prirode. Na temelju te mjere mogu se odobriti zapljena i oduzimanje prihoda koji proizlaze iz nezakonite djelatnosti. Ne mogu se donijeti odvojeno tako da je nužno odobriti i zapljenu i oduzimanje. Ako se namjerava predložiti samo jedna od tih mjera, trebalo bi primijeniti prethodno opisane opće mjere. Ta se mjera može donijeti i radi polaganja ili oduzimanja novčanih iznosa koji se potražuju kao naknada za intelektualno vlasništvo, odnosno prava autora na primitak novčanih iznosa za svoj rad, a koja uključuju razmjerni udio prihoda ostvarenih na temelju različitih vrsta objavljivanja koje su priznate u Zakonu o intelektualnom vlasništvu.

Predaja na čuvanje materijala ili objekata obuhvaćenih isključivim režimom: riječ je o mjeri osiguranja koja potječe iz područja zaštite prava na isključivo korištenje koja se nositeljima prava odobravaju na temelju posebnih zakona o industrijskom i intelektualnom vlasništvu. Riječ je o prinudnoj upravi nad specifičnim objektom na koji se nalog odnosi, objektima ili materijalima koji su potrebni za proizvodnju.

Obustava korporativnih odluka: odredbe te mjere ovise o uvjetima potrebnima za predlaganje mjere: 1 % temeljnog kapitala ako je trgovačko društvo izdalo udjele koji su u vrijeme podnošenja zahtjeva uvršteni za trgovanje na službenom sekundarnom tržištu; ili 5% temeljnog kapitala ako to nije slučaj. Ta se mjera može primijeniti na sve vrste trgovačkih društava.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Mjere osiguranja obično se donose nakon saslušanja protivnika osiguranja. Ako predlagatelj osiguranja zatraži i dostavi dokaze o razlozima za žurnost, sudac može odobriti mjere bez daljnjih formalnosti te u roku od pet (5) dana dostaviti razloge za nesaslušanje protivnika osiguranja. Mjere se nakon odobrenja mjere mogu izmijeniti ako se iznesu ili dokažu činjenice ili okolnosti koje se nisu mogle uzeti u obzir u vrijeme kad su odobrene ili u razdoblju predviđenom za podnošenje prigovora protiv njih.

Ako se u presudi odbije zahtjev predlagatelja osiguranja, sudac mora odmah naložiti ukidanje mjere, osim ako se protiv toga ne podnese prijedlog, uzimajući u obzir okolnosti predmeta te nakon povećanja jamčevine.

Ako je predmet djelomično prihvaćen, nakon saslušanja protivne stranke sudac mora odlučiti hoće li ukinuti ili zadržati mjeru.

Ako se potvrdi odbijanje zahtjeva, sudac će nakon izricanja konačne odluke po službenoj dužnosti ukinuti mjere, a stranka na koju su one utjecale može podnijeti tužbu za naknadu štete (to se primjenjuje i ako predlagatelj osiguranja odustane od tužbe ili se povuče iz postupka).

Drugi slučaj kad se mjere osiguranja mogu izmijeniti odnosi se na situaciju kad se mjera predloži prije podnošenja zahtjeva i odobri bez saslušanja protivnika osiguranja. U tom slučaju, ako predlagatelj osiguranja ne podnese zahtjev unutar zakonskog roka od dvadeset (20) dana i on istekne, mjera se mora odmah ukinuti te se protivniku osiguranja mora nadoknaditi šteta, dok se predlagatelju osiguranja nalaže snošenje nastalih troškova postupka.

Slično tome, mjera se ne može zadržati ako je postupak obustavljen na razdoblje dulje od šest (6) mjeseci zbog razloga koji se može pripisati predlagatelju osiguranja.

Ako se naloži privremeno izvršenje presude, sve odobrene mjere osiguranja koje se odnose na to izvršenje moraju se ukinuti i zamijeniti ovršnim mjerama tako da se promijeni priroda mjera koje su prvotno odobrene kao mjere osiguranja.

Konačno, protivnik osiguranja može od suda zatražiti da mjeru osiguranja zamijeni dostatnim osiguranjem kojim će se jamčiti učinkovito izvršenje presude.

Sudac koji je odobrio mjeru nadležan je za tu mjeru te može odrediti osiguranje u novcu ili jamstvu.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

U postupovnim pravilima predviđena je mogućnost podnošenja žalbe višem sudu.

Stoga postoji pravni lijek protiv naloga kojim se odobravaju mjere, iako se žalbom ne odgađa izvršenje mjera. Žalba se može podnijeti i protiv naloga kojim se odbijaju mjere.

Međutim, uz mogućnost žalbe, u svakom slučaju predlagatelj osiguranja može ponoviti svoj prijedlog ako se okolnosti promijene od trenutka podnošenja izvornog prijedloga.

Ne postoji pravo na žalbu protiv naloga kojim se mjere osiguranja odobravaju bez prethodnog saslušanja protivnika osiguranja jer je ispravan postupak u tom slučaju prigovor koji se podnosi sudu koji je donio mjeru osiguranja. Protivnik osiguranja može podnijeti žalbu, koja nema odgovorni učinak, protiv naloga kojim se odbija prigovor. Predlagatelj mjere osiguranja ima isto tako pravo podnijeti žalbu ako se u cijelosti ili djelomično prihvati prigovor protivnika osiguranja.

Za razliku od toga, ne postoji pravo na žalbu kad se odobri ili odbije jamčevina.

Izrada i obrazloženje žalbe jednostavno su uređeni općim pravilima (članak 458.). Ako postoji više predlagatelja osiguranja, njihovi se rokovi računaju zasebno.

Kao što je prethodno navedeno, u postupku donošenja mjera osiguranja podnošenje žalbe nema odgovorni učinak: sudac će nastaviti izricati sve naloge koje smatra potrebnima za donošenje mjere osiguranja.

Odluke o odbijanju mjera imaju prednost na žalbenom sudu; vijećanje, glasovanje i donošenje presude moraju se provesti u najkraćem mogućem roku.

TROŠKOVI MJERE OSIGURANJA

Općenito, pitanje troškova uređeno je pravilom prema kojem uspješna stranka u postupku ima pravo na nadoknadu troškova koje pokriva stranka čiji se zahtjev (zadržavanje ili ukidanje mjera) navodi u odluci. Člankom 736. LEC-a konkretno se nalaže predlagatelju osiguranja da plati troškove u slučaju odbijanja (načelo da „gubitnik plaća“), no ne postoji slična odredba (da se tuženiku nalaže plaćanje troškova) u slučaju odobravanja mjera. U tom slučaju razlikuju se mišljenja u pravnoj literaturi i sudskoj praksi u vezi s troškovima.

Posljednji put ažurirano: 02/04/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Francuska

1 Koje vrste mjera postoje?

Sudac koji vodi postupak povodom zahtjeva za donošenje privremene mjere, uvijek može donijeti takve mjere po hitnom postupku (hitni postupak, privremeno plaćanje, deložacija, zabrana činjenja određene radnje uz mogućnost izricanja kazne, osiguravanje dokaza).

Ne postoji popis mogućih privremenih mjera. Zahtjev za donošenje svih hitnih privremenih mjera može se podnijeti sudu ako ne postoji uvjerljivi prigovor ili su one opravdane postojanjem spora (privremeno plaćanje, deložacija nezakonitih stanara, izvještaj vještaka ili obavijest o šteti itd.). Osim toga, sud može po hitnom postupku donijeti sve privremene mjere potrebne za sprječavanje neposredne štete (među ostalim mjere zaštite mjesta) ili za prekid očigledno nezakonitog smetanja.

Postoji poseban sustav mjera opreza (preventivne blokade i sudski zalog), koje vjerovniku omogućuju da, najčešće uz odobrenje suda, dužniku onemoguću raspolaganje dijelom imovine ili cjelokupnom imovinom ili da na tu imovinu upiše posebno založno pravo kako bi osigurao plaćanje duga koji još nije potvrđen presudom, ali čija je naplata ugrožena.

Mjere opreza mogu biti:

preventivna blokada koja omogućuje preventivnu zapljenu materijalne imovine (namještaj, vozila itd.), nematerijalne imovine (novčani iznos, prava u trgovačkom društvu, dionice i udjeli itd.) ili drugih potraživanja (bankovni računi, najamnina itd.)

upis sudskog zalogu na nekretnini, goodwillu, udjelima partnera ili vrijednosnim papirima (privremeni upis hipoteke, zalog na dionicama ili vrijednosnim papirima).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Privremene mjere: zahtjev se mora podnijeti sudu putem poziva (sudski poziv koji upućuje sudski izvršitelj (*huissier de justice*)). Radi se o hitnom kontradiktornom postupku. Pod određenim se uvjetima privremene mjere mogu odrediti na temelju zahtjeva, bez prethodne kontradiktorne rasprave.

Mjere opreza: u načelu je potrebno prethodno odobrenje suda. Međutim, vjerovnik je oslobođen obveze ishođenja odobrenja ako se može pozvati na ovršnu ispravu ili sudsku odluku koja još nije izvršiva. Isto vrijedi u slučaju neplaćanja obveze prihvaćenom mjenicom, zadužnicom, čekom ili neplaćanja najamnine za nekretninu (ako je ugovor sastavljen u pisanom obliku).

Kad je riječ o privremenim mjerama, određivanje nadležnog suda ovisi o naravi zahtjeva. Opću nadležnost ima predsjednik suda (*Tribunal judiciaire*). Međutim, lokalni sud (*Tribunal de proximité*) i predsjednici trgovačkog suda (*Tribunal de commerce*), radnog suda (*Conseil des prud'hommes*) i suda za poljoprivredno zemljište (*Tribunal paritaire des baux ruraux*) isto tako mogu donositi odluke o privremenim mjerama u području njihove nadležnosti. Nadležnost za donošenje mjera opreza je na predsjedniku suda u mjestu izvršenja ili predsjedniku trgovačkog suda ako se zahtjevom traži osiguranje duga u nadležnosti trgovačkog suda prije pokretanja sudskog postupka.

Nadležan je sud mjesta u kojem dužnik ima boravište ako je njegovo mjesto prebivališta u Francuskoj. U drugim slučajevima nadležan je sud u mjestu izvršenja.

Zastupanje po odvjetniku u načelu je obvezujuće u postupku koji se vodi pred sucem povodom zahtjeva za donošenje privremenih mjera i sucem koji je nadležan za izvršenje, osim kad je riječ o određenim zahtjevima, posebice kad se odnose na iznos manji od 10 000 EUR. Preventivne zapljene provodi sudski izvršitelj. Za upis sudskih zaloga nije predviđena ista obveza. Međutim, uzimajući u obzir pravnu složenost upisa zaloga, vjerovnici uvijek imaju pomoć pravnog stručnjaka.

Troškove mjera opreza uvijek snosi dužnik, čak i ako se od vjerovnika zatraži da te troškove predujmi. Troškovi ovrhe podliježu cjeniku kojim je utvrđena naknada za sudske izvršitelje za svaku ovršnu radnju i mjeru opreza.

U skladu s Uredbom br. 96-1080 od 12. prosinca 1996. utvrđena naknada za sudske izvršitelje obuhvaća paušalni iznos koji se kumulativno ili alternativno, ovisno o predmetnom slučaju, izražava u fiksnim ili razmjernim troškovima, kao i upravnu pristojbu, prema potrebi.

Kad je riječ o mjerama opreza, razmjerni troškovi naplate koji se računaju na temelju naplaćenih iznosa naplativi su samo ako sudski izvršitelji dobiju nalog za naplatu dugovanih iznosa. Osim toga, u popisu troškova koji je priložen prethodno navedenoj uredbi isključena je mogućnost dodatne dogovorene naknade, uz iznimku preventivne zapljene prava u trgovačkom društvu, dionica i udjela.

2.2 Glavni uvjeti

Sud ne provodi mjeru opreza, nego je samo odobrava. Mjeru provodi sudski izvršitelj na zahtjev korisnika odobrenja.

Ako je potrebno prethodno odobrenje suca, za dug mora postojati dokaz *prima facie*.

Za mjere opreza ne postoji izričiti uvjet hitnosti.

Vjerovnik mora dokazati da postoje „okolnosti koje mogu ugroziti naplatu” duga (na primjer, zlonamjerno postupanje dužnika koji skriva svoju imovinu, postojanje više vjerovnika itd.).

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Sva dužnikova imovina za koju nije propisano zakonom da je „neovršiva” (na primjer, imovina potrebna za život ili obavljanje dužnikova posla) može biti predmet preventivne zapljene. Isto vrijedi i za dugove. Međutim, plaće nikada ne mogu biti predmet mjera opreza (iako mogu biti zaplijenjene na temelju sudske odluke ili drugog ovršnog naslova, u skladu s postupkom ovrhe na plaći).

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Imovina koja je zaplijenjena mjerom opreza je nedostupna. Dužnik ostaje u posjedu imovine i odgovoran je za nju, ali njome ne može raspolagati. Ako dužnik raspolaže zaplijenjenom imovinom, čini kazneno djelo za koje se može izreći novčana kazna ili kazna zatvora.

Zaplijenjeni novčani iznosi drže se na založnom računu.

Dužnik može prodati imovinu na kojoj je upisan sudski zalog, ali vjerovnik ima pravo da o tome bude obaviješten i pravo prvenstva na prodajnu cijenu te imovine.

Imovina koja je zaplijenjena mjerom opreza ostaje u odgovornosti dužnika, koji je njezin „čuvar”. Nije moguće pozvati se na učinak takve zapljene u odnosu na treće strane. S druge strane, sudski zalog, koji mora biti objavljen (u sudskom registru ili u zemljišnim knjigama), primjenjiv je na sve.

Banka (i svaka treća strana koja je dužnik) koja primi zahtjev za određivanje preventivne zapljene u odnosu na svojeg klijenta, ima obvezu bez odgađanja obavijestiti sudskog izvršitelja o svim obvezama prema dužniku (odnosno o svim računima otvorenima na ime dužnika te iznosima na tim računima). Ako banka bez opravdanog razloga odbije dostaviti te informacije, može joj se naložiti plaćanje duga umjesto dužnika.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Mjera opreza mora biti donesena u roku od tri mjeseca od donošenja odluke kojom ju je sudac odobrio. U suprotnom, odobrenje postaje nevažeće.

Ako vjerovnik još nije pokrenuo postupak za priznavanje potraživanja, to mora učiniti u mjesecu u kojem je donesena mjera. U suprotnom, mjera postaje nevažeća.

Mjera opreza mora biti dostavljena dužniku najkasnije u roku od osam dana. Dužnik može podnijeti žalbu sudu izvršenja kojom osporava mjeru ili njezino odobrenje. Sud isto tako može unaprijed odrediti datum rasprave na koju će stranke biti pozvane kako bi raspravljale o mjeri. Osporavanje dužnika u načelu je prihvatljivo ako preventivna zapljena nije izvršena nakon što je vjerovnik ishodio sudsku odluku koja se odnosi na njegovo potraživanje.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Dužnik može osporiti nalog istodobno kad i samu mjeru.

Sud izvršenja koji je nadležan za davanje odobrenja za mjere opreza isto tako može ispitati osporavanja. Protiv njegovih odluka može se podnijeti žalba žalbenom sudu.

Ako dužnik sazna za odobrenje mjere istodobno kad i za samu mjeru, na osporavanje naloga primjenjuju se ista pravila kao i na osporavanje mjere, tj. dopušteno je ako zaštitna mjera nije izvršena.

Žalba ne obustavlja učinak mjere opreza, koja se izvršava ako sudac nije naredio njezino ukidanje ili ako nije utvrdio njezinu ništavnost.

Nalozi kojima se donose privremene mjere mogu se osporavati žalbom ako su mjere donesene u kontradiktornom postupku, ili privremenim opozivom ako su donesene u nekontradiktornom postupku.

Druge poveznice

 [Internetske stranice Legifrance](#)

 [Internetske stranice Ministarstva pravosuđa \(Ministère de la Justice\)](#)

 [Internetske stranice francuske Nacionalne komore sudskih izvršitelja \(Chambre Nationale des Huissiers de Justice\)](#)

Posljednji put ažurirano: 04/04/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Hrvatska

1 Koje vrste mjera postoje?

Ovršnim zakonom („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20, dalje u tekstu: OZ) u dijelu trećem pod nazivom: Osiguranje, propisane su sljedeće mjere osiguranja:

- osiguranje prisilnim zasnivanjem založnoga prava na nekretnini - glava dvadesetosma,
- sudsko i javnobilježničko založnopravno osiguranje na temelju sporazuma stranaka - glava dvadesetdeveta,
- sudsko i javnobilježničko osiguranje prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava - glava trideseta,
- osiguranje prethodnom ovrhom - glava tridesetprva,
- osiguranje prethodnim mjerama - glava tridesetdruga,
- privremene mjere - glava tridesettreća.

Općim odredbama OZ-a propisano je da se kao sredstva osiguranja mogu odrediti samo sredstva predviđena tim ili drugim zakonom. Osiguranje nije dopušteno na stvarima i pravima koji po OZ-u ne mogu biti predmet ovrhe, osim ako tim zakonom nije drukčije određeno.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Kao (dugoročna) mjera u smislu prisilnog osiguranja tražbina OZ-om je omogućeno osiguranje uspostavljanjem založnog prava na nekretninama i pokretninama (npr. novčanoj tražbini, dijelu primanja - plaći, mirovini i dr., računu kod banke, dionicama i vrijednosnicama) te osiguranje prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava. Osiguranje uspostavljanjem založnog prava moguće je dobrovoljno ili prisilno, dok je osiguranje prijenosom prava vlasništva na stvari i prijenosom prava moguće samo dobrovoljno, oboje u postupku pred sudom ili javnim bilježnikom.

Ostali načini osiguranja regulirani OZ-om su osiguranje prethodnom ovrhom, prethodnim mjerama te privremene mjere. Te mjere osiguranja može odrediti samo sud prisilno na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti.

Općinski sudovi nadležni su određivati i provoditi osiguranje, osim ako zakonom to nije povjereno kojem drugom sudu, dok su trgovački sudovi nadležni određivati i provoditi osiguranje u predmetima u kojima su nadležni određivati ovrhu.

Za određivanje i provedbu osiguranja po službenoj dužnosti nadležan je sud koji je nadležan po prijedlogu predlagatelja osiguranja, osim ako zakonom nije drukčije određeno.

Za odlučivanje o prijedlogu, kao i za provedbu rješenja o osiguranju novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnoga prava na nekretnini nadležan je sud koji vodi zemljišnu knjigu u kojoj treba provesti upis na temelju ovršne isprave kojom je utvrđena novčana tražbina. Svrha određivanja te mjere je osiguranje novčane tražbine zasnivanjem založnoga prava na nekretnini uknjižbom. Uknjižba založnoga prava ima takav učinak da se ovrha na toj nekretnini može provesti i protiv osobe koja je tu nekretninu kasnije stekla.

Sudsko osiguranje novčane tražbine zasnivanjem založnoga prava na temelju sporazuma stranaka može odrediti sud na suglasno traženje predlagatelja i protivnika osiguranja na određenim predmetima osiguranja radi osiguranja novčane tražbine. Mjesno nadležan sud za odlučivanje o prijedlogu za osiguranje novčane tražbine predlagatelja osiguranja zasnivanjem založnoga prava na stvarima i pravima protivnika osiguranja te za provedbu osiguranja, određuje se odgovarajućom primjenom pravila OZ-a o mjesnoj nadležnosti suda u ovršnim postupcima radi naplate novčane tražbine na pojedinim vrstama predmeta ovrhe. Sudskim zapisnikom se utvrđuje sporazum stranaka o postojanju tražbine i vrijeme njezina dospijeca te suglasnost stranaka da se ta tražbina osigura zasnivanjem založnoga prava. Potpisani sporazum ima snagu sudske nagodbe.

Javnobilježničko osiguranje novčane tražbine zasnivanjem založnoga prava na temelju sporazuma stranaka moguće je na temelju sporazuma vjerovnika i dužnika koji je sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili solemnizirane privatne isprave, koji sadrže i izjavu dužnika da se na nekom njegovom predmetu može zasnovati založno pravo.

Sudsko osiguranje prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava moguće je na temelju sporazuma stranaka na način da se na sudski zapisnik unese sporazum o tome da se radi osiguranja određene novčane tražbine predlagatelja osiguranja prenese na predlagatelja osiguranja vlasništvo na nekoj stvari protivnika osiguranja ili da se u tu svrhu na predlagatelja osiguranja prenese neko njegovo pravo. Osigurati se može i buduća tražbina. Sporazum ima učinak sudske nagodbe. Mjesno nadležan sud za odlučivanje o prijedlogu za osiguranje novčane tražbine prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava određuje se odgovarajućom primjenom OZ-a o mjesnoj nadležnosti suda u ovršnim postupcima radi ostvarenja novčane tražbine na pojedinim vrstama predmeta ovrhe.

Javnobilježničko osiguranje prijenosom vlasništva na stvari, prijenosom prava, odnosno prijenosom dionice, udjela ili poslovnog udjela u trgovačkom društvu moguće je na temelju sporazuma vjerovnika i dužnika koji je sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili solemnizirane privatne isprave. Koji je javni bilježnik ovlašten za poduzimanje pojedinih radnji osiguranja, određuje se prema pravilima o službenom sjedištu i području javnih bilježnika.

Za odlučivanje o prijedlogu za prethodnu ovrhu i za provedbu te ovrhe mjesno je nadležan sud koji bi bio nadležan za ovrhu na temelju ovršne isprave.

Osiguranje prethodnom ovrhom određuje i provodi sud na način da na temelju presude donesene u parničnom postupku određuje prethodnu ovrhu radi osiguranja nenovčane ovrhe koja se ne može osigurati predbilježbom u javnoj knjizi ako ovrhovoditelj učini vjerojatnom opasnost da bi se zbog odgode ovrhe dok presuda ne postane ovršna ovrha onemogućila ili znatno otežala te ako da osiguranje za štetu koju bi ovršenik mogao pretrpjeti zbog takve ovrhe.

Za odlučivanje o prijedlogu za osiguranje prethodnom mjerom i za provedbu takve mjere mjesno je nadležan sud koji bi bio nadležan za ovrhu na temelju ovršne isprave na temelju koje je osiguranje predloženo. Preduvjet za određivanje prethodne mjere je da je predlagatelj osiguranja učinio vjerojatnom opasnost da bi se bez toga osiguranja onemogućilo ili znatno otežalo ostvarenje tražbine. U određenim slučajevima sud može određivanje prethodne mjere uvjetovati davanjem osiguranja za štetu koju bi protivnik osiguranja mogao pretrpjeti njezinim određivanjem. U obrazloženom rješenju kojim se određuje prethodna mjera moraju, uz ostalo, biti naznačeni iznos tražbine koja se osigurava, s kamatama i troškovima, mjera osiguranja i vrijeme za koje se ona određuje (najduže za vrijeme do proteka pedeset dana nakon nastupanja uvjeta za ovrhu).

Prije pokretanja parničnoga ili kojega drugoga sudskog postupka o tražbini koja se osigurava, za odlučivanje o prijedlogu za osiguranje privremenom mjerom mjesno je nadležan sud koji bi bio nadležan za odlučivanje o prijedlogu za ovrhu. Za provedbu privremene mjere mjesno je nadležan sud koji bi bio mjesno nadležan za provedbu ovrhe. Nakon pokretanja postupka, za odlučivanje o prijedlogu za osiguranje privremenom mjerom nadležan je sud pred kojim je postupak pokrenut. Ako to okolnosti pojedinoga slučaja opravdavaju, i u tomu se slučaju prijedlog može podnijeti sudu koji bi bio mjesno nadležan za provedbu ovrhe. Sud koji bi bio nadležan za odlučivanje o prijedlogu za ovrhu na temelju ovršne isprave donesene u upravnom postupku nadležan je i za odlučivanje o prijedlogu za određivanje privremene mjere nakon završetka toga postupka. Privremene mjere određuje sud na temelju prijedloga koji je sudu podnesen prije pokretanja i tijekom sudske ili upravne postupke te nakon završetka tih postupaka, sve dok ovrha ne bude provedena. Rješenje suda o određivanju privremene mjere ima učinak rješenja o ovrsi. Vrste privremenih mjera ovise o činjenici da li se privremenom mjerom osigurava novčana ili nenovčana tražbina. Sud može, s obzirom na okolnosti slučaja, odrediti i više privremenih mjera, ako je to potrebno.

Opterećenja, prava ili zabrane na pokretninama, dionicama, udjelima i poslovnim udjelima upisuju se na temelju sudske odluke, odnosno javnobilježničkog akta ili solemnizirane privatne isprave u Upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika (Upisnik založnih prava) koji se vodi pri Financijskoj agenciji te je jedinstvena baza podataka o upisanim opterećenjima, pravima ili zabranama, dok se upis založnog prava ili promjena prava vlasništva na nekretninama evidentiraju uknjižbom u zemljišnim knjigama.

2.2 Glavni uvjeti

Prilikom određivanja osiguranja prisilnim zasnivanjem založnoga prava na nekretnini, sud odlučuje o prijedlogu za osiguranje novčane tražbine na temelju ovršne isprave kojom je ta novčana tražбина utvrđena. Posebnih uvjeta za određivanje osiguranja nema te će sud po prijedlogu odrediti osiguranje i na nekretnini upisanoj u zemljišnoj knjizi uknjižiti založno pravo predlagatelja osiguranja uz naznaku ovršivosti tražbine. Ako protivnik osiguranja nije upisan u zemljišnoj knjizi kao vlasnik nekretnine, predlagatelj osiguranja je dužan uz prijedlog dostaviti ispravu podobnu za upis prava vlasništva protivnika osiguranja. Radi osiguranja novčane tražbine predlagatelja osiguranja stjecanjem založnoga prava na određenim predmetima osiguranja, predlagatelj osiguranja i protivnik osiguranja mogu suglasno tražiti od suda da odredi i provede u korist predlagatelja osiguranja npr. uknjižbu založnoga prava na nekretnini, pokretninama, novčanoj tražbini i drugim stvarima i pravima protivnika osiguranja ili takav sporazum mogu sklopiti u obliku javnobilježničkoga akta ili solemnizirane privatne isprave, koji sadrže i izjavu dužnika da je suglasan da se, radi osiguranja određene novčane tražbine vjerovnika, na nekom njegovu predmetu može zasnovati založno pravo. Potpisani sudski zapisnik, odnosno javnobilježnički akt ili solemnizirana privatna isprava imaju snagu sudske nagodbe i prema osobi koja se suglasila da se na njezinoj stvari ili pravu zasnue založno pravo te se na temelju tih isprava može radi naplate osigurane tražbine neposredno predložiti ovrhu protiv treće osobe na predmetu na kojemu je radi osiguranja njegove tražbine zasnovano založno pravo. Stranke mogu također suglasno tražiti od suda da na ročištu u zapisnik unese njihov sporazum o tome da se radi osiguranja određene novčane tražbine predlagatelja osiguranja prenese na predlagatelja osiguranja vlasništvo na nekoj stvari protivnika osiguranja, ili da se u tu svrhu na predlagatelja osiguranja prenese neko njegovo pravo. Osigurati se može i buduća tražbina. Takav sporazum može se sklopiti i u obliku javnobilježničkog akta ili solemnizirane privatne isprave. U sporazum treba unijeti odredbu o tome kad će osigurana tražbina dospjeti, odnosno kako će se njezino dospijeeće odrediti. Protivnik osiguranja može biti i osoba prema kojoj predlagatelj osiguranja nema tražbine koja se osigurava, odnosno neka treća osoba koja se suglasi s takvim načinom osiguranja tražbine. Sporazum se može odnositi i na osiguranje nenovčane tražbine, ali u tom slučaju u sporazumu mora biti određena novčana protuvrijednost te tražbine. Tražbina treba biti određena ili odrediva. U sporazum se može unijeti i izjava protivnika osiguranja da je suglasan da predlagatelj osiguranja može neposredno na temelju toga zapisnika protiv njega zatražiti ovrhu radi predaje predmeta osiguranja u posjed nakon dospijeaća osigurane tražbine. Zapisnik koji sadrži takvu izjavu je ovršna isprava. Ako se sporazumom prenosi vlasništvo na nekretnini upisanoj u zemljišnoj knjizi, sporazum treba sadržavati i izjavu protivnika osiguranja o tome da je suglasan da se neposredno na temelju sporazuma može u zemljišnoj knjizi obaviti taj prijenos te uknjižbom predlagatelj osiguranja postaje vlasnikom nekretnine uz zabilježbu da je prijenos obavljen radi osiguranja određene tražbine predlagatelja osiguranja. Ako nije što drukčije određeno, protivnik osiguranja ovlašten je i dalje koristiti stvar čije je vlasništvo preneseno na predlagatelja osiguranja, odnosno vršiti pravo koje je preneseno na predlagatelja osiguranja, dok je predlagatelj osiguranja ovlašten otuđiti na njega prenesenu stvar ili pravo nakon dospelosti svoje tražbine ili opteretiti nekretninu hipotekom.

Osiguranje prethodnom mjerom može se odrediti radi osiguranja novčane tražbine na temelju odluke suda ili upravnog tijela koja nije postala ovršna, nagodbe zaključene pred sudom ili upravnim tijelom, ako tražbina koja je u njoj utvrđena još uvijek nije dospjela, javnobilježničke odluke ili javnobilježničke isprave, ako tražbina koja je u njoj utvrđena još uvijek nije dospjela. Sud će na temelju tih isprava odrediti prethodnu mjeru ako predlagatelj osiguranja učini vjerojatnom opasnost da bi se bez toga osiguranja onemogućilo ili znatno otežalo ostvarenje tražbine. Smatrat će se da opasnost postoji ako je određivanje prethodne mjere predloženo na temelju platnog naloga, odnosno rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave koji su izdani na temelju javne ili javnoovjerovljene isprave, mjenice i čeka, protiv kojih je pravodobno podnesen prigovor, presude donesene u kaznenom postupku o imovinskopravnom zahtjevu protiv koje je dopušteno ponavljanje kaznenoga postupka, odluke koja se mora izvršiti u inozemstvu, presude na temelju priznanja protiv koje je izjavljena žalba, nagodbe zaključene pred sudom ili upravnim tijelom, ako tražbina koja je u njoj utvrđena još uvijek nije dospjela, koja se pobija na način predviđen zakonom, javnobilježničke odluke ili javnobilježničke isprave, ako tražbina koja je u njoj utvrđena još uvijek nije dospjela, koja se pobija na način predviđen zakonom. Sud će odbiti prijedlog za osiguranje prethodnom mjerom, odnosno ukinuti određenu prethodnu mjeru i obustaviti postupak ako protivnik osiguranja učini vjerojatnim da opasnost ne postoji ili da je prestala.

Osiguranje privremenom mjerom može se predložiti prije pokretanja i tijekom sudskoga ili upravnoga postupka te nakon završetka tih postupaka, sve dok ovrha ne bude provedena. U prijedlogu za određivanje privremene mjere predlagatelj osiguranja mora istaknuti zahtjev u kojemu će točno označiti tražbinu čije osiguranje traži, odrediti kakvu mjeru traži i vrijeme njezina trajanja te, kada je to potrebno, sredstva osiguranja kojima će se privremena mjera prisilno ostvariti, kao i predmet osiguranja. U prijedlogu se moraju navesti činjenice na kojima se temelji zahtjev za određivanje privremene mjere te predložiti dokazi kojima se ti navodi potkrepljuju. Predlagatelj osiguranja dužan je te dokaze, po mogućnosti, priložiti uz prijedlog. Privremena mjera može se odrediti i radi osiguranja nedospjelih i uvjetnih tražbina, a nije dopuštena ako postoje uvjeti za određivanje prethodne mjere kojom se može postići ista svrha osiguranja. Privremena mjera radi osiguranja novčane tražbine može se odrediti ako predlagatelj osiguranja učini vjerojatnim postojanje tražbine i opasnost da će bez takve mjere protivnik osiguranja spriječiti ili znatno otežati naplatu tražbine time što će svoju imovinu otuđiti, prikriti ili na drugi način njome raspolagati. Predlagatelj osiguranja ne mora dokazivati opasnost ako učini vjerojatnim da bi predloženom mjerom protivnik osiguranja pretrpio samo neznatnu štetu, a smatra se da opasnost postoji ako bi se tražbina imala ostvariti u inozemstvu. Radi osiguranja nenovčane tražbine može se odrediti privremena mjera ako predlagatelj osiguranja učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine i ako učini vjerojatnom i opasnost da bi bez takve mjere protivnik osiguranja spriječio ili znatno otežao ostvarenje tražbine, osobito time što bi promijenio postojeće stanje stvari, ili ako učini vjerojatnim da je mjera potrebna da bi se spriječilo nasilje ili nastanak nenadoknadive štete koja prijeti. Također predlagatelj osiguranja ne mora dokazivati opasnost ako učini vjerojatnim da bi predloženom mjerom protivnik osiguranja pretrpio samo neznatnu štetu, a smatra se da opasnost postoji ako bi se tražbina imala ostvariti u inozemstvu. Sud može na prijedlog predlagatelja osiguranja odrediti privremenu mjeru i kad nije učinio vjerojatnim postojanje tražbine i opasnost ako prethodno, u roku koji mu je sud odredio, da osiguranje za štetu koja bi protivniku osiguranja mogla nastati određivanjem i provedbom privremene mjere. Ako predlagatelj osiguranja ne da osiguranje u određenom roku, sud će odbiti prijedlog za osiguranje. Sud može, s obzirom na okolnosti slučaja, odrediti i više privremenih mjera, ako je to potrebno, a ako je u pojedinom slučaju moguće odrediti više privremenih mjera, sud će odrediti onu koja je najprikladnija da bi se ostvarila svrha osiguranja (ako su sve jednako prikladne, sud će odrediti onu koja je najmanje tegobna za protivnika osiguranja).

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeagati takvim mjerama?

Predmet mjera osiguranja i privremenih mjera može biti bilo koja stvar ili pravo u vlasništvu dužnika npr. nekretnine, pokretnine, novčana tražbina s naslova plaće, mirovina gotovinski depoziti na bankovnim računima ili štednoj knjižici i druga vlasnička prava ako se ne radi o predmetima koji su zakonom izuzeti od ovrhe, odnosno ako ograničeno pravo na ovrhu na predmetima nije zakonski ograničeno (npr. predmeti koji nisu u prometu, poljoprivredno zemljište i gospodarske zgrade poljodjelca u opsegu potrebnom za njegovo uzdržavanje i uzdržavanje članova njegove uže obitelji te drugih osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, itd.).

Ako je novčana tražbina osigurana upisom prisilnog založnog prava na nekretnini upisanoj u zemljišne knjige, sud će prijedlog za ovrhu na nekretnini odbiti ako se ovrha traži radi namirenja osigurane tražbine koja ne prelazi iznos glavnice od 5300,00 eura, bez obzira na zabilježbu izvršivosti tražbine u zemljišnim knjigama i drugim javnim očevidnicima.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Osiguranje zasnivanjem založnog prava na nekretnini (prisilno ili dobrovoljno, sudskim putem ili javnobilježničko), zasniva se uknjižbom založnog prava u zemljišnoj knjizi u kojoj je upisana nekretnina.

Sudskim i javnobilježničkim osiguranjem prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava, predlagatelj osiguranja postaje vlasnikom stvari ili prava uknjižbom u zakonom propisane javne knjige, odnosno upisnike. Radi osiguranja novčane tražbine predlagatelja osiguranja stjecanjem založnog prava na određenim predmetima osiguranja, predlagatelj osiguranja i protivnik osiguranja mogu suglasno tražiti od suda da odredi i provede u korist predlagatelja osiguranja:

Uknjižbom založnog prava na nekretnini i pokretnini protivnika osiguranja, polaganjem kod zemljišnoknjižnog suda sporazuma stranaka o zasnivanju založnog prava na nekretninama koje nisu upisane u zemljišne knjige kao i osnivanjem založnog prava na vrijednosnim papirima i poslovnim udjelima, predlagatelj osiguranja (vjerovnik) stječe prava da nakon nastupa zastare potraživanja namiri iz stvari osigurane založnim pravom.

Osiguranje prethodnom ovrhom - radi osiguranja nenovčane ovrhe koja se ne može osigurati predbilježbom u javnoj knjizi sud može na temelju presude donesene u parničnom postupku odrediti prethodnu ovrhu.

Provedbom prethodne mjere zabrani banci da protivniku osiguranja ili trećoj osobi, po nalogu protivnika osiguranja, isplati s njegova računa novčani iznos za koji je određena prethodna mjera. Kao i osnivanjem založnog prava na novčanoj tražbini protivnika osiguranja osigurava se da iznos novčanih sredstava protivnika osiguranja kod banke, za koji je određena zabrana isplate, ne može prenijeti trećoj osobi dok zabrana traje, osim radi namirenja osigurane tražbine. Privremene mjere

- radi osiguranja novčane tražbine može se odrediti svaka mjera kojom se postiže svrha takva osiguranja, a osobito:

1. zabrana protivniku osiguranja da otuđi ili optereti pokretnine, oduzimanje tih stvari i njihovo povjeravanje na čuvanje predlagatelju osiguranja ili trećoj osobi,
2. oduzimanje i polaganje gotovoga novca, vrijednosnih papira i sl. u sud, odnosno kod javnoga bilježnika,
3. zabrana protivniku osiguranja otuđenja ili opterećenja svoje nekretnine ili stvarnih prava koja su na nekretnini uknjižena u njegovu korist, uz zabilježbu te zabrane u zemljišnu knjigu,
4. zabrana dužniku protivnika osiguranja da dobrovoljno ispunji svoju obvezu protivniku osiguranja te zabrana protivniku osiguranja da primi ispunjenje te obveze, odnosno da raspolaže svojim tražbinama,
5. nalog banci da protivniku osiguranja ili trećoj osobi, na temelju naloga protivnika osiguranja, uskrati s dužnikova računa isplatu novčanoga iznosa za koji je određena privremena mjera.

- radi osiguranja nenovčanih tražbina može se odrediti svaka mjera kojom se postiže svrha takva osiguranja, a osobito:

1. zabrana otuđenja i opterećenja pokretnina na koje je upravljena tražbina, njihovo oduzimanje i povjeravanje na čuvanje predlagatelju osiguranja ili trećoj osobi,
2. zabrana otuđenja i opterećenja dionica, udjela ili poslovnoga udjela na koje je upravljena tražbina, uz zabilježbu zabrane u knjigu dionica, udjela ili poslovnih udjela; a po potrebi i u sudskom upisniku; zabrana korištenja ili raspolaganja pravima po osnovi takvih dionica, udjela ili poslovnih udjela; povjeravanje dionica, udjela ili poslovnih udjela na upravu trećoj osobi; postavljanje privremene uprave društvu,
3. zabrana otuđenja i opterećenja drugih prava na koja je upravljena tražbina, uz povjeravanje uprave tim pravima trećoj osobi,
4. zabrana otuđenja i opterećenja nekretnine na koju je upravljena tražbina ili stvarnih prava upisanih na nekretnini na koja je upravljena tražbina, uz zabilježbu zabrane u zemljišnu knjigu; oduzimanje nekretnine i njezino povjeravanje na čuvanje i upravu predlagatelju osiguranja ili trećoj osobi,
5. zabrana dužniku protivnika osiguranja da protivniku osiguranja preda stvari, prenese koje pravo ili obavi koju drugu nenovčanu činidbu na koju je upravljena tražbina,
6. zabrana protivniku osiguranja da poduzima radnje koje mogu nanijeti štetu predlagatelju osiguranja te zabrana da se provedu promjene na stvarima na koje je upravljena tražbina,
7. nalog protivniku osiguranja da obavi određene radnje potrebne da bi se sačuvala pokretnine ili nekretnina ili da bi se održalo postojeće stanje stvari,
8. ovlaštenje predlagatelju osiguranja da zadrži stvari protivnika osiguranja koje se kod njega nalaze i na koje se tražbina odnosi, sve dok se parnica pravomoćno ne završi,
9. ovlaštenje predlagatelju osiguranja da sam ili preko treće osobe obavi određene radnje ili nabavi određene stvari, osobito radi uspostave prijašnjega stanja,
10. privremeno vraćanje zaposlenika na rad; plaćanje naknade za vrijeme radnoga spora, ako je to nužno za njegovo uzdržavanje i uzdržavanje osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Sudsko i javnobilježničko osiguranje zasnivanjem založnog prava, odnosno prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava u pravilu traje do pravomoćnog okončanja postupka.

U rješenju kojim se određuje prethodna mjera moraju, uz ostalo, biti naznačeni iznos tražbine koja se osigurava, s kamatama i troškovima, mjera osiguranja i vrijeme za koje se ona određuje. Vrijeme za koje se prethodna mjera određuje može trajati najduže do proteka petnaest dana nakon nastupanja uvjeta za ovrhu. Ako to vrijeme protekne prije nego što odluka na osnovi koje je određena prethodna mjera postane ovršna, sud će, na prijedlog predlagatelja osiguranja podnesenoga sudu prije isteka vremena za koje je mjera određena, produžiti to vrijeme uz uvjet da se nisu promijenile okolnosti pod kojima je mjera određena.

U rješenju kojim se određuje privremena mjera odredit će se i trajanje te mjere, a ako je mjera određena prije podnošenja tužbe ili pokretanja kojega drugoga postupka – i rok u kojemu predlagatelj osiguranja mora podnijeti tužbu, odnosno prijedlog za pokretanje drugoga postupka, radi opravdanja mjere. Sud će, na prijedlog predlagatelja osiguranja, produžiti trajanje privremene mjere, uz uvjet da se nisu promijenile okolnosti pod kojima je ta mjera određena.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Protiv rješenja suda donesenoga u prvom stupnju može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dostave prvostupanjskoga rješenja, ako OZ-om nije drukčije određeno. Žalba u pravilu ne odgađa provedbu rješenja. O žalbi odlučuje drugostupanjski sud.

Žalba protiv rješenja o prijedlogu za izdavanje privremene mjere neće se slati protivnoj stranci na odgovor, a drugostupanjski sud dužan je donijeti i otpremiti rješenje o žalbi u roku od trideset dana od dana kad je primi.

Protiv javnobilježničkog akta ili solemnizirane privatne isprave nije moguće podnijeti pravni lijek, već dužnik svoje prigovore protiv javnobilježničkoga osiguranja može ostvarivati u posebnoj parnici u kojoj će pobijati sklopljene sporazume. Treći mogu svoje prigovore protiv javnobilježničkoga osiguranja ostvarivati u postupku pred sudom po pravilima koja važe za isticanje tih prigovora protiv sudskega osiguranja.

U postupku osiguranja revizija se može izjaviti samo ako odluka donesena u drugom stupnju ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, u skladu s pravilima parničnog postupka. Ponavljanje postupka nije dopušteno, a povrat u prijašnje stanje dopušten je samo zbog propuštanja roka za žalbu i prigovor.

Posljednji put ažurirano: 20/03/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Italija

1 Koje vrste mjera postoje?

U talijanskom pravnom sustavu predviđene su privremene mjere, koje po prirodi mogu biti i prethodne, i koje su, u načelu, mjere predostrožnosti. Privremene mjere mogu se poduzeti „prije” pokretanja postupka (mjere *ante causam*) ili tijekom postupka. Te se mjere mogu zatražiti i nakon što je postupak pokrenut. Opća pravila kojima je uređen postupak privremene pravne zaštite utvrđena su u člancima 669.a i dalje Zakona o parničnom postupku. Postoje različite vrste privremenih mjera: (a) „zaštitne” mjere namijenjene su očuvanju stanja tijekom postupka ili zaštiti imovine. Zaštitna zapljena jedan je od primjera mjera obuhvaćenih ovom kategorijom. Cilj zaštitnih privremenih mjera u biti je osigurati da zbog trajanja postupka primjena naknadno pribavljenog naloga za izvršenje zapravo ne postane bezvrijedna jer je, na primjer, imovina koja se potražuje u međuvremenu izgubljena ili uništena; (b) „prethodne” mjere one su kojima se prije ishoda postupka predviđaju učinci pravomoćnog rješenja. Stoga je cilj prethodnih privremenih mjera osigurati da osoba koja je nositelj prava ne bude nezadovoljna, što bi u suprotnom moglo prouzročiti štetu koja se kasnije ne bi mogla nadoknaditi.

Privremene mjere u načelu su „uobičajene” i predviđene su posebnim zakonima, kao što su, na primjer, one koje se odnose na obiteljska pitanja, uzdržavanje, patente itd. Međutim, moguće je zatražiti i „neuobičajene” privremene mjere: riječ je o hitnim mjerama, a one su uređene člankom 700. Zakona o parničnom postupku. Tom se odredbom osigurava da osobe koje opravdano strahuju da bi im zbog vremena koje je potrebno za izvršenje njihovih prava uobičajenim putem potencijalno mogla biti prouzročena neposredna i nepopravljiva šteta mogu zatražiti da sud provede hitne mjere kojima bi se s obzirom na okolnosti mogli bolje privremeno osigurati učinci odluke o osnovanosti predmeta.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

Na izdavanje privremene mjere primjenjuju se dva zahtjeva:

(A) *periculum in mora*, odnosno utemeljeni strah da, u iščekivanju odluke o osnovanosti, pravo koje se nastoji zaštititi privremenom mjerom može biti nepopravljivo ugroženo

(B) *fumus boni juris*, odnosno osnovanost predmeta zahtjeva.

2.1 Postupak

Postupovna pravila utvrđena su u člancima 669.a i dalje Zakona o parničnom postupku. Zahtjev se podnosi podnošenjem prijedloga sudskoj pisarnici nadležnog suda. Prije pokretanja glavnog postupka zahtjev se podnosi sudu pred kojim se vodi postupak. Ako je glavni postupak u tijeku, zahtjev se mora podnijeti sudu koji odlučuje u tom postupku. Nakon što sasluša stranke i zanemari sve formalnosti koje nisu bitne za kontradiktorni postupak, sud prelazi na ispitivanje, na način koji smatra najprimjerenijim, zahtjeva nužnih za potrebe zatražene mjere, prije nego što rješenjem prihvati ili odbije zahtjev. Ako bi se pozivanjem suprotne stranke moglo dovesti u pitanje izvršenje mjere, sud može izdati obrazloženu odluku u obliku rješenja koje, prema potrebi, sadržava sažete informacije. U tom slučaju, sud u tom istom rješenju utvrđuje datum saslušanja stranaka, najkasnije u roku od 15 dana, a podnositelju zahtjeva odobrava konačni rok od najviše osam dana u kojem se mora provesti obavješćivanje o zahtjevu i nalogu. Na raspravi sud može rješenjem potvrditi, izmijeniti ili opozvati mjere sadržane u prvotnom nalogu.

Sud može riješiti postupak izdavanjem rješenja o odbijanju, djelomičnom odobrenju ili potpunom odobrenju zahtjeva. Ako je zahtjev odobren, a podnesen je prije početka glavnog postupka, u rješenju o odobrenju tog zahtjeva mora se utvrditi konačni rok od najviše 60 dana za pokretanje glavnog postupka. To se pravilo ne primjenjuje na prethodne i hitne mjere kako su utvrđene u članku 700. Zakona o parničnom postupku.

2.2 Glavni uvjeti

Na izdavanje privremene mjere primjenjuju se dva prethodno navedena zahtjeva: *periculum in mora* i *fumus boni juris*.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

To su po prirodi privremene mjere koje se donose u iščekivanju presude u glavnom postupku. Međutim, iako se to na zaštitne mjere uvijek primjenjuje jer one podrazumijevaju da je u tijeku postupak povezan s glavnim sporom, na prethodne se mjere samo djelomično primjenjuje jer one ostaju na snazi bez obzira na to je li u tijeku suđenje, iako nemaju istu snagu kao pravomoćna presuda kojom se rješava predmetni spor.

Sadržaj privremenih mjera razlikuje se ovisno o vrsti opasnosti koja bi se njima trebala ukloniti. Na primjer, zapljena se primjenjuje na imovinu dužnika. S druge strane, nalog za vraćanje na posao nezakonito otpuštenog radnika čini obvezu za izvršenje radnje.

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Ovisno o tome kakva se potreba nastoji zadovoljiti, mjere se mogu primjenjivati na pokretnu ili nepokretnu imovinu, ali i na intelektualno vlasništvo i autorska djela.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Svrha je zaštitnih mjera očuvati pravnu i činjeničnu situaciju koja postoji u trenutku podnošenja zahtjeva kako bi se osiguralo da prava tužitelja ne budu ugrožena zbog vremena potrebnog za okončanje glavnog postupka. S druge strane, svrha je prethodnih mjera predvidjeti učinke pravomoćne presude u glavnom postupku.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Privremene mjere ostaju na snazi do donošenja presude u glavnom postupku kojom će biti zamijenjene. Učinak zaštitnih mjera, za koje je preduvjet pokretanje glavnog postupka (na primjer, odobrenje za sudsku zapljenu u skladu s člankom 670. Zakona o parničnom postupku ili za zaštitnu zapljenu u skladu s člankom 671. Zakona o parničnom postupku), prestaje ako glavni postupak nije pokrenut ili se nije nastavio u rokovima koji su propisani zakonom ili koje je odredio sud, ili ako nije dostavljeno jamstvo koje je sud zatražio. Prethodne mjere, uključujući neuobičajene (čiji sadržaj nije propisan zakonom već ga utvrđuje sud, u skladu s člankom 700. Zakona o parničnom postupku), iako ne mogu postati dio pravomoćne presude, ostaju na snazi čak i ako nije pokrenut glavni postupak ili ako je glavni postupak pokrenut i zatim obustavljen.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Protiv odluke o privremenim mjerama, bez obzira na to odobrava li se ili odbacuje zahtjev, moguće je podnijeti žalbu (članak 669.I) zbog nedostataka ili kako bi se žalbenom sudu dostavile informacije o dodatnim okolnostima ili osnove koje nisu bile uključene u izvorni zahtjev.

Druge poveznice

► [Talijanski Ustav](#) (EN)

► https://www.senato.it/sites/default/files/media-documents/COST_INGLESE.pdf

► [Talijanski zakoni i zakonici](#) (IT)

► <https://www.normattiva.it/?language=en>

► [Talijanski Zakon o parničnom postupku](#) (IT)

► <http://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2015/01/02/codice-di-procedura-civile>

► [Zakon o upravnom postupku](#) (EN)

► https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/mzk3/~edisp/nsiga_4276977.pdf

► [Code de justice administrative](#) (FR)

► https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/njiz/~edisp/nsiga_4506451.pdf

► [Italienische Verwaltungsprozessordnung](#) (DE)

► https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/nda5/~edisp/nsiga_4289867.pdf

► [Talijanski pravosudni sustav](#) (EN)

► https://www.csm.it/web/csm-international-corner/consiglio-superiore-della-magistratura/sistema-giudiziario-italiano?show=true&title=&show_bcrumb=

► [Zakon o poreznom postupku](#) (IT)

► <http://def.finanze.it/DocTribFrontend/getAttoNormativoDetail.do?id=%7bECD81E71-D37B-4722-AA36-116B5BCB2232%7d>

► [Ministarstvo pravosuđa](#) (IT)

► <https://www.giustizia.it/giustizia>

Posljednji put ažurirano: 28/12/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Cipar

1 Koje vrste mjera postoje?

A. Svaki sud može, u okviru svoje nadležnosti u parničnom postupku, odrediti (privremenu, stalnu ili obveznu) mjeru ili imenovati primatelja u svim predmetima u kojima se sudu to čini pravednim ili prikladnim, čak i ako se ne traži ili ne odobrava odšteta ili drugi pravni lijekovi. Privremena se mjera ne određuje osim ako je sud utvrdio da se na javnom ročištu mora riješiti ozbiljna stvar, da postoji mogućnost da tužitelj ima pravo na odštetu i da će, bez određivanja privremene mjere, biti teško ili nemoguće poslije ostvariti pravdu (članak 32. stavak 1. Zakona o sudovima 14/1960, kako je izmijenjen).

B. Sud može, ako je pred njime u tijeku parnični postupak, odrediti mjeru za oduzimanje, očuvanje, skrbništvo, prodaju, pritvor ili inspekciju imovine koja je predmet postupka ili mjeru u cilju sprječavanja gubitka, nanošenja štete ili negativnog učinka koji bi osoba ili imovina mogla pretrpjeti ako mjera nije određena prije donošenja pravomoćne presude o pitanju koje utječe na tu osobu ili imovinu, ili prije izvršenja sudske presude (članak 4. stavak 1. Zakona o parničnom postupku, poglavlje 6.). Svrha je mjere određene u skladu s ovom odredbom zaštititi (određivanjem posebnih privremenih mjera) imovinu koja je predmet postupka za vrijeme trajanja postupka ili do izvršenja presude.

C. Svaki sud pred kojim se vodi parnični postupak zbog dugovanja ili odštete može, u bilo kojem trenutku nakon ulaganja tužbe, narediti da se tuženika spriječi u otuđivanju one količine nepokretne imovine prijavljene na njegovo/njezino ime ili koju ima pravo registrirati kao vlasnik koja je, prema prosudbi suda, dovoljna za namirivanje potraživanja tužitelja i troškova postupka. Privremena se mjera ne određuje osim ako sud smatra da postoji čvrsta osnova za tužbu i da se, prodajom ili prijenosom imovine na treću osobu, tužitelja može spriječiti u izvršenju sudske presude koja bi mogla biti donesena (članak 5. stavci 1. i 2., poglavlje 6.). Taj se članak primjenjuje na postupke za naplatu dugovanja ili odštete i na temelju njega moguće je odrediti privremene mjere koje se odnose na nepokretnu imovinu koja je prijavljena na tuženikovo ime ili za koju tuženik ima pravo prijaviti vlasništvo. Cilj mu je zamrznuti nepokretnu imovinu do donošenja buduće presude u korist tužitelja.

Ovlast suda opisana u prethodnom stavku A očito je šira od one opisane u stavcima B i C. Propisani su opći parametri nadležnosti suda za određivanje privremenih ograničavajućih mjera. U stavcima B i C navedene su posebne vrste privremenih mjera koje sudovi mogu odrediti.

Na temelju sudske prakse Vrhovnog suda, opća ovlast iz stavka A (članak 32. Zakona o sudovima) široka je te se njome dopušta određivanje privremene mjere protiv imovine koja nije predmet glavnog postupka. U skladu sa sudskom praksom, ciparski sudovi ovlašteni su, u skladu s člankom 32., određivati privremene mjere [mjere Mareva, mjere za zamrzavanje imovine (novca ili pokretne imovine) koja je u nadležnosti suda, kako bi se spriječilo njezino premještanje izvan nadležnosti ili trošenje].

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Zahtjeve za određivanje privremenih mjera moguće je podnijeti u bilo kojoj fazi parničnog postupka. Na postupke za podnošenje zahtjeva primjenjuju se Postupovni propisi o parničnom postupku. Sud mora uzeti u obzir svako kašnjenje tužitelja u traženju privremenih mjera.

U skladu s ciparskim zakonodavstvom, privremenu mjeru moguće je odrediti bez prethodne obavijesti protivnoj stranci (*ex parte*, vidi članak 9. Zakona o parničnom postupku, poglavlje 6.) Takvi su postupci iznimna mjera i u tom slučaju mora biti ispunjen postupovni uvjet hitnosti kako bi sud mogao ostvariti svoje diskrecijsko pravo bez saslušanja druge stranke. Sudovi to načelo strogo primjenjuju. Ako tužitelj ne otkrije bitne činjenice, to ima značajne posljedice za jednostrane zahtjeve (*ex parte*) za određivanje privremene mjere.

Privremena mjera koja se određuje bez obavijesti stupa na snagu odmah nakon dostave tuženiku, ali se može vratiti sudu čim prije moguće nakon njezine dostave kako bi se tuženiku omogućilo da iznese prigovor na privremenu mjeru. Treća osoba na koju privremena mjera izravno utječe može zatražiti od suda da sasluša njezino stajalište o toj stvari. Ako tuženik ima prigovor na privremenu mjeru, sud će održati raspravu kako bi odlučio hoće li nastaviti s primjenom privremene mjere ili će ju ukinuti ili izmijeniti. Ako je privremena mjera odbačena, tužitelj se ima pravo ponovno obratiti sudu, pod uvjetom da su se promijenile bitne okolnosti predmeta. Također je važno napomenuti da, u svim predmetima u kojima se privremena mjera određuje na temelju jednostranog (*ex parte*) zahtjeva, sud naređuje tužitelju, na temelju izričite zakonske odredbe, da dostavi pokriće u iznosu koji je sud odredio kao jamstvo za gubitke koje bi tuženik mogao pretrpjeti. U skladu sa sudskom praksom, sud nema ovlasti odrediti privremenu mjeru ako tuženik ne dostavi pokriće.

Moguće je, naravno, osigurati određivanje privremene mjere na temelju zahtjeva s obavijesti (odnosno, dostavljanjem obavijesti drugoj stranci). U tom slučaju, međutim, sud ne uzima u obzir čimbenik hitnosti.

2.2 Glavni uvjeti

Sud određuje privremenu ograničavajuću mjeru po vlastitom nahođenju. Prije nego što sud odluči ostvariti svoje diskrecijsko pravo određivanja tražene privremene mjere, moraju biti ispunjena tri uvjeta koja se temelje na utvrđivanju primjerenosti:

raspravlja se o ozbiljnoj stvari (bit će dovoljno otkrivanje osporive pretpostavke na temelju predmeta)

čini se da postoji vjerojatnost uspjeha (očita mogućnost uspjeha/očita vjerojatnost da tužitelj ima pravo na odštetu)

bit će teško ili nemoguće ostvariti pravdu u kasnijoj fazi bez određivanja privremene mjere (je li dodjela odštete tužitelju u završnoj fazi dovoljna za osiguranje njegovih/njezinih prava).

Kako je prethodno navedeno, sud o odobrenju privremene mjere odlučuje po vlastitom nahođenju. Privremena mjera ne određuje se automatski kada su ispunjena navedena tri uvjeta. Sud mora uzeti u obzir sve činjenice i okolnosti pri utvrđivanju je li pravedno i primjereno odrediti traženu privremenu mjeru.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Iz sudske se prakse može zaključiti da priroda/vrsta imovine nije čimbenik koji utječe na ostvarivanje ovlasti suda. Priroda imovine, međutim, može biti važan čimbenik kada sud procjenjuje primjerenost privremene mjere ostvarujući svoje diskrecijsko pravo. Tužitelju je lakše dokazati rizik gubitka novca s bankovnog računa nego rizik otuđenja imovine.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Nakon određivanja privremene mjere svaka stranka za koju je mjera namijenjena ima zakonsku obvezu postupiti u skladu s tom mjerom. Nepoštovanje mjere predstavlja nepoštovanje suda i kažnjivo je u skladu sa zakonom. Osim toga, bilo koja stranka koja potiče ili omogućuje nepoštovanje mjere koju je odredio sud može biti optužena za nepoštovanje suda (članak 42. Zakona o sudovima 14/1960, kako je izmijenjen).

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Privremena mjera koju je odredio sud uključuje posebnu odredbu kojom se utvrđuje njezin rok primjene. Ona je obično na snazi do donošenja pravomoćne presude u glavnom postupku ili do ukidanja ili izmjene sljedećom privremenom mjerom. Sud može, do određivanja pravomoćne presude u glavnom postupku, uz presudu uključiti i posebnu odredbu kako bi privremena mjera bila na snazi određeno vrijeme nakon donošenja presude s ciljem lakšeg izvršavanja presude.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Protiv sudske presude kojom se određuje privremena mjera moguće se žaliti Vrhovnom sudu. Također postoji mogućnost žalbe protiv sudske presude kojom se odbija zahtjev za privremenu mjeru.

Vrhovni sud ima široke ovlasti tijekom suđenja. On može odrediti privremenu mjeru koju je prvostupanjski sud odbio odrediti ili može ukinuti ili izmijeniti privremenu mjeru koju je odredio niži sud. Međutim, treba napomenuti da žalbeni postupci ne čine novo ročište u predmetu. Prvostupanjska presuda neće biti ukinuta samo zato što bi Vrhovni sud svoje diskrecijsko pravo ostvario drugačije. Vrhovni će sud intervenirati samo kada odluči da je prvostupanjski sud *pogrešno* ostvario svoje diskrecijsko pravo.

Posljednji put ažurirano: 07/12/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Latvija

1 Koje vrste mjera postoje?

U skladu s latvijskim zakonodavstvom, cilj privremenih i zaštitnih mjera koje su dostupne prije donošenja konačne odluke može biti osiguranje stvarnog ili mogućeg potraživanja, osiguranje zaštite prava intelektualnog vlasništva koja su predmet spora, ili osiguranje dokaza. Mjere može narediti samo sud i to na zahtjev zainteresirane stranke. Postupak je propisan u Zakonu o parničnom postupku (*Civilprocesa likums*).

U trenutku podnošenja tužbe ili prije, dostupne su sljedeće mjere za osiguranje potraživanja:

zapljenjena pokretne imovine ili sredstava tuženika;

upis založnog prava kojim se upućuje na zabranu (*aizlieguma atzīme*) u registar pokretne imovine ili neki drugi javni registar;

upis založnog prava za osiguranje potraživanja u zemljišne knjige ili registar brodova;

zapljenjena plovila u vezi s pomorskom tražbinom;

zabrana kojom se tuženik onemogućuje u izvršavanju određenih radnji;

zapljenjena uplata koje duguju treće osobe, uključujući sredstva u kreditnim institucijama i ostalim financijskim institucijama;

odgađanje ovrhe (što uključuje zabranu izvršiteljima da prenose novac ili imovinu na vjerovnika ili dužnika ili obustavu prodaje imovine).

Potraživanje se može osigurati samo ako je riječ o imovini.

Ako se potraživanje osigurava unošenjem zabrane u registar pokretne imovine ili drugi javni registar, u odluci mora biti navedeno kakva će vrsta zabrane biti unesena.

Ako je predmet postupka vlasništvo nad pokretnom ili nepokretnom imovinom, ili ako se u postupku traži potvrda prava vlasništva, potraživanje se može osigurati zapljenom sporne pokretne imovine ili unošenjem zabilježbe o zabrani raspolaganja nepokretnom imovinom u odgovarajuću rubriku u zemljišnim knjigama.

Ako je predmet spora novčano potraživanje, moguće ga je osigurati upisom založnog prava na nepokretnu imovinu (*ķīlas tiesības atzīme*) u odgovarajuću rubriku u zemljišnim knjigama.

Ako je predmet spora stvarno pravo na nepokretnoj imovini, potraživanje se može osigurati upisom založnog prava kojim se označava postojanje tereta (*apgrūtinājuma atzīme*) u odgovarajuću rubriku u zemljišnim knjigama.

Plovila se mogu zaplijeniti samo u vezi s pomorskim tražbinama.

Odgoda prodaje imovine nije dopuštena u predmetima u kojima se tražbina odnosi na povrat novca.

Zapljenjena uplata koje duguju treće osobe, uključujući sredstva u kreditnim institucijama i ostalim financijskim institucijama, nije dopuštena u predmetima u kojima se potražuje naknada, o čemu odlučuje sud.

U sporovima u vezi s intelektualnim vlasništvom moguće su sljedeće privremene zaštitne mjere:

zapljenjena pokretne imovine kojom se navodno krše prava intelektualnog vlasništva,

obveza povlačenja robe kojom se navodno krše prava intelektualnog vlasništva,

zabrana izvršavanja određenih radnji koja se određuje tuženiku ili osobama koje pružaju usluge kojima se krše prava intelektualnog vlasništva ili osobama koje omogućuju takvo kršenje.

Osiguravanje dokaza

Ako osoba ima razloga smatrati da bi podnošenje dokaza koji su joj potrebni moglo postati nemoguće ili problematično, može tražiti osiguranje tih dokaza. Zahtjevi za osiguranje dokaza mogu se podnijeti u bilo kojoj fazi postupka, pa čak i prije pokretanja postupka pred sudom.

Prije pokretanja postupka dokaze može osigurati okružni sud (*rajona tiesa*) ili gradski sud (*pilsētas tiesa*) u mjestu gdje se nalazi izvor dokaza koje treba osigurati. Nakon pokretanja postupka dokaze može osigurati sud na kojem se vodi postupak.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Osiguranje potraživanja

Ako se može smatrati da bi izvršenje sudske presude u određenom predmetu moglo postati problematično ili nemoguće, sud ili sudac mogu na temelju obrazloženog zahtjeva tužitelja donijeti odluku o osiguranju potraživanja. Potraživanje se može osigurati samo ako je riječ o imovini. Zahtjevi za osiguranje dokaza mogu se podnijeti u bilo kojoj fazi postupka, pa čak i prije pokretanja postupka pred sudom.

U zahtjevu za osiguranje potraživanja mora se navesti:

ime suda kojem se podnosi zahtjev;

podnositeljevo ime i prezime, osobni identifikacijski broj i registrirano boravište ili *de facto* boravište; za pravne osobe – ime, registracijski broj i registrirano sjedište. Ako podnositelj pristane na komunikaciju sa sudom elektroničkim putem te ako je na popisu osoba/subjekata iz članka 56.(23) Zakona o parničnom postupku, treba navesti i adresu e-pošte, mjesto registracije u internetskom sustavu za korespondenciju sa sudom i broj registracije. Osim toga, podnositelj može dostaviti drugu adresu za korespondenciju sa sudom;

ime i prezime, osobni identifikacijski broj i registrirano boravište ili *de facto* boravište tuženika i bilo koje treće osobe; za pravne osobe – ime, registracijski broj i registrirano sjedište. Treba navesti osobni identifikacijski broj ili broj registracije tuženika ako je poznat;

ime, prezime, osobni identifikacijski broj i adresu za korespondenciju zastupnika podnositelja (ako je postupak pokrenuo zastupnik); za pravne osobe – ime, registracijski broj i registrirano sjedište. Ako zastupnik podnositelja, s registriranim boravištem ili adresom za korespondenciju u Latviji, pristane na komunikaciju sa sudom elektroničkim putem, treba navesti i adresu e-pošte te, ako su registrirani u internetskom sustavu za korespondenciju sa sudom, broj registracije. Ako zastupnik podnositelja ima registrirano boravište ili adresu za korespondenciju izvan Latvije, treba navesti i njegovu adresu e-pošte te sudjelovanje u internetskom sustavu za korespondenciju. Ako je zastupnik podnositelja odvjetnika, treba dodati i adresu e-pošte njegove odvjetničke komore; predmet spora;

iznos potraživanja;

način osiguranja potraživanja čije izvršenje podnositelj traži;

okolnosti kojima podnositelj opravdava potrebu za osiguranjem potraživanja.

Zahtjev za osiguranje potraživanja prije pokretanja postupka mora se podnijeti sudu koji će odlučivati o predmetu. Ako su se stranke složile da se spor riješi arbitražom, zahtjev se mora podnijeti redovnom sudu u mjestu u kojem se nalazi dužnik ili imovina dužnika.

Odgoda prodaje imovine nije dopuštena u predmetima u kojima se tražbina odnosi na povrat novca.

Zapljenjena uplata koje duguju treće osobe, uključujući sredstva u kreditnim institucijama i ostalim financijskim institucijama, nije dopuštena u predmetima u kojima se potražuje naknada, o čemu odlučuje sud.

Pri odlučivanju o zahtjevu jedne od stranaka sud može odlučiti osigurati potraživanje koje se zahtijeva drugim sredstvima.

Mogući tužitelj može tražiti osiguranje potraživanja čak i prije pokretanja sudskog postupka i prije dospjeća potraživanja ako dužnik, kako bi izbjegao izvršenje obveze, ukloni ili otuđi imovinu, napusti mjesto prebivališta bez prethodne obavijesti vjerovniku ili izvrši druge radnje koje upućuju na to da dužnik ne postupi u dobroj vjeri. Kada podnosi zahtjev za osiguranje potraživanja prije pokretanja sudskog postupka, mogući tužitelj mora dostaviti dokaze o svojim pravima i o nužnosti osiguranja potraživanja.

Odluku o zahtjevu za osiguranje potraživanja donose sud ili sudac najkasnije dan nakon podnošenja zahtjeva i bez prethodne obavijesti tuženiku ili drugim zainteresiranim strankama. Kada donosi odluku, sud ili sudac razmatra formalnu pravnu osnovu *prima facie*. Ako je zahtjev za osiguranje potraživanja prihvaćen, sud ili sudac mogu tražiti da tužitelj dostavi jamstvo za gubitke koje bi tuženik mogao pretrpjeti kao rezultat mjere osiguranja potraživanja u obliku određenog novčanog iznosa koji se uplaćuje na depozitni račun izvršitelja.

Ako donese odluku o osiguranju stvarnog ili mogućeg potraživanja, sud izdaje nalog za izvršenje (*izpildu raksts*) koji se prosljeđuje ovlaštenom izvršitelju na izvršenje (*zvērināts tiesu izpildītājs*).

Potraživanje je osigurano do dana kada pravomoćna presuda počne proizvoditi učinke. Ako nije donesena odluka o zahtjevu ili je postupak okončan, sud će odlukom ukinuti mjere za osiguranje potraživanja. Potraživanje je osigurano do dana kada odluka počne proizvoditi učinke. Ako je zahtjev odbačen, presuda suda ukida mjere za osiguranje potraživanja.

Ako je odluka o osiguranju potraživanja donesena prije pokretanja sudskog postupka i sudski postupak nije pokrenut u roku koji je odredio sud, sudac može ukinuti mjeru kojom se osigurava potraživanje na zahtjev mogućeg tužitelja ili tuženika.

Privremene zaštitne mjere

Ako se može smatrati da se krše prava nositelja prava intelektualnog vlasništva ili bi se ta prava mogla kršiti, sud može, na temelju obrazloženog zahtjeva tužitelja, naložiti privremene zaštitne mjere. U zahtjevu za uvođenje privremenih zaštitnih mjera moraju se navesti privremene zaštitne mjere koje će se poduzeti (članak 250.10 Zakona o parničnom postupku).

Zahtjev za privremene zaštitne mjere može se podnijeti u bilo kojoj fazi postupka, pa čak i prije pokretanja postupka pred sudom.

O zahtjevu za privremene zaštitne mjere odlučuju sud ili sudac u roku od 10 dana od primitka zahtjeva ili pokretanja postupka ako je zahtjev za privremene zaštitne mjere podnesen zajedno sa samim tužbenim zahtjevom.

Ako bi se kašnjenjem mogla prouzročiti nepopravljiva šteta nositelju prava intelektualnog vlasništva, sud ili sudac moraju odlučiti o zahtjevu za privremene zaštitne mjere najkasnije sljedeći dan nakon dana primitka zahtjeva bez dostavljanja prethodne obavijesti tuženiku i ostalim zainteresiranim strankama. Ako je odluka kojom se određuju privremene zaštitne mjere donesena u odsutnosti tuženika ili druge zainteresirane stranke, on se obavješćuje o odluci najkasnije u trenutku njezina izvršenja.

Ako sud ili sudac prihvati zahtjev za osiguranje potraživanja prije samog pokretanja postupka, sud ili sudac mogu tražiti od tužitelja da dostavi jamstvo za štetu koja bi mogla nastati tuženiku ili pružateljima usluga uslijed primjene privremenih zaštitnih mjera uplatom određenog iznosa na depozitni račun sudskog izvršitelja ili davanjem istovjetnog jamstva.

Na zahtjev tužitelja sud može zamijeniti prethodno određene privremene zaštitne mjere drugim mjerama.

Privremene zaštitne mjere može ukinuti isti sud na zahtjev zainteresirane stranke.

Ako sud odbaci zahtjev, njegovom se presudom ukidaju privremene zaštitne mjere. Privremene zaštitne mjere ostaju na snazi do dana kada presuda počne proizvoditi pravne učinke.

Ako nije donesena odluka o zahtjevu i postupak je okončan, sud će odlukom ukinuti privremene zaštitne mjere. Privremene zaštitne mjere ostaju na snazi do dana kada presuda počne proizvoditi pravne učinke.

Ako je odluka kojom su određene privremene zaštitne mjere donesena prije pokretanja sudskog postupka, a postupak nije pokrenut u roku koji je odredio sud, sud može odlučiti ukinuti privremene zaštitne mjere na zahtjev mogućeg tužitelja, druge zainteresirane stranke ili mogućeg tuženika.

Ako se zahtjev za privremene zaštitne mjere podnosi zajedno sa samim tužbenim zahtjevom, odluka kojom se određuju privremene zaštitne mjere mora se izvršiti u roku od 30 dana od datuma donošenja odluke. Činjenica da je protiv odluke podnesen dodatni prigovor (*blakus sūdzība*) ne sprječava izvršenje odluke.

Odluka o privremenim zaštitnim mjerama koja je donesena na temelju tvrdnje da bi se kašnjenjem mogla uzrokovati nepopravljiva šteta nositelju prava intelektualnog vlasništva izvršava se kada tužitelj uplati iznos koji je odredio sud ili sudac na depozitni račun sudskog izvršitelja ili kada dostavi istovjetno jamstvo. Dokument o izvršenju dostavlja se po primitku uplate utvrđenog iznosa ili istovjetnog jamstva.

Odluka o privremenoj zaštiti zapljenom pokretne imovine kojom su navodno povrijeđena prava intelektualnog vlasništva izvršava se u skladu s postupkom propisanim u Zakonu o parničnom postupku za ostvarivanje povrata na pokretnoj imovini.

Odluku o privremenoj zaštiti određivanjem zabrane izvršavanja određenih radnji ili obveze opoziva robe kojom se navodno krše prava intelektualnog vlasništva izvršava sudski izvršitelj, a tuženiku se obavijest o tome dostavlja uz potpis ili preporučenom poštom.

U slučaju ukidanja privremene zaštitne mjere ukidanje izvršava sudski izvršitelj koji je izvršio nalog kojim je ta mjera izvorno određena.

U slučaju ukidanja privremene zaštitne mjere ukidanje izvršava sudski izvršitelj koji je izvršio nalog kojim je ta mjera izvorno određena.

U poglavlju 30.5 Zakona o parničnom postupku predviđena je privremena zaštita od nasilja.

Privremena zaštita od nasilja može se odrediti u vezi s postupcima za razvod ili poništenje braka, postupcima pokrenutima zbog osobne ozljede, postupcima za naplatu uzdržavanja, postupcima u kojima se traži podjela zajedničkog kućanstva ili uređivanje uporabe zajedničkog kućanstva, ako stranke žive u istom kućanstvu te pitanjima koja proizlaze iz skrbništva i prava na osobni odnos.

Zahtjev za određivanje privremene zaštite od nasilja mogu podnijeti bivši ili sadašnji bračni partneri, roditelji i djeca, osobe koje su povezane starateljstvom ili drugim oblikom skrbi izvan obitelji, osobe koje su u srodstvu, osobe koje su živjele ili žive u istom kućanstvu, osobe koje imaju ili očekuju zajedničko dijete, neovisno o tome jesu li u braku ili žive li zajedno osobe koje su u bliskom osobnom ili intimnom odnosu.

Može se istodobno odrediti više mjera privremene zaštite od nasilja.

Ako je osoba doživjela fizičko, psihološko ili ekonomsko nasilje koje se odvija između bivših ili sadašnjih bračnih partnera ili osoba koje su u nekom drugom srodstvu, bez obzira na to živi li osoba koja je počinitelj u istom kućanstvu ili je živjela u istom kućanstvu sa žrtvom, sud ili sudac mogu odrediti privremenu zaštitu od nasilja na temelju obrazloženog zahtjeva osobe ili na temelju zahtjeva koji je podnijela policija.

Slične su mjere dostupne ako je osoba žrtva zlostavljanja kojim ju se kontrolira, odnosno ako je žrtva izložena djelu ili nizu djela, uključujući uznemiravanje, seksualnu prisilu, prijetnje, ponižavanje, zastrašivanje ili ostala djela zlostavljanja, kojima se žrtvi želi naštetiti, kazniti ju ili zastrašiti.

Privremena zaštita od nasilja može se tražiti u bilo kojoj fazi postupka, pa čak i prije pokretanja postupka pred sudom.

Osiguranje dokaza

Ako osoba ima razloga smatrati da bi podnošenje dokaza koji su joj potrebni moglo postati nemoguće ili problematično, može tražiti osiguranje tih dokaza.

Zahtjevi za osiguranje dokaza mogu se podnijeti u bilo kojoj fazi postupka, pa čak i prije pokretanja postupka pred sudom.

Zahtjev za osiguranje dokaza razmatra se na sudskoj raspravi na koju su pozvani podnositelj zahtjeva i zainteresirane stranke. Međutim, sud može razmotriti zahtjev čak i ako te osobe nisu nazočne.

Ako je zahtjev za osiguranje dokaza podnesen prije pokretanja postupka, sud ili sudac donose odluku o zahtjevu u roku od 10 dana od primitka.

Dokazi se mogu osigurati bez pozivanja mogućih zainteresiranih stranaka samo u hitnim slučajevima, uključujući povrede ili moguće povrede prava intelektualnog vlasništva ili slučajeve kada nije moguće utvrditi tko bi mogle biti zainteresirane stranke.

Ako je odluka kojom se određuju osiguranje dokaza donesena u odsutnosti tuženika ili druge zainteresirane stranke, on se obavješćuje o odluci najkasnije u trenutku njezina izvršenja.

Ako sudac prihvati zahtjev za osiguranje dokaza prije pokretanja sudskog postupka, on određuje vremenski rok za podnošenje tužbe, koji ne može biti dulji od 30 dana.

Ako sudac prihvati zahtjev za osiguranje potraživanja prije samog pokretanja postupka, može tražiti od tužitelja da dostavi jamstvo za štetu koja bi mogla nastati tuženiku uslijed primjene mjere osiguranja dokaza uplatom određenog iznosa na depozitni račun sudskog izvršitelja ili davanjem istovjetnog jamstva. Zapisnik sa sudske rasprave i dokumenti prikupljeni u postupku osiguranja dokaza čuvaju se onoliko dugo koliko traži sud koji na kojem se vodi glavna rasprava.

Ako sud koji razmatra predmet ne može prikupiti dokaze koji se nalaze u drugom gradu ili okrugu, sud ili sudac tražit će od odgovarajućeg suda poduzimanje postupovnih koraka u ime prvog suda.

2.2 Glavni uvjeti

Privremene zaštitne mjere mogu se odrediti samo ako se može smatrati da bi izvršenje sudske presude u imovinskom sporu moglo postati problematično ili nemoguće ili da su povrijeđena, ili bi mogla biti povrijeđena, prava nositelja prava intelektualnog vlasništva ili da bi podnošenje nužnih dokaza moglo postati nemoguće ili problematično.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

U zahtjevu za privremenu zaštitu intelektualnog vlasništva mora biti navedena tražena mjera privremene zaštite:

Dostupne mjere privremene zaštite uključuju sljedeće:

zapljenjena pokretne imovine kojom se navodno krše prava intelektualnog vlasništva,

obveza povlačenja robe kojom se navodno krše prava intelektualnog vlasništva,

zabrana izvršavanja određenih radnji koja se određuje tuženiku ili osobama koje pružaju usluge kojima se krše prava intelektualnog vlasništva ili osobama koje omogućuju takvo kršenje.

U zahtjevu za osiguranje potraživanja mora se navesti tražena mjera za osiguranje potraživanja.

Dostupne mjere za osiguranje potraživanja uključuju sljedeće:

zapljenjena pokretne imovine ili sredstava tuženika;

upis založnog prava kojim se upućuje na zabranu (*aizlieguma atzīme*) u registar pokretne imovine ili neki drugi javni registar;

upis založnog prava za osiguranje potraživanja u zemljišne knjige ili registar brodova;

zapljenjena plovila u vezi s pomorskom tražbinom;

zabrana kojom se tuženik onemogućuje u izvršavanju određenih radnji;

zapljenjena uplata koje duguju treće osobe, uključujući sredstva u kreditnim institucijama i ostalim financijskim institucijama;

odgađanje ovrhe (što uključuje zabranu izvršiteljima da prenose novac ili imovinu na vjerovnika ili dužnika ili obustavu prodaje imovine).

U zahtjevu za privremenu zaštitu od nasilja mora biti navedena tražena mjera.

Za osiguranje privremene zaštite od nasilja dostupne su sljedeće mjere:

tuženiku se može narediti da napusti kuću u kojoj živi tužitelj i može mu se zabraniti da se tamo vrati ili boravi;

tuženiku se može zabraniti uspostavljanje bilo kakve komunikacije s tužiteljem;

tuženiku se može zabraniti da posjećuje određena mjesta;

tuženiku se može zabraniti da se sastaje s tužiteljem ili da uspostavlja fizički ili vizualni kontakt s tužiteljem;

tuženiku se može zabraniti da upotrebljava osobne podatke tužitelja;

tuženiku se može zabraniti da putem posrednika ili ostalih osoba dogovara sastanak s tužiteljem ili da uspostavlja komunikaciju s tužiteljem;

tuženiku se može zabraniti da upotrebljava osobne podatke tužitelja;

Prve dvije mjere mogu se odrediti samo ako je tuženik punoljetan.

3.1 Koja vrsta imovine može podlijegati takvim mjerama?

Pokretna i nepokretna imovina, uključujući plovila, gotovinu i sredstva u kreditnim institucijama i ostalim financijskim institucijama.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Dužnikova pokretna imovina zaplijenjuje se sastavljanjem inventara imovine, pečaćenjem imovine (navodeći tko je zaplijenio imovinu i na koji način) i stavljanjem imovine pod zaštitu. Imovinu nije potrebno zapečatiti ako bi se time mogla oštetiti ili bi se znatno mogla umanjiti njezina vrijednost.

Sudski izvršitelj dostavlja zaplijenjenu imovinu fizičkoj osobi koja mora potpisati primitak. Dužnik ili članovi njegove ili njezine obitelji mogu i dalje upotrebljavati imovinu ako se, zbog značajki imovine, tom uporabom ne uništava imovina i znatno ne umanjuje njezina vrijednost.

Ako sud ili sudac prihvate zahtjev za osiguranje potraživanja prije pokretanja samog postupka, sud ili sudac mogu tražiti da budući tužitelj dostavi jamstvo za gubitke koje bi tuženik mogao pretrpjeti kao rezultat mjere osiguranja potraživanja u obliku određenog novčanog unosa koji se uplaćuje na depozitni račun sudskog izvršitelja. Sredstva na računu i ostale vrijednosnice u kreditnim ili nekim drugim institucijama koje pripadaju dužniku mogu se zaplijeniti samo na temelju ovršne isprave koju izdaje sud ili na temelju naloga sudskog izvršitelja ili naloga državnog odvjetnika.

Unosom kojim se označuje naplata ili osiguranje potraživanja u registar nepokretne imovine vlasniku se onemogućuje izvršavanje vlastitih upisa.

Ako sudac prihvati zahtjev za osiguranje dokaza prije pokretanja samog postupka, on može tražiti da budući tužitelj dostavi jamstvo za gubitke koje bi tuženik mogao pretrpjeti kao rezultat mjere osiguranja potraživanja u obliku određenog novčanog unosa koji se uplaćuje na depozitni račun sudskog izvršitelja.

Privremenim zaštitnim mjerama omogućuje se podnositelju da od suda zatraži osiguranje građanskog potraživanja čak i ako nije riječ o imovini, čime se smanjuje broj mogućih povreda prava intelektualnog vlasništva i opseg gubitaka koje je pretrpio podnositelj zahtjeva. Takvim se mjerama omogućuje sprječavanje povreda prava intelektualnog vlasništva i obnova zakonitih interesa i prava podnositelja koja su prekršena.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Mjere za osiguranje potraživanja ostaju na snazi do dana kada presuda počne proizvoditi pravne učinke ili do okončanja postupka ili dok sudac ukinе mjeru kojom se osigurava potraživanje ili dok sudac ne zamijeni mjeru za osiguranje potraživanja drugom mjerom.

Privremene zaštitne mjere ostaju na snazi do dana kada presuda počne proizvoditi pravne učinke.

Privremene zaštitne mjere može ukinuti isti sud na zahtjev zainteresirane stranke. Ako sud odbaci zahtjev, njegovom se presudom ukidaju privremene zaštitne mjere. Ako nije donesena odluka o zahtjevu i postupak je okončan, sud će odlukom ukinuti privremene zaštitne mjere. Privremene zaštitne mjere ostaju na snazi do dana kada presuda počne proizvoditi pravne učinke.

Ako je odluka kojom su određene privremene zaštitne mjere donesena prije pokretanja sudskog postupka, a postupak nije pokrenut u roku koji je odredio sud, sud može odrediti mjere osiguranja dokaza na zahtjev mogućeg tužitelja, druge zainteresirane stranke ili mogućeg tuženika.

Ako je odluka kojom se određuje mjera za osiguranje dokaza donesena prije pokretanja sudskog postupka i sudski postupak nije pokrenut u roku koji je odredio sud, sudac može odlučiti ukinuti mjeru kojom se osiguravaju dokazi na zahtjev mogućeg tužitelja ili tuženika.

Privremena zaštita od nasilja ostaje na snazi do dana kada konačna presuda počne proizvoditi pravne učinke. Sud u određenim slučajevima može navesti u svojoj presudi da će privremena zaštita od nasilja ostati na snazi kada presuda počne proizvoditi učinke, ali najduže godinu dana nakon tog datuma. Ako je privremena zaštita od nasilja određena protiv tuženika koji je imao prebivalište u istoj kući kao i tužitelj, primjerice kada je tuženik morao napustiti kuću u kojoj tužitelj ima prebivalište i zabranjen mu je povratak ili boravak u toj kući, ili kada je tuženiku zabranjeno približavanje kući u kojoj tužitelj ima prebivalište do određene udaljenosti, sud može odrediti da će privremena zaštita od nasilja ostati na snazi najduže 30 dana nakon što presuda počne proizvoditi pravne učinke.

Mjere kojima se osigurava privremena zaštita od nasilja ostaju na snazi do dana kada odluka o ukidanju mjere počne proizvoditi učinke ili dok sudac ne donese odluku o zamjeni privremene zaštitne mjere drugom mjerom.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Osiguranje potraživanja

Mjeru kojom se osigurava potraživanje može na temelju obrazloženog zahtjeva ukinuti isti sud koji ju je odredio ili sud koji će odlučivati o predmetu spora.

U roku od 10 dana moguće je podnijeti dodatni prigovor (*blakus sūdžība*) protiv sudske odluke o zamjeni mjere kojom se osigurava potraživanje drugom mjerom, protiv odluke o odbacivanju zahtjeva za osiguranje potraživanja ili protiv odluke o odbacivanju zahtjeva za ukidanje mjere za osiguranje potraživanja. Ako je zahtjev za osiguranje potraživanja prihvaćen, tužitelj može podnijeti dodatni prigovor protiv dijela sudske odluke u kojem se traži od tužitelja da dostavi osiguranje za sve gubitke koji bi mogli nastati uvođenjem mjere za osiguranje potraživanja tužitelja.

Ako je odluka o osiguranju potraživanja donesena u odsutnosti zainteresirane stranke, rok od deset dana za podnošenje dodatnog prigovora teče od dana kada stranka dobije odluku.

Privremene zaštitne mjere

Privremene zaštitne mjere može ukinuti isti sud na zahtjev zainteresirane stranke.

Dodatni prigovor moguće je podnijeti protiv odluke o zahtjevu tužitelja za zamjenu prethodne privremene zaštitne mjere drugom mjerom, protiv odluke o odbacivanju zahtjeva za donošenje privremene zaštitne mjere ili protiv odluke o odbacivanju zahtjeva za ukidanje privremene zaštitne mjere.

Ako je odluka o privremenoj zaštiti donesena u odsutnosti zainteresirane stranke, rok od deset dana za podnošenje dodatnog prigovora teče od dana dostave odluke.

Osiguranje dokaza

Odluka o prihvatanju osiguranja dokaza ne može se osporavati. Međutim, tuženik može tražiti naknadu za gubitke nastale kao rezultat mjere za osiguranje dokaza u sljedećim slučajevima:

dokazi su osigurani prije podnošenja tužbe i tužba nije pokrenuta u roku koji je odredio sud,

tužba podnesena protiv tuženika je odbačena,

nije donesena odluka o tužbi,

postupak je okončan jer je tužbu podnijela osoba koja nije imala pravo to učiniti ili zato što je tužitelj povukao tužbu.

Moguće je podnijeti dodatni prigovor protiv odluke suda o odbacivanju zahtjeva za osiguranje dokaza ili protiv odluke donesene bez pozivanja stranaka. Ako je odluka o osiguranju dokaza donesena u odsutnosti zainteresirane stranke, rok od deset dana za podnošenje dodatnog prigovora teče od dana dostave ili slanja odluke.

Privremena zaštita od nasilja

Mjera kojom se osigurava privremena zaštita od nasilja može se, na temelju obrazloženog zahtjeva, zamijeniti drugom mjerom koju je donio isti sud koji je odredio prvotnu mjeru ili sud koji će odlučivati o predmetu spora.

Mjeru kojom se osigurava privremena zaštita od nasilja može, na temelju obrazloženog zahtjeva, ukinuti isti sud koji ju je odredio ili sud koji će odlučivati o predmetu spora.

U roku od 10 dana moguće je podnijeti dodatni prigovor protiv odluke o zamjeni mjere kojom se osigurava privremena zaštita od nasilja drugom mjerom, protiv odluke o odbacivanju zahtjeva za privremenu zaštitu od nasilja ili protiv odluke o odbacivanju zahtjeva za ukidanje mjere za osiguravanje privremene zaštite od nasilja. Ako je odluka o donesena u odsutnosti zainteresirane stranke, rok od deset dana za podnošenje dodatnog prigovora teče od dana dostave odluke.

Posljednji put ažurirano: 05/04/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Litva

1 Koje vrste mjera postoje?

Člankom 145. Zakona o parničnom postupku (*Civilinio proceso kodeksas*) utvrđene su različite vrste privremenih mjera. Privremene mjere mogu biti sljedeće:

zapljenjena nekretnina protivnika osiguranja,
upis zabrane kojom se sprječava prijenos vlasništva u javni registar,
zapljenjena pokretnina, novca ili stvarnih prava koja protivnik osiguranja duguje i koje drži protivnik osiguranja ili treća osoba,
pečaćenje imovine u vlasništvu protivnika osiguranja,
imenovanje upravitelja imovine protivnika osiguranja,
zabrana kojom se protivnika osiguranja sprječava u sudjelovanju u određenim transakcijama ili poduzimanju određenih radnji,
zabrana kojom se druge osobe sprječava u prijenosu imovine na protivnika osiguranja ili podmiranju drugih obveza,
u iznimnim okolnostima, zabrana kojom se protivnika osiguranja sprječava u napuštanju njegova prebivališta i/ili zabrana kojom se sprječava odvođenje djeteta iz njegova prebivališta bez odobrenja suda,
odgoda unovčenja imovine ako je podnesen prijedlog za prekid zapljene te imovine,
prekid ovrhe radi naplate tražbine;
određivanje privremenog uzdržavanja ili uvođenje privremenih ograničenja,
nalog za poduzimanje mjera radi sprječavanja nastanka ili povećanja štete,
ostale mjere koje su propisane zakonom ili koje naloži sud te u slučaju čijeg bi se izostanka izvršenje sudske odluke moglo otežati ili onemogućiti.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

Na prijedlog stranaka u postupku ili zainteresiranih osoba sud može naložiti privremene mjere ako te osobe dostave uvjerljivo obrazloženje svojeg zahtjeva i ako bi se nedonošenjem tih mjera otežalo ili onemogućilo izvršenje sudske odluke.

Sud može privremene mjere primijeniti po službenoj dužnosti samo ako je to potrebno za zaštitu javnog interesa i ako bi se nedonošenjem tih mjera povrijedila prava i legitimni interesi osobe, društva ili države.

Privremene mjere mogu se primijeniti ako nije pokrenut postupak te u svakoj fazi parničnog postupka.

2.1 Postupak

Prijedloge u pogledu privremenih mjera razmatra prvostupanjski sud ili, u predmetima određenima u [Zakonu o komercijalnoj arbitraži](#) (*Komercinio arbitražo įstatymas*), Regionalni sud iz Vilnusa (*Vilniaus apygardos teismas*). Ako je prijedlog za određivanje privremenih mjera naveden u podnesenom prijedlogu, o pitanju privremenih mjera odlučuje se tek nakon rješavanja pitanja dopuštenosti prijedloga u kojem se one zahtijevaju. Sud u pisanom postupku donosi odluku o prijedlogu za određivanje privremenih mjera u najkraćem mogućem roku, odnosno najkasnije u roku od tri radna dana nakon primitka prijedloga. Ako sud to smatra nužnim, protivnika osiguranja obavješćuje se o razmatranju prijedloga za određivanje privremenih mjera.

Stranke u postupku mogu prijedloge za određivanje privremenih mjera podnijeti žalbenom ili kasacijskom sudu pred kojim se vodi postupak o meritumu. Sud može izdati privremene mjere na temelju pisanog obrazloženog prijedloga za određivanje privremenih mjera koji zainteresirana strana podnosi prije datuma pokretanja postupka pred sudom. U tom prijedlogu podnositelj prijedloga mora navesti razloge zbog kojih tužba nije podnesena zajedno s navedenim prijedlogom, iznijeti dokaze o riziku kojem su izloženi interesi podnositelja prijedloga i položiti iznos koji je jednak polovini sudske pristojbe koja se zaračunava za prijedlog za određivanje privremenih mjera, tj. 100 LTL. Polog od 1000 LTL naplaćuje se ako se prijedlozi za određivanje privremenih mjera odnose na postupke koji se vode pred nacionalnim ili stranim arbitražnim sudovima ili redovnim stranim sudovima. Sud može smanjiti iznos pologa zbog teške financijske situacije podnositelja prijedloga ako podnositelj prijedloga dostavi obrazloženi prijedlog u tu svrhu uz dokaze iz kojih je to vidljivo. Pri izricanju privremenih mjera sud određuje rok za pokretanje postupka. Taj rok ne smije biti dulji od 14 dana. Ako se postupak treba pokrenuti pred stranim sudom ili arbitražnim sudom, rok ne smije biti dulji od 30 dana. Privremene mjere ukidaju se ako se postupak ne pokrene u propisanom roku. Ako je za nepokretanje postupka odgovorna predmetna osoba, polog se ne vraća.

Prijedlog za određivanje privremenih mjera mora se podnijeti istom sudu pred kojim će se voditi postupak u skladu s pravilima o nadležnosti. Prijedlog za određivanje privremenih mjera povezanih s predmetom koji se vodi pred stranim sudom ili stranim ili nacionalnim arbitražnim sudom mora se podnijeti Regionalnom sudu u Vilnusu.

Na temelju obrazloženog prijedloga stranaka u postupku ili drugih zainteresiranih osoba sud može jednu privremenu mjeru zamijeniti drugom. Sud mora o svakom takvom prijedlogu obavijestiti stranke u postupku ili zainteresirane strane te one protiv njega mogu podnijeti prigovor.

Sud može donijeti odluku o neizricanju privremenih mjera ako protivnik osiguranja uplati traženi iznos na račun suda ili ako se za protivnika osiguranja izda jamstvo. Uz to, protivnik osiguranja može zasnovati založno pravo na svojoj imovini u korist predlagatelja osiguranja.

2.2 Glavni uvjeti

(vidjeti odjeljak 2.)

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijegati takvim mjerama?

Privremene mjere mogu se primijeniti na nekretnine, pokretnine, novčana sredstva i imovinska prava.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Privremene mjere jesu mjere čijim bi se izostankom izvršenje sudske odluke moglo otežati ili onemogućiti. U slučajevima koji uključuju privremeno ograničenje imovinskih prava nad stvarima u zajedničkom vlasništvu zapljena se može izreći samo u pogledu udjela u imovini koji pripada osobi na koju se primjenjuju privremene mjere. Ako njezin udio u zajedničkoj imovini nije utvrđen, može se zaplijeniti cijela imovina dok se ne utvrdi taj udio.

Nakon zapljene sredstava na računu u bankama i drugim kreditnim institucijama, ta se sredstva smiju upotrebljavati samo za operacije određene u sudskom nalogu.

U slučaju zapljene robe u slobodnom prometu, sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda nositelj prava na tu imovinu može promijeniti sastav i oblik te imovine samo ako se njezina ukupna vrijednost neće smanjiti, osim ako je u sudskom nalogu navedeno drukčije.

Osoba čija je imovina zaplijenjena odgovorna je za svaku povredu ograničenja izrečenih od trenutka dostavljanja obavijesti o nalogu za zapljenu imovine i, ako dostavljanje obavijesti nije moguće, uključujući ako je nalog za privremene mjere donesen u odsustvu te osobe, od trenutka upisa naloga u registar zaplijenjene imovine.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Ako sud odbije zahtjev, sve se prethodne privremene mjere zadržavaju do stupanja na snagu sudske presude. O pitanju ukidanja privremenih mjera mora se odlučiti sudskom presudom.

Ako je zahtjev namiren, sve prethodne privremene mjere ostaju na snazi do izvršenja sudske presude. Sudski izvršitelj koji izvršava presudu obavijestiti će voditelja odgovarajućeg javnog registra o prekidu privremenih mjera u predmetnom postupku.

U slučaju zapljene pokretnosti koje se ne mogu upisati u registar imovine ili, ako na dan izricanja naloga vrijednost i priroda imovine protivnika osiguranja sudu nisu poznate, osoba koja predlaže privremene mjere sudskom izvršitelju mora dostaviti zahtjev za utvrđivanje lokacije i opis imovine protivnika osiguranja. Ako se sudskom izvršitelju ne podnese takav zahtjev i ne pojasne pojedinosti o zaplijenjenoj imovini, privremene mjere ostaju na snazi četrnaest dana od datuma njihova izricanja. Na prijedlog stranaka u postupku ili zainteresiranih strana privremene mjere mogu se ukinuti nalogom suda pred kojim se vodi postupak o meritumu.

Sud će po službenoj dužnosti prekinuti privremene mjere ako osoba koja predlaže privremene mjere ne podnese tužbu u roku koji je sud propisao. Takav nalog ne podliježe posebnom žalbenom postupku. Sud može privremene mjere prekinuti po službenoj dužnosti i ako je to potrebno za zaštitu javnog interesa i ako bi se neukidanjem tih mjera povrijedila prava i legitimni interesi osobe, društva ili države.

Ako privremene mjere koje izriče sud dovode do umanjavanja, povrede ili ograničenja prava osoba koje nisu stranke u postupku, te osobe mogu od suda pred kojim se vodi postupak o meritumu zatražiti prekid privremenih mjera koje su im izrečene.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Svaki nalog za provedbu privremenih mjera koji prvostupanjski sud donese u skladu s mjerodavnim postupkom stranka u postupku može osporavati podnošenjem zasebne žalbe višem sudu, osim u nizu slučajeva utvrđenih u Zakonu o parničnom postupku. Osobe koje nisu stranke u postupku mogu podnijeti zasebnu žalbu samo u pogledu naloga prvostupanjskog suda kojima su odbijeni njihovi prijedlozi za prekid privremenih mjera koje su im izrečene. Podnošenje zasebne žalbe ne dovodi do prekida postupka.

Sudski nalozi za provedbu privremenih mjera ne podliježu kasacijskoj žalbi.

Posljednji put ažurirano: 21/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Luksemburg

1 Koje vrste mjera postoje?

Luksemburško pravo poznaje različite oblike mjera za zaštitu prava stranaka koje čekaju završetak sudskog spora kojim će se donijeti konačna odluka o njihovim tražbinama.

Razlikuju se:

mjere koje poduzima sudac bez kontradiktorne rasprave: u tom slučaju, sud dobiva jednostran zahtjev stranke koja traži donošenje privremene ili zaštitne mjere i odlučuje jedino na temelju informacija dobivenih od te stranke i

mjere koje poduzima sudac nakon kontradiktorne rasprave: u tom slučaju, sudac će donijeti svoju odluku tek nakon održavanja javne rasprave (ili u pojedinim slučajevima nakon rasprave u sudskom vijeću (*en chambre du conseil*)) tijekom koje stranke imaju mogućnost istaknuti svoja stajališta. Rasprava se saziva sudskim pozivom (*assignation*, nalogom sudskog izvršitelja) ili na poziv službenika pisarnice, ovisno o zakonski propisanoj proceduri.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

U svim hitnim predmetima sudac u postupku privremene pravne zaštite (*juge des référés*) može odrediti sve mjere privremene pravne zaštite na koje ne postoji uvjerljiv prigovor ili koje opravdava spor.

Sudac može donijeti odluku i o teškoćama povezanim s izvršenjem vlastitih naloga.

Predsjednik ili sudac koji ga mijenja može uvijek propisati zaštitne ili korektivne mjere koje su potrebne da bi se spriječila neposredna šteta ili okončao prijedor koji je očigledno nezakonit.

2.1 Postupak

Zahtjev se podnosi sudskim pozivom (*assignation*) na raspravu koja se u tu svrhu održava na dan i u vrijeme uobičajeno za slučajeve odlučivanja po hitnom postupku.

No ako je riječ o predmetu koji je potrebno hitno riješiti, predsjedavajući sudac ili njegov zamjenik može dopustiti da se stranci izda poziv na javnu raspravu u određeno vrijeme, čak i vikendom, na praznik ili inače neradni dan, na sudu ili na adresi boravišta suca.

U svim hitnim predmetima sudac u postupku privremene pravne zaštite može odrediti sve mjere privremene pravne zaštite na koje ne postoji uvjerljiv prigovor ili koje opravdava spor. Sudac može odlučivati i o teškoćama povezanim s izvršenjem presude ili druge ovršne isprave. Kad se skraćeni postupak odnosi na teškoće povezane s izvršenjem naloga ili presude, nadležan je sud u mjestu gdje se provodi izvršenje.

Predsjedavajući sudac ili njegov zamjenik može uvijek propisati mjere privremene pravne zaštite ili korektivne mjere koje su potrebne bilo da bi se spriječila neposredna šteta bilo da bi se okončao prijedor koji je očigledno nezakonit. Da bi se spriječio gubitak dokaza, sud može odrediti sve neophodne mjere izvođenja dokaza, uključujući saslušanje svjedoka.

Velik je broj posebnih zakonskih odredaba kojima su propisane privremene ili zaštitne mjere primjenjive u određenim pitanjima (primjerice najam imovine, zajedničko vlasništvo, suvlasništvo, nasljeđivanje, bračnoimovinski režim itd.). Pravila nadležnosti obično posebno proizlaze iz zakonskog teksta kojim se ovlašćuje sud na poduzimanje takve mjere. Ne postoje opća pravila nadležnosti, osim nadležnosti za donošenje privremenih mjera koja se obično pripisuje predsjedniku suda koji je sazvan za zasjedanje o meritumu spora.

Kad nije predviđen nikakav poseban postupak, stranka koja želi donošenje neke privremene mjere mora se obratiti sudu nadležnom za postupke privremene pravne zaštite. Ovisno o novčanom iznosu, treba se obratiti sucu nižeg suda (*juge de paix* – do 15 000 EUR) ili sucu u postupku privremene pravne zaštite (*juge des référés*) na okružnom sudu (*tribunal d'arrondissement*). Ti suci imaju opću nadležnost da propisuju zaštitne ili korektivne mjere koje su potrebne da bi se spriječila neposredna šteta ili okončao prijedor koji je očigledno nezakonit.

Odvjetničko zastupanje u pravilu nije obvezno.

2.2 Glavni uvjeti

Sudac obično donosi te mjere pod uvjetom da su one potrebne ili hitne, a to procjenjuje on sam.

Ako vjerovnik traži dozvolu za ovrhu, sudac mora na temelju dokumenata i objašnjenja koji su mu podneseni provjeriti je li potraživanje barem u načelu utemeljeno.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Privremene mjere mogu se odnositi na cjelokupnu pokretnu imovinu neke osobe. Zakonom je izuzeta od mogućnosti ovrhe samo određena imovina neophodna za svakodnevni život. Vidjeti i informativni članak „[Kako se može izvršiti sudska odluka? – Luksemburg](#)”.

Luksemburškim pravom dopuštena je ovrha plaća i naknada, a čak i ovrha drugih prihoda (mirovine itd.). Jedan dio prihoda, odnosno iznos koji se smatra neophodnim za pokrivanje troškova života, ne podliježe ovrši.

Ovrha nad nepokretnom imovinom nije moguća, osim na temelju pravomoćne sudske odluke.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

U većini predmeta, na samom je sucu da odredi učinke mjere koju propisuje. On može i vremenski ograničiti učinak svojeg rješenja ili ga ograničiti samo na određenu imovinu ili radnje.

U slučajevima ovrha koje je odobrio sudac na jednostrani zahtjev stranke, zakon propisuje fiksne rokove unutar kojih zahtjev za potvrdu (*demande de validation*) treba biti podnesen sucu. Ako se u tom roku ne zatraži potvrda, ovrha se automatski poništava.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Sudovi po zakonu mogu odrediti privremene mjere radi privremenog rješavanja spora između stranaka dok se iščekuje konačno rješenje na kraju suđenja o meritumu predmeta.

Prema definiciji Suda Europske Unije te su mjere „namijenjene očuvanju činjeničnog ili pravnog stanja kako bi se očuvala prava čije se priznavanje traži od suca nadležnog za odlučivanje o biti stvari”.

Riječ je i o mjerama poduzetima da bi se spriječilo pogoršavanje situacije.

U praksi, te mjere omogućuju vjerovnicima da se zaštite od rizika da neće biti plaćeni i to primjenom dviju metoda: dužnik ne može raspolagati svojom imovinom ili se na imovinu obračunava osiguranje koje vjerovniku daje pravo da, ako imovina promijeni vlasnika, naplati dug od novog vlasnika.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Protiv rješenja suca u postupku privremene pravne zaštite na kraju kontradiktorne rasprave može se podnijeti žalba. Međutim, rok za podnošenje žalbe iznosi samo 15 dana od dostave odluke.

Protiv odluke koju je sudac donio na jednostrani zahtjev ne može se podnijeti žalba. Stranka koja procijeni da je donesena mjera pogrešna može se obratiti sucu u postupku privremene pravne zaštite koji tada može odrediti novu zaštitnu mjeru koja poništava učinke mjere koju je sudac odredio samo na temelju informacija dobivenih od jedne stranke.

Druge poveznice

 <http://www.legilux.lu/>

Posljednji put ažurirano: 11/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Mađarska

1 Koje vrste mjera postoje?

Zakonom CXXX. o Zakoniku o parničnom postupku iz 2016. predviđene su dvije vrste pravnih mjera za osiguravanje izvršenja spornog potraživanja: privremena mjera za osiguranje potraživanja i privremeno izvršenje, kojima se osigurava zaštita prije donošenja pravomoćne sudske odluke. Dostupne su i mjere opreza predviđene Zakonom LIII. o sudskom izvršenju iz 1994.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Privremena mjera za osiguranje potraživanja može se zatražiti tijekom postupka i prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka. Sud će ocijeniti zahtjev za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja ako se pripremna faza postupka može provesti na temelju zahtjeva za pokretanje postupka. Sud mora hitno donijeti odluku o zahtjevu za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja i odmah provesti mjere, u roku od najviše osam dana. Pri donošenju odluke sud mora razmotriti bi li mjere prouzročile veću štetu protustranci od one koju bi inače pretrpjela stranka koja traži privremenu mjeru za osiguranje potraživanja te mora uzeti u obzir mogućnost zahtjeva za pružanje jamstva. Sud omogućuje protustranci da odgovori na zahtjev za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja. Sud poziva stranke da se očituju o svojem stajalištu u pogledu zahtjeva na način koji smatra najprikladnijim. Može zakazati raspravu sa strankama ako to smatra potrebnim za ocjenu zahtjeva, a posebno kad mora odlučiti o pružanju jamstva. Stranke koje ne poštuju rok određen za raspravu ne mogu podnijeti zahtjev za produljenje. Pri donošenju odluke o privremenoj mjeri za osiguranje potraživanja dokazi se mogu prihvaćati samo ako nije moguće ocijeniti meritum zahtjeva bez tih dokaza. Sud može prihvatiti potrebne dokaze tijekom pripreme faze postupka. Sud nalogom odlučuje o zahtjevu za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja, a žalbe protiv tog naloga mogu se podnijeti zasebno. Sud može na zahtjev sâm izmijeniti nalog. Nalog za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja privremeno je izvršiv. Osim ako je sud naložio drukčije, rok za postupanje u skladu s nalogom započinje od datuma nakon datuma pisane obavijesti o nalogu. Nalog ostaje na snazi dok ga sud ne poništi nalogom donesenim na zahtjev bio koje od stranaka nakon rasprave s drugom strankom, ili u svojoj presudi ili drugoj odluci kojom se završava postupak. Ako sud ne poništi nalog o privremenoj mjeri za osiguranje potraživanja u svojoj presudi ili drugoj odluci kojom se završava postupak, nalog prestaje biti na snazi kad prvostupanjska odluka postane pravomoćna. Privremena mjera za osiguranje potraživanja isteći će ako se postupak završi ili obustavi nakon odgode. Sud mora utvrditi tu činjenicu u svojem nalogu za okončanje postupka ili utvrđivanje okončanja postupka. Na učinak privremene mjere za osiguranje potraživanja ne utječe prekid ili obustava postupka. Zahtjev za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja može se podnijeti prije zahtjeva za pokretanje postupka ako podnositelj zahtjeva dokaže da bi zasto prouzročio podnošenjem zahtjeva nakon pokretanja postupka mogao ugroziti svrhu naloga za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja. Zahtjev za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja mora se podnijeti sudu nadležnom za postupak. Ako mjesnu nadležnost za postupak ima više sudova, zahtjev se može podnijeti bilo kojem od tih sudova. Odabrani sud imaće isključivu nadležnost za postupak koji se pokreće. Opća pravila parničnog postupka primjenjuju se na obvezno pravno zastupanje u postupku. Sud prioritarno rješava zahtjev za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja. Sud u svojoj odluci kojom nalaže privremenu mjeru za osiguranje potraživanja određuje rok za pokretanje postupka koji ne smije biti dulji od 45 dana od obavijesti o odluci. Ako se postupak ne pokrene u roku koji je odredio sud ili ako u roku od osam dana od isteka tog roka podnositelj zahtjeva ne dokaže sudu koji je naložio privremenu mjeru za osiguranje potraživanja da je postupak pokrenut, privremena mjera za osiguranje potraživanja isteći će nalogom tog suda na dan nakon dana isteka roka za pokretanje postupka. Ako je postupak pokrenut, privremena mjera za osiguranje potraživanja naložena prije podnošenja zahtjeva za

pokretanje postupka ostat će na snazi dok je se ne ukinе ili do pravomoćnosti prvostupanjske presude. Ako se zahtjev za pokretanje postupka podnese u roku, ali ga sud odbaci, privremena mjera za osiguranje potraživanja ostat će na snazi do isteka pravnih učinaka pokretanja postupka.

Sud odlučuje o privremenoj provedbi u svojoj odluci u prvom stupnju.

Sud mora o privremenim mjerama odlučiti žurno, najkasnije u roku od osam dana a nalog za privremenu mjeru bez odlaganja poslati sudskom izvršitelju koji odmah započinje s izvršenjem. Žalba protiv sudskog naloga za privremenu mjeru nema odgodni učinak.

Kao mjera opreza može se zatražiti i europski nalog za blokadu računa, i to čak i prije no što vjerovnik pokrene postupak o meritumu stvari. U tom slučaju postupak o meritumu stvari mora se pokrenuti u kratkom roku.

2.2 Glavni uvjeti

Sud može na zahtjev naložiti privremenu mjeru za osiguranje potraživanja kako bi se spriječile bilo kakve promjene trenutačne situacije ako bi naknadno bilo nemoguće vratiti se na izvorno stanje ili kako bi se spriječilo ugrožavanje naknadnog ostvarivanja prava podnositelja zahtjeva, ili kako bi se spriječila svaka neizbježna šteta za podnositelja zahtjeva, ili zbog bilo kojeg drugog razloga koji je potrebno posebno razmotriti. Privremenom mjerom za osiguranje potraživanja može se uvesti obveza izvršavanja određene radnje koju bi podnositelj zahtjeva mogao zatražiti u skladu s pravom koje je potrebno izvršiti u okviru postupka. Kad se ispune prethodno navedeni uvjeti, zahtjev za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja može se podnijeti prije zahtjeva za pokretanje postupka ako podnositelj zahtjeva dokaže da bi zastoј prouzročен podnošenjem zahtjeva nakon pokretanja postupka mogao ugroziti svrhu naloga za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja. Zahtjev za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja mora sadržavati upućivanje na ispunjavanje uvjeta zbog kojeg se izdaje nalog za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja te se njime moraju predstaviti i dokazati činjenice o ispunjavanju tog uvjeta. Podnositelj zahtjeva mora konkretno navesti sadržaj traženih mjera. Ako se zahtjev za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja podnese prije zahtjeva za pokretanje postupka, podnositelj zahtjeva mora navesti i podatke potrebne za utvrđivanje nadležnog suda kako bi se pokrenuo postupak. Mora se navesti i pravo koje se nastoji izvršiti u okviru postupka. Sud će za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja naložiti obvezno pružanje jamstva ako protustranka dokaže da postoji mogućnost da će joj biti nanesena šteta zbog traženih mjera zbog koje bi mogao podnijeti zahtjev za odštetu ili naknadu štete protiv podnositelja zahtjeva ako protustranka bude uspješna u postupku. Pri donošenju odluke o pružanju jamstva sud mora uzeti u obzir razinu na kojoj je moguć nastanak činjenica kojima se podupire zahtjev. Ako moguća šteta nije znatna, sud ne bi trebao naložiti pružanje jamstva. Sud će naložiti pružanje jamstva u dva slučaja. Jedan je od njih kad protustranka to zatraži i može dokazati vjerojatnost da će joj biti nanesena šteta koja odgovara zatraženom jamstvu. Drugi je kad to ponudi podnositelj zahtjeva, a protustranka to prihvati. U prvom slučaju iznos jamstva odgovara mogućoj šteti koju navede protustranka. U drugom je riječ o iznosu koji podnositelj zahtjeva ponudi, a protustranka ga prihvati. Ako podnositelj zahtjeva ponudi određeni iznos kao jamstvo, sud poziva protustranku da ga što prije prihvati u posebnoj izjavi. Prihvaćanje iznosa jamstva ne čini priznanje činjenica koje su predstavljene kao osnova za nalaганje privremene mjere za osiguranje potraživanja. Pružanje jamstva uključuje njegovo polaganje na sudu u obliku novca, vrijednosnih papira, zamjenica novca ili, u slučaju bankovnog jamstva, izjave o jamstvu. Presuda se mora proglasiti izvršivom, bez obzira na moguću žalbu, ako se njome uvodi neka od sljedećih obveza: osiguravanje plaćanja za uzdržavanje, rente ili drugih povremenih usluga za istu svrhu; prestanak ometanja posjeda; plaćanje potraživanja koje prihvaća tuženik; plaćanje novca na temelju obveze preuzete u javnom aktu ili privatnom aktu pune dokazne vrijednosti ako se tim dokumentima dokazuju temeljne okolnosti; druge nenovčane obveze čije bi zakašnjelo izvršavanje prouzročilo nerazmjerno ozbiljnu štetu za tužitelja ili štetu koju je teško utvrditi, a tužitelj je pružio dostatno jamstvo. Sud može odlučiti da neće odobriti privremeno izvršenje ako bi opterećenje prouzročeno izvršenjem za stranku bilo nerazmjerno veće od opterećenja prouzročеног za drugu stranku zbog neodobrenja privremene provedbe. Zahtjev u tu svrhu mora podnijeti tuženik prije završetka rasprave. Sud može proglasiti presudu djelomično izvršivom u mjeri u kojoj je to moguće u danim okolnostima. U iznimnim i propisno obrazloženim slučajevima sud može odbiti proglasiti presudu djelomično izvršivom u odnosu na elemente koji više nisu relevantni u trenutku donošenja presude.

Privremeno izvršenje ne obuhvaća troškove postupka, neplaćene postupovne pristojbe i troškove koje unaprijed plaća država.

Ako se dokument o provedbi rješenja o izvršenju potraživanja ne može izdati, ali stranka koja je podnijela zahtjev za izvršenje dokaže da postoji uvjerljiv rizik da se potraživanje neće moći izvršiti kasnije, sud može osigurati potraživanja financijska sredstva ili blokirati određenu imovinu na zahtjev te stranke u obliku mjere opreza. Sud može donijeti mjeru opreza, na primjer, ako se potraživanje temelji na rješenju na temelju kojeg bi mogao biti izdan dokument o izvršenju, ali to rješenje još nije postalo pravomoćno ili nije privremeno izvršivo, ili jest pravomoćno, ali rok određen za izvršenje još nije istekao. Mjere opreza mogu se uvesti i za potraživanja pred domaćim sudom putem zahtjeva u okviru zakonodavstva primjenjivog na bračnu imovinu ili zaštitu patenata, korisnih modela, topografija poluvodičkih proizvoda, biljnih sorti, žigova, zemljopisnih oznaka i dizajna, ili certifikate o dodatnoj zaštiti, ili na zaštitu autorskog prava, ili na temelju članka 4. i 6. Zakona LVII. o zabrani nepoštenih i ograničavajućih tržišnih praksi iz 1996., u skladu s kriterijima utvrđenima u primjenjivom zakonodavstvu, ili putem bilo kakvih drugih zahtjeva, dokazujući podrijetlo, vrijednost i datum isteka potraživanja određenim pravnim instrumentom ili privatnim instrumentom pune dokazne vrijednosti koji se podnosi u isto vrijeme.

Europski nalog za blokadu računa može se zatražiti kao mjera opreza s pomoću obrasca utvrđenog u Provedbenoj uredbi Komisije.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeгati takvim mjerama?

U slučaju privremene mjere za osiguranje potraživanja sud nalaže izvršenje radnji koje se traže u zahtjevu za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja.

Navedeno može uključivati bilo kakva potraživanja ili imovinu navedenu u zahtjevu. Dobrovoljno nepoštovanje sudskog naloga uzrokuje izvršenje. Od tog trenutka utvrđuje se imovina koja je isključena iz mjera izvršenja na temelju zakonodavstva o izvršenju.

Privremena provedba znači provedba odredbi nepravomoćne presude koju je donio prvostupanjski sud. Sva imovina tuženika može biti predmet izvršenja, osim ako se odobri izuzeće na temelju zakonodavstva o izvršenju.

U okviru mjere opreza određena imovina može se blokirati, a financijska sredstva osigurati na temelju naloga suda. U slučaju sudskog naloga za osiguranje financijskih sredstva u vezi s potraživanjem, sudski izvršitelj predat će nalog dužniku na licu mjesta i istovremeno mu naložiti da mu izravno i bez odlaganja plati odgovarajući iznos. Ako dužnik ne postupi u skladu s nalogom, sudski izvršitelj može zaplijeniti bilo koju imovinu dužnika i zamrznuti dužnikov račun. Međutim, plaće i naknade koje dužnik prima mogu se zamrznuti samo ako dužnik nema nikakvu drugu imovinu koja može biti predmet izvršenja kako bi se pokrila potraživanja financijska sredstva. Nalog za blokadu određenih predmeta može se primijeniti na svu pokretnu imovinu ili imovinu koja ima neku vrijednost.

U postupcima izdavanja europskog naloga za blokadu računa može se podnijeti zahtjev za dobivanje informacija o računu na temelju kojeg će nadležno tijelo prikupiti podatke o računima dužnika od pružatelja platnih usluga koji upravljaju tim računima.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

U slučaju privremene mjere za osiguranje potraživanja i privremene provedbe dužnik mora postupiti u skladu s nalogom suda. Na temelju naloga može početi postupak izvršenja protiv dužnika.

Postoje dvije vrste mjera opreza s različitim učincima. U slučaju mjera za osiguranje financijskih sredstava za potraživanje, dužnik mora predati konkretan iznos sudskom izvršitelju. Ako to ne učini, sudski izvršitelj izvršit će mjeru zapljenom imovine i zamrzavanjem dužnikova računa u vrijednosti koja je jednaka potraživanim financijskim sredstvima. Financijska sredstva naplaćena od dužnika ili tijekom postupka ne mogu biti stavljena na raspolaganje stranci koja je podnijela zahtjev za izvršenje. Umjesto toga, tijelo koje provodi izvršenje ta će financijska sredstva držati na depozitnom računu. Kad je predmet blokiran, u

načelu je zaplijenjen, što znači da ga dužnik može nastaviti upotrebljavati, ali ga ne može prodati. Osim toga, predmeti mogu biti službeno privremeno oduzeti. U tom slučaju sudski izvršitelj fizički ih zaključava na drugoj lokaciji ili njima upravlja upravitelj.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Sudski nalog za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja ostaje na snazi dok je se ne ukinu ili, ovisno o slučaju, do pravomoćnosti prvostupanjske presude. Privremena mjera za osiguranje potraživanja isteći će ako se postupak završi ili obustavi nakon odgode. Sud mora utvrditi tu činjenicu u svojem nalogu za okončanje postupka ili utvrđivanje okončanja postupka. Na učinak privremene mjere za osiguranje potraživanja ne utječe prekid ili obustava postupka.

Privremeno izvršenje znači izvršenje obveze utvrđene u sudskoj presudi prije nego što ona postane pravomoćna, neovisno o žalbama. Ta mjera stoga nije vremenski ograničena.

Mjere opreza ostaju na snazi sve dok nije izdan nalog za izvršenje potraživanja ili dok sud ne odluči prekinuti mjeru opreza.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Postoji mogućnost podnošenja zasebne žalbe protiv naloga za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja. Na podnošenje takvih žalbi primjenjuju se opća pravila. Rok za podnošenje žalbe iznosi 15 dana. Žalba se mora uložiti na sudu koji je donio rješenje. Ako je žalba dobro utemeljena, sud će ukinuti svoj nalog za privremenu mjeru za osiguranje potraživanja. U suprotnome sud može, na zahtjev ili na vlastitu inicijativu ako tužitelj smanji potraživanje, izmijeniti nalog.

Sud je obavezan naložiti privremenu provedbu u slučajevima utvrđenima zakonom. Stranka može od suda zatražiti da ne nalaže privremeno izvršenje u slučajevima u kojima bi se time nametnulo nerazmjerno opterećenje toj stranci. Zahtjev se mora podnijeti na sudu koji odlučuje u predmetu.

Protiv naloga za privremenu mjeru može se podnijeti žalba pred sudom koji odlučuje u predmetu. Međutim, to nema odgodni učinak na njezinu provedbu.

Stranke mogu podnijeti žalbu u roku od 15 dana od objave naloga.

Zahtjev za pravni lijek protiv europskog naloga za blokadu računa ili njegovo izvršenje mora se podnijeti sudu koji odlučuje u predmetu. Općenita pravila primjenjuju se na žalbu protiv odluke o pravnom sredstvu.

Posljednji put ažurirano: 15/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Malta

1 Koje vrste mjera postoje?

U nastavku su navedene različite vrste mjera opreza:

nalog za opis pokretnine;

nalog za oduzimanje imovine;

nalog za oduzimanje imovine protiv poduzeća s vremenskom neograničenosti poslovanja;

nalog za pljenidbu;

nalog za sprječavanje polaska;

nalog za zaustavljanje pomorskih plovila;

nalog za zaustavljanje zrakoplova;

nalog za sudsku zabranu.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

Mjere opreza uređene su poglavljem 12. Zakona Malte na temelju članka 829. i dalje. U nekim slučajevima primjenjuju se i odredbe posebnih zakona.

2.1 Postupak

Zahtjev za pokretanje jedne od navedenih mjera mora podnijeti tužitelj pod prisegom i taj zahtjev mora sadržavati podatke o podrijetlu i vrsti duga ili tražbine koji/koja se želi osigurati. Ako je pravo koje se želi osigurati dug ili tražbina koji/koja se može nadoknaditi plaćanjem određenog novčanog iznosa, taj se iznos mora navesti u zahtjevu.

2.2 Glavni uvjeti

Te naloge izdaje sud. Nalog za opis pokretnine ili nalog za sprječavanje polaska upućivanjem na prisegu tuženika ne može izdati Magistratski sud (za Maltu) ili Magistratski sud (za otok Gozo) niže nadležnosti. Nadalje, ni jedan nalog za oduzimanje imovine ili nalog za pljenidbu ne može se izdati protiv Vlade kako bi se osigurala prava ili tražbine. Ni jedan nalog za oduzimanje imovine ili nalog za pljenidbu ne može se izdati kako bi se osigurala prava ili tražbine protiv pripadnika oružanih snaga ili protiv bilo kojeg plovila koje je u cijelosti zakupljeno u službi Vlade Malte ako ta osoba boravi na Malti s oružanim snagama ili na plovilu kojem pripada. Ni jedan nalog za sprječavanje polaska ne može se izdati kako bi se osiguralo bilo koje pravo ili tražbina protiv bilo kojeg zapovjednika broda, pomorca ili neke druge uredno registrirane osobe ako je brod kojem pripada dobio dozvolu polaska, ni protiv ijednog strojariskog časnika koji je zaposlen na parobrodu bez obzira na njegov položaj.

Uvijek se moraju primjenjivati odredbe članka 829. i dalje poglavlja 12. Zakona Malte. U nekim slučajevima mogu se primjenjivati i odredbe posebnih zakona.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Imovina na koju se primjenjuju ove mjere jesu pokretnine i nekretnine. Nalog za oduzimanje imovine može se izdati i protiv poduzeća s vremenskom neograničenosti poslovanja. Nalog za zaustavljanje iz predostrožnosti može se izdati za pomorska plovila duža od deset metara, kao i za zrakoplove.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Njihovi pravni učinci različiti su ovisno o prirodi mjere, ali općenito uzevši, ni pokretnine ni nekretnine ne mogu se prodati niti prenijeti trećim stranama. Nalog za opis pokretnine može se izdati kako bi se osiguralo pravo nad pokretninama. U tom slučaju, kako bi podnositelj zahtjeva mogao iskoristiti to pravo, u njegovu je interesu da pokretnine ostanu na mjestu ili u stanju u kojem su zatečene. U nalogu za oduzimanje pokretnine upisničar dužniku oduzima predmete ili predmet koji je naveden u zahtjevu. Svrha naloga za oduzimanje imovine izdanog protiv poduzeća s vremenskom neograničenosti poslovanja jest sačuvati ukupnost imovine tog poduzeća, uključujući dozvole i *goodwill*, te naložiti da se ono ne prodaje djelomično ni u cijelosti te da se istovremeno održava aktivnim njegovo poslovanje. Međutim, sud je u svakom slučaju dužan odbiti zahtjev za izdavanje naloga ako se uvjeri da postoje druga sredstva za osiguranje isplate dugovanja. S druge strane, svrha naloga za zaustavljanje pomorskog plovila i zrakoplova jest da se dužniku oduzme pomorsko plovilo duže od deset metara ili zrakoplov te da ga zaplijene tijela vlasti na mjestu gdje se nalazi, kao i da se tim tijelima naloži da takvo plovilo ili zrakoplov ne smiju pustiti niti dužniku dopustiti da se riješi takve imovine, bilo u cijelosti ili djelomično, niti da svoja prava na tu imovinu prenese ili ustupi bilo kojoj drugoj osobi. Svrha naloga za sudsku zabranu jest spriječiti osobu u počinjenju radnje koja bi mogla ići na štetu osobe koja je zatražila izdavanje naloga.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Dok ga sud ne poništi ili dok ga stranka koja je zatražila njegovo izdavanje ne povuče, nalog izdan iz predostrožnosti ostaje na snazi 15 dana nakon pravomoćnosti sudske odluke.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Protiv ovih mjera nije moguće podnijeti žalbu. Međutim, postoji mogućnost izdavanja protunaloga. U tom slučaju osoba protiv koje je pokrenuta mjera opreza može podnijeti zahtjev sudu koji je pokrenuo mjeru opreza ili, ako je pokrenut sudski postupak, može se obratiti sudu koji vodi taj postupak sa zahtjevom da se mjera opreza ukine u cijelosti ili djelomično zbog jednog od sljedećih razloga:

mjera opreza nije više na snazi

ni jedan od uvjeta propisanih zakonom za pokretanje zaštitne mjere *de facto* više ne postoji

dostupno je drugo odgovarajuće jamstvo naplate tražbine osobi na čiji zahtjev je pokrenuta mjera opreza, bilo da se radi o pokretanju neke druge mjere opreza, bilo da se tim drugim jamstvom na odgovarajući način može osigurati naplata tražbine na zadovoljstvo suda ili

ako se pokaže da iznos koji se potražuje nije opravdan *prima facie* ili je pretjeran ili

ako sud smatra da je pribavljeno jamstvo dovoljno ili

ako se pokaže da bi u danim okolnostima bilo nerazumno držati na snazi mjeru opreza u cijelosti ili djelomično ili da mjera opreza u cijelosti ili djelomično nije više potrebna ili opravdana.

Posljednji put ažurirano: 22/03/2017

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Nizozemska

1 Koje vrste mjera postoje?

Koje vrste mjera postoje?

Postoje dvije vrste mjera: privremene mjere i mjere osiguranja.

Privremene mjere one su mjere koje prethode sudskim odlukama u postupcima o meritumu. Presudom koju sud donese u postupku o meritumu privremena mjera može se potvrditi ili poništiti.

Mjere osiguranja one su mjere kojima je svrha osigurati da će protivnik osiguranja izvršiti svoje obveze. Tim se mjerama predlagatelj osiguranja mogu zaštititi od rizika nepodmirenja njihovih tražbina.

Sud može izreći privremenu mjeru ili mjeru osiguranja koja se odnosi na imovinu protivnika osiguranja. Prije donošenja presude, a čak i prije pokretanja postupka, predlagatelj osiguranja u skladu sa zakonom ima pravo predložiti određene mjere kojima je svrha zaštititi prava koja se mogu ostvariti tek nakon donošenja presude. Time se nastoji spriječiti situacija u kojoj druga stranka onemogućuje ostvarenje prava predlagatelja osiguranja na naknadu, primjerice prodajom stvari, njihovim skrivanjem, davanjem trećoj osobi ili terećenjem zasnivanjem založnog prava ili hipoteke.

1.1. Privremene mjere

Privremene mjere mogu se izreći u postupcima u kojima se one specifično zahtijevaju ili u postupcima o meritumu koji se vode pred sudom.

Posebna pravila primjenjuju se na privremene zabrane u postupku razvoda.

1.2. Mjere osiguranja

A. Zapljenjena (*conservatoir beslag*)

Sud može predlagatelju osiguranja odobriti zapljenu imovine protivnika osiguranja u cilju očuvanja te imovine do uspostave prava koje je zatražila osoba koja je predložila zapljenu.

Postoje četiri vrste zapljene:

zapljenjena radi naplate potraživanja (*conservatoire verhaalsbeslagen*). Imovina se zapljenjuje nakon što sud donese odluku da se novčana tražbina mora podmiriti.

zapljenjena u svrhu predaje pokretnina ili isporuke stvari (*conservatoir beslag tot afgifte van roerende zaken of levering van goederen*). U tom se slučaju nad protivnikom osiguranja provodi zapljena kako bi se osiguralo očuvanje prava vlasnika ili korisnika koji ima pravo na isporuku.

prethodna zapljena bračne stečevine (*conservatoir marital beslag*). Bračni drug koji zahtijeva razvod, zakonsku rastavu ili prestanak bračne zajednice može predložiti tu zapljenu kako bi spriječio uklanjanje imovine iz zajednice prije podjele te imovine.

zapljenjena radi očuvanja dokaza (*conservatoir bewijsbeslag*). Svrha je te zapljene zaštita dokaza.

B. Predaja stvari na čuvanje

Ta se mjera uglavnom odnosi na slučajeve u kojima postoji rizik da će se zaplijenjene stvari ukloniti. Na zahtjev osobe koja je predložila zapljenu sud nalaže da se stvari koje su zaplijenjene ili koje će biti zaplijenjene predaju na čuvanje osobi koju odredi sud.

Predaja stvari na čuvanje može se naložiti i neovisno od zapljene.

C. Prinudna uprava

Za imovinu koja je predmet spora u pogledu vlasništva sud može odrediti prinudnu upravu. Na primjer: vodi se spor u pogledu prava na predaju trgovačkog društva. Zapljenom ili predajom imovine tog trgovačkog društva na čuvanje mogao bi se onemogućiti nastavak njegova poslovanja. Upravitelj može voditi društvo do dovršetka postupka.

D. Pečaćenje i popis imovine

Javni bilježnik može, uz dopuštenje okružnog suda (*kantonrechter*), staviti pečat na nasljedstvo ili na određenu imovinu u zajedničkom vlasništvu. Odvjetnik nije potreban. Ta se mjera rijetko upotrebljava. Mogu je, na primjer, zatražiti nasljednici, ostaviteljev bračni drug ili životni partner, izvršitelji i osobe s (ograničenim) pravom na udio u zajedničkoj imovini.

Okružnom sudu podnosi se i zahtjev za uklanjanje pečata.

Na zahtjev, među ostalim, prethodno navedenih osoba okružni sud može javnom bilježniku naložiti sastavljanje popisa imovine. Odvjetnik nije potreban.

Svrha je mjere odrediti veličinu (i vrijednost) imovine. Prijedlog se može podnijeti zajedno sa zahtjevom za stavljanje ili uklanjanje pečata. Mjera uključuje kratak opis cjelokupne imovine i obveza stečevine te, na zahtjev stranke, procjenu vrijednosti pokretnina. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o ovlaštenom procjenitelju ili ovlaštenim procjeniteljima, imenuje ih javni bilježnik.

1.3. Privremeno izvršenje

Ako je potrebno, sud može u svim predmetima svoju presudu proglasiti privremeno izvršivom, osim ako je drukčije određeno zakonom ili prirodom predmeta. Ako to ne proizlazi iz zakona, nalog za privremeno izvršenje mora zatražiti predlagatelj osiguranja. Sud to ne može proglasiti po službenoj dužnosti.

Presuda koja se proglasi privremeno izvršivom može se izvršiti odmah, čak i ako se protiv te odluke podnese prigovor, žalba ili kasacijska žalba. Nalogom za izvršenje može se obuhvatiti cijela presuda ili njezin dio. Presuda bi se mogla izvršiti i bez njezina proglašenja privremeno izvršivom, iako bi se njezin

izvršenje obustavilo podnošenjem žalbe. Ako se presuda proglašuje privremeno izvršivom, njezino se izvršenje može nastaviti ili čak i pokrenuti nakon što je podnesena žalba protiv te presude.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

A. Zapljenjena

Zapljenjena se provodi uz dopuštenje suca okružnog suda pred kojim je podnesen prijedlog za privremenu mjeru. Prijedlog za dopuštenje mjere podnosi odvjetnik. Sudac se, načelno, može osloniti na argumente predlagatelja mjere. Saslušanje protivnika osiguranja u načelu se ne provodi. Sudski nalog obično se izdaje isti dan. U slučaju novčane tražbine sudac određuje iznos za koji se daje dopuštenje. Sudac može naložiti davanje jamčevine za moguću štetu prouzročenu zapljenu.

Zapljenjena se provodi na temelju naloga koji dostavlja ovršitelj. Osobi koja je predložila zapljenu, a za koju se kasnije utvrdi da je tu zapljenu predložila protupravno, može se naložiti plaćanje naknade štete.

Postupak u kojem se zahtjeva zapljena uključuje troškove, kao što su: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>), troškovi odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>) i troškovi ovršitelja (<http://www.kbvg.nl/>).

B. Predaja stvari na čuvanje

Sudac okružnog suda koji razmatra prijedlog za privremenu mjeru na zahtjev stranke koja je predložila zapljenu nalaže predaju stvari na čuvanje. Saslušanje protivnika osiguranja i svih drugih zainteresiranih strana provodi se osim ako to nije moguće zbog razloga žurnosti. Protiv tog naloga nije dopuštena žalba. Sudac može naložiti davanje jamčevine.

Sudac okružnog suda koji razmatra prijedlog za privremenu mjeru može naložiti predaju stvari na čuvanje odvojeno od zapljene.

Postupak u kojem se zahtjeva predaja stvari na čuvanje uključuje troškove kao što su: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>), troškovi odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>) i troškovi ovršitelja (<http://www.kbvg.nl/>).

C. Prinudna uprava

Na zahtjev zainteresirane strane sudac okružnog suda koji razmatra prijedloge za privremenu mjeru određuje prisilnu upravu nad spornom imovinom. Ta mjera nije povezana s predloženom zapljenu. Predloženom zapljenu imovine ne ograničuju se ovlasti upravitelja. Tom se mjerom mogu obuhvatiti sve vrste stvari, pokretnine i nekretnine te stvarna prava. Glavna je svrha prinudne uprave osigurati nastavak upravljanja neovisne treće strane nad imovinom trgovačkih društava, na primjer, tijekom postupka.

Postupak u kojem se zahtjeva prisilna uprava uključuje troškove, kao što su: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>), troškovi odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>) i plaća upravitelja.

D. Privremene mjere

Postupak o privremenim mjerama može se provesti potpuno odvojeno od postupka o meritumu te ga potonji ne mora slijediti.

Sudac okružnog suda koji razmatra prijedloge za privremenu mjeru nadležan je privremenu mjeru odobriti, prema potrebi, u svim stvarima. Sudac okružnog suda nadležan je i u predmetima u kojima on odlučuje u postupku o meritumu. Uz uobičajenu mjesnu nadležnost, sud u čijem se području nadležnosti mjera treba provesti ima dodatnu nadležnost. Svaki nalog ili zabrana koja bi se mogla zahtijevati u postupku o meritumu može se zahtijevati i u postupku o privremenim mjerama. U određenim se okolnostima mogu dopustiti novčane tražbine (vidjeti točku 2.2.).

U postupcima pred sudom koji razmatra prijedloge za privremenu mjeru predlagatelja osiguranja mora zastupati odvjetnik. Protivnika osiguranja može zastupati odvjetnik. U postupcima pred sudcem okružnog suda stranke ne mora zastupati odvjetnik. Rasprava je usmena i neslužbena. Presuda se obično donosi nakon nekoliko tjedana. Sud može po službenoj dužnosti privremenu mjeru proglašiti privremeno izvršivom. „Privremena” znači da se presuda pravno može preinačiti. Drukčija se presuda može donijeti u postupku o meritumu.

Taj postupak uključuje sljedeće troškove: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>), troškove ovršitelja (<http://www.kbvg.nl/>) i, za predlagatelja osiguranja, troškove odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>).

Privremene mjere mogu se odobriti i tijekom sudskog postupka o meritumu te se primjenjuju do dovršetka parnice. Privremene mjere za koje će se podnijeti prijedlog moraju biti povezane sa zahtjevom u glavnom postupku. Taj se postupak rijetko upotrebljava.

U postupcima razvoda privremene zabrane predlažu se tijekom postupka i određeno vrijeme nakon njega. Primjeri su sljedeći: obiteljski dom, roba za svakodnevnu upotrebu, djeca i uzdržavanje koje jedan bračni drug treba plaćati drugom.

Te se mjere zahtijevaju posebnim prijedlogom prije, tijekom te čak i nakon postupka razvoda dok ne prestanu imati učinak. Rasprava se mora provesti najkasnije treći tjedan nakon podnošenja prijedloga te sudac odluku mora donijeti u najkraćem mogućem roku.

Taj postupak uključuje sljedeće troškove: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>) i troškove odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>).

E. Privremeno izvršenje

U redovnom postupku koji se pokreće na temelju sudskog poziva sud može, na prijedlog predlagatelja osiguranja, cijelu presudu ili njezin dio proglašiti privremeno izvršivom, osim ako je drukčije određeno zakonom ili prirodom predmeta. Privremenu izvršivost može uvjetovati davanjem jamčevine. Privremena izvršivost može se proglašiti i po službenoj dužnosti u postupcima o privremenim mjerama. To vrijedi i u postupku s predstavkama.

2.2 Glavni uvjeti

A. Zapljenjena

Prijedlog mora sadržavati određene podatke: prirodu zapljene koju treba provesti i pravo na koje se poziva predlagatelj te, u slučaju novčane tražbine, i njezin (najviši) iznos. Uz to, ovisno o zapljenu koju treba provesti, potrebno je dokazati osnovanost straha od protupravnog prisvajanja. Interes za žurnu provedbu mjere nije potreban.

B. Predaja stvari na čuvanje

Ako zahtjev podnosi osoba koja je predložila zapljenu, žurnost nije potrebna. Međutim, u postupku o privremenim mjerama predlagatelj mora imati interes za žurnu provedbu mjere. Strah od protupravnog prisvajanja ne mora se dokazati.

C. Prinudna uprava

Budući da je riječ o postupku o privremenim mjerama, predlagatelj mora imati interes za žurnu provedbu mjere. Strah od protupravnog prisvajanja ne mora se dokazati.

D. Privremene mjere

U postupku o privremenim mjerama predlagatelj mora imati interes za žurnu provedbu mjera, a sud razmatra interese stranaka i donosi odluku o privremenoj mjeri. Interes predlagatelja za žurnu provedbu mjera ne mora se temeljiti na okolnostima koje su povezane s protivnikom osiguranja. Tražbina se može osporiti ili biti osporavana. Stroži se uvjeti primjenjuju u pogledu dopuštenosti novčanih tražbina u postupku o privremenim mjerama. Interes predlagatelja za žurnu provedbu mjera mora se detaljno ispitati. U razmatranju interesa u obzir će se morati uzeti i rizik od nemogućnosti otplate, što može dovesti do odbijanja mjere. Pred svim se okružnim sudovima mogu voditi postupci za privremenu naplatu duga za nesporne zahtjeve ili zahtjeve koji se razumno ne mogu osporavati i koji proizlaze iz ugovora o isporučenoj robi i/ili pruženim uslugama.

Na privremene mjere u postupku razvoda i drugim postupcima o meritumu ne primjenjuju se nikakvi uvjeti u pogledu mogućnosti osporavanja ili žurnosti predmeta. Nije relevantan ni strah od protupravnog prisvajanja.

E. Privremeno izvršenje

Nije primjenjivo.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

Svrha je mjera osiguranja zadržati *de facto* i *de jure* stanje radi očuvanja prava (na naknadu štete). Svrha je privremenih mjera stvoriti *de facto* ili *de jure* stanje prije donošenja odluke u postupku o meritumu.

3.1 Koja vrsta imovine može podlijevati takvim mjerama?

A. Zapljenjena

U načelu se mogu zaplijeniti sve vrste stvari, osim imovine koja se upotrebljava za pružanje javnih usluga i predmeta navedenih u člancima 447., 448. i 712. Zakona o parničnom postupku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*). Dio plaća i drugih potraživanja od povremenih plaćanja ne mogu biti predmet zapljene. Zapljenjena se može provesti i nad ograničenim pravom ili udjelom u imovini. Pravila za zapljenu takve imovine u tom se slučaju primjenjuju *mutatis mutandis* (članak 707. Zakona o parničnom postupku).

B. Predaja stvari na čuvanje

Pokretnina koja nije registrirana.

C. Prinudna uprava

Sve stvari čije je pravo vlasništva predmet spora.

D. Privremene mjere

Sve vrste stvari mogu biti predmet tražbine u postupku o privremenim mjerama ili privremene tražbine u postupku o meritumu.

E. Privremeno izvršenje

Nije primjenjivo.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

A. Zapljenjena

Posljedica je zapljene zamrzavanje zaplijenjene imovine. Stranka čija je imovina zaplijenjena svoju imovinu više ne može prodati, dati trećoj osobi, opteretiti ili dati u zakup itd. Ta je nemogućnost raspolaganja imovinom relativna: ima učinak samo u odnosu na osobu koja je predložila zapljenu. U slučaju zapljene na temelju administrativne zabrane, osoba koja je obvezna postupati po toj zabrani ne smije izvršavati daljnja plaćanja ili predati imovinu. Međutim, treća strana koja je *bona fide* stjecatelj zaštićena je pod određenim uvjetima. U slučaju zapljene na temelju administrativne zabrane osoba koja je obvezna postupati po toj zabrani mora navesti imovinu koju drži u ime osobe kojoj je zaplijenjena imovina. Isplata zaplijenjene imovine kašniva je.

B. Predaja stvari na čuvanje

Isplata predane imovine kašniva je.

C. Prinudna uprava

Upravljanje imovinom prenosi se na upravitelja.

D. Privremene mjere

Nepoštovanje se kažnjava povremenim novčanim kaznama.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

A. Zapljenjena

Pri odobravanju zapljene sud uvijek mora odrediti rok u kojem se zahtjev mora podnijeti u glavnom postupku. Ako još nije pokrenut glavni postupak, sud u odobrenju zapljene određuje rok od najmanje osam dana nakon zapljene u kojem je potrebno pokrenuti glavni postupak. Glavnim postupkom može se smatrati samo postupak radi dobivanja ovršnog naloga za plaćanje tražbine za koju je zapljena određena kao osiguranje. Sud u međuvremenu može ukinuti zapljenu na zahtjev osobe čija je imovina zaplijenjena ili na zahtjev druge zainteresirane strane. Zapljenjena prestaje vrijediti nakon isteka roka koji je odredio sud.

Zapljenjena postaje ovršna čim osoba koja je predložila zapljenu dobije izvršivi ovršni nalog i čim se taj nalog dostavi stranki čija je imovina zaplijenjena (a u slučaju administrativne zabrane i trećoj strani).

Zapljenjena prestaje vrijediti ako se prijava tražbine u glavnom postupku neopozivo odbije. Zapljenjena se može ukinuti na zahtjev stranke čija je imovina zaplijenjena.

B. Predaja stvari na čuvanje

Na zahtjev svake zainteresirane strane u postupku o privremenim mjerama sudac koji je razmatrao prijedlog za privremenu mjeru može ukinuti mjeru predaje stvari na čuvanje. Ako je potrebno, sudac odlučuje kojoj stranki čuvar mora predati imovinu. Ukidanjem zapljene na kojoj se temelji predaja stvari na čuvanje ukida se i ta mjera. Čuvar zatim isporučuje imovinu stranki čija je imovina zaplijenjena. Nakon što se presudom koja je proglašena konačnom ili privremeno izvršivom odredi osoba koja ima pravo na imovinu, čuvar toj osobi predaje imovinu.

C. Prinudna uprava

Ako u glavnom postupku zahtjev još nije podnesen sudu, mora ga se podnijeti u roku koji će odrediti sud. Prinudna uprava prestaje vrijediti nakon isteka tog roka.

Nakon što se presudom koja je proglašena konačnom ili privremeno izvršivom odredi osoba koja ima pravo na imovinu, upravitelj toj osobi predaje imovinu. Prinudna uprava ukida se zajedničkom odlukom stranaka ili je na zahtjev jedne od stranaka ukida sud koji odlučuje o prijedlozima za privremenu mjeru.

D. Privremene mjere

Privremene mjere primjenjuju se dok sud ne donese presudu u postupku o meritumu.

Osim toga, u postupku o privremenim mjerama sudac može ograničiti razdoblje valjanosti mjera ili ih uvjetovati pokretanjem postupka o meritumu u određenom roku. Privremene zabrane izdane u postupku o meritumu isto tako prestaju vrijediti u slučaju prijevremenog prekida glavnog postupka.

Privremene zabrane u postupku razvoda mogu imati učinak i neko vrijeme nakon razvoda. Može ih se izmijeniti ili povući. Privremene zabrane izdane prije pokretanja postupka razvoda prestaju ako se tužba za razvod braka ne podnese u roku od četiri tjedna od donošenja odluke o privremenim zabranama.

E. Privremeno izvršenje

Žalbeni sud može obustaviti izvršenje. Obustava se može odobriti i na temelju prigovora protiv izvršenja.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Opća pravila

Protiv presude mogu se podnijeti prigovor, žalba i kasacijska žalba.

Stranka koja je osuđena u odsutnosti može sudu koji je donio presudu zbog izostanka podnijeti prigovor u roku od četiri tjedna (promjenjivi početak isteka roka).

Stranka koja nije bila uspješna u postupku može podnijeti žalbu žalbenom sudu (za iznose više od 1750 EUR) u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude.

Stranka koja nije bila uspješna u postupku može Vrhovnom sudu Nizozemske (*Hoge Raad der Nederlanden*) podnijeti kasacijsku žalbu u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude na prvom ili višem stupnju ili u žalbenom postupku.

Mogu se podnijeti žalba žalbenom sudu i kasacijska žalba Vrhovnom sudu Nizozemske.

Predlagatelj osiguranja i zainteresirane strane u postupku podnose žalbu u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude, a ostale strane u roku od tri mjeseca od primitka obavijesti o sudskom nalogu.

Stranke koje su se pojavile pred jednim od prethodno navedenih sudova u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude mogu podnijeti kasacijsku žalbu.

Ti pravni lijekovi imaju učinak odgode izvršenja, osim ako je presuda proglašena privremeno izvršivom.

A. Zapljena

Protiv dopuštenja za provedbu zapljene ne može se podnijeti žalba višem sudu (članak 700. stavak 2. Zakona o parničnom postupku). Osoba koja je predložila zapljenu može podnijeti žalbu, a kasnije i kasacijsku žalbu protiv odluke o odbijanju zahtjeva.

B. Predaja stvari na čuvanje

Ako je predaja stvari na čuvanje naložena na zahtjev osobe koja je predložila zapljenu, protiv tog naloga nije dopuštena žalba višem sudu.

Žalitelj može podnijeti žalbu, a kasnije i kasacijsku žalbu protiv odluke o odbijanju zahtjeva.

Protiv privremenog sudskog naloga mogu se podnijeti prigovor, žalba i kasacijska žalba.

C. Prinudna uprava

Protiv naloga o određivanju prinudne uprave nas imovinom mogu se podnijeti prigovor, žalba i kasacijska žalba.

D. Privremene mjere

Protiv privremenih zabrana odobrenih u postupku o privremenim mjerama ili postupku o meritumu mogu se podnijeti prigovor, žalba i kasacijska žalba. Žalba ili kasacijska žalba protiv privremenih zabrana odobrenih u postupku razvoda nije dopuštena.

E. Privremeno izvršenje

Ako presuda nije proglašena privremeno izvršivom, takvo se proglašenje još uvijek može postići u žalbenom ili kasacijskom postupku ili na temelju prigovora protiv izvršenja. Ako je presuda proglašena privremeno izvršivom, žalbeni sud može obustaviti izvršenje. To nije moguće u kasacijskom postupku. Obustava se može odobriti i na temelju prigovora protiv izvršenja.

Posljednji put ažurirano: 09/02/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Please note that the original language version of this page [de](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: [en](#) have already been translated.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Austrija

1 Koje vrste mjera postoje?

Privremene mjere i mjere opreza primjeri su postupaka osiguranja. U austrijskom pravu postoje sljedeći postupci osiguranja:

osiguranje dokaza

prisilna ovrha radi osiguranja potraživanja

privremene mjere zabrane.

Svim tim postupcima osiguranja zajedničko je da stranke ne moraju dokazati svoje navode, već ih samo potvrditi, odnosno prikazati ih vjerodostojnima.

Najvažnije su mjere privremene mjere zabrane te su samo one pojašnjenje u nastavku.

Privremene mjere zabrane nalozi su suda u obliku rješenja kojima se osigurava buduća prisilna ovrha ili se samo uređuju činjenični odnosi tijekom određenog razdoblja ili se osigurava privremeno ispunjenje tražbine.

Privremene mjere zabrane dalje se dijele na privremene mjere zabrane

radi osiguranja novčane tražbine

radi osiguranja zahtjeva za izvršenje radnje

radi osiguranja prava ili pravnog odnosa.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Privremene mjere zabrane izriču se samo na zahtjev. Stranke se nazivaju „tužitelj” i „tuženik”. Za izdavanje privremene mjere zabrane nadležan je

za vrijeme postupka koji je već u tijeku, sud odgovarajućeg stupnja pred kojim se vodi postupak

za vrijeme ovršnog postupka, sud koji postupuje u ovrsi

prije parničnog postupka ili između parničnog postupka i ovršnog postupka okružni sud u čijem se području opće nadležnosti nalazi tuženik

alternativno, sud nadležan za predmet sudske zabrane ili stalno ili privremeno boravište dužnika treće osobe ili okružni sud pred kojim se vodi prva rasprava u ovršnom postupku.

Budući da se postupak vodi prema propisima ovršnog prava, u prvostupanjskom postupku nema obveze zastupanja.

Ako je potrebno provesti stvarne ovršne radnje, primjerice sudsku zapljenu, one se provode po službenoj dužnosti (provodi ih sudski ovršitelj). Troškove privremene mjere zabrane, čiji iznos ovisi o vrijednosti tražbine koja se osigurava, u pravilu najprije snosi sam tužitelj. Tek ako je uspješan u glavnoj raspravi, ima pravo na naknadu troškova koja se u pravilu traži u glavnom postupku. Tuženiku se, s druge strane, već u odluci o privremenoj mjeri zabrane jamči pravo na naknadu troškova ako pobijedi u predmetnom postupku.

2.2 Glavni uvjeti

Preduvjet za izricanje privremene mjere zahtjev je tuženika za novčanu tražbinu, nenovčanu tražbinu kojom se traži izvršenje druge radnje ili se tvrdi i dokazuje sporno pravo ili pravni odnos, odnosno kojom se tvrdi i dokazuje postojanje rizika.

U slučaju privremene mjere radi osiguranja novčanih tražbina potrebno je dokazati subjektivni rizik; to znači da je potrebno dokazati da će tuženik, bez izricanja privremene mjere, poduzeti mjere kako bi onemogućio ili otežao povrat novčane tražbine.

U slučaju ostalih vrsta privremenih mjera potrebno je dokazati samo objektivni rizik, odnosno da bi bez izricanja privremene mjere provedba ili ostvarivanje zahtjeva bili onemogućeni ili znatno otežani, prije svega zbog promjene postojeće situacije.

U slučaju privremenih mjera radi osiguranja novčanih tražbina i u slučaju ostalih vrsta privremenih mjera, kako bi se potvrdio rizik dovoljno je dokazati da bi zahtjev trebalo izvršiti u državama u kojima takva provedba nije zajamčena međunarodnim ugovorima ili pravom EU-a.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijegati takvim mjerama?

Sredstva osiguranja novčane tražbine detaljno su navedena u Ovršnom zakonu. To su:

zapljenjena pokretnina i upravljanje njima

zabrana prodaje ili davanja u zalog pokretne fizičke imovine

zabrana trećim osobama

upravljanje imovinom tuženika

zabrana prodaje ili terećenja nekretnina ili prava upisanih u zemljišnim knjigama.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Učinci se razlikuju s obzirom na vrstu sredstva osiguranja. Zapljenom pokretnina i upravljanjem njima te se pokretne izuzimaju iz neposrednog osobnog utjecaja tuženika. Međutim, i zakonsko raspolaganje zaplijenjenom stvari i stvari kojom se upravlja načelno je ništavno. Kako bi se spriječile promjene kojima se umanjuje vrijednost stvari ili korist iz njih za vrijeme zapljene i upravljanja, zakonom se sudu daje veći prostor za procjenu „nužnih ili korisnih” mjera. Te mjere mogu na primjer uključivati prodaju zaplijenjenih stvari koje su podložne brzom kvarenju.

Mjere koje nisu u skladu sa zabranom prodaje ili davanja u zalog pokretnih fizičkih stvari nemaju učinak.

Sudska zabrana davanja trećim osobama provodi se tako da se tuženiku uskrati svako odlučivanje o svojem pravu i posebno pozivanju na njega.

Istovremeno se trećoj osobi naređuje da, do daljnjih odredbi suda, ne plaća ono što duguje tuženiku niti mu vraća stvari koje mu pripadaju niti da poduzima ista što bi onemogućilo ili znatno otežalo provedbu ovrhe novčane tražbine ili dugovanih stvari ili stvari koje treba vratiti. Trećem se dužniku dakle može zabraniti samo izvršenje obveze odnosno ometanje izvršenja, ali ga se ne može prisiliti na izvršenje plaćanja tuženiku ili mu zabraniti ostvarivanje bilo kojeg prava. Treća je osoba u slučaju nepridržavanja zabrane obvezna nadoknaditi štetu; zakonom nije izričito uređeno jesu li mjere koje proturječe zabrani ništavne, a u austrijskom pravu nema suglasnosti oko toga.

Upravljanje nekretninom tuženika preuzima upravitelj kojeg imenuje i nadzire sud.

Zabrana prodaje i terećenja nekretnina ili prava upisanih u zemljišnim knjigama bilježi se u zemljišnim knjigama. Prema toj zabilježbi, dobrovoljne mjere tuženika u pogledu nekretnine odnosno prava te odgovarajući upisi u zemljišnim knjigama jesu dopušteni, ali imaju učinak samo u pogledu tužitelja. Tek kad se zahtjev tužitelja odbije pravomoćnom odlukom ili se privremena mjera zabrane ukine na neki drugi način, treća osoba i u odnosu na tužitelja dobiva puno pravo i može naložiti brisanje zabrane.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Privremena mjera zabrane vrijedi samo određeno razdoblje i može se produljiti na zahtjev tužitelja. Ako se privremena mjera zabrane odredi izvan parničnog postupka, sud treba odrediti primjeren rok za obrazloženje tužbe u pogledu osigurane tražbine i za ulaganje tužbe ili ovršnog zahtjeva. Uplatom iznosa za oslobođenje od obveze (jamčevine) tuženik može obustaviti provedbu mjera i ukinuti već provedene mjere.

Privremenu mjeru zabrane potrebno je ukinuti na zahtjev ili po službenoj dužnosti u sljedećim slučajevima:

rok za obrazloženje je istekao

privremena mjera zabrane provedena je u većem opsegu nego što je bilo potrebno za osiguranje tuženika

više ne postoje preduvjeti za mjeru zabrane

tuženik je uplatio jamčevinu ili osiguranje

više ne postoji razlog za mjeru zabrane.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

U postupku za izricanje privremene mjere zabrane predviđena su dva pravna lijeka bez odgovnog učinka:

Prigovor protiv privremene mjere zabrane: u roku od 14 dana tuženik ili treća osoba – dužnik mogu uložiti prigovor ako ih se prije toga nije saslušalo. Novi dokazi mogu se predložiti kako bi se osiguralo pravo na saslušanje. O prigovoru rješenjem odlučuje prvostupanjski sud nakon zatvorene usmene rasprave. Moguća je i žalba (*Rekurs*) protiv rješenja u postupku u pogledu privremenih mjera zabrane. Rok za recurs iznosi 14 dana. Postupak u povodu izjavljenog rekursa jest postupak u kojem sud odlučuje isključivo na temelju spisa te nije dopušteno predlaganje novih dokaza. Revizijski recurs dopušten je i protiv potvrđenog rješenja kojim se izriče privremena mjera zabrane, ali ne i ako je privremena mjera odbijena.

Posebna pravila:

Zakonom su predviđena sljedeća posebna činjenična stanja:

određivanje privremenog uzdržavanja za (razvedenog) bračnog druga

privremeno uređivanje, korištenje ili osiguranje imovine u upotrebi bračnih drugova i bračne ušteđevine

određivanje privremenog uzdržavanja za dijete

privremene mjere zaštite od obiteljskog nasilja

privremene mjere za općenitu zaštitu od nasilja

privremene kamate za najam

privremene mjere zaštite od zadiranja u privatnost

osiguranje hitne potrebe za smještajem jednog bračnog druga.

Među tim posebnim pravilima posebna se važnost pridaje privremenim mjerama za zaštitu od nasilja. U Austriji postoji jednostavno uređen i vrlo učinkovit sustav zaštite od nasilja kojim se omogućuje udaljavanje nasilnog sustanara i izricanje zabrane povratka. Usto postoji mogućnost zabrane zadržavanja na određenim mjestima i zabrane uspostavljanja kontakta ako jedna osoba drugu zbog svojeg nasilnog ponašanja odvraća od daljnjeg susreta. Sustavom je posebno predviđena uska suradnja među policijom, sudovima, interventnim centrima za zaštitu od obiteljskog nasilja, a, ako je riječ o maloljetnicima, i među ustanovama za skrb o mladima.

Na temelju zakona o policiji redarstvena tijela ovlaštena su u slučaju ugrožavanja života, zdravlja ili slobode odrediti udaljenje ili zabranu pristupa u trajanju od najviše dva tjedna. Ako se na sudu uloži zahtjev za izricanje privremene mjere zabrane, rok se produžuje na najviše četiri tjedna. Policija je obvezna i kontaktirati interventni centar radi potpore žrtvi nasilja.

Sud je dužan postupiti na sljedeći način prema osobi koja drugu osobu fizičkim napadom, prijetnjom takvim napadom ili ponašanjem koje u velikoj mjeri ugrožava psihičko zdravlje odvraća od daljnjeg zajedničkog života:

na zahtjev druge osobe naložiti toj osobi udaljenje iz stana i njegove neposredne okoline i

zabraniti toj osobi povratak u stan i njegovu neposrednu okolinu, ako stan služi za hitno ispunjavanje stambenih potreba podnositelja zahtjeva.

Nadalje, sud osobi koju se udaljuje može zabraniti i zadržavanje na određenim mjestima (npr. ispred stambene zgrade, ispred škole djeteta) i odrediti izbjegavanje susreta i kontaktiranja s podnositeljem zahtjeva, ako se tomu ne protivi bitan interes protivnika zahtjeva.

U slučaju izricanja privremene mjere zabrane u postupku povezanom s glavnim predmetom, kao na primjer postupkom za razvod ili poništaj braka, postupkom za podjelu imovine ili postupkom za pojašnjavanje prava korištenja stanom, ona je na snazi do pravomoćnog završetka tog glavnog postupka. Privremena mjera zabrane može se izreći neovisno o nastavku bračne zajednice i neovisno o glavnom postupku. Ako, međutim, takav postupak nije u tijeku, razdoblje za koje se donosi takva mjera zabrane ne smije biti dulje od šest mjeseci.

Ako su ispunjeni preduvjeti, privremena mjera zabrane provodi se po službenoj dužnosti ili na zahtjev. Pritom tijelo za ovrhu (sudski izvršitelj) treba udalжити protivnika zahtjeva iz stana i oduzeti mu sve ključeve od stana te ih dostaviti sudu. Izvršenjem privremenih mjera zabrane radi zaštite od nasilja sud može naložiti redarstvenim tijelima da pozovu u pomoć tijela za održavanje javne sigurnosti koja im stoje na raspolaganju. To se vrlo često javlja u praksi tako da privremene mjere zabrane radi zaštite od nasilja u pravilu ne provodi sudski izvršitelj, već tijela za održavanje javne sigurnosti.

Posljednji put ažurirano: 05/06/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Please note that the original language version of this page [\[PL\]](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Poljska

1 Koje vrste mjera postoje?

Vrsta mjere ovisi o prirodi tražbine koju treba osigurati. U skladu s člankom 747. Zakona o parničnom postupku (*kodeks postępowania cywilnego*) novčane tražbine osiguravaju se na sljedeći način:

zapljenom pokretnina, nadnica i plaća, potraživanja s bankovnog računa ili drugih tražbina ili drugog stvarnog prava,

terećenjem nekretnine protivnika osiguranja prisilnim zasnivanjem založnog prava,

uspostavljanjem zabrane raspolaganja nekretninom ili njezina terećenja ako ta nekretnina nije upisana u zemljišne knjige ili registar založnih prava ili za koju su zemljišne knjige ili registar založnih prava izgubljeni ili uništeni,

terećenjem plovila ili plovila u izgradnji zasnivanjem pomorskog založnog prava,

uspostavljanjem zabrane raspolaganja zadružnim vlasničkim pravom nad poslovnim prostorima,

uspostavljanjem prinudne uprave nad poduzećem ili poljoprivrednim gospodarstvom protivnika osiguranja ili objektom koji čini dio poduzeća ili njegovim dijelom, ili dijelom poljoprivrednoga gospodarstva protivnika osiguranja.

Ako se zahtijeva donošenje privremene mjere za osiguranje nenovčane tražbine, sud odobrava privremenu mjeru koju smatra primjerenom s obzirom na okolnosti, ne isključujući mjere osiguranja novčanih tražbina (članak 755. Zakona o parničnom postupku). Konkretno, sud može:

regulirati prava i obveze stranaka ili sudionika u postupku tijekom provedbe tog postupka,

uspostaviti zabranu raspolaganja stvarima ili pravima obuhvaćenima postupkom,

obustaviti ovršni postupak ili drugi postupak kojem je svrha izvršenje presude,

odlučiti o pitanjima roditeljske skrbi nad djecom i kontakta s djecom,

naložiti upis odgovarajuće predbilježbe u zemljišne knjige i registar založnih prava ili drugi primjereni registar.

Interese stranaka ili sudionika u postupku trebalo bi uzeti u obzir pri odabiru vrste privremene mjere kako bi se osigurala valjana pravna zaštita predlagatelja osiguranja te kako se protivnika osiguranja ne bi pretjerano opteretilo.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Postupci za donošenje privremene mjere pokreću se:

na zahtjev stranke ili sudionika u postupku koji se podnosi sudu nadležnom za razmatranje predmeta u prvom stupnju. Ako se taj sud ne može utvrditi, nadležan je sud prema mjestu u kojem se privremena mjera treba izvršiti ili, ako ne postoji ta osnova ili ako se privremena mjera treba izvršiti u nadležnosti drugih sudova, zahtjev se podnosi okružnom sudu u Varšavi (*sąd rejonowy dla m.st. Warszawy*). Zahtjev za donošenje privremene mjere podnesen tijekom postupka razmatra sud u istom stupnju u kojem se postupak provodi, osim ako je riječ o Vrhovnom sudu (*Sąd Najwyższy*). U tim slučajevima prvostupanjski sud odlučuje o donošenju privremene mjere (članak 734. Zakona o parničnom postupku),

po službenoj dužnosti u slučajevima kad se postupak može pokrenuti po službenoj dužnosti (članak 732. Zakona o parničnom postupku).

Zahtjevi za donošenje privremene mjere podnose se u pisanom obliku. Trebali bi biti u skladu sa zahtjevima za podneske te bi se u njima trebala odrediti vrsta privremene mjere, a u slučaju novčane tražbine, i iznos privremene mjere osiguranja (koji ne može biti viši od iznosa tražbine, izračunanog s kamatama od datuma dostavljanja odluke o privremenoj mjeri i povezanim troškovima, a mogu uključivati i projicirane troškove postupka), kao i okolnosti kojima se opravdava podnošenje zahtjeva. Ako se zahtjev za donošenje privremene mjere podnosi prije pokretanja postupka, trebalo bi ukratko opisati i predmet postupka (članak 736. Zakona o parničnom postupku).

Osiguranje se može pružiti prije pokretanja postupka ili tijekom samog postupka. Nakon što predlagatelj osiguranja dobije ovršnu ispravu, privremena mjera može se odobriti samo ako joj je svrha osigurati tražbinu za koju rok izvršenja još nije istekao (članak 730. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Ako se privremena mjera odobri prije pokretanja postupka, sud određuje rok za podnošenje podneska kojim se pokreće postupak. U protivnom se privremena mjera poništava. Taj rok ne smije biti dulji od dva tjedna (članak 733. Zakona o parničnom postupku).

Zahtjevi za donošenje privremene mjere razmatraju se bez odgode, unutar jednog tjedna od datuma njihova podnošenja sudu, osim ako je posebnim odredbama predviđeno drukčije. Ako je zakonskim aktom predviđeno ispitivanje zahtjeva tijekom rasprave, tu bi raspravu trebalo zakazati unutar jednog mjeseca od datuma podnošenja prijedloga (članak 737. Zakona o parničnom postupku).

Privremene mjere odobravaju se na temelju presude suda.

2.2 Glavni uvjeti

Privremena mjera može se zatražiti u svim građanskim stvarima koje ispituje sud ili arbitražni sud (članak 730. Zakona o parničnom postupku).

Uvjeti za donošenje privremene mjere sljedeći su: tražbina i pravni interes za donošenje privremene mjere moraju se obrazložiti. Pravni interes za donošenje privremene mjere postoji ako će izvršenje presude donesene u postupku biti nemoguće ili vrlo teško ili ako će, u suprotnom, biti nemoguće ili vrlo teško postići svrhu postupka ako se privremena mjera ne donese (članak 730.1 Zakona o parničnom postupku).

Svrha privremene mjere ne može biti namirenje tražbine, osim ako je zakonskim aktom predviđeno drukčije (članak 731. Zakona o parničnom postupku).

Sud može izvršenje privremene mjere uvjetovati polaganjem jamčevine predlagatelja osiguranja kako bi se osigurale tražbine protivnika osiguranja koje proizlaze iz privremene mjere, osim ako je predlagatelj osiguranja Državna riznica i ako se osiguranje predlaže zbog tražbina za uzdržavanje, invalidsku mirovinu ili iznose koji se zaposleniku duguju u predmetima povezanim s radnim pravom u dijelu koji ne prelazi ukupna mjesečna primanja zaposlenika (članak 739. Zakona o parničnom postupku).

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Privremene mjere mogu se odobriti za sljedeće:

pokretnine,

nadnice i plaće,

potraživanja s bankovnog računa ili druge tražbine ili drugo stvarno pravo,

nekretnine,

plovila ili plovila u izgradnji,

zadružno vlasničko pravo nad poslovnim prostorima,

poduzeće ili poljoprivredno gospodarstvo ili objekt koji čini dio poduzeća, ili dio tog objekta, ili dio poljoprivrednoga gospodarstva.

Privremenom mjerom se ne mogu obuhvatiti stvari, dugovanja ni prava koja su isključena iz ovrhe. Pokvarljiva roba može služiti kao osiguranje ako protivnik osiguranja nema drugu imovinu kojom bi se osigurale tražbine predlagatelja osiguranja te ako se roba može odmah prodati.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Glavna je svrha postupka za donošenje privremene mjere osigurati zaštitu predlagatelja osiguranja (najčešće vjerovnika) od mogućih negativnih učinaka kašnjenja postupaka koji se vode pred sudom (ili uključuju izvansudsku nagodbu) te poboljšati situaciju predlagatelja osiguranja u ovršnom postupku ako je predmet sudskog postupka i privremene mjere ovršiva tražbina. U ograničenoj se mjeri privremena mjera može odobriti predlagatelju osiguranja i radi dobivanja novčane koristi.

Privremena mjera može biti i odgovor na radnju koju je protivnik osiguranja poduzeo na štetu predlagatelja osiguranja.

Učinci privremene mjere na protivnika osiguranja razlikuju se s obzirom na njezinu vrstu:

ako je zaplijenjena pokretnina, upravljanjem pokretninom nakon zapljene ne utječe se na daljnji tijek postupka te se ovršni postupak u pogledu zaplijenjene pokretnine može provesti i protiv kupca,

ako je bankovni račun poduzetnika ili vlasnika poljoprivrednoga gospodarstva zaplijenjen kao osiguranje, predlagatelj osiguranja može naplatiti samo one iznose koje je sud odredio za plaćanje tekućih nadnica i plaća, zajedno s porezima na plaće i drugim zakonskim iznosima, kao i fiksne troškove,

u ograničenoj se mjeri mogu upotrijebiti druga zaplijenjena dugovanja i stvarna prava (način upotrebe određuje sud),

sudski ovršitelj prodaje sve stvari zaplijenjene zajedno s pravima na financijske instrumente zapisane na računu vrijednosnih papira ili drugom računu u smislu pravila o trgovanju financijskim instrumentima te se dobiveni iznos polaže na račun suda,

uspostavlja se zabrana raspolaganja nekretninama i zadružnim vlasničkim pravom nad poslovnim prostorima te njihovo terećenje,

plovilo ili plovilo u izgradnji tereti se zasnivanjem pomorskog založnog prava,

protivnika osiguranja lišava se upravljačkih prava i uspostavlja se prinudna uprava, a prihod od prinudne uprave služi kao osiguranje,

u stvarima koje se odnose na uzdržavanje protivnik osiguranja obavezan je predlagatelju osiguranja jednokratno ili periodično plaćati posebno određeni iznos.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Protivnik osiguranja u svakom trenutku može zatražiti ukidanje ili izmjenu pravno obvezujuće odluke o osiguranju ako razlog za osiguranje prestane postojati ili se izmijeni (članak 742., članak 754.1 stavak 3. i članak 757. Zakona o parničnom postupku).

Osiguranje se poništava:

ako protivnik osiguranja položi na račun Ministarstva financija iznos osiguranja koji je predlagatelj osiguranja zatražio u zahtjevu za donošenje privremene mjere,

ako se tražbina ili zahtjev vrati ili odbije nakon konačne presude,

ako se tražbina ili zahtjev odbaci ili se postupak prekine,

ako predlagatelj osiguranja ne podnese prijedlog za cijelu tražbinu u postupku ili podnese prijedlog za druge tražbine, a ne za one osigurane prije pokretanja postupka,

ako presuda kojom se prihvaća osigurana tražbina postane konačna (osiguranje se poništava mjesec dana nakon što presuda postane konačna),

ako predlagatelj osiguranja prijedlog za daljnje ovršne mjere ne podnese u roku od dva tjedna od presude kojom tražbina postaje konačna u predmetima u kojima je osiguranje provedeno zapljenom pokretnina, nadnica i plaća, potraživanja s bankovnog računa ili drugih potraživanja ili drugog stvarnog prava, ili uspostavljanjem prinudne uprave nad poduzećem ili poljoprivrednim gospodarstvom protivnika osiguranja ili objektom koji čini dio poduzeća, ili dijelom tog objekta, ili dijelom poljoprivrednoga gospodarstva protivnika osiguranja.

Osiguranje se također poništava (članak 754. 1 Zakona o parničnom postupku):

dva mjeseca nakon što odluka o osiguranju tražbine postane pravomoćna ili nakon što odluka o odbijanju žalbe ili drugog pravnog lijeka koji je protiv odluke o osiguranju tražbine podnio protivnik osiguranja postane pravomoćna,

ako protivnik osiguranja ne zatraži dodatne ovršne mjere u roku od mjesec dana nakon što odluka o osiguranju tražbine postane pravomoćna ili nakon što odluka o odbijanju žalbe ili drugog pravnog lijeka koji je protiv odluke o osiguranju tražbine podnio protivnik osiguranja postane pravomoćna u slučaju privremene mjere koja, među ostalim, uključuje zapljenu pokretnina.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Predlagatelj osiguranja i protivnik osiguranja mogu podnijeti žalbu protiv odluke prvostupanjskog suda u pogledu osiguranja (članak 741. Zakona o parničnom postupku).

Posljednji put ažurirano: 24/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Please note that the original language version of this page [pt](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: [en](#) have already been translated.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Portugal

1 Koje vrste mjera postoje?

Svrha privremenih mjera i mjera opreza jest pružanje zaštite u određenim pravnim situacijama, a one mogu uključivati: a) privremene mjere obuhvaćene područjem primjene pravnog okvira za odrasle osobe pod pratnjom, kako je predviđeno [Zakonom br. 49/2018 od 14. kolovoza 2018.](#), b) privremeno upravljanje imovinom odsutne osobe (članak 1021. Zakona o parničnom postupku), c) imenovanje kuratora *ad litem* (članak 17. Zakona o parničnom postupku) ili d) mjere nužne za zaštitu imovine koja se sastoji od ostavine koja privremeno nema nasljednika (članak 938. Zakona o parničnom postupku). Svrha je mjera opreza (na primjer onih predviđenih člancima od 362. i dalje Zakona o parničnom postupku) ukloniti opasnost od ozbiljne ili nepopravljive štete u pogledu zahtjeva dok su postupci u tijeku (*periculum in mora*) i osigurati mogućnost izvršenja pravomoćne presude (članak 2. Zakona o parničnom postupku).

Postupci za donošenje mjera opreza ovise o tužbi podnesenoj radi utvrđivanja potraživanja koje se štiti mjerom opreza, osim ako sud naloži promjenu odgovornosti za pokretanje glavnog postupka (*inversão do contencioso*) (članak 364. Zakona o parničnom postupku). Njihova je zadaća osigurati ili privremeno predvidjeti učinke pravomoćne mjere uz pretpostavku da će odluka donesena u glavnom postupku biti povoljna za podnositelja zahtjeva. Opasnost od štete (*periculum in mora*) daje ovlast sudu da privremeno i sažeto razmotri materijalni pravni odnos, koji se zatim mora dublje preispitati. Ako je ta privremena procjena povoljna za podnositelja zahtjeva, određuju se mjere radi zaštite od opasnosti.

Svrha je mjera opreza osigurati praktični ishod postupka, izbjeći ozbiljnu štetu ili predvidjeti ostvarenje prava te istodobno postići što veću ravnotežu između interesa brzine i pravne sigurnosti.

U portugalskom građanskom postupkovnom pravu predviđene su dvije vrste mjera opreza:

- a) opće mjere opreza (članci od 362. do 376. Zakona o parničnom postupku)
- b) posebne mjere opreza (članci od 377. do 409. Zakona o parničnom postupku).

Prve su uređene člankom 362. Zakona o parničnom postupku, u kojem je propisano da osoba koja dokaže opravdan strah od toga da bi druga osoba mogla prouzročiti ozbiljnu i nepopravljivu štetu njezinu zahtjevu, a ne može se primijeniti nijedna od mjera opreza propisanih zakonom, može zatražiti donošenje odgovarajuće preventivne ili prethodne mjere radi osiguranja ostvarenja ugroženog prava (članak 362. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Zahtjev podnositelja može se temeljiti na postojećem pravu ili na pravu koje sud utvrđuje u postupku koji je u tijeku ili koji će se pokrenuti (članak 362. stavak 2. Zakona o parničnom postupku). Opće mjere opreza ne primjenjuju se kad se njima želi pružiti zaštita od opasnosti od povrede koja je izričito obuhvaćena posebnim mjerama (članak 362. stavak 3. Zakona o parničnom postupku).

Posebne mjere opreza izričito su utvrđene u Zakonu o parničnom postupku ili u zasebnom propisu.

U portugalskom Zakonu o parničnom postupku navedene su sljedeće posebne mjere opreza:

- a) *privremeni povrat vlasništva* (članak 377. Zakona o parničnom postupku)
- b) *obustava korporativnih odluka* (članak 380. Zakona o parničnom postupku)
- c) *privremeno uzdržavanje* (članak 384. Zakona o parničnom postupku)
- d) *privremena naknada štete* (članak 388. Zakona o parničnom postupku)
- e) *zapljena* (članak 391. Zakona o parničnom postupku)
- f) *zabrana poduzimanja novih poslova* (članak 397. Zakona o parničnom postupku)
- g) *zamrzavanje imovine* (članak 403. Zakona o parničnom postupku).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

Ako netko dokaže opravdan strah od toga da bi druga osoba mogla prouzročiti ozbiljnu i nepopravljivu štetu njegovim pravima, može zatražiti donošenje odgovarajuće preventivne ili prethodne mjere za osiguranje ostvarenja ugroženog prava (članak 362. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Zahtjev podnositelja može se temeljiti na postojećem pravu ili na pravu koje sud utvrđuje u postupku koji je u tijeku ili koji će se pokrenuti (članak 362. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Takve se mjere donose ako postoji velika vjerojatnost da je pravo stvarno i ako postoji dovoljno utemeljen rizik da bi ono moglo biti povrijeđeno (članak 368. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Međutim, sud može odbiti mjere ako bi šteta za tuženika koja je rezultat njihove primjene bila znatno veća od štete koju podnositelj zahtjeva želi izbjeći primjenom mjera (članak 368. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Opće mjere opreza mogu se primijeniti samo ako ne postoji posebna mjera opreza koja je primjenjiva na pojedinosti slučaja (članak 362. stavak 3. Zakona o parničnom postupku).

Stoga **opće preventivne mjere** iz članka 362. Zakona o parničnom postupku moraju ispunjavati sljedeće zakonske pretpostavke:

- a) očito postojanje prava
- b) utemeljen strah da druga osoba može prouzročiti ozbiljnu i nepopravljivu štetu njegovu pravu (*periculum in mora*)
- c) praktična prikladnost preventivne ili prethodne mjere za osiguranje učinkovitosti ugroženog prava
- d) mjera koja će se odobriti ne smije biti obuhvaćena drugim postupcima za donošenje mjera opreza.

Sudu je za donošenje mjera opreza dovoljno da brzom provjerom utvrdi kako postoji jak dokaz u prilog zatraženom pravu (*fumus bonis juris*) i opravdan strah da vrijeme potrebno za donošenje pravomoćne odluke u sporu može prouzročiti nepopravljivu štetu ili štetu koju je teško popraviti (*periculum in mora*). Sudac mora biti dovoljno uvjeren da će ishod glavnog postupka biti povoljan za podnositelja zahtjeva jer mjere opreza podrazumijevaju jasan utjecaj na tužnikovu pravnu situaciju (članak 368. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Posebne mjere opreza:

- a) **Privremeni povrat vlasništva:** kad je riječ o razbojničkoj krađi s elementima nasilja, vlasnik može tražiti da mu se privremeno vrati imovina i navesti činjenice koje se odnose na posjedovanje, razbojničku krađu i nasilje. Sudac može narediti povrat bez pozivanja ili saslušanja počinitelja ako nakon preispitivanja dokaza smatra da je podnositelj nešto posjedovao i da mu je to nasilno oduzeto razbojničkom krađom (članci 377., 378. i 379. Zakona o parničnom postupku).
- b) **Obustava korporativnih odluka:** ako neko udruženje ili trgovačko društvo donese odluke koje su protivne zakonu ili statutu, svaki partner može u roku od deset dana (počevši od datuma skupštine na kojem su donesene odluke ili datuma kad je podnositelj zahtjeva za njih saznao ako nije uredno pozvan na skupštinu) zatražiti obustavu provedbe tih odluka. Ta osoba mora objasniti koja je njezina uloga kao partnera i dokazati da bi provedba odluka mogla prouzročiti znatnu štetu. Uz zahtjev mora biti priložena preslika zapisnika sa skupštine na kojoj su donesene odluke, a ako održavanje skupštine nije propisano zakonom, preslika tog zapisnika može se zamijeniti dokazom o odluci (članci od 380. do 383. Zakona o parničnom postupku).
- c) **Privremeno uzdržavanje:** osoba koja ima pravo na uzdržavanje može zatražiti utvrđivanje mjesečnog iznosa koji bi trebala primati kao privremeno uzdržavanje sve dok ne bude izvršena prva uplata konačnog iznosa uzdržavanja. Kad sud zaprimi zahtjev za privremeno uzdržavanje, utvrđuje se datum rasprave i stranke se obavješćuju da moraju osobno doći na raspravu ili da ih mora zastupati punomoćnik koji ima posebne ovlasti za rješavanje predmeta. Odgovor na zahtjev podnosi se tijekom rasprave i sudac nastoji postići dogovor o utvrđivanju uzdržavanja, koje zatim određuje presudom (članci od 384. do 387. Zakona o parničnom postupku).

Ako jedna od stranaka nije nazočna ili ako je pokušaj postizanja sporazuma bio neuspješan, sudac određuje izvođenje dokaza prije donošenja usmene presude za koju mora dati sažete razloge (članak 385. stavak 3. Zakona o parničnom postupku).

d) **Privremena naknada štete:** kad je riječ o zahtjevima za naknadu štete zbog smrti ili tjelesne ozljede, oštećenik i osobe koje bi mogle imati pravo na uzdržavanje od oštećenika te osobe kojima je oštećenik plaćao uzdržavanje na temelju prirodne obveze mogu zatražiti dodjelu određenog mjesečnog novčanog iznosa kao privremene naknade za štetu. Sudac odobrava traženu mjeru ako postoje dokazi o potrebi zbog pretrpljenih ozljeda i dokazi o tuženikovo obvezi isplate naknade štete. Sud na temelju načela pravičnosti određuje privremenu naknadu, koja će se uzeti u obzir u konačnom iznosu odštete. To se primjenjuje i ako se zahtjev za naknadu štete temelji na povredi koja bi mogla ozbiljno ugroziti sredstva za život ili smještaj oštećenika. Prethodne točke koje se odnose na privremeno uzdržavanje primjenjuju se *mutatis mutandis* i na postupak donošenja ove mjere (članci od 388. do 390. Zakona o parničnom postupku).

e) **Zapljena:** vjerovnik, koji je opravdano uplašen da će izgubiti imovinu kojom jamči za svoje potraživanje, može zatražiti provođenje sudske zapljene imovine. Podnositelj zahtjeva za zapljenu podnosi činjenice koje podupiru potraživanje i opravdavaju navodni strah te navodi imovinu koju treba zaplijeniti i informacije potrebne za provođenje zapljene. Ako se zapljena traži protiv kupca imovine dužnika, podnositelj zahtjeva, ako ne dokaže da je kupoprodaja sudski osporena, mora podnijeti činjenice koje upućuju na to da će vjerojatno uspjeti s osporavanjem (članci od 391. do 396. Zakona o parničnom postupku). Nakon izvođenja dokaza naređuje se zapljena bez saslušanja druge stranke ako se smatra da su pravne pretpostavke ispunjene (članak 393. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Ako je posrijedi zapljena broda ili njegova tereta, osim toga što mora ispuniti opće zahtjeve, podnositelj zahtjeva dužan je i dokazati da je zapljena dopuštena s obzirom na prirodu potraživanja (članak 394. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). U tom slučaju zapljena se neće izvršiti ako dužnik odmah vjerovniku dostavi jamstvo koje on prihvati ili ako u roku od dva dana sudac smatra primjerenim zaustaviti odlazak broda do dostave jamstva (članak 394. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

f) **Zabrana poduzimanja novih poslova:** svatko tko smatra da mu je ugroženo pravo na isključivo ili zajedničko vlasništvo ili koje drugo stvarno ili osobno pravo na uporabu ili pravo vlasništva zbog novog posla ili nove usluge kojom mu se uzrokuje ili bi mu se mogao prouzročiti gubitak, može zatražiti neposrednu obustavu obavljanja posla ili pružanja usluge u roku od 30 dana od saznanja za činjenice. Podnositelj zahtjeva može i neposredno izvansudski odrediti zabranu tako da izvođača ili odgovornu osobu ili njezinu zamjenu pred dvama svjedocima usmeno obavijesti da mora prestati s radom. Ta izvansudska zabrana nema učinka ako se u roku od pet dana ne zatraži sudska potvrda (članci od 397. do 402. Zakona o parničnom postupku).

g) **Zamrzavanje imovine:** ako postoji razuman strah od gubitka, skrivanja ili rasipanja pokretne ili nepokretne imovine ili dokumenata, može se zatražiti zamrzavanje imovine. Takav zahtjev temelji se na postupku za određivanje imovine ili dokazu o imanju prava nad zamrznutom imovinom (članci od 403. do 409. Zakona o parničnom postupku).

Ovu mjeru može zatražiti svaka osoba koja ima interes da zaštiti imovinu ili dokumente, a vjerovnici je mogu zatražiti samo ako je potrebno osigurati nasljedstvo. Podnositelj zahtjeva mora sažeto dokazati pravo povezano s imovinom i činjenice na kojima se temelji strah od gubitka ili rasipanja te imovine. Ako pravo koje se odnosi na imovinu ovisi o postupku u tijeku ili koji će biti pokrenut, podnositelj zahtjeva mora uvjeriti sud kako postoji vjerojatnost da će predmetni zahtjev biti valjan. Nakon dostavljanja traženih dokaza sudac odobrava mjeru ako smatra da je bez njihova donošenja ozbiljno ugrožen interes podnositelja zahtjeva.

2.1 Postupak

Osim zabrane poduzimanja novih poslova, u odnosu na koju je moguće pokrenuti izvansudski postupak nakon kojeg slijedi zahtjev za sudsku potvrdu (članak 397. stavci 2. i 3. Zakona o parničnom postupku), sve ostale mjere opreza temelje se na početnom zahtjevu sudu u kojem podnositelj zahtjeva daje sažeti dokaz ugroženog prava i opravdava strah od povrede. U tom zahtjevu podnose se popis svjedoka i ostali traženi dokazi. Broj svjedoka ograničen je na pet u skladu s člankom 365. Zakona o parničnom postupku.

U odluci u kojoj određuje mjeru sudac može, na zahtjev, osloboditi podnositelja zahtjeva odgovornosti za pokretanje glavnog postupka ako dokazi koji su podneseni u postupku podupiru čvrsto uvjerenje da je zaštićeno pravo stvarno i da je priroda mjere koja je određena prikladna za rješavanje spora (članak 369. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Zahtjev za oslobodjenje može se podnijeti do kraja završne rasprave. Ako stranke nisu prethodno saslušane, tuženik može prigovarati odluci o promjeni odgovornosti za pokretanje postupka u isto vrijeme kad je podnesen prigovor protiv određene mjere (članak 369. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Pravila o promjeni odgovornosti za pokretanje postupka primjenjuju se *mutatis mutandis* na privremeni povrat vlasništva, obustavu korporativnih odluka, privremeno uzdržavanje, zabranu poduzimanja novih radova i ostale mjere propisane u zasebnom propisu kojima se, zbog njihove prirode, omogućuje konačno rješenje spora (članak 376. stavak 4. Zakona o parničnom postupku).

Ako ne postoji zakonska odredba na temelju koje se određuje mjera opreza bez saslušanja tuženika, sud ga je dužan saslušati, osim ako bi time bili ozbiljno ugroženi ciljevi ili učinkovitost mjere (članak 366. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Ako je tuženik saslušan prije određivanja mjere, poziva se da podnese prigovor u roku od deset dana. Ako je tuženik već bio pozvan u glavnom predmetu, umjesto poziva dostavlja se obavijest (članak 366. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Kad istekne rok za podnošenje prigovora, a tuženik je saslušan (prema potrebi), podnose se potrebni dokazi ili dokazi koje je sud odredio po vlastitu nahođenju (članak 367. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Ako tuženik nije saslušan i mjera još nije određena, tuženik se obavješćuje o odluci nakon njezina donošenja (članak 366. stavak 6. Zakona o parničnom postupku). Nakon obavijesti on općenito ima pravo žalbe protiv odluke kojom se određuje mjera ako, s obzirom na sve činjenice, smatra da ta mjera nije trebala biti određena. On može podnijeti prigovor i ako želi iznijeti činjenice ili dostaviti dokaze koje sud nije uzeo u obzir i kojima bi se mogli ukloniti razlozi za mjeru opreza ili bi se ona mogla smanjiti (članak 372. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Tuženik može navedenim sredstvima osporiti odluku o promjeni odgovornosti za pokretanje postupka (članak 372. stavak 2. Zakona o parničnom postupku). Ako tuženik podnese prigovor, sud mora odlučiti hoće li zadržati, smanjiti ili povući prethodno određenu mjeru. Protiv te odluke i, ako je primjenjivo, protiv odluke o zadržavanju ili povlačenju odluke o promjeni odgovornosti za pokretanje postupka moguće je podnijeti žalbu i, ako je primjenjivo, podnose se dokazi koji su potrebni ili koje je sud odredio po vlastitu nahođenju (članak 372. stavak 3. Zakona o parničnom postupku).

Kad je riječ o mjesnoj nadležnosti, u članku 78. Zakona o parničnom postupku navedeno je:

- a) da se zahtjevi za zapljenu i zamrzavanje imovine mogu podnijeti sudu na kojem će biti pokrenut odgovarajući postupak ili sudu u mjestu u kojem se nalazi imovina ili, ako se imovina nalazi u više okruga, jednom od tih sudova (članak 78. stavak 1. točka (a) Zakona o parničnom postupku)
 - b) da je u slučaju zabrane poduzimanja novih poslova nadležan sud u mjestu u kojem se posao treba obavljati (članak 78. stavak 1. točka (b) Zakona o parničnom postupku)
 - c) da je za ostale mjere opreza nadležan sud na kojem će biti pokrenut odgovarajući postupak (članak 78. stavak 1. točka (c) Zakona o parničnom postupku).
- Ako nije promijenjena odgovornost za pokretanje postupka, čim se postupak pokrene, spaja se u isti predmet s ostalim postupcima iz tog spora. Ako je postupak pokrenut na drugom sudu, tad se postupak za donošenje mjere proslijeđuje tom sudu i taj je sud isključivo nadležan za sve sljedeće korake (članak 78. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Ako se zatraži donošenje mjera opreza dok je postupak u tijeku, zahtjev se treba podnijeti sudu na kojem se vodi odgovarajući postupak, osim ako taj postupak nije u fazi žalbe. U tom slučaju spajanje je moguće tek nakon okončanja postupka ili kad se glavni postupak vrati na prvostupanjski sud (članak 364. stavak 3. Zakona o parničnom postupku).

Zastupanje po odvjetniku obvezno je ako vrijednost mjere premašuje 5000 EUR ili ako je dopuštena žalba, u skladu s člancima 58. i 1090. Zakona o parničnom postupku u vezi s člankom 44. stavkom 1. Zakona o organizaciji pravosuđnog sustava.

Vrijednost mjera opreza utvrđuje se kako slijedi:

- a) za privremeno uzdržavanje i privremenu naknadu štete prema traženom mjesečnom iznosu pomnoženom s dvanaest (članak 304. stavak 3. točka (a) Zakona o parničnom postupku)
- b) za privremeni povrat vlasništva prema vrijednosti predmeta kojeg je vlasnik lišen (članak 304. stavak 3. točka (b) Zakona o parničnom postupku)
- c) za obustavu korporativnih odluka prema opsegu gubitka (članak 304. stavak 3. točka (c) Zakona o parničnom postupku)
- d) za zabrane poduzimanja novih poslova i opće mjere opreza prema gubitku koji će biti spriječen (članak 304. stavak 3. točka (d) Zakona o parničnom postupku)
- e) za zapljenu prema iznosu tražbine koji će biti zajamčen (članak 304. stavak 3. točka (e) Zakona o parničnom postupku)
- f) za zamrzavanje imovine prema vrijednosti predmetne imovine (članak 304. stavak 3. točka (f) Zakona o parničnom postupku).

2.2 Glavni uvjeti

Kad ocjenjuje kriterije za određivanje mjere opreza, sud uvijek mora preispitati je li strah utemeljen te koliko će biti ozbiljno i teško popraviti moguću povredu prava. Isto tako ocjenjuje je li preventivna ili prethodna mjera primjerena za određeni predmet radi zaštite navodno ugroženog prava. Mora utvrditi da postoji rizik povezan sa svakim kašnjenjem.

Isto tako ispituje ovisi li postupci o sporu koji je pokrenut ili će biti pokrenut, a koji se temelji na pravu koje se štiti mjerom.

U takvoj vrsti postupka sud mora pribaviti sažeto (odnosno manje strogo nego u glavnom postupku) obrazloženje da postoji stvarna vjerojatnost da pravo koje treba zaštititi postoji i da je strah od povrede tog prava dovoljno opravdan.

Sve se mjere opreza smatraju žurnima i imaju prednost pred svim ostalim sudskim aktima koji nisu žurni (članak 363. stavak 1. Zakona o parničnom postupku) te se o njima odlučuje u prvom stupnju u roku od najviše dva mjeseca ili, ako nije potrebno pozivanje tuženika, u roku od 15 dana (članak 363. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Mjere opreza primjenjuju se na prava te pokretnu i nepokretnu imovinu, a koji nisu potpuno ili djelomično isključeni zakonom.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Budući da ih određuje sud, mjere opreza obvezujuće su za sve javne i privatne subjekte te imaju prednost pred mjerama koje donosi bilo koje drugo tijelo (članak 205. stavak 2. Ustava Portugalske Republike). Svakoj osobi koja povrijedi određenu mjeru opreza bit će izrečena kazna za neposluš, bez obzira na to koje su mjere primjerene za izvršenje (članak 375. Zakona o parničnom postupku).

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Bez obzira na to je li podnositelj zahtjeva oslobođen odgovornosti pokretanja glavnog postupka, člankom 373. Zakona o parničnom postupku propisano je da postupci za donošenje mjera opreza i svaka određena mjera prestaju:

- a) ako podnositelj ne pokrene postupak o kojem ovisi mjera u roku od 30 dana od datuma kad je obaviješten da je odluka kojom se određuje mjera postala pravomoćna (članak 373. stavak 1. točka (a) Zakona o parničnom postupku)
- b) ako se postupak nakon pokretanja obustavi na dulje od 30 dana zbog nemara podnositelja zahtjeva (članak 373. stavak 1. točka (b) Zakona o parničnom postupku)
- c) ako je tužba odbačena pravomoćnom odlukom (članak 373. stavak 1. točka (c) Zakona o parničnom postupku)
- d) ako je tužba odbačena zbog postupovnih razloga, a podnositelj zahtjeva ne pokrene pravovremeno novi postupak kako bi iskoristio učinke prethodnog postupka (članak 373. stavak 1. točka (d) Zakona o parničnom postupku)
- e) ako više ne postoji pravo čiju zaštitu podnositelj zahtjeva traži (članak 373. stavak 1. točka (e) Zakona o parničnom postupku).

Ne dovodeći u pitanje propise o raspodjeli tereta dokazivanja, čim odluka o određivanju mjere opreza i prenošenju odgovornosti za pokretanje postupka postane pravomoćna, tuženik se obavješćuje da se postupak kojim se osporava postojanje zaštićenog prava mora pokrenuti u roku od 30 dana od obavijesti jer se u protivnom smatra da se donesenom mjerom konačno rješava spor (članak 371. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Isto se primjenjuje kad se postupak nakon pokretanja obustavi na dulje od 30 dana zbog nemara podnositelja zahtjeva ili je tužba odbačena zbog postupovnih razloga, a podnositelj zahtjeva nije pravodobno pokrenuo novi postupak kako bi iskoristio učinke prethodnog postupka (članak 371. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Mjera opreza prestaje kad se donese pravomoćna odluka u predmetu (članak 371. stavak 3. Zakona o parničnom postupku).

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Redovne žalbe dopuštene su kad je vrijednost mjere viša od granice određene za sud kojem se podnosi žalba, a osporena je odluka nepovoljna za stranku koja podnosi žalbu za više od polovine tog iznosa (članak 629. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Žalbu je uvijek moguće podnijeti protiv odluka koje se odnose na vrijednost mjera opreza na temelju toga da vrijednost premašuje granicu suda na kojem je osporena odluka (članak 629. stavak 3. točka (b) Zakona o parničnom postupku) i protiv odluka o prethodnom odbijanju početnih zahtjeva za donošenje mjera opreza (članak 629. stavak 3. točka (c) Zakona o parničnom postupku).

Protiv odluka kojima se određuje promjena odgovornosti za pokretanje postupka može se podnijeti žalba samo zajedno sa žalbama protiv odluka o traženoj mjeri. Odluke o odbijanju promjene odgovornosti pravomoćne su i protiv njih nije moguće uložiti žalbu (članak 370. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Protiv odluka kojima se određuju mjere opreza, uključujući odluke kojima se određuje promjena odgovornosti za pokretanje postupka, nije se moguće žaliti Vrhovnome sudu (*Supremo Tribunal de Justiça*), ne dovodeći u pitanje predmete u kojima je žalba uvijek dopuštena (članak 370. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Odluku o određivanju mjere opreza može osporiti:

svaka stranka u postupku koja nije bila uspješna (članak 631. stavak 1. Zakona o parničnom postupku)

svatko tko nije stranka u postupku, ali trpi neposredni i stvarni gubitak zbog primjene mjere opreza (članak 631. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Za žalbe je nadležan drugostupanjski sud u okrugu u kojem se nalazi sud koji je donio spornu odluku.

Rok za podnošenje žalbe je 15 dana od primitka obavijesti o odluci (članak 638. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Ako se žalba odnosi i na ponovno ocjenjivanje izvedenih dokaza, rok se produljuje za deset dana (članak 638. stavak 7. Zakona o parničnom postupku).

Žalba pokrenuta protiv rješenja kojim se izravno odbija ili ne određuje mjera ima odgodni učinak (članak 647. stavak 3. točka (d) Zakona o parničnom postupku). U ostalim slučajevima ima samo devolutivni učinak.

Mjerodavno zakonodavstvo

 Zakon br. 41/2013 od 26. lipnja 2013. – Zakon o parničnom postupku

 Zakon br. 62/2013 od 26. kolovoza 2013. – Zakon o organizaciji pravosudnog sustava

Druge poveznice

Dodatne informacije dostupne su na sljedećim internetskim stranicama:

 [Portal pravosuđe](#)

 [Glavna uprava za pravosudnu politiku](#)

 [Portal CITIUS](#)

 [Baza podataka pravnih dokumenata](#)

 [Portugalski službeni list](#)

Napomena:

Informacije iz ovog informativnog članka nisu obvezujuće za kontaktnu točku Europske pravosudne mreže u građanskim stvarima, sudove, druge subjekte ni tijela. Iako se redovito ažuriraju, informacije iz ovog informativnog članka ne zamjenjuju potrebu da se provjere važeći mjerodavni propisi te se njihovo tumačenje u sudskoj praksi može mijenjati.

Posljednji put ažurirano: 11/07/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Rumunjska

1 Koje vrste mjera postoje?

Vrste mjera osiguranja su sekvencijacija i povjeravanje imovine na čuvanje sudu te zaštitna mjera zapljene. Mjere osiguranja postupovne su mjere zamrzavanja i očuvanja imovine protivnika osiguranja koje sud izriče kako bi se protivnu stranku spriječilo u uništavanju, otuđenju ili smanjenju predmetne imovine.

Sekvencijacija se sastoji od zamrzavanja imovine protivnika osiguranja kojoj se može ući u trag kako bi se osigurao njezin povrat kad predlagatelj osiguranja dobije ovršni nalog. Zakon o parničnom postupku sadržava niz posebnih odredbi o postupku izvršenja sekvencijacije civilnih brodova.

Povjeravanje imovine na čuvanje sudu sastoji se od zamrzavanja imovine njezinim povjeravanjem na čuvanje službeniku za zapljene.

Povjeravanje imovine na čuvanje sudu može se primijeniti kad postoji sudski postupak u vezi s vlasničkim ili drugim prevladavajućim stvarnim pravom, vlasništvom nad imovinom ili korištenjem ili upravljanjem zajedničkom imovinom, pri čemu je sud nadležan za odobrenje mjere povjeravanja imovine na čuvanje sudu.

Zaštitna mjera zapljene može se primijeniti na novčane iznose, vrijednosne papire ili drugu pokretnu nematerijalnu imovinu kojoj se može ući u trag, a koju treća osoba duguje protivniku osiguranja.

Ovršna zapljena oblik je neizravne ovrhe kojom se osigurava povrat novčanih iznosa, vrijednosnih papira ili druge pokretne nematerijalne imovine kojoj se može ući u trag.

Neke su presude prvostupanjskog suda *zakonski privremeno izvršive* kad im je cilj utvrditi izvršavanje roditeljske odgovornosti, prava na osobni odnos s maloljetnikom i mjesto stanovanja maloljetnika; naknade, naknade za nezaposlene, naknade zbog ozljeda na radu; anuiteta, obveza uzdržavanja; dječjeg doplatka i mirovina, naknade za smrtni slučaj, tjelesnu ozljedu ili narušavanje zdravlja; hitnih popravaka; stavljanja i skidanja pečata ili sastavljanja popisa imovine; zahtjeva u vezi s posjedom; presuda donesenih na temelju ovršenikova priznanja ovrhovoditeljevih tražbina itd. Te su presude privremeno izvršive. Sud može prihvatiti privremeno izvršenje presuda u pogledu imovine.

U pogledu izvođenja dokaza svaka osoba koja želi žurno pribaviti iskaz svjedoka, mišljenje vještaka ili stanje određene imovine ili priznanje podneska, činjenice ili prava, zahtjev za izvođenje takvih dokaza može podnijeti prije i tijekom postupka.

Ako nositelj dokaže da su njegova prava intelektualnog vlasništva predmet nezakonite, tekuće ili neposredne radnje i da je vjerojatno da će mu takva radnja prouzrokovati štetu koju je teško popraviti, može zatražiti privremene mjere od suda (zabranu kršenja ili privremenu obustavu kršenja, poduzimanje nužnih mjera za osiguravanje dokaza).

U slučaju štete prouzrokovane putem tiskanih ili audiovizualnih medija sud može odrediti privremenu obustavu štetne radnje samo ako je šteta nastala za tužitelja ozbiljna, ako je radnja očigledno neopravdana i ako se čini da je mjera koju je poduzeo sud razmjerna u odnosu na nastalu štetu.

Sud odlučuje o tužbi u skladu s odredbama o privremenom nalogu. Ako je tužba podnesena prije pokretanja postupka o meritumu predmeta, u odluci o privremenoj mjeri mora biti naveden rok unutar kojeg se mora pokrenuti postupak o meritumu, inače se ta mjera automatski ukida. Ako je vjerojatno da će poduzete mjere prouzrokovati štetu protivnoj stranki, sud može odrediti tužitelju da položi osiguranje u iznosu koji odredi sud.

Mjere poduzete prije pokretanja postupka za zaštitu prekršenih prava automatski prestaju ako tužitelj nije pokrenuo postupak na sudu unutar zadanog roka, a najkasnije 30 dana nakon datuma donošenja tih mjera.

Ako je tužba u postupku o meritumu predmeta odbačena kao neutemeljena, tužitelj je dužan na zahtjev dotične stranke nadoknaditi štetu nastalu zbog donošenja privremenih mjera. Međutim, ako tužitelj nije bio kriv ili snosi neznatnu krivnju, sud može, u određenim okolnostima, odbiti zahtjev protivne stranke za plaćanje štete ili može odrediti da se plati u smanjenom iznosu.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Mjeru sekvencijacije priznaje sud, a izvršava je sudski izvršitelj bez ikakvog drugog odobrenja ili formalnosti osim registracije. Zapljenjena se provodi bez obavijesti ili prethodne obavijesti dužniku.

Naloge može izdati samo prvostupanjski sud koji ima stvarnu nadležnost (za povjeravanje imovine na čuvanje sudu ili zaštitnu mjeru zapljene), sud pred kojim se vodi postupak ili sud koji je nadležan u mjestu u kojem se nalazi imovina (za povjeravanje imovine na čuvanje sudu). U tim posebnim postupcima pravno zastupanje nije obvezno. Presude u pogledu sekvencijacije i zaštitne mjere zapljene izvršava sudski ovršitelj. Službenik za zapljene može pripremiti sve dokumente za očuvanje imovine i upravljanje njome, zaprimati sve dospjele prihode i iznose te plaćati tekuća dugovanja i dugovanja utvrđena na temelju ovršnog naloga. Predvidljivi troškovi uključuju samo sudske biljege koji, u skladu s člankom 11. stavkom 1. točkom (b) Hitne odluke Vlade br. 80 od 26. lipnja 2013. o sudskim biljezima, iznose 100 RON za tražbine koje se odnose na mjere osiguranja i 1000 RON za tražbine koje se odnose na zapljenu brodova i zrakoplova. Predlagatelj osiguranja može biti obavezan položiti jamčevinu koju odredi sud. Ako tražbina predlagatelja osiguranja nije navedena u pisanom obliku, jamčevina se prema zakonu određuje na polovinu tražene vrijednosti.

Ovršnu zapljenu na zahtjev predlagatelja osiguranja izvršava sudski ovršitelj čiji je ured u nadležnosti žalbenog suda u kojoj protivnik osiguranja ili treća osoba na koju se zapljena odnosi ima svoje prebivalište/ured ili, u slučaju bankovnih računa, sudski ovršitelj u mjestu u kojem protivnik osiguranja ima prebivalište/sjedište ili u mjestu u kojem kreditna institucija ima primarni/sekundarni poslovni nastan.

Zahtjev za privremeno izvršenje može se podnijeti u pisanom obliku ili usmeno na sudu do zaključenja rasprava. Sud može prihvatiti privremeno izvršenje mjera koje se odnose na imovinu kad god smatra da je ta mjera nužna zbog očitih pravnih razloga ili nesolventnosti protivnika osiguranja i kad ocijeni da bi kasnije izvršenje tog naloga nedvojbeno imalo negativan utjecaj na predlagatelja osiguranja. U tim slučajevima sud može obvezati predlagatelja osiguranja na polaganje jamčevine.

Zahtjev za izvođenje dokaza upućuje se, prije rasprave, okružnom sudu koji je nadležan za mjesto u kojem se nalazi svjedok ili predmet nalaza te, tijekom rasprave, sudu koji o predmetu odlučuje u prvom stupnju. Stranka u zahtjevu navodi dokaze i činjenice koje namjerava dokazati te razloge zbog kojih je potrebno izvesti te dokaze ili dobiti pristanak protivne stranke.

2.2 Glavni uvjeti

Za mjere sekvestracije i zapljene postupak mora biti u tijeku. U slučaju povjeravanja imovine na čuvanje sudu mjera se može izreći i ako postupak nije u tijeku. Predlagatelj osiguranja koji nema ovršni nalog može zatražiti izvršenje sekvestracije ili zaštitne mjere zapljene ako dokaže da je prijavio tražbinu.

U slučaju žurnosti zahtjev za sekvestraciju broda može se podnijeti i prije podnošenja tužbe o meritumu predmeta.

Sud može odobriti povjeravanje imovine na čuvanje sudu ili zaštitnu mjeru zapljene ako je ta mjera nužna za očuvanje odnosnog prava te ako je u tijeku postupak u pogledu vlasničkog ili drugog prevladavajućeg stvarnog prava, posjedovanja imovine ili korištenja ili upravljanja zajedničkom imovinom.

Povjeravanje imovine na čuvanje sudu može se odobriti, čak i u izostanku postupka o meritumu koji se odnosi na imovinu koju protivnik osiguranja nudi u cilju ukidanja mjere, kako bi se zaplijenila imovina u pogledu koje predmetna stranka ima opravdane razloge za strah da bi je vlasnik mogao ukloniti, uništiti ili izmijeniti; u pogledu pokretnina koje čine jamstvo predlagatelja osiguranja kad potonji tvrdi da je protivnik osiguranja nesolventan ili kad predlagatelj osiguranja ima razloga sumnjati da će protivnik osiguranja izbjeći izvršenje ili se pribojavati uklanjanja imovine ili pogoršanja njezina stanja.

Sudac zbog žurnosti odluku o zahtjevu za sekvestraciju / zaštitnu mjeru zapljene donosi u svojem kabinetu, bez pozivanja stranaka, u obliku ovršnog zaključka u kojem se, prema potrebi, određuju vrijednost jamčevine i rok za njezino polaganje. Zahtjev za povjeravanje imovine na čuvanje sudu razmatra se u žurnom postupku u kojem se pozivaju stranke. U slučaju prihvaćanja zahtjeva sud može naložiti predlagatelju osiguranja polaganje jamčevine te se, ako je riječ o nekretninama, to unosi u zemljišne knjige.

Ne postoje uvjeti za žurno razmatranje zahtjeva, ali predlagatelj osiguranja može pokazati da se nalog neće izvršiti jer će protivnik osiguranja ukloniti ili uništiti predmetnu imovinu, a u slučaju sekvestracije i zaštitne mjere zapljene, čak i ako tražbina nije plativa.

Ovršna zapljena izriče se bez pozivanja stranaka na temelju ovršnog zaključka te se obavijest o ovršnom nalogu šalje trećoj osobi, zajedno s tim ovršnim zaključkom. O mjeri se obavješćuje i protivnika osiguranja. U sudskom nalogu za zapljenu obavješćuje se treću osobu, koja postaje treća osoba na koju se zapljena odnosi, da protivniku osiguranja ne smije isplatiti novčane iznose ili pokretnine koje mu duguje ili će mu dugovati, a u nalogu se navodi da se ta zapljena na tu osobu odnosi sve dok je to nužno za izvršenje obveze.

Za izvođenje dokaza nužno je **postojanje prijetnje da će u budućnosti dokazi vjerojatno nestati ili da će ih se teško dobiti. Ako protivna stranka da svoj pristanak, zahtjev se može podnijeti i bez žurnosti. Sud će pozvati stranke i primjerak zahtjeva dostaviti protivnoj stranki. Sud će zahtjev razmotriti na zatvorenom zasjedanju i donijeti zaključak. Ako postoji opasnost od kašnjenja, sudac može prihvatiti zahtjev bez pozivanja stranaka.**

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Predmet zaštitne mjere zapljene mogu biti bankovni računi, nematerijalna imovina, vrijednosni papiri itd.

Predmet sekvestracije mogu biti materijalna pokretna imovina, registrirana sredstva prijevoza, nekretnine itd.

Sudu se na čuvanje mogu povjeriti nekretnine, pokretnine itd.

Predmet ovršne zapljene mogu biti novčani iznosi, vrijednosni papiri ili druga nematerijalna pokretna imovina.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Za sekvestraciju i zaštitnu mjeru zapljene povrat zaplijenjene imovine moguć je samo nakon što predlagatelj osiguranja dobije ovršni nalog.

Mjera sekvestracije brodova izvršava se tako da lučka kapetanija luke u kojoj se brod nalazi zaustavi predmetni brod. U tom slučaju lučka kapetanija neće izdati potrebne otpremne dokumente te neće dopustiti izlazak broda iz luke.

Novčana kazna izriče se samo ako je predlagatelj osiguranja u zloj vjeri ishodio mjeru osiguranja koja je štetna za protivnika osiguranja. Ovršenik / protivnik osiguranja može podlijeći kaznenopravnoj sankciji za nepoštovanje sudskih odluka.

Ako protivnik osiguranja dostavi dostatno jamstvo, sud može na zahtjev protivnika osiguranja ukinuti mjeru sekvestracije. Zahtjev za oslobađanje imovine razmatra se na zatvorenom zasjedanju u žurnom postupku, pri čemu se stranke u kratkom roku poziva na temelju zaključka.

Slično tome, ako je glavni zahtjev na kojem se temelji prijedlog za mjeru osiguranja u konačnoj presudi proglašen ništavim, ako je odbijen ili je istekao ili ako je osoba koja je podnijela zahtjev odustala od njega, protivnik osiguranja može od suda koji je izdao tu mjeru zatražiti oslobađanje imovine. Sud donosi konačnu presudu o zahtjevu, bez pozivanja stranaka.

U slučaju ovršne zapljene svi novčani iznosi i imovina koji su predmet zapljene zamrzavaju se od datuma kad je obavijest o zapljeni dostavljena trećoj osobi na koju se ta zapljena odnosi. Od trenutka zamrzavanja do pune isplate obveza navedenih u ovršnom nalogu treća osoba na koju se zapljena odnosi ne smije izvršavati nikakva plaćanja ni provoditi operacije kojima bi se vjerojatno smanjila zamrznuta imovina. Kad je zaplijenjena tražbina osigurana hipotekom ili drugim stvarnim pravom, predlagatelj mjere zapljene može zatražiti upis zapljene u zemljišne knjige ili druge javne registre.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Za sekvestraciju i zaštitnu mjeru zapljene rokovi kojima nije obuhvaćeno trajanje mjere koju je izdao sud mogu se odrediti odlukom suda (na primjer, rok u kojem predlagatelj osiguranja treba položiti jamčevinu kako se imovina ne bi oslobodila).

Mjera vrijedi do donošenja presude o zahtjevu za oslobađanje imovine ako je taj zahtjev odbijen, istekao ili poništen ili, ako je zahtjev prihvaćen, do izvršenja presude ili dok protivnik osiguranja ne dostavi dostatna jamstva.

Žalba se uvijek razmatra uz pozivanje stranaka.

U slučaju ovršne zapljene svi novčani iznosi i imovina koji su predmet zapljene zamrzavaju se od datuma kad je obavijest o zapljeni dostavljena trećoj osobi na koju se ta zapljena odnosi. Od trenutka zamrzavanja do pune isplate obveza navedenih u ovršnom nalogu, uključujući razdoblje obustave izvršenja zapljenom, treća osoba na koju se zapljena odnosi ne smije izvršavati nikakva plaćanja ni provoditi operacije kojima bi se vjerojatno smanjila zamrznuta imovina, osim ako je drukčije navedeno u zakonu.

Treća osoba na koju se zapljena odnosi mora evidentirati novčani iznos ili zamrznuti nematerijalnu pokretnu imovinu u roku od pet dana od obavijesti o zapljeni ili od datuma dospijea tog iznosa u budućnosti. Ovršitelj će osloboditi ili dodijeliti zabilježeni novčani iznos.

Ako treća osoba na koju se zapljena odnosi ne ispunjava svoje obveze, predlagatelj osiguranja koji zahtijeva izvršenje, protivnik osiguranja ili ovršitelj može obavijestiti predmetni sud radi potvrde zapljene. Ako je iz iznesenih dokaza vidljivo da treća osoba na koju se zapljena odnosi duguje novac protivniku

osiguranja, sud će donijeti odluku o potvrdi zapljene, čime će treću stranu na koju se zapljena odnosi obvezati da predlagatelju osiguranja plati iznos koji duguje protivniku osiguranja; u suprotnom donosi odluku o poništenju zapljene. Ako je zapljena provedena na nematerijalnoj pokretnoj imovini koju je, na datum izvršenja, držala treća osoba na koju se zapljena odnosi, sud će donijeti odluku o njezinoj prodaji.

Izvedeni dokazi ispituju se na sudu tijekom razmatranja predmeta s obzirom na njihovu dopuštenost i relevantnost. Izvedene dokaze može upotrijebiti i stranka koja nije zatražila njihovo izvođenje. Troškove nastale izvođenjem dokaza snosi sud koji razmatra meritum predmeta.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Protiv zaključka o sekvestraciji i zaštitnoj mjeri zapljene žalba se može podnijeti hijerarhijski višem sudu u roku od pet dana od donošenja odluke ili njezine dostave, ovisno o tome jesu li stranke pozvane na raspravu. Ako se nadležnost u prvom stupnju odnosi na žalbeni sud, pravni je lijek žalba. Učinak tih pravnih lijekova može biti oslobađanje imovine ili zadržavanje mjere osiguranja. Zainteresirana strana može podnijeti prigovor protiv izvršenja mjere povjeravanje imovine na čuvanje / zapljene.

U slučaju ovršne zapljene protiv odluke o valjanosti zapljene žalba se može podnijeti samo u roku od pet dana od njezine dostave. Konačna odluka o valjanosti utječe na prijenos tražbine i predstavlja ovršni nalog protiv treće osobe na koju se zapljena odnosi do iznosa za koje je valjanost potvrđena. Nakon odobrenja zapljene treća osoba na koju se zapljena odnosi izvršava upis ili plaćanje tražbine do iznosa koji je izričito određen u odluci o valjanosti.

U pogledu privremenog izvršenja, ako je zahtjev odbio prvostupanjski sud, žalba se može uložiti. Obustava privremenog izvršenja može se zatražiti u podnesenoj žalbi ili u posebnom žalbenom postupku. Do rješavanja zahtjeva za obustavu izvršenje se može prihvatiti privremenim nalogom, čak i prije primitka spisa.

U pogledu izvođenja dokaza **zaključak o prihvatanju zahtjeva za izvođenje dokaza izvršiv je i ne podliježe nikakvom pravnom lijeku. Žalba protiv zaključka o odbijanju zahtjeva može se podnijeti samo u roku od pet dana od donošenja odluke, ako su stranke pozvane, i od datuma dostave, ako stranke nisu pozvane. Dokazi koje treba izvesti mogu se podnijeti odmah ili u roku određenom u tu svrhu. Podnošenje izvedenih dokaza potvrđuje se u zaključku koji ne podliježe nikakvom pravnom lijeku.**

Posljednji put ažurirano: 08/08/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguranje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Slovenija

1 Koje vrste mjera postoje?

Zakonom o izvršenju i osiguranju potraživanja u građanskim postupcima (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*, ZIZ) kao privremene mjere i mjere predostrožnosti utvrđeni su preliminarni i privremeni nalozi.

Kao (dugoročna) mjera predostrožnosti u smislu prisilnog osiguranja potraživanja ZIZ-om je omogućeno osiguranje uspostavom založnog prava na nekretnini, uspostavom založnog prava na pokretnini i uspostavom založnog prava na poslovnom udjelu. Vjerovnik može zatražiti mjere prisilnog osiguranja potraživanja na istom temelju kao i izvršenje, odnosno na temelju izvršne isprave, za razliku od preliminarnih i privremenih naloga koji su privremene mjere i mogu se zatražiti pod uvjetima navedenima u nastavku.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

Preliminarni nalog: Sud izdaje preliminarni nalog na temelju odluke domaćeg suda ili drugog tijela u vezi s novčanim potraživanjem koje još nije izvršivo ako vjerovnik može dokazati da postoji vjerojatan rizik da bi izvršenje potraživanja u suprotnom bilo onemogućeno ili znatno otežano.

Privremeni nalozi vremenski su ograničene mjere za osiguranje potraživanja, čija je namjena očuvanje postojećeg stanja ili uspostava novog, privremenog stanja kako bi se omogućilo kasnije učinkovito izvršenje potraživanja vjerovnika (nalozi zaštitne prirode) odnosno sprječavanje ozbiljnih i štetnih posljedica i prijetnje nasilja (nalozi regulatorne prirode).

U skladu sa ZIZ-om, **privremeni nalozi** mogu se podijeliti na **naloge za osiguranje novčanih potraživanja** i **naloge za osiguranje nenovčanih potraživanja**.

Sud izdaje *privremeni nalog za osiguranje novčanog potraživanja* ako vjerovnik može dokazati da je vjerojatno da potraživanje postoji ili da će potraživanje u odnosu na dužnika nastati, pri čemu vjerovnik mora dokazati da postoji vjerojatan rizik da će zbog dužnikova otuđenja, skrivanja ili nekog drugog raspolaganja imovinom, izvršenje potraživanja biti onemogućeno ili znatno otežano.

Vjerovnik nije dužan dokazati postojanje rizika ako dokaže da je vjerojatno da će dužnik zbog predloženog naloga pretrpjeti neznatnu štetu. Smatra se da je rizik dokazan ako se izvršenje potraživanja treba provesti u inozemstvu, osim ako se treba provesti u državi članici Europske unije.

Sud izdaje *privremeni nalog za osiguranje nenovčanog potraživanja* ako vjerovnik može dokazati da potraživanje prema dužniku vjerojatno postoji ili će nastati.

Vjerovnik mora dokazati i postojanje jednog od sljedećih preduvjeta:

postoji rizik da će izvršenje potraživanja biti onemogućeno ili znatno otežano

nalog je nužan kako bi se spriječila primjena sile ili nastanak nenadoknadive štete

zbog izdavanja privremenog naloga koji bi se tijekom postupka pokazao neutemeljenim dužnik neće pretrpjeti još teže posljedice od onih koje bi u slučaju neizdavanja privremenog naloga pretrpio vjerovnik.

2.1 Postupak

Preliminarni nalog: sud koji bi bio nadležan za provedbu izvršenja na predmetu za koji je podnesen zahtjev za osiguranje mjesno je nadležan za odlučivanje o zahtjevu za osiguranje potraživanja preliminarnim nalogom te za samo osiguranje potraživanja.

Nakon podnošenja zahtjeva za preliminarni nalog i proučavanja uvjeta za izdavanje preliminarnog naloga, sud donosi odluku u kojoj se, među ostalim, navodi iznos osiguranog potraživanja s kamatom i troškovima te naloženo osiguranje i razdoblje tijekom kojeg ga sud dopušta. Preliminarni nalog ne smije biti na snazi dulje od 15 dana od nastupanja uvjeta za izvršenje.

Ako razdoblje za koje je sud dopustio preliminarni nalog istekne prije nego što odluka na temelju koje je izdan preliminarni nalog postane izvršiva, sud na prijedlog vjerovnika produljuje nalog, pod uvjetom da se okolnosti pod kojima je izdan nisu promijenile.

Privremeni nalog: ako je pokrenut parnični ili neki drugi sudski postupak, odluku donosi nadležni sud pred kojim se postupak odvija. Ako je zahtjev za osiguranje potraživanja privremenim nalogom podnesen prije pokretanja sudskog postupka u kojem bi sud odlučivao u skladu s posebnim postupovnim pravilima za bračne sporove i sporove u pogledu roditeljske skrbi za djecu, te za samo osiguranje potraživanja, nadležnost ima okružni sud koji bi imao nadležnost za takav postupak. Ako je zahtjev za osiguranje potraživanja privremenim nalogom podnesen prije pokretanja sudskog postupka na temelju akta kojim se uređuje sprečavanje obiteljskog nasilja, te za samo osiguranje potraživanja, nadležnost ima okružni sud koji bi imao nadležnost za takav postupak. Ako nije pokrenut parnični ili neki drugi sudski postupak, sud koji je nadležan za odlučivanje o prijedlogu za osiguranje potraživanja privremenim nalogom i samo osiguranje potraživanja jest mjesno nadležan sud koji bi bio nadležan za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje.

Iz navedenog proizlazi da se mjesna nadležnost suda za izdavanje privremenih naloga u tim slučajevima utvrđuje u pogledu predmeta osiguranja potraživanja. Ako je riječ o pokretnini, mjesno nadležan sud jest sud izvršenja na čijem su području predmeti smješteni odnosno u čijem području dužnik ima stalno ili privremeno boravište. Ako je predmet osiguranja novčano potraživanje, nematerijalizirani vrijednosni papir ili druga vlasnička prava dužnika, mjesno nadležan sud u pravilu je sud na čijem području dužnik ima stalno boravište ili registrirano sjedište. Ako je predmet osiguranja partnerski udio u poduzeću, mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi registrirano sjedište poduzeća. Ako je predmet osiguranja nekretnina, mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi nekretnina.

2.2 Glavni uvjeti

Sud izdaje **preliminarni nalog** na temelju odluke domaćeg suda ili drugog tijela u vezi s novčanim potraživanjem koje još nije izvršivo, ako vjerovnik može dokazati da postoji vjerojatan rizik da bi izvršenje potraživanja u suprotnom bila onemogućeno ili znatno otežano. Smatra se da je ta vrsta rizika dokazana ako se zahtjev za osiguranje potraživanja preliminarnim nalogom temelji na jednoj od sljedećih odluka:

presudi izdanoj u kaznenom postupku kojom je potvrđeno imovinsko-pravno potraživanje oštećene strane, a protiv koje je podnesen prijedlog za obnovu kaznenog postupka

odluci na temelju koje bi se izvršenje trebalo provesti u inozemstvu, osim ako bi se trebalo provesti u državi članici Europske unije

odluci o priznavanju protiv koje je podnesena žalba (u tom slučaju sud, na zahtjev dužnika, za osiguranje potraživanja preliminarnim nalogom može utvrditi uvjet da vjerovnik položi osiguranje za štetu koju bi dužnik mogao pretrpjeti zbog preliminarnog naloga)

nagodbi sklopljenoj pred sudom ili upravnim tijelom koja se osporava kako je predviđeno zakonom (u tom slučaju sud, na zahtjev dužnika, za osiguranje potraživanja preliminarnim nalogom može utvrditi uvjet da vjerovnik položi osiguranje za štetu koju bi dužnik mogao pretrpjeti zbog preliminarnog naloga) javnobilježničkom zapisu koji čini izvršnu ispravu za novčano potraživanje koje još nije dospjelo.

Sud dopušta osiguranje potraživanja preliminarnim nalogom za iznos zakonski propisane naknade za uzdržavanje koja još nije dospjela, naknadu za izgublenu naknadu za uzdržavanje zbog smrti osobe koja ju je plaćala i naknadu štete nastale zbog smanjenja životne aktivnosti ili smanjenja odnosno gubitka radne sposobnosti samo za iznose koji dopijevaju u roku od jedne godine.

U tim slučajevima smatra se da je rizik dokazan ako je već zatraženo izvršenje potraživanja u odnosu na dužnika radi naplate iznosa koji je dospio, ili ako je takvo izvršenje predloženo.

Sud izdaje **privremeni nalog za osiguranje novčanog potraživanja** pod sljedećim uvjetima: ako vjerovnik može dokazati vjerojatnost postojanja potraživanja ili da će potraživanje u odnosu na dužnika nastati te ako vjerovnik dokaže vjerojatni rizik da će zbog dužnikova otuđenja, skrivanja ili nekog drugog raspolaganja imovinom, izvršenje potraživanja biti onemogućeno ili znatno otežano (subjektivni rizik).

Sud izdaje **privremeni nalog za osiguranje nenovčanog potraživanja** pod sljedećim uvjetima: ako vjerovnik može dokazati vjerojatnost postojanja potraživanja ili da će potraživanje u odnosu na dužnika nastati te ako vjerovnik dokaže vjerojatnost da će jedan od sljedećih preduvjeta biti ispunjen: postoji rizik da će izvršenje potraživanja biti onemogućeno ili znatno otežano (objektivni rizik), donošenje je naloga nužno da bi se spriječila primjena sile ili nastanak nenadoknadive štete te dužnik zbog izdavanja privremenog naloga koji bi se tijekom postupka pokazao neutemeljenim neće pretrpjeti još teže posljedice od onih koje bi u slučaju neizdavanja privremenog naloga pretrpio vjerovnik.

Ni u jednom od slučajeva (privremeni nalozi za osiguranje novčanog potraživanja i privremeni nalozi za osiguranje nenovčanog potraživanja) vjerovnik nije dužan dokazati postojanje rizika ako dokaže da je vjerojatno da će dužnik zbog predloženog naloga pretrpjeti neznatnu štetu. U oba se slučaja smatra da je rizik dokazan ako izvršenje potraživanja treba provesti u inozemstvu, osim ako ga treba provesti u drugoj državi članici Europske unije.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Predmet preliminarnih ili privremenih naloga može biti bilo koja imovina dužnika, npr. gotovinski depoziti na bankovnim računima, pokretnine, registrirana prijevozna sredstva, nekretnine i druga vlasnička prava ako nije riječ o predmetima koji su zakonom izuzeti od izvršenja, odnosno ako pravo na izvršenje na predmetima nije zakonski ograničeno (npr. predmeti kojima se ne trguje, rudno bogatstvo, predmeti koji su dužniku potrebni za obavljanje javne službe itd.).

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Preliminarni nalozi: sud može navesti sljedeće preliminarne naloge: zapljena pokretnine i upis pljenidbe u registar, ako se registar vodi; zapljena novčanih potraživanja ili potraživanja za predaju predmeta; zapljena drugih vlasničkih prava ili materijalnih prava; zapljena novčanih potraživanja na računu dužnika u instituciji za platni promet; upis založnog prava na partnerski udio u poduzeću u sudski registar ili na nematerijalizirani vrijednosni papir u središnji registar nematerijaliziranih vrijednosnih papira; privremeni upis založnog prava na nekretninu dužnika ili prava uknjižena na nekretnini.

Sud može dopustiti prodaju zaplijenjenih pokretnih predmeta ako se brzo kvare ili ako postoji rizik da će njihova cijena znatno pasti, pri čemu se prodaja zaplijenjenih predmeta odvija u skladu s odredbama ZIZ-a o izvršenju nad pokretninama.

Ako je sud preliminarnim nalogom zaplijenio potraživanje, može na zahtjev vjerovnika ili dužnika dopustiti da se zabranjeno potraživanje prenese na vjerovnika u svrhu namirenja ako postoji rizik da zbog kašnjenja potraživanje neće biti namireno ili da će se izgubiti pravo na pravni lijek prema trećoj strani. Iznos dobiven prodajom predmeta ili namirenjem potraživanja sud čuva do prestanka preliminarnog naloga ili dok vjerovnik ne zatraži izvršenje, ali ne dulje od 30 dana od dana na koji potraživanje postane izvršivo.

Privremeni nalog: *privremeni nalog za osiguranje novčanih potraživanja* može biti bilo koja mjera kojom je moguće ostvariti osiguranje potraživanja i koja je, u pogledu ciljeva koji se njome nastoje postići, samo zaštitne prirode. U Zakonu se navode sljedeće vrste privremenih naloga za osiguranje novčanih potraživanja: zabrana da dužnik slobodno raspolaže pokretninama i čuva takvu imovinu; zabrana da dužnik prenese ili upiše hipoteku na nekretninu odnosno prenese ili upiše hipoteku na stvarna prava na nekretnini registriranoj u njegovu korist, pri čemu se vrši uknjižba te zabrane u zemljišne knjige; zabrana dužnikovu dužniku da dužniku isplaćuje potraživanja ili predaje predmete te zabrana dužniku da prima predmete, namiruje potraživanja ili njima slobodno raspolaže; nalog instituciji za platni promet da dužniku ili nekoj drugoj osobi koja postupi na nalog dužnika uskrati isplatu s njegova računa onog iznosa za koji je izdan privremeni nalog.

Privremeni nalog za osiguranje nenovčanih potraživanja može biti bilo koja mjera kojom je moguće ostvariti osiguranje potraživanja i koja je, u pogledu ciljeva koji se njome nastoje postići, zaštitne ili regulatorne prirode. U Zakonu se kao primjer navode sljedeće vrste privremenih naloga za osiguranje nenovčanih potraživanja: zabrana otuđenja ili upisa hipoteke na pokretnini na koju se potraživanje odnosi te čuvanja te imovine; zabrana otuđenja ili upisa hipoteke na nekretninu na koje se potraživanje odnosi uz uknjižbu te zabrane u zemljišne knjige; zabrana dužniku da čini bilo što što bi moglo prouzročiti štetu za vjerovnika, odnosno zabrana bilo kakvih promjena na predmetima na koje se potraživanje odnosi i određivanje novčane kazne u slučaju kršenja te zabrane; zabrana dužnikovu dužniku da potonjem predaje imovinu na koju se potraživanje odnosi; plaćanje naknade za izgublenu plaću radniku dok traje spor o zakonitosti odluke o raskidu ugovora o radu, ako je takva naknada potrebna za uzdržavanje radnika i osoba koje je u skladu sa zakonom dužan uzdržavati.

Kada je odluka o privremenom nalogu izdana u građanskom ili nekom drugom postupku, ima učinak odluke o izvršenju i njome je moguće posegnuti samo u sferu dužnikovih interesa, a ne bilo koje treće strane. Izdavanje privremenog naloga stoga nema za posljedicu nastanak založnog prava na predmetu osiguranja.

Iz navedenog proizlazi da se privremenim nalogom kojim je na primjer određena zabrana slobodnog raspolaganja predmetom osiguranja ne priječi pravno posezanje druge osobe za tim predmetom (npr. u postupku izvršenja). Ako dužnik ne poštuje privremeni nalog takve vrste, jedina je posljedica ta da vjerovnik ima pravo osporavati pravne akte koji mu nanose štetu, u skladu s općim pravilima obveznog prava. Osobe koje stječu imovinu kojom dužnik nije smio raspolagati u takvim su slučajevima zaštićene, ako su imovinu stekle u dobroj vjeri (nisu znale i nisu mogle znati da je takav čin nanio štetu vjerovniku). Ako osoba koja stječe imovinu tu imovinu nije stekla u dobroj vjeri, pravni akt gubi učinak samo u odnosu na vjerovnika (tužitelja) i u onoj mjeri koja je potrebna da bi se naplatilo potraživanje vjerovnika.

Ako dužnik prekrši privremeni nalog, kazneno je odgovoran i za kazneno djelo povrede prava drugih osoba. Dužniku koji prekrši privremeni nalog sud izvršenja može odrediti i novčanu kaznu, dok dužnik ima pravo zatražiti od vjerovnika naknadu za štetu koja mu je nanesena privremenim nalogom koji je bio neutemeljen ili na koji vjerovnik nije imao pravo.

Privremenim nalogom dužniku može se naložiti i zabrana isplata (npr. banci). U tom slučaju zabrana proizvodi učinak od trenutka u kojem je dostavljena dužniku. Po primitku zabrane potonji više ne može učinkovito ispunjavati svoje obveze prema dužniku, a može biti odgovoran i za plaćanje odštete vjerovniku. U postupcima za izdavanje privremenog naloga banka smije otkriti informacije o postojanju i broju transakcijskih računa, odnosno drugim potraživanjima koje dužnik ima na njima, samo na zahtjev suda. Međutim, podaci o brojevima tekućih računa pravnih osoba i o tome jesu li ti računi blokirani javno su dostupni na internetskim stranicama Agencije Republike Slovenije za javnopravne registre i usluge (*Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve*).

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

U odluci o izdavanju *preliminarnog naloga mora se, među ostalim*, navesti iznos osiguranog potraživanja s kamatom i troškovima, naloženo osiguranje i **razdoblje tijekom kojeg ga sud dopušta**, pri čemu preliminarni nalog ne smije trajati *dulje od 15 dana od nastupanja uvjeta za izvršenje*.

Trajanje valjanosti *privremenog naloga* nije uređeno zakonom, nego ga utvrđuje sud u odluci o privremenom nalogu. Ako je nalog izdan prije podnošenja tužbe ili početka nekog drugog postupka, ili ako je nalog izdan za osiguranje potraživanja koje još nije nastalo, sud vjerovniku određuje rok do kojeg mora pokrenuti postupak odnosno podnijeti tužbu. Ako do tog roka vjerovnik ne podnese tužbu ili pokrene postupak, sud obustavlja postupak. Privremeni nalozi mogu ostati na snazi i nakon dana objave sudske odluke u vezi s kojom su izdani.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Dužnik može podnijeti prigovor na odluku o preliminarnom nalogu ili odluku o privremenom nalogu u roku od osam dana od dostave te odluke. Prigovor se podnosi sudu koji je izdao odluku o preliminarnom ili privremenom nalogu. Taj sud potom odlučuje i o samom prigovoru.

Dužnik ili vjerovnik može podnijeti žalbu protiv sudske odluke o prigovoru i protiv odluke o odbijanju zahtjeva za izdavanje privremenog naloga sudu koji je izdao tu odluku u roku od osam dana od dostave te odluke. O žalbi odlučuje drugostupanjski sud. Prigovorom i žalbama u pravilu se ne prekida postupak.

Ostale poveznice

 <http://www.pisrs.si/Pis.web/>

 <https://www.uradni-list.si/>

 <http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

 <http://www.sodisce.si/>

 <http://www.ajpes.si/>

Posljednji put ažurirano: 09/01/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguranje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Slovačka

1 Koje vrste mjera postoje?

U slovačkom pravu poznati su pojmovi „hitne mjere“, „mjere osiguranja“ i „zaštita dokaza“. Odgovarajuće odredbe mogu se pronaći u § 324. i dalje Zakona br. 160/2015, odnosno Zakonika o parničnom postupku, i, kad je riječ o posebnim postupcima, u § 360. i dalje Zakona br. 161/2015, odnosno Zakonika o izvanparničnom postupku.

Na temelju mjere osiguranja sud može zasnovati založno pravo na predmetima, pravima ili drugoj imovini dužnika kako bi osigurao novčanu tražbinu vjerovnika ako postoji bojazan da će izvršenje biti ugroženo.

Sud nalaže hitnu mjeru ako je potrebno djelovati bez odgađanja ili ako postoji bojazan da će izvršenje biti onemogućeno i ako se željeni cilj ne može ostvariti mjerom osiguranja. Takva odluka može služiti i kao jamstvo učinkovitosti budućeg izvršenja sudske odluke.

Zaštitom dokaza omogućuje se da se dokazi (bilo koje vrste, neovisno o tome radi li se o iskazu svjedoka, vještaka itd.) zaštite prije pokretanja postupka na temelju zahtjeva, a ne na inicijativu suda. Predviđeno je da taj zahtjev može podnijeti osoba koja ima pravo podnijeti zahtjev za pokretanje postupka u kojem će se upotrijebiti rezultati zaštite dokaza.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Okružni sud mjerodavan za odlučivanje u predmetu nadležan je za nalažanje hitne mjere ili mjere osiguranja.

Nakon podnošenja zahtjeva sud nalaže hitne mjere ili mjere osiguranja. Podnošenje zahtjeva nije potrebno ako se hitna mjera ili mjera osiguranja odnosi na postupak koji se može pokrenuti po službenoj dužnosti.

Obvezno pravno zastupanje nije propisano zakonom.

U skladu s mjerodavnim pravom, za podnošenje zahtjeva za izdavanje ili ukidanje mjere naplaćuje se sudska pristojba u iznosu od 33 EUR.

Nikakva se naknada ne naplaćuje kad je riječ o zaštiti dokaza. Država plaća troškove dokaza koji nisu obuhvaćeni predumom. Međutim, sud može naložiti da stranka koja ne ispunjava uvjete za oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi položi predumom za troškove dokaza, čime ne gubi pravo na kasniji povrat troškova.

Zakonom se ni u ovom slučaju ne propisuje obvezno pravno zastupanje.

Na taj se način mogu zaštititi dokazi u parničnim, kao i u izvanparničnim postupcima.

2.2 Glavni uvjeti

Sud može naložiti hitne mjere prije, tijekom i poslije provođenja postupka. Kad je riječ o mjerama osiguranja, založno se pravo zasniva izdavanjem naloga za provedbu takve mjere.

Prije, tijekom i poslije provođenja glavnog postupka dokazi se mogu zaštititi na temelju zahtjeva ako postoji bojazan da naknadno izvođenje dokaza uopće neće biti moguće ili da će biti moguće samo uz velike poteškoće. Za zaštitu dokaza nadležan je sud koji je mjerodavan za odlučivanje u predmetu ili sud na čijem se području nadležnosti mogu pronaći dokazi izloženi riziku. Osim općenitih odredaba Zakon o parničnom postupku sadržava posebne odredbe o zaštiti dokaza u predmetima o intelektualnom vlasništvu.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Sud može odrediti hitnu mjeru kojom se od stranke posebno zahtijeva sljedeće:

- (a) plaćanje uzdržavanja u potrebnom iznosu;
- (b) stavljanje djeteta pod skrbništvo drugog roditelja ili skrbništvo osobe koju je odredio sud;
- (c) osiguravanje barem dijela svoje plaće ako je zaposlena i ako podnositelj zahtjeva ne radi zbog ozbiljnih razloga;
- (d) stavljanje novčanog iznosa ili dijela imovine pod sudsku zaštitu;
- (e) zabranu raspolaganja određenom imovinom ili određenim pravima;
- (f) poduzimanje određene radnje, suzdržavanje od određene radnje ili trpljenje određene radnje;
- (g) privremeno suzdržavanje od ulaska u stambeni prostor u kojem boravi bliska osoba ili osoba o kojoj ta stranka skrbi ili za koju je odgovorna ako se osnovano sumnja da ona nad njom provodi nasilje;
- (h) suzdržavanje od ponašanja kojim se krši ili ugrožava pravo intelektualnog vlasništva.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Definicije vrsta hitnih mjera služe kao primjeri, što znači da sud može naložiti hitne mjere koje obuhvaćaju i druga područja.

Hitna mjera ili mjera osiguranja na temelju koje se stranka mora suzdržati od raspolaganja imovinom ili pravima zabrana je raspolaganja imovinom ili pravima ako na primjer postoji bojazan da bi ih tuženik mogao otuđiti (prenijeti ih na drugu osobu, uništiti ih ili oštetiti itd.).

Sud može izreći odluku o hitnoj mjeri ili mjeri osiguranja bez saslušavanja stranaka. Drugim riječima, stranke nije potrebno saslušati prije donošenja odluke. To je načelo povezano s činjenicom da bi se saslušanjem mogla narušiti svrha hitne mjere i mjere osiguranja te s činjenicom da se takvom sudskom radnjom u načelu ne izvode dokazi. To ne znači da sud ne može naložiti saslušanje stranaka. Ako to učini, mora poštovati pravila izvođenja dokaza u postupku. Ako sud izvodi dokaze samo u obliku isprava, takvi se dokazi ne izvode na javnom saslušanju. Umjesto toga sud ima ovlast prosuđivanja bez interakcije sa strankama.

Hitna mjera postaje izvršna nakon dostave stranci, osim ako je drukčije predviđeno posebnim zakonodavstvom.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Hitna mjera ili mjera zaštite prestaje:

- (a) istekom naloženog razdoblja provedbe;
- (b) ako je naložena nakon pokretanja glavnog postupka, a prvostupanjski ili žalbeni sud odbije zahtjev ili prekine postupak;
- (c) ako sud u svojoj odluci utvrdi rok za podnošenje zahtjeva u glavnom postupku, ali taj se zahtjev ne podnese do tog roka;
- (d) ako sud prihvati tužbeni zahtjev u glavnom postupku;
- (e) ako više nije potrebna s obzirom na stanje izvršenja.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Dopuštena je žalba protiv naloga za provedbu hitne mjere ili mjere osiguranja. Sud mjerodavan za odlučivanje o pravnom lijeku žalbeni je sud s odgovarajućom nadležnošću, odnosno drugostupanjski sud nadređen prvostupanjskom sudu koji je naložio hitnu mjeru ili mjeru osiguranja.

Žalba se podnosi sudu koji se donio odluku u roku od 15 dana od dostave odluke. Žalbom se ne odgađa izvršenje odluke koja je predmet žalbe.

Posljednji put ažurirano: 22/04/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJT-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Finska

1 Koje vrste mjera postoje?

U Finskoj, vjerovnici ili drugi tužitelji u građanskim i trgovačkim postupcima mogu dobiti mjere osiguranja u svoju korist. Svrha je mjera osiguranja osigurati da se može izvršiti bilo koja naknadno donesena odluka o osnovanosti zahtjeva. Odredbe o davanju naloga za mjere osiguranja utvrđene su u poglavlju 7. Zakona o sudskom postupku (*oikeudenkäymiskaari*) i odredbama o izvršenju presuda u poglavlju 8. Ovršnog zakona (*ulosottokaari*). Postoje tri vrste mjera osiguranja ove vrste:

- oduzimanje radi osiguranja duga koji se duguje,
- oduzimanje radi osiguranja vlasništva ili drugog tzv. prioritetnog prava i
- druge mjere osiguranja (opće mjere osiguranja).

Te mjere osiguranja, koje su dostupne u građanskim predmetima bilo koje vrste, opisane su dalje u tekstu. Postoje i mjere osiguranja koje su dostupne u određenim vrstama sporova prema posebnom zakonodavstvu. Primjeri uključuju mjere osiguranja radi osiguranja dokaza u građanskim predmetima o industrijskim pravima i autorskim pravima. Zakon o prisilnim mjerama (*pakkokeinolaki*) može se primijeniti u kaznenim predmetima; prisilne mjere utvrđene u Zakonu uključuju oduzimanje, zabranu raspolaganja i pljenidbu.

Postoji razlika između mjera osiguranja i preliminarog (privremenog) izvršenja presuda u građanskim predmetima. Potonje se odnosi na izvršenje presude prije no što ona postane konačna i protiv koje se više ne može izjaviti žalba. Presuda u građanskom predmetu koja još nije konačna općenito se, prema zakonu, može izravno izvršiti, ali izvršenje se obično ne može provesti u potpunosti. Na primjer, prema presudi koja nije konačna, a koju je donio prvostupanjski sud o neplaćenim dugovima, imovina dužnika može se ovršiti ako dužnik ne položi osiguranje na dug. S druge strane, ovršena imovina može se prodati, a prihod se može namiriti vjerovniku samo ako vjerovnik za istu položi osiguranje. U suprotnom slučaju, presude zbog izostanka odmah su u potpunosti izvršive.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Odluke za izdavanje naloga za prethodno navedene vrste mjera osiguranja donose redovni sudovi, pri čemu okružni sudovi (*käräjäoikeus*) djeluju kao prvostupanjski sudovi. Mjere osiguranja koje naloži sud izvršavaju ovršitelji. Zahtjevi za mjere osiguranja podnose se sudu kod kojeg je pravni postupak o osnovanosti zahtjeva u tijeku. Ako postupak još nije pokrenut, zahtjev za mjere osiguranja mora se podnijeti okružnom sudu kojem bi se također trebala podnijeti tužba za postupak o osnovanosti zahtjeva.

Sud ne može konačno odobriti zahtjev za mjere osiguranja bez da tuženiku da priliku da bude saslušan. Sud međutim može odobriti zahtjev podnositelja za privremene mjere osiguranja bez omogućavanja saslušanja druge stranke ako bi svrha mjera osiguranja inače mogla biti pobijena. U praksi, mjere osiguranja mogu se ostvariti vrlo brzo. Privremene odluke valjane su sve dok se ne donese suprotna odluka.

Kad podnositelj zahtjeva već ima osnove za ovrhu, ali postupak ovrhe ne može odmah započeti, ovršitelj može, pod određenim uvjetima, izravno odobriti privremene mjere osiguranja. Dalje u tekstu raspravljat će se samo o mjerama osiguranja koje nalaže sud.

2.2 Glavni uvjeti

Zahtjevi za izdavanje naloga za oduzimanje radi osiguranja neplaćenog duga ili prioritarnog prava su sljedeći:

podnositelj zahtjeva mora dovoljno jasno dokazati da ima ovršiv dug koji mu tuženik duguje ili prioritarno pravo na predmetnu imovinu i mora postojati opasnost da će tuženik djelovati na takav način da ugrozi dug koji duguje podnositelju zahtjeva ili pravo podnositelja zahtjeva.

Jednako tako, ostale mjere osiguranja zahtijevaju dokaze *prima facie* drugog prava i opasnosti da tuženik može prekršiti to pravo.

Prije no što je moguće izvršiti mjere osiguranja, podnositelj zahtjeva mora položiti osiguranje kod ovršitelja.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeagati takvim mjerama?

Imovina svih vrsta može biti predmet mjera osiguranja. Ako je svrha oduzimanja osigurati neplaćeni dug, sud nalaže oduzimanje pokretne ili nepokretne imovine koja pripada tuženiku do vrijednosti duga koji se duguje podnositelju zahtjeva. Ovršitelj zatim odlučuje koji predmeti imovine tuženika će se oduzeti. Ako je svrha oduzimanja osigurati prioritarno pravo, sud nalaže oduzimanje određene imovine koja je predmet toga prava, a ovršitelj izvršava nalog nad tom imovinom.

Putem drugih mjera osiguranja, sud može

zabraniti tuženiku, pod prijetnjom kazne, da nešto učini ili da u nešto uđe;

naložiti tuženiku, pod prijetnjom kazne, da nešto učini;

ovlastiti podnositelja zahtjeva da nešto učini ili da nešto učiniti;

naložiti stavljanje imovine tuženika u posjed ili na čuvanje nekom zastupniku ili

naložiti neke druge mjere osiguranja potrebne u svrhu osiguranja prava podnositelja zahtjeva.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Kada se provodi nalog za oduzimanje imovine, dužnik gubi kontrolu nad imovinom. Manipuliranje imovinom koja je predmet naloga za oduzimanje kazneno je djelo. Kada sredstva na bankovnom računu dužnika postanu predmet naloga za oduzimanje, banka ne može osloboditi ta sredstva nikome drugome osim ovršitelju. Međutim, nalog za oduzimanje ne daje osobi koja je podnijela zahtjev za nalog nikakvo pravo prednosti na oduzeta sredstva u odnosu na ostale vjerovnike dužnika.

Učinci drugih mjera osiguranja ovise o prirodi tih mjera.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

U roku mjesec dana od donošenja odluke kojom se nalažu mjere osiguranja, podnositelj zahtjeva mora pokrenuti tužbu o osnovanosti zahtjeva pred sudom ili ustanovom ili drugi postupak koji može dovesti do izvršive odluke, kao što je arbitraž. Ako to ne učini, mjere osiguranja bit će povučene. Mjere osiguranja mogu također biti povučene ako zbog nekog drugog razloga osnove na kojima su naložene više ne postoje. Kad sud donese odluku o osnovanosti zahtjeva, mora istovremeno izdati nalog o mjerama osiguranja.

Odgovornost za troškove nastale kao posljedica mjera osiguranja prije svega snosi podnositelj zahtjeva. Ako se pokaže da su mjere osiguranja bile neutemeljene, podnositelj zahtjeva odgovoran je za štetu uzrokovanu tuženiku kao posljedica tih mjera, bez obzira je li ovaj bio nemaran. U svrhu pokrivanja te mogućnosti, podnositelj zahtjeva mora položiti osiguranje prije izvršenja mjera osiguranja. S druge strane, tuženik može općenito spriječiti izvršenje mjera osiguranja polaganjem osiguranja.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Na odluke sudova o davanju naloga za mjere osiguranja može se uložiti žalba na višem sudu, odnosno Žalbenom sudu (*hovioikeus*) ili Vrhovnom sudu (*korkein oikeus*). Podnošenje žalbe ne sprječava izvršenje naloga osim ako prizivni sud ne opozove tu odluku. Međutim, ne može se izjaviti žalba protiv odluke o privremenim mjerama osiguranja.

Žalbe protiv mjera ili odluka koje donese ovršitelj o izvršenju mjera osiguranja rješavaju okružni sudovi. Pravo na žalbu također se primjenjuje na treće stranke koje osjećaju da je njihova imovina oduzeta kao rezultat duga dužnika.

Posljednji put ažurirano: 15/02/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Švedska

1 Koje vrste mjera postoje?

U Poglavlju 15. švedskog Zakona o sudskom postupku („rättegångsbalken”) propisane su osnovne odredbe o zaštitnim mjerama u građanskim predmetima.

Opće je pravilo da niti jedna izvršna mjera koja se odnosi na građanskopravni zahtjev ne može biti provedena dok sud ne donese odluku. Odredbe koje se odnose na zaštitne mjere iznimka su od tog pravila. Općenito je cilj zaštitnih mjera osigurati da stranka koja nije uspjela u postupku učini ono što se od nje traži budućom sudskom odlukom.

Najčešća je zaštitna mjera *zapljena*, što znači da podnositelj zahtjeva može preuzeti vlasništvo nad imovinom druge stranke ili na neki način može osigurati da se drugoj stranci oduzme pravo raspolaganja tom imovinom.

U skladu s Poglavljem 15. Odjeljka 1. švedskog Zakona o sudskom postupku, zapljena se može odobriti kako bi se osiguralo izvršenje sudske odluke koja se odnosi na zahtjev. Opće je pravilo da zapljena u skladu s tom odredbom mora biti izvršena na način da se od dužnika oduzme imovina u vrijednosti iznosa potraživanja. U iznimnim slučajevima u odluci može biti navedeno koja imovina može biti predmetom izvršenja.

Zapljenu je moguće naložiti i kako bi se osiguralo buduće izvršenje sudske odluke koja se odnosi na *vrhovno pravo na određenu imovinu* (Poglavlje 15.

Odjeljak 2. švedskog Zakona o sudskom postupku). Primjeri takvih sudskih odluka oni su koji uključuju odluke u smislu da tužitelj ima vrhovno pravo na određene udjele i odluke u smislu da tuženik mora odmah predati udjele.

U Poglavlju 5. Odjeljku 3. švedskog Zakona o sudskom postupku postoji opća odredba o pravu suda *da propiše odgovarajuću mjeru* kako bi se zaštitila prava podnositelja. Ta se odredba primjenjuje primjerice u slučaju privremenih mjera. Smatra se da se ta odredba primjenjuje i na zahtjev za potvrdu da tuženik nema pravo raditi s određenom robom navedenom u odredbi o tržišnom natjecanju.

Osim toga, u skladu s Poglavljem 15. Odjeljkom 4. švedskog Zakona o sudskom postupku, sud može u slučajevima vrhovnog prava na određenu imovinu donijeti odluku o *o povratu rasprodane imovine itd.*

Osim toga, u Poglavlju 15. Odjeljku 5. pododjeljku 3. švedskog Zakona o sudskom postupku navedeno je da se u određenim okolnostima može odrediti privremena zaštitna mjera.

Nadalje, postoje i posebne odredbe o zaštitnim mjerama u nekim posebnim područjima, npr. patentnom pravu.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Odluke o zaštitnim mjerama donosi sud dok je u tijeku sudski postupak. Ako sudski postupak nije u tijeku, odredbe koje se primjenjuju na nadležnost suda u načelu su iste kao za građanske predmete općenito.

Sud ne može samostalno postaviti pitanje zaštitnih mjera. U tom je slučaju uvjet da zahtjev mora podnijeti stranka koja želi donošenje takve odluke. Ako sudski postupak nije u tijeku, zahtjev je potrebno podnijeti u pisanom obliku.

Ne postoji zahtjev da podnositelja zahtjeva mora zastupati odvjetnik. Sudski su postupci na švedskim sudovima besplatni, osim pristojbe za pokretanje sudskog postupka koja trenutačno iznosi 450 SEK (oko 50 EUR).

2.2 Glavni uvjeti

Kako bi mogle biti određene mjere u skladu s Poglavljem 15. Odjeljcima 1. – 3. švedskog Zakona o sudskom postupku („rättegångsbalken”), uvjet je da glavna pitanja (npr. zahtjev u skladu s Odjeljkom 1.) *mogu i sama biti predmetom sudskog postupka ili preispitivanja u okviru sličnog postupka*. Potonje uključuje arbitražne postupke.

Vrhovni sud („Högsta domstolen”) presudio je da se zapljena ili druge zaštitne mjere u skladu s Poglavljem 15. švedskog Zakona o sudskom postupku mogu odrediti i u odnosu na *zahtjeve koje mora rješavati strani sud* ako je odluku suda moguće izvršiti u Švedskoj.

Za određivanje zapljene u skladu s Poglavljem 15. Odjeljcima 1. – 3. švedskog Zakona o sudskom postupku moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

Jedan je zahtjev da podnositelj mora dokazati *da postoji vjerojatnost za potraživanje protiv druge osobe te da se može pretpostaviti da to može biti predmetom sudskog postupka ili preispitivanja u okviru sličnog postupka*.

Podnositelj zahtjeva mora dokazati i da *„postoji razuman strah”* da će druga stranka, bijegom, uklanjanjem imovine ili nekim drugim postupkom, izbjeći obvezu plaćanja duga (Odjeljak 1.), da će druga stranka ukloniti, znatno oštetiti ili na neki drugi način raspolagati imovinom na štetu podnositelja (Odjeljak 2.) ili da će druga stranka, sudjelovanjem u određenim aktivnostima ili poduzimanjem ili nepoduzimanjem određenih radnji, spriječiti ili onemogućiti podnositelja u ostvarivanju njegovih prava ili znatno umanjiti vrijednost imovine (Odjeljak 3.).

Kako bi se mogla odrediti privremena mjera, mora postojati i rizik od štete u slučaju odgode. To znači da bi izvršenje odluke bilo ugroženo ako se mjera odmah ne odobri bez saslušanja druge stranke. Ako se mjera na taj način odobri, odluka se šalje strankama i tužitelj mora dati svoj komentar na odluku. Ako su zaprimljeni takvi komentari, sud mora odmah preispitati je li moguće održati tu mjeru.

I konačno, mjera se može odobriti samo ako podnositelj dostavi *jamstvo* za štetu koja bi se mogla nanijeti drugoj stranci. Ako podnositelj ne može dostaviti jamstvo ali, istovremeno, dokaže da ima posebnu osnovu za svoj zahtjev, sud ga može osloboditi obveze davanja jamstva.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Izvršenje odluka o *zapljeni za potraživanja* sastoji se od oduzimanja imovine do određene vrijednosti. Općenito se ista načela primjenjuju na izvršenje kao i na ovrhu. Međutim, nije dopuštena prodaja imovine.

U načelu se bilo koja vrsta imovine za vrijeme izvršenja može oduzeti. Imovina može biti pokretna i nepokretna.

Neku imovinu nije moguće oduzeti. To se odnosi na „osobnu imovinu”, što znači, *između ostalog*:

odjeću i druge predmete namijenjene za osobnu uporabu dužnika, do razumne vrijednosti

namještaj, kućanske aparate i drugu opremu koja je nužna za kuću i vođenje kućanstva

alate i ostalu opremu koja je dužniku potrebna za rad ili za stručno osposobljavanje

osobne stvari, npr. medalje i sportske nagrade koje za dužnika imaju toliku osobnu vrijednost da bi ih bilo nepošteno oduzeti.

Imovina može biti zaštićena i posebnim propisima. To može, primjerice, biti slučaj s oštećenom.

Zapljenjena radi potraživanja ne može se primijeniti na plaću itd. prije nego što je ona isplaćena i prije nego što se može oduzeti.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Kada je imovina zaplijenjena *radi dugova*, tuženik ne smije prenijeti imovinu ili s njome raspolagati na neki drugi način na štetu podnositelja zahtjeva.

Švedska služba za izvršenje („Kronofogdemyndigheten”) može, međutim, dopustiti iznimke od zabrane raspolaganja ako postoji posebna osnova. Svako raspolaganje koje je protivno zabrani može uzrokovati kaznenu odgovornost.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Kada je odobrena mjera u skladu s Poglavljem 15. Odjeljcima 1. – 3. švedskog Zakona o sudskom postupku, podnositelj mora pokrenuti postupak u vezi s tim pitanjem u roku od mjesec dana od donošenja odluke, ako postupak već nije pokrenut. Ako će se zahtjev preispitivati u okviru drugog postupka, podnositelj mora poduzeti mjere propisane za taj postupak.

Ako je mjera odobrena **privremeno**, odluka se mora dostaviti strankama i tuženiku se mora naložiti da dostavi svoje očitovanje. Ako je takvo očitovanje zaprimljeno, sud mora odmah preispitati je li moguće održati tu mjeru.

Ako je, nakon donošenja mjere, dostavljeno osiguranje kojim se ispunjava svrha mjere, mjera mora odmah biti povučena.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Pitanje u vezi sa zaštitnim mjerama mora biti riješeno odlukom kada se javi kao pitanje u postupku tijekom suđenja ili kada je pitanje zaštitne mjere neovisno pitanje.

U obje se situacije osoba na čiju je štetu ta odluka donesena može protiv te odluke žaliti. Osoba koja se želi žaliti na odluku okružnom sudu („tingsrätt”) mora to učiniti pisanim putem u roku od tri tjedna od datuma donošenja odluke. Ako odluka nije donesena na raspravi niti je na ijednoj raspravi najavljeno kada će biti donesena odluka, rok žalbe računa se od datuma kada je podnositelj žalbe primio odluku. Žalba mora biti upućena žalbenom sudu („hovrätt”), ali se mora podnijeti okružnom sudu („tingsrätt”).

Ako je okružni sud odbacio zahtjev za zaštitne mjere u građanskom predmetu u skladu s Poglavljem 15. švedskog Zakona o sudskom postupku („rättegångsbalken”) ili je ukinuo odluku o takvoj mjeri, žalbeni sud može odmah dopustiti primjenu mjere do daljnje obavijesti. Ako je okružni sud odobrio takvu mjeru ili objavio da se odluka može izvršiti iako još nije pravomoćna i konačna, žalbeni sud može odmah odlučiti da se odluka okružnog suda ne može do daljnjega izvršavati.

Posljednji put ažurirano: 06/09/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Engleska i Wales

1 Koje vrste mjera postoje?

U skladu s dijelom 25.1. stavkom 1. Pravilnika o parničnom postupku i svojom implicitnom nadležnošću sudovi u Engleskoj i Walesu imaju ovlast naložiti privremene mjere i/ili mjere osiguranja namijenjene zaštiti interesa određene stranke u pogledu imovine ili razloga za podnošenje tužbe. Te su mjere dostupne u bilo kojoj fazi, kao i prije početka parničnog postupka. Riječ je o pravičnim mjerama, što znači da sud prema diskrecijskom pravu donosi odgovarajuću odluku. Načela za njihovo odobravanje utvrđena su u okviru važnog predmeta *American Cyanamid Co protiv Ethicon*^[1]. Na temelju dijela 25.1. stavka 1. sud može izdati sljedeće:

privremene naloge

privremena očitovanja

naloge u pogledu imovine kojima se omogućuje prodaja, očuvanje, pregled, prijenos ili plaćanje na temelju imovine

naloge kojima se dopušta pristup zemljištu ili ulazak u zgradu

naloge za predaju imovine

naloge za zamrzavanje ili naloge kojima se stranci nalaže da pruži informacije o lokaciji imovine ili drugog vlasništva koje je predmet naloga za zamrzavanje

naloge za pretraživanje

naloge za objavu dokumenata ili pregled imovine prije pokretanja postupka koji se mogu odnositi na protivnu stranku ili zasad nepovezanu stranku

naloge za privremeno plaćanje na temelju naknade štete koju sud još nije dodijelio

naloge povezane s plaćanjem sudu dok je postupak u tijeku

naloge za pravdanje novčanih sredstava

naloge povezane s postupkom zaštite intelektualnog vlasništva.

Sudskom su praksom, u okviru implicitne nadležnosti sudova, isto tako uvedene neke privremene mjere, među kojima se posebno ističu nalozi *Norwich Pharmacal* i nalozi zabrane pokretanja postupka. Nalozi *Norwich Pharmacal* osmišljeni su da bi se treću stranu prisililo da objavi pojedinosti o počinitelju štete kako bi tužitelj mogao podnijeti imenovanu tužbu protiv te osobe. Ti se nalozi često upotrebljavaju u slučajevima povrede dužnosti u okviru poslovanja. Nalozi zabrane pokretanja postupka osmišljeni su kako bi se stranku spriječilo da podnese tužbu u stranoj zemlji ako bi to postupanje bilo zlonamjerno ili ugnjetavajuće ili ako ne bi bilo u skladu s načelima pravičnog postupka. Osim toga, sud može dati očitovanje o tumačenju prava ili o odredbi ugovora koja je predmet spora.

Nalog se odnosi na sudski nalog kojim se stranku obvezuje da poduzme određene korake ili da se suzdrži od poduzimanja određenih koraka. Privremeni nalog je nalog koji se izdaje prije početka sudskog postupka. Tužitelj može nastojati zaštititi svoj položaj u okviru sudskog postupka ili čak prije početka postupka traženjem privremenog naloga kako bi se spriječilo da tuženik djeluje na način kojim će se nanijeti šteta tužitelju.

Postoje i dvije posebne vrste naloga koje tužitelj može zatražiti ako postoji opasnost da će tuženik poduzeti korake kako bi uništio dokaze ili onemogućio izvršenje presude koju je ishodio tužitelj. To su nalog za pretraživanje i nalog za zamrzavanje, kojim se tuženiku zabranjuje upravljanje imovinom ili njezino premještanje izvan područja nadležnosti.

Ako tužitelj traži isplatu novčanog iznosa (npr. duga ili naknade štete), sud može naložiti tuženiku da izvrši privremeno plaćanje za svaki iznos koji bi tuženik u konačnici morao platiti, kako bi se izbjegle poteškoće za tužitelja zbog kašnjenja u ishođenju presude.

Tuženik može biti izložen riziku da, čak i ako tražbina bude odbijena i ako se tužitelju naloži plaćanje troškova, nalog za troškove neće biti moguće izvršiti.

Kako bi zaštitio tuženika, sud u određenim okolnostima može naložiti tužitelju da položi jamstvo za troškove sudskog postupka, obično plaćanjem novčanog iznosa sudu.

Visoki sud ovlašten je, ako je to svrhovito, odobriti privremenu mjeru u potporu postupku na drugom području nadležnosti. Isto tako može odobriti „nalog za zamrzavanje na svjetskoj razini” koji se primjenjuje na imovinu na drugim područjima nadležnosti.

[1] [1975.] 1.504

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Nalozi (uključujući naloge za pretraživanje i naloge za zamrzavanje)

Na temelju dijela 25. svaki zahtjev za privremenu mjeru mora se podnijeti sudu koji odlučuje u predmetu ili će odlučivati nakon što predmet bude pokrenut. Neke vrste naloga, posebno one s međunarodnim obilježjima, može izdavati samo Visoki sud, dok druge mogu izdavati okružni sudovi. Visoki sud može izdavati naloge na uobičajen način ili putem raznih odjelnih sudova za privremene zahtjeve ili njihovih službi izvan radnog vremena. To je često relevantno kad je riječ o nalogima kojima se sprječava da se u medijima objavi vijest ili zaustavlja protjerivanje koje je naložilo Ministarstvo unutarnjih poslova.

Na temelju općih uvjeta za podnošenje zahtjeva nalaže se da se zahtjev podnosi putem obavijesti o zahtjevu (obrazac N244) i da se uz obavijest prilaže obrazac tražbine, izjava svjedoka u prilog zahtjevu, dokazne izjave pod prisegom i prijedlog naloga. Prijedlog naloga mora sadržavati uzajamnu obvezu^[2] na naknadu štete, odnosno obvezu da će se tuženicama dostaviti zahtjev, dokazi i svaki odobreni nalog. Takvo što je ključno ako je riječ o postupku *ex parte*. U slučaju hitnih naloga morat će postojati obveza plaćanja odgovarajućih pristojbi što je prije moguće; osim toga, možda će biti potrebna obveza da se što prije pokrene službeni postupak.

Nakon pokretanja predmet će razmotriti sudac koji će izdati potrebni nalog, pri čemu će organizirati pečačenje naloga i njegovo vraćanje podnositelju zahtjeva. Dostavu protivnoj strani obvezna je izvršiti stranka koja je podnijela zahtjev.

Nalozi za pretraživanje vrlo su intruzivni i podliježu posebnim uvjetima. Obično ih mora dostaviti „nadzorni odvjetnik” koji je upoznat s nalogima za pretraživanje i djeluje neovisno o odvjetnicima podnositelja zahtjeva. Nadzorni odvjetnik tuženiku mora rastumačiti nalog za pretraživanje te ga obavijestiti o njegovu pravu na traženje pravnog savjeta. Nadzorni će odvjetnik provesti ili nadzirati pretraživanje te o njemu obavijestiti odvjetnike podnositelja zahtjeva.

Nalozi za pretraživanje na snazi su od trenutka njihove dostave te nakon isteka razumnog roka za pravno savjetovanje.

Nalozi za zamrzavanje nalozi su kojima se stranku sprječava da ukloni imovinu koja se nalazi na području nadležnosti ili da upravlja imovinom koja se nalazi bilo gdje u svijetu. Ističu se po tome da proizvode učinke od trenutka kada su izdani, zbog čega je dostava tih naloga od iznimne važnosti.

U oba slučaja nepostupanje u skladu s nalogom dovodi do nepoštovanja sudskog postupka.

Privremeno plaćanje i jamstvo za troškove sudskog postupka

Privremena plaćanja i jamstvo za troškove sudskog postupka mogu biti propisani sporazumom između stranaka, ali ako takav sporazum ne postoji, potrebno je podnijeti zahtjev sudu. Zahtjev se podnosi dostavljanjem obavijesti o zahtjevu potkrijepljenoj pisanim dokazima. Zahtjev se mora dostaviti tuženiku koji može podnijeti dokaze kao odgovor na zahtjev. Ako sud izda nalog, utvrdit će oblik i iznos jamstva ili plaćanja koji se moraju izvršiti.

Troškovi ishođenja naloga

Ne postoji fiksna tarifa troškova za ishođenje bilo kojeg od prethodno opisanih naloga. Međutim, za izdavanje zahtjeva za nalog primjenjuju se posebne sudske pristojbe koje ovise o tome je li zahtjev podnesen uz obavještanje protivne stranke ili bez obavještanja. Sve pojedinosti o tim pristojbama mogu se pronaći na internetskim stranicama [Ministarstva pravosuđa](#).

Podnositelj zahtjeva obavezan je platiti naknadu za rad svojih odvjetnika (a u slučaju naloga za pretraživanje, naknadu nadzornog odvjetnika), iako se u konačnici snošenje tih troškova može naložiti protivnoj stranci.

[2] Obveze su obećanja koja se iznose sudu. Kazna za neizvršenje obveze može biti stroga.

2.2 Glavni uvjeti

Kako je prethodno navedeno, sve mjere opisane u ovom odjeljku diskrecijske su i sud ih neće odobriti ako smatra da bi u predmetnim okolnostima bile neprimjerene ili nerazmjerne. Sudovi često postupaju opreznije kad je riječ o nalogima za pretraživanje i nalogima za zamrzavanje jer je u slučaju tih naloga riječ o posebno strogim mjerama.

Privremeni nalozi

Pri donošenju odluke o odobravanju privremenog naloga[3] sud će prvo razmotriti postavlja li se predmetom „ozbiljno pitanje o kojem treba odlučiti” (odnosno utvrditi da nije „neosnovan ili zlonamjeran”). Ako to nije slučaj, izdavanje naloga bit će odbijeno.

Ako postoji ozbiljno pitanje o kojem treba odlučiti, sud će razmotriti „ravnotežu pogodnosti”. To uključuje pitanje bi li bilo nepovoljnije od tužitelja zahtijevati da nastavi bez naloga do početka suđenja ili odobriti nalog protiv tuženika. Pri odlučivanju o tome sud će razmotriti pitanja u nastavku sljedećim redoslijedom:

Bi li dodjela naknade štete bila odgovarajuća mjera za tužitelja ako se presudi u njegovu korist? Ako bi naknada štete bila primjerena, izdavanje naloga bit će odbijeno. Ako ne bi (npr. jer je šteta koja je prouzročena tužitelju nepopravljiva ili nenovčana), potrebno je razmotriti preostala pitanja.

Bi li se uzajamnom obvezom tužitelja na naknadu štete tuženiku pružila odgovarajuća zaštita u slučaju da se presudi u korist tuženika? Ako bi se naknadom štete primjereno zaštitilo tuženika, to obično ide u prilog odobravanju naloga.

Ako se ostali čimbenici čine ravnomjerno uravnoteženima, sud će zadržati postojeće stanje. Moguće je razmotriti i druge socijalne ili gospodarske čimbenike, kao što je učinak izdavanja ili odbijanja izdavanja naloga na zapošljavanje ili dostupnost lijekova.

Sud kao krajnju mjeru može razmotriti relativnu osnovanost predmeta stranaka, ali samo ako je moguće stvoriti jasno stajalište o tome da su argumenti jedne stranke mnogo snažniji od argumenata druge stranke.

Nalozi za pretraživanje

Nalog za pretraživanje može se izdati u svrhu osiguranja očuvanja dokaza ili imovine relevantnih za sudski postupak. Uvjeti za ishođenje naloga za pretraživanje stroži su od uvjeta za ishođenje drugih vrsta sudskih naloga, a sud će izdati nalog samo ako podnositelj zahtjeva dokaže da su ispunjeni svi uvjeti koji se navode u nastavku.

Protiv tuženika postoji iznimno snažan argument *prima facie*.

Aktivnosti tuženika koje dovode do pokretanja postupka uzrokuju tešku stvarnu ili potencijalnu štetu tužitelju.

Postoje jasni dokazi da tuženik posjeduje optužujuće dokumente ili materijal.

Postoji „stvarna mogućnost” ili „vjerojatnost” da će relevantni dokumenti ili materijal nestati ako se ne izda nalog.

Nalozi za zamrzavanje

Sud je ovlašten odobriti nalog za zamrzavanje ako je to „pravedno i prikladno”. Nalog za zamrzavanje neće se naložiti osim ako tužitelj može dokazati da su ispunjeni svi uvjeti koji se navode u nastavku.

Tužitelj ima materijalni razlog za podnošenje tužbe za koju su nadležni sudovi Engleske i Walesa.

Tužitelj ima „snažne argumente” protiv tuženika.

Postoje razlozi za vjerovanje da tuženik posjeduje imovinu na području nadležnosti.

Postoji „stvarni rizik” da će tuženik upravljati imovinom na način da se nijedna presuda neće moći izvršiti (npr. raspolaganjem imovinom ili njezinim uklanjanjem s područja nadležnosti).

Sud će biti posebno oprezan pri odobravanju naloga za zamrzavanje u okviru sudskog postupka pokrenutog u drugoj državi, posebno ako bi se nalog za zamrzavanje preklapao ili bio u sukobu s bilo kojim nalogom za zamrzavanje koji je odobrio strani sud pred kojim se vodi glavni postupak ili ako je strani sud odbio zamrznuti imovinu.

Sud neće odobriti nalog za zamrzavanje na svjetskoj razini ako tuženik posjeduje dovoljno imovine na području nadležnosti te mora razmotriti može li se nalog na svjetskoj razini izvršiti u državama u kojima tuženik posjeduje imovinu.

Nalozi Norwich Pharmacal

Predmetni su nalozi nastali u okviru sudske prakse te se njima od tuženika zahtijeva da tužitelju objavi određene dokumente ili informacije. Iako sličan objavi prije pokretanja postupka i objavi koju provode osobe koje nisu stranke u postupku, opseg objave povezan s tom vrstom naloga širi je jer uz dokumente obuhvaća i „informacije”. Ti su nalozi dostupni u bilo kojem trenutku tijekom sudskog postupka, a zahtjev za njih može se podnijeti i nakon donošenja presude. Osim općih načela pravičnosti, dodatni su kriteriji da je šteta zacijelo nanesena i da postoji počinitelj štete koji će, ako je poznat, biti predmet spora koji pokreće stranka koja podnosi zahtjev. Nalog je nužan za potporu postizanju pravde i ne postoji drugi način da se ona ostvari. Tuženik je počinitelj štete ili je povezan s počiniteljem štete ili mu je pridružen i raspolaže informacijama o njemu. Zahtjev za izdavanje tih naloga podnosi se Visokom sudu te se nalozi primjenjuju na međunarodnoj razini. Sadržaj objave može se upotrebljavati u stranim parničnim postupcima bez dopuštenja suda, što je odstupanje od općih načela parničnog postupka.

Nalozi zabrane pokretanja postupka

Riječ je o sudskim nalogima kojima se tuženiku zabranjuje pokretanje parničnog postupka pred stranim sudom. Osim općih načela pravičnih mjera, primjenjuju se i drugi kriteriji. Zabrana pokretanja parničnog postupka u prvom redu mora biti u interesu pravde; općenito zato što je pokretanje takvog postupka zlonamjerno ili bi činilo povredu određene ugovorne klauzule, kao što je povreda klauzule o isključivoj nadležnosti u pogledu korištenja sudovima Engleske i Walesa. Osim toga, parnični se postupak mora voditi pred sudom koji nije obuhvaćen Uredbom Bruxelles I. Kad bi sud mogao zaustaviti parnični postupak koji se vodi pred tim sudovima, načelo uzajamnog povjerenja među sustavima sudova bilo bi ugroženo. Iznimka od tog pravila je ako je riječ o privatnoj arbitraži, pri čemu ne postoji takva opasnost.

Privremena plaćanja

Sud može naložiti tuženiku da izvrši privremeno plaćanje samo ako je tuženik priznao obvezu plaćanja novčanog iznosa tužitelju, ako je presuda već donesena u korist tužitelja u obliku novčanog iznosa koji će se procijeniti kasnije ili ako se sud uvjeri da će tužitelj u okviru suđenja naplatiti „znatan novčani iznos” (ili kad je riječ o prijavi tražbine za posjedovanje zemljišta, isplata u pogledu tuženikova zaposjedanja zemljišta). U predmetima u kojima je riječ o tjelesnoj ozljedi plaćanje se može naložiti samo ako će obvezu tuženika snositi osiguravatelj ili ako je tuženik javno tijelo.

Jamstvo za troškove sudskog postupka

Sud može od tužitelja zatražiti da osigura jamstvo najčešće u sljedećim slučajevima.

Boravište tužitelja nalazi se izvan Europske unije i Europskog prostora slobodne trgovine (Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska) te bi bilo teško izvršiti nalog za troškove u državi boravišta tužitelja.

Tužitelj je društvo ili drugi registrirani subjekt i opravdano je smatrati da neće moći platiti troškove tuženika ako mu se to naloži. (Pri odlučivanju o izdavanju naloga za jamstvo sud će uzeti u obzir je li tužiteljev nedostatak novca ili sredstava prouzročeo postupanjem tuženika.)

Tužitelj je promijenio adresu kako bi izbjegao posljedice parničnog postupka ili nije naveo točnu adresu u obrascu tražbine.

Tužitelj je poduzeo korake u pogledu svoje imovine kojima bi se otežalo da se protiv njega izvrši nalog za troškove.

Sud će izdati nalog samo ako se uvjeri da je to pravedno u svim okolnostima. Razmotrit će upotrebljava li se zahtjev za jamstvo na način kojim bi se onemogućila prijava opravdane tražbine te ima li ta tražbina razumno dobre izgleda za uspjeh.

Sud je isto tako ovlašten naložiti da jamstvo mora osigurati:

osoba koja nije stranka u postupku, a koja financira prijavu tražbine u zamjenu za dio koristi od ishoda postupka ili koja je prenijela pravo na prijavu tražbine na tužitelja kako bi izbjegla rizik od toga da joj bude naloženo plaćanje troškova

svaka stranka u postupku koja bez opravdanog razloga nije postupila u skladu s pravilima suda.

[3] Riječ je o sažimanju i razradi načela utvrđenih predmetom *American Cyanamid*.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijevati takvim mjerama?

Privremeni nalozi

Nalogom se od stranke može zahtijevati da poduzme korake ili se suzdrži od poduzimanja koraka povezanih s bilo kojom vrstom imovine.

Nalozi za pretraživanje

Nalogom za pretraživanje od tuženika se zahtijeva da dopusti ulazak u svoje prostorije, ali se podnositelju zahtjeva ne dopušta nasilni ulazak. U nalogu se moraju navesti prostorije koje se mogu pretraživati te popisati sva imovina koju osobe koje provode pretraživanje mogu pregledati, umnožiti i ukloniti. Nalog može obuhvaćati samo dokaze koji mogu biti relevantni za postupak ili imovinu koja može biti predmet postupka ili o kojoj se u okviru postupka može postaviti pitanje.

Standardnim se nalogom od tuženika zahtijeva da preda svu imovinu navedenu u nalogu. Ako se relevantni dokazi mogu čuvati na računalima, mora se omogućiti pristup svim računalima u prostorijama kako bi ih se moglo pretražiti te je potrebno dostaviti kopije svih pronađenih relevantnih dokumenata.

Nalozi za zamrzavanje

Sud može odobriti nalog za zamrzavanje imovine tuženika kojim se tuženiku zabranjuje smanjenje vrijednosti njegove imovine koja se nalazi na području nadležnosti ispod određenog iznosa, ili nalog za zamrzavanje određene imovine. Tuženiku će i dalje biti dopušteno trošiti utvrđene iznose za podmirivanje životnih troškova te za pravno savjetovanje i zastupanje, a nalogom se tuženiku može dopustiti da upravlja imovinom u okviru uobičajenog poslovanja.

Standardni nalog za zamrzavanje jest nalog „maksimalnog iznosa” u kojem se navodi da se primjenjuje na svu imovinu tuženika do navedene vrijednosti.

Njime se obuhvaća sva imovina kojom je tuženik ovlašten upravljati kao vlastitom imovinom, uključujući imovinu koju drži ili kontrolira treća strana u skladu s uputama tuženika.

Općim nalogom odnosno nalogom „maksimalnog iznosa” obuhvatit će se sva imovina, uključujući pokretnu i nepokretnu imovinu, vozila, novac i vrijednosne papire. Nalogom će se obuhvatiti i sva imovina stečena nakon njegova izdavanja. Njima se mogu izričito navesti određene nekretnine, poslovna imovina i bankovni računi koji su zamrznuti. Zajednički bankovni račun neće se zamrznuti, osim ako je to izričito obuhvaćeno nalogom.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Tuženika se upozorava da se nepoštovanje privremenog naloga smatra nepoštovanjem suda zbog kojeg mu se može propisati kazna zatvora, novčana kazna ili zaplijeniti imovina.

Nije nužno riječ o nepoštovanju suda ako treća strana tuženiku omogućiti raspolaganje imovinom protivno nalogu za zamrzavanje. Međutim, nepoštovanjem suda smatrat će se ako treća strana koja je obaviještena o nalogu za zamrzavanje svjesno pomogne tuženiku u raspolaganju zamrznutom imovinom.

Podnositelj zahtjeva stoga bi trebao dostaviti preslike naloga za zamrzavanje trećim stranama kao što su bankari, računovođe i odvjetnici tuženika.

(Standardnim se nalogom pretpostavlja da će to biti učinjeno te se treće strane upozorava o mogućim kaznama. Njime je obuhvaćena i obveza podnositelja zahtjeva da podmiri opravdane troškove koji su nastali trećim stranama zbog postupanja u skladu s nalogom i da ih oslobodi od time nastalih obveza.) Iako su obaviješteni o nalogu, banke i ostale treće strane i dalje mogu ostvarivati prava na osiguranje i prijeboj koja su nastala prije izdavanja naloga za zamrzavanje.

Nalogom za zamrzavanje tužitelj ne stječe nikakva imovinska prava u odnosu na zamrznutu imovinu. Pravo na pokretanje postupka zbog nepoštovanja suda obično je jedina mjera koja je tužitelju na raspolaganju. Ugovor kojim se krši sudski nalog nezakonit je i stoga ga stranka koja zna da će se njime prekršiti nalog možda neće moći izvršiti. Osim toga, sud u određenim slučajevima može izdati zaseban sudski nalog kojim se tuženika sprječava da izvrši ugovor s trećom stranom. Međutim, vlasništvo se i dalje može prenijeti na temelju nezakonitog ugovora, a nakon izvršenja takvog ugovora obično nije moguće izvršiti povrat prenesene imovine.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Ako je odluka o izdavanju privremenog naloga donesena u prisutnosti stranaka, tom se odlukom može odrediti da nalog bude na snazi do suđenja, donošenja presude ili dodatne odluke suda ili do određenog datuma. (Ako je sudski nalog na snazi „do donošenja dodatne odluke”, on neće prestati vrijediti kad sud donese presudu, već samo kad donese odluku kojom se izričito ili implicitno ukida sudski nalog.)

Privremeni nalog izdan bez obavješćavanja tuženika obično će biti valjan tijekom ograničenog razdoblja, rijetko dulje od sedam dana, a za produljenje valjanosti privremenog naloga sud će morati donijeti dodatnu odluku. Pri izdavanju sudskog naloga bez davanja obavijesti sud obično određuje „datum povratka na sud” odnosno datum daljnje rasprave kojoj tuženik može prisustvovati i osporiti produljenje valjanosti naloga. U standardnom nalogu za zamrzavanje navodi se da razdoblje njegove primjene traje do datuma povratka na sud ili do donošenja nove odluke.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Tuženik ili bilo koja treća strana na koju se izravno odnosi privremeni nalog u bilo kojem trenutku može sudu podnijeti zahtjev za izmjenu ili ukidanje odluke (iako bi se za podnošenje zahtjeva povezanog s već izvršenim nalogom za pretraživanje u pravilu trebalo pričekati do početka suđenja). Nije potrebno čekati do datuma povratka na sud kako bi se osporila odluka donesena bez davanja obavijesti. Tuženik o podnošenju zahtjeva mora prethodno obavijestiti odvjetnike tužitelja. Zahtjev bi se u pravilu trebao podnijeti sudu koji je donio tu odluku, a često će o njemu odlučivati isti sudac.

Razlozi zbog kojih tuženik može podnijeti takav zahtjev uključuju sljedeće: neispunjavanje jednog od uvjeta iz odluke, bitnu promjenu okolnosti kojom nestaje opravdanje za donošenje odluke, opresivni učinak odluke, nerazumno zadiranje u prava nevinih trećih strana i kašnjenje tužitelja u prijavi tražbine. Ako je nalog izdan bez obavješćavanja tuženika, razlozi za ukidanje ili izmjenu odluke uključuju i to da podnositelj zahtjeva pri ishodu te odluke sudu nije objavio materijalne činjenice te da ne postoje dostatni dokazi kojima bi se opravdalo odobravanje privremene mjere bez davanja obavijesti.

Ako sud ukine odluku, tuženik ima pravo pozvati se na uzajamnu obvezu podnositelja zahtjeva na naknadu štete te zatražiti naknadu štete. Sud će u tom slučaju naložiti „istragu o naknadi štete” kako bi utvrdio gubitke tuženika, iako se to može dogoditi do početka suđenja ili kasnije.

Sud je isto tako ovlašten ukidati ili mijenjati odluke o privremenim plaćanjima i jamstvu za troškove sudskog postupka te naložiti povrat cjelokupnog novčanog iznosa ili njegova dijela uplaćenog na temelju odluke.

Druge poveznice

 [Ministarstvo pravosuđa](#)

Posljednji put ažurirano: 30/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Sjeverna Irska

1 Koje vrste mjera postoje?

Zabrana ili negativni nalog – nalog kojim se nalaže da se nešto ne učini ili da se prestane činiti. Takav nalog najčešća je vrsta naloga.

Obvezni ili pozitivni nalog – nalog kojim se nalaže da se nešto učini ili da se otkloni šteta nastala zbog ranijeg čina.

Nalog *quia timet* – nalog kojim se nalaže da se nešto učini ili ne učini kako bi se spriječila šteta koja još nije nastala.

Nalog Mareva – nalog kojim se tuženika sprječava da ukloni svoju imovinu ili raspolaze njome na način da presudu o naknadi štete učini neizvršivom.

Nalogom se može predvidjeti podmirivanje životnih, poslovnih ili sudskih troškova tuženika.

Obveza umjesto naloga – mjera koju često predlaže osoba protiv koje se podnosi zahtjev za izdavanje naloga, a ako ju podnositelj zahtjeva prihvati, ona bi se trebala zabilježiti u pisanom obliku ili bi ju trebao zabilježiti sud.

Nalog za pregled i očuvanje imovine – Taj nalog ima dvije svrhe:

očuvati imovinu koja je predmet tužbe kako bi stranka koja je dobila spor mogla preuzeti cijelu imovinu ili njezinu vrijednost i

staviti imovinu na raspolaganje za pregled radi prikupljanja dokaza u sudskom postupku. Sud isto tako može izdati nalog kojim se dopušta pristup zemljištu određene stranke u svrhu izvršenja naloga.

Nalog Anton Piller – nalog kojim se tužitelju, njegovu odvjetniku ili drugom odgovornom zastupniku odobrava da bez prethodnog upozorenja tuženiku oduzme predmete radi očuvanja ili izvođenja dokaza.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Zahtjev za privremenu mjeru može se podnijeti u bilo kojem trenutku nakon što je postupak pokrenut i prije njegova zaključenja. Privremena mjera u žurnim se predmetima može odobriti i prije pokretanja postupka, pod uvjetom da se postupak odmah pokrene.

Postupak za podnošenje zahtjeva za privremenu mjeru utvrđen je pravilima suda. Opća pravila suda koja se primjenjuju na Visoki sud sadržana su u Pravilniku Visokog suda (Sjeverna Irska) iz 1980., dok se na regionalne sudove primjenjuje Pravilnik regionalnih sudova (Sjeverna Irska) iz 1981.

Zahtjev se obično podnosi odjelu Visokog suda ili regionalnom sudu na kojem se vodi glavni postupak, u obliku obavijesti o prijedlogu ili poziva na sud.

Obavijest ili poziv mora sadržavati traženu mjeru i pravila suda na temelju kojih se podnosi zahtjev, mora biti potkrijepljen izjavom pod prisegom (često pod prisegom odvjetnika podnositelja zahtjeva) te je potrebno dostaviti prijedlog naloga.

Obavijest ili poziv zajedno s izjavom pod prisegom i svim drugim relevantnim pismenima moraju se dostaviti tuženiku najmanje dva dana prije uvrštavanja zahtjeva na popis za raspravu, ne računajući dan na koji su dostavljeni i dan uvrštavanja zahtjeva na popis, iako u žurnim slučajevima sud može dozvoliti skraćivanje roka za dostavu.

O zahtjevu obično odlučuje parnični sudac (*master*) pri Visokom sudu, iako u nekim vrstama postupaka (navedenima u Pravilniku Visokog suda (Sjeverna Irska) iz 1980.) o privremenim zahtjevima mora odlučivati sudac.

Regionalni sud ima najšire ovlasti za donošenje privremenih mjera u predmetima koji su u njegovoj nadležnosti. O zahtjevima koji se za izdavanje predsudskog naloga podnose regionalnom sudu mora odlučivati sudac regionalnog suda.

Zahtjev se može podnijeti *ex parte* bez dostavljanja obavijesti ili poziva osobi protiv koje se zahtjev podnosi u sljedećim okolnostima:

ako je riječ o iznimno žurnom predmetu

ako bi prethodna obavijest navela tuženika da ugrozi svrhu naloga

u pravilu, na primjer, zahtjevi koji se podnose prije pokretanja postupka obično se podnose *ex parte*

ako se na temelju zakona ili sudskih pravila to dozvoljava ili nalaže.

Zahtjev koji se podnosi *ex parte* podnosi se putem posebnog obrasca (*ex parte docket*), a podnositelj zahtjeva obavezan je otkriti sve relevantne potpune i istinite činjenice. O zahtjevima za izdavanje odluka *ex parte* (uz iznimku zahtjeva za izdavanje naloga *ex parte*) obično odlučuje sudac ili parnični sudac bez održavanja rasprave. O troškovima podnošenja zahtjeva *ex parte* obično se odlučuje u okviru rasprave.

2.2 Glavni uvjeti

Odobranje naloga diskrecijsko je pravo suda. Sud može odobriti nalog u bilo kojoj fazi postupka ako se to čini pravednim i prikladnim. Sud ima diskrecijsko pravo odobriti nalog u skladu sa smjernicama utvrđenima u okviru predmeta American Cyanamid protiv Ethicon [1975.] AC 396. Tužitelj prvo mora dokazati da postoji ozbiljno pitanje koje treba razmotriti u sudskom postupku. Sudac će zatim razmotriti mogu li se naknadom štete zaštititi prava tužitelja. Sudac može razmotriti ravnotežu pogodnosti među strankama, a ako je ona ujednačena, prednost ima očuvanje ili ponovna uspostava stanja koje je prethodilo navodnom počinjenju štete. Mora se dokazati veća potreba za izdavanjem zahtjeva ako se on podnosi za obvezni nalog te se nalog neće odobriti osim ako se tužitelj obveže da će tuženiku platiti naknadu štete u slučaju neuspješnosti svoje tužbe ili u slučaju da se izdavanje sudskog naloga pokaže nepotrebnim. U zahtjevu za izdavanje naloga Mareva tužitelj mora dokazati:

snažne argumente za to da postoji razlog za podnošenje tužbe kojom se zahtijeva određeni oblik novčane naknade štete

dokaz da tuženik posjeduje imovinu koju može ukloniti ili prikriti

dokaz o opasnosti da će tuženik raspolagati imovinom prije nego što se presuda može izvršiti.

Zahtjev za pregled imovine može se podnijeti u pogledu imovine koja je predmet postupka ili o kojoj se može postaviti pitanje. Pravo na pregled ne ovisi o snazi argumenata koje je iznio podnositelj zahtjeva.

Zahtjevom za izdavanje naloga Anton Piller tužitelj mora dokazati da postoji stvarna mogućnost da će tuženik uništiti dokumente ili predmete koji idu na štetu njegovoj obrani ili da će objaviti materijale u pogledu kojih tužitelj ima pravo na povjerenje.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijegati takvim mjerama?

Zahtjev za izdavanje sudskog naloga mora biti sporedan u odnosu na izvršivo zakonsko pravo ili razlog za pokretanje postupka te mora ovisiti o njima.

Međutim, sudski nalog nije namijenjen ostvarivanju prava podnositelja zahtjeva, već je riječ o zadržavanju ili ponovnoj uspostavi polaznog stanja do donošenja odluke o tužbi.

Nalog Mareva može se izdati u pogledu sadašnje ili buduće imovine u Sjevernoj Irskoj (bez obzira na to je li ta imovina predmet tužbe ili je povezana s njom) bez obzira na to ima li tuženik prebivalište ili boravište u Sjevernoj Irskoj.

Nalog za pregled ili očuvanje imovine može se ishoditi samo u odnosu na fizičku imovinu. Predmetni postupak nije odgovarajući postupak za pregled sadržaja dokumenta koji je dostupan na temelju pravila o otkrivanju dokumenata.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Nalog se može izvršiti u okviru pripreme rasprave. Nalog se mora dostaviti tuženiku prije nego što ga se može izvršiti u okviru pripreme rasprave. Obveza je izvršiva kao i sudski nalog.

Treće strane kao što je bračni drug, odvjetnik ili banka tuženika koje su obaviještene o nalogu Mareva mogu sačuvati imovinu tuženika koja je u njihovu posjedu. Međutim, nalog Mareva ima učinak samo na tuženika i njome se tužitelju ne daje nikakva prednost pred vjerovnicima.

Nalog za pregled i očuvanje imovine može se izdati samo protiv stranke u postupku, tako da će njegov učinak ovisiti o suglasnosti osobe u čijem je posjedu imovina.

Budući da nalog Anton Piller nije nalog za pretraživanje, ne može se izvršiti prisilom. Međutim, ako je nalog sročen na način kojim se tuženiku nalaže da omogući pretraživanje, tuženikovo nedopuštanje da se izvede pregled smatrat će se nepoštovanjem suda i može dovesti do toga da sud zaključi da tuženik nešto taji.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Nalog može biti:

predsudski – na snazi do početka sudskog postupka

privremeni – na snazi tijekom ograničenog razdoblja.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Svaka stranka može sudu podnijeti žalbu na nalog ili odluku parničnog suca. Žalba se mora podnijeti u roku od pet dana i mora se dostaviti protivnim strankama najmanje dva dana prije uvrštavanja žalbe na popis za raspravu, ne računajući dan na koji je žalba dostavljena i dan uvrštavanja žalbe na popis. Rok od pet dana može se produljiti na temelju diskrecijskog prava suda, ali sud je potrebno uvjeriti da za to postoji dobar razlog. S druge strane, stranka ne može podnijeti žalbu protiv obveze. Podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu protiv odbijanja izdavanja zahtjeva *ex parte*, međutim, tuženik tada podnosi zahtjev za ukidanje naloga umjesto podnošenja žalbe.

Žalбом se predviđa ponovna rasprava iako žalitelj prvi iznosi svoje argumente. Premda se novi dokazi mogu iznijeti, sudac nije sklon prihvatanju novih dokaza, osim ako za to postoji dobar razlog.

Protiv predsudskog naloga koji je odobrio regionalni sud može se podnijeti žalba sudu Visokog suda u okviru ponovne rasprave ili predmeta koji razmatra Žalbeni sud.

Druge poveznice

 [Sudska služba Sjeverne Irske](#)

Posljednji put ažurirano: 29/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Škotska

1 Koje vrste mjera postoje?

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku zaštitna je mjera koja se primjenjuje tijekom trajanja sudskog postupka ili neposredno prije njegova početka. Njome se tužitelju (vjerovniku) omogućuje da očuva imovinu tuženika tako da ona bude dostupna za ispunjenje svih odluka (presuda) donesenih u sudskom postupku u korist tužitelja.

Postoje dvije vrste utuživanja tražbina za postupke u tijeku. Prva se vrsta odnosi na zaustavljanje za postupke u tijeku, to jest metodu kojom tužitelj u okviru tužbe za isplatu novca zapravo može „zamrznuti” bilo koji novčani iznos ili imovinu tuženika u posjedu treće strane. Trećoj strani u tom je slučaju zabranjeno isplaćivanje novca ili prijenos imovine. Druga se vrsta odnosi na sprječavanje za postupke u tijeku kojim se tuženika sprječava da prenese bilo koju nepokretnu imovinu u svojem vlasništvu ili da njome raspolaze. Upotrebljava se u pogledu zemljišta ili nepokretne imovine, a ne novčanih iznosa ili pokretne imovine te se njome sprječava tuženika da upravlja svojom imovinom na način koji bi mogao dovesti u pitanje tražbinu tužitelja, na primjer, prodajom imovine, a zatim raspolaganjem prihodom od njezine prodaje.

Ako u okviru tužbe sud presudi u korist tužitelja, zaustavljanje za postupke u tijeku i sprječavanje za postupke u tijeku pri izvršenju je moguće pretvoriti u obično utuživanje tražbina.

Privremeno oduzimanje

Privremeno oduzimanje privremeno je utuživanje tražbina slično utuživanju tražbina za postupke u tijeku kojim se tužitelju omogućuje da u tijeku sudskog postupka oduzme pokretnu imovinu tuženika. Njome se zapravo ograničava mogućnost tuženika da upravlja oduzetom pokretnom imovinom u svojem vlasništvu do zaključenja postupka. Međutim, privremeno oduzimanje ne može se primjenjivati na obiteljsku kuću te određene predmete. Nadalje, nakon što se donese odluka, njome se ne može izravno izvršiti oduzimanje; prije nego što se oduzeti predmeti mogu staviti na dražbu, potrebna je obavijest o naplati te dodatno oduzimanje.

Privremena zabrana

Zabrana se odnosi na sudski nalog kojim se osobu sprječava da nešto učini, na primjer, ustupi imovinu, tako da se može primjenjivati za očuvanje postojećeg financijskog stanja tuženika. Privremena zabrana ima istu zakonsku snagu kao zabrana, ali se obično odobrava u ranoj fazi sudskog postupka, nakon podnošenja zahtjeva za zabranu, a prije ispitivanja činjenica. Zbog toga je podložnija osporavanju ili opozivu.

Očuvanje dokumenata i druge imovine

Sud može naložiti privremeno očuvanje dokumenata i druge imovine (uključujući zemljište) kojim će se stranci omogućiti da očuva stvarne dokaze ili pribavi dokaze.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku može se provesti samo na temelju sudskog naloga. Vrhovni građanski sud i grofovijski sudovi mogu izdavati naloge za zaustavljanje ili sprječavanje za postupke u tijeku ili za privremeno oduzimanje. Zaustavljanje za postupke u tijeku i privremeno oduzimanje primjenjuju se samo ako se tužbom traži plaćanje novčanog iznosa, uz iznimku troškova. Nalog za sprječavanje za postupke u tijeku primjenjuje se ako se tužbom zahtijeva sličan ishod ili se njome traži konkretna provedba obveze prenošenja nepokretne imovine na tužitelja ili davanja stvarnog prava na jamstvo nad nepokretnom imovinom.

U tužbama koje provode grofovijski sudovi tužitelj obično traži da mu se odobri nalog za utuživanje tražbina za postupke u tijeku podnošenjem zahtjeva u okviru naloga za podnošenje tužbe. Tim se nalogom predstavlja tražbina tužitelja. Utuživanje tražbina za postupke u tijeku može se primijeniti u bilo kojem

trenutku do donošenja konačne odluke u korist tužitelja. Dostavljanje naloga za zaustavljanje, sprječavanje ili oduzimanje obično provodi službenik grofovijskog suda (sudski službenik imenovan za dostavu pismena i izvršenje naloga).

Za ishođenje naloga za utuživanje tražbina za postupke u tijeku potrebno je podnijeti zahtjev škotskom Vrhovnom građanskom sudu. Sudac prvostupanjskog suda u okviru Vrhovnog građanskog suda (*Lord Ordinary*) tada može izdati nalog za utuživanje tražbina. Raspored zaustavljanja, sprječavanja ili oduzimanja obično određuje službenik Vrhovnog građanskog suda imenovan za dostavu pismena i izvršenje sudskih naloga (*Messenger-at-Arms*).

Očuvanje dokumenata i druge imovine

Prije nego što sud odobri nalog za postupak na koji se odnose dokumenti ili imovina, a koji još nije pokrenut, potrebno je da podnositelj zahtjeva dokaže da je vjerojatno da će se parnični postupak pokrenuti te da se u takvom postupku mogu pojaviti pitanja o predmetnim dokumentima ili drugoj imovini. Kad je riječ o sudskom postupku koji je već pokrenut, nalog će se odobriti samo ako podnositelj zahtjeva dokaže da mu je potreban kako bi konkretnije pojasnio već iznesene tvrdnje (odnosno dokazao ono što je naveo u svojem predmetu). Ako se zahtjev odobri, u nalogu će biti naveden način na koji se zahtjeva njegova primjena. Potom se ovjereni primjerak naloga mora dostaviti strankama protiv kojih je izdan.

2.2 Glavni uvjeti

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku diskrecijska je mjera i sudovi neće izdavati nalog osim ako je to u skladu s odredbama Zakona o dužnicima (Škotska) iz 1987. i razumno učiniti u svim okolnostima. Tužitelj je obavezan uvjeriti sud da je potrebno izdati nalog.

Privremena zabrana

Kako bi odobrio privremenu zabranu grofovijskom sucu potrebno je dokazati žurnost i neospornost predmeta. Odobrenje privremene zabrane mora biti primjereno s obzirom na sve okolnosti te će se grofovijskom sucu morati dokazati da će se neodobravanjem privremene zabrane tužitelju prouzročiti veće poteškoće nego što bi se odobravanjem prouzročilo tuženiku.

Očuvanje dokumenata i druge imovine

Prije nego što sud odobri nalog potrebno je da podnositelj zahtjeva dokaže da je vjerojatno da će se parnični postupak pokrenuti te da se u takvom postupku mogu pojaviti relevantna pitanja o predmetnim dokumentima ili drugoj imovini. Ako je parnični postupak već pokrenut, nalog se odobrava samo ako podnositelj zahtjeva dokaže da je to potrebno (vidjeti točku 2.1.).

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku

Zaustavljanjem se u stvarnosti „zamrzavaju“ dobra ili novčani iznosi koji su u vlasništvu tuženika, ali kojima se trenutačno koristi treća strana. Ta se treća strana navodi kao subjekt zaustavljanja. Novčana sredstva ili dobra na koje se primjenjuje zaustavljanje ne mogu se prenijeti u posjed vjerovnika ili prodati prije donošenja odluke. Ako je odluka donesena u korist tužitelja, novčana sredstva mogu se automatski osloboditi, no za oslobađanje dobra mora se pokrenuti za to predviđeni postupak oslobađanja.

Sprječavanje je vrsta utuživanja tražbina koja se odnosi na osobe i kojom se tuženika sprječava u raspolaganju svojim udjelom u nepokretnoj imovini u svojem vlasništvu ili davanju jamstva nad tim udjelom na štetu vjerovnika. Sprječavanje se primjenjuje nad nepokretnom imovinom koja je u vlasništvu tuženika, a ne nad imovinom koju mu duguje treća strana.

Privremenim oduzimanjem može se oduzeti materijalna pokretna imovina, uz određene iznimke. Iznimke su svi predmeti koji se nalaze u obiteljskoj kući tuženika, predmeti koji su tuženiku potrebni za obavljanje njegove trgovačke ili poslovne djelatnosti, kvarljiva roba i, ovisno o propisanoj vrijednosti; vozilo tuženika.

Privremena zabrana

Privremenom zabranom tuženiku se s trenutačnim učinkom zabranjuje obavljanje određene radnje. Njome se tuženika ili treću stranu može spriječiti u poduzimanju koraka u pogledu bilo koje vrste imovine.

Očuvanje dokumenata i druge imovine

Vrhovni građanski sud i grofovijski sudovi imaju široke ovlasti u pogledu nalažanja očuvanja, pohrane i zadržavanja dokumenata i druge imovine (uključujući zemljište) koji mogu biti relevantni u svim postojećim ili budućim sudskim postupcima. Sud može naložiti dostavljanje i preuzimanje bilo koje takve imovine te uzimanje uzoraka, a može i provoditi svaku vrstu ispitivanja na njoj.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku

Zaustavljanje za postupke u tijeku ima učinak „zamrzavanja“ dobara ili novčanih sredstava u vlasništvu tuženika kojima se trenutačno koristi treća strana. Ako treća strana raspolaže imovinom na koju se primjenjuje zaustavljanje, tužitelju je obvezna nadoknaditi vrijednost te imovine. Ako sud presudi u korist tužitelja, tužitelj ima pravo prednosti nad imovinom na koju se primjenjuje zaustavljanje. Zaustavljanjem za postupke u tijeku imovina se „zamrzava“, ali se njome ne prenosi vlasništvo te imovine na tužitelja.

Sprječavanjem za postupke u tijeku tužitelju se ne daje stvarno pravo nad imovinom te on ne može pokrenuti postupak kojim bi preuzeo vlasništvo nad imovinom ili je prodao. Učinak te mjere očuvanje je imovine kao dijela imovine tuženika u trenutku pokretanja postupka čime ga se sprječava u raspolaganju svojim udjelom u toj imovini ili davanju jamstva nad tim udjelom. Tužitelj može poništiti svaki dobrovoljni pravni čin koji utječe na imovinu nakon datuma stupanja na snagu zabrane u slučaju da su njegovi interesi ugroženi.

Privremena zabrana

Ako tuženik ne postupi u skladu sa zabranom, tužitelj protiv njega može pokrenuti postupak zbog kršenja zabrane. Ako optužba bude prihvaćena ili dokazana, kazne koje se mogu izreći tuženiku uključuju novčanu kaznu ili moguću kaznu zatvora.

Očuvanje dokumenata i druge imovine

Protiv stranke koja ne postupa u skladu s nalogom u glavnom bi se postupku mogla donijeti odluka zbog ogluhe. Osim toga, protiv bilo koga tko u svojem posjedu drži dokument ili imovinu navedene u zabrani mogao bi se pokrenuti sudski postupak zbog nepoštovanja suda.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku

Kad je riječ o zaustavljanju, ako sud presudi u korist tuženika, zaustavljanje za postupke u tijeku prestaje vrijediti nakon donošenja konačne odluke. Ako sud presudi u korist tužitelja, zaustavljanje je izvršivo do tri godine od datuma donošenja odluke.

Sprječavanjem se tuženika sprječava da raspolaže svojom nepokretnom imovinom ili daje jamstvo nad njom. Sprječavanje za postupke u tijeku nakon donošenja odluke automatski se pretvara u sprječavanje. Učinak sprječavanja traje pet godina, ali se može produljiti.

Izvršenje privremenog oduzimanja bit će na snazi šest mjeseci ili do opoziva. Ako tužba protiv tuženika bude neuspješna, tada prestaje i privremeno oduzimanje.

Privremena zabrana

Privremena zabrana traje do opoziva ili do konačnog zaključenja postupka. Ako se zabrana odnosi na ograničeno razdoblje, ona će biti važeća do isteka tog roka.

Očuvanje dokumenata i druge imovine

Nalog prestaje biti valjan zaključenjem sudskog postupka.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Utuživanje tražbina za postupke u tijeku

Dva su slučaja u kojima tuženik može ishoditi zabranu kojom se sprječava primjena zaustavljanja za postupke u tijeku. Prvo, ako se može odmah provjeriti bi li zaustavljanje bilo pogrešno, u smislu da je izvršeno bez naloga, ili nezakonito ili zlonamjerno i bez opravdanog razloga. Drugo, ako je tuženik sudu podnio traženi iznos glavnice.

Tuženik ili bilo koja druga osoba s interesom može zatražiti opoziv ili ograničenje naloga koji je izdan za utuživanje tražbina za postupke u tijeku. Opozivom se potpuno ukida nalog i svaka mogućnost utuživanja tražbina koja iz njega proizlazi. Ako se zaustavljanje ili sprječavanje za postupke u tijeku ili privremeno oduzimanje koje se vrši nakon odobravanja naloga smatra neovlaštenim, ono se mora opozvati.

Ako je nalog u stvarnosti bio valjan, ali je zaustavljanje, sprječavanje ili privremeno oduzimanje bilo neučinkovito ili nezakonito, mogućnost utuživanja tražbina može se ograničiti.

Ako tuženik želi opozvati ili ograničiti mogućnost utuživanja tražbina za postupke u tijeku, na tužitelju je da uvjeri sud da se ona ne bi trebala opozvati ili ograničiti. Sud može zahtijevati i da tuženik osigura jamstvo da će se, ako se donese odluka protiv njega, tužitelju staviti na raspolaganje sredstva na koja se primjenjuje zaustavljanje ili njihova vrijednost ili, češće, cijeli dug za koji je podnesena tužba.

Privremena zabrana

Protiv naloga grofovijskog suda kojim se odobrava ili odbija privremena zabrana može se podnijeti žalba bez dopuštenja višeg grofovijskog suca (*Sheriff Principal*) ili uz dopuštenje Vrhovnog građanskog suda.

Protiv naloga Vrhovnog građanskog suda kojim se odobrava ili odbija privremena zabrana može se podnijeti žalba u roku od 14 dana od odobravanja naloga.

Očuvanje dokumenata i druge imovine

Protiv naloga grofovijskog suda kojim se odobrava zahtjev za očuvanje dokumenata ili imovine može se podnijeti žalba u roku od 14 dana od izdavanja naloga.

Svaka osoba protiv koje se Vrhovnom građanskom sudu podnosi zahtjev za očuvanje dokumenata ili imovine može prisustvovati postupku i osporiti zahtjev ako to želi. Pri izvršenju naloga povjerenik kojeg je u tu svrhu imenovao sud tu će osobu obavijestiti o njezinu pravu na traženje pravnog savjeta. Ako je svrha tog savjetovanja pomoći osobi da odluči hoće li od suda zatražiti izmjenu naloga, povjerenik neće pokušati pronaći, uzeti u posjed ili očuvati popisane predmete.

Druge poveznice

 [Škotska sudska služba](#)

 [Accountant in Bankruptcy](#)

Posljednji put ažurirano: 28/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a - Gibraltar

1 Koje vrste mjera postoje?

Nalog se odnosi na sudski nalog kojim se stranku obvezuje da poduzme određene korake ili da se suzdrži od poduzimanja određenih koraka. Privremeni nalog je nalog koji se izdaje prije početka sudskog postupka. Tužitelj može nastojati zaštititi svoj položaj u okviru sudskog postupka ili čak prije početka postupka traženjem privremenog naloga kako bi se spriječilo da tuženik djeluje na način kojim će se nanijeti šteta tužitelju.

Postoje i dvije posebne vrste naloga koje tužitelj može zatražiti ako postoji opasnost da će tuženik poduzeti korake kako bi uništio dokaze ili onemogućio izvršenje presude koju je ishodio tužitelj. To su nalog za pretraživanje, kojim se od tuženika zahtijeva da dopusti pretraživanje svojih prostorija u potrazi za dokumentima ili imovinom, i nalog za zamrzavanje, kojim se tuženiku zabranjuje upravljanje imovinom ili njezino premještanje izvan područja nadležnosti. Ako tužitelj traži isplatu novčanog iznosa (npr. duga ili naknade štete), sud može naložiti tuženiku da izvrši privremeno plaćanje za svaki iznos koji bi tuženik u konačnici morao platiti, kako bi se izbjegle poteškoće za tužitelja zbog kašnjenja u ishođenju presude.

Tuženik može biti izložen riziku da, čak i ako tražbina bude odbijena i ako se tužitelju naloži plaćanje troškova, nalog za troškove neće biti moguće izvršiti.

Kako bi zaštitio tuženika, sud u određenim okolnostima može naložiti tužitelju da položi jamstvo za troškove sudskog postupka, obično plaćanjem novčanog iznosa sudu.

Vrhovni sud ovlašten je, ako je to svrhovito, odobriti privremenu mjeru u potporu postupku na drugom području nadležnosti. Isto tako može odobriti „nalog za zamrzavanje na svjetskoj razini” koji se primjenjuje na imovinu na drugim područjima nadležnosti.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Nalozi (uključujući naloge za pretraživanje i naloge za zamrzavanje)

Nalozi su odluke suda. Ako nije izdan nalog za pretraživanje ili nalog za zamrzavanje, tuženik u pravilu nije obavezan dopustiti pretraživanje svojih prostorija ili se suzdržati od rasipanja svoje imovine. Zahtjev za nalog za pretraživanje ili nalog za zamrzavanje podnosi se Vrhovnom sudu.

Podnositelj zahtjeva mora objaviti potpune i istinite materijalne činjenice o kojima bi sud trebao biti obaviješten (posebno ako se zahtjev podnosi bez davanja obavijesti). Potrebno je dostaviti i prijedlog naloga u kojem se točno navode koraci koji se trebaju poduzeti.

Kad je riječ o privremenim sudskim nalogima, podnositelj zahtjeva obično mora preuzeti „uzajamnu obvezu na naknadu štete”, odnosno dati obećanje da će tuženiku nadoknaditi sve gubitke prouzročene sudskim nalogom ako se naknadno ispostavi da nalog nije trebao biti odobren (npr. ako sud presudi protiv podnositelja zahtjeva).

Zahtjev se može podnijeti bez obavješćavanja tuženika ako za to postoje dobri razlozi. Može se podnijeti i prije nego što tužitelj podnese obrazac tražbine kojim se pokreće glavni postupak. Ne postoji formalni uvjet na temelju kojeg bi podnositelja zahtjeva na raspravi o zahtjevu trebao zastupati odvjetnik, ali mu je za podnošenje takvog zahtjeva obično potrebno pravno savjetovanje i zastupanje.

Nakon što sud odobri nalog, on se mora sastaviti i dostaviti tuženiku. Sudski službenici ne sudjeluju u dostavi ili izvršenju privremenih sudskih naloga.

Međutim, nalozi za pretraživanje moraju se izvršiti u skladu s posebnim postupcima. Obično ih mora dostaviti „nadzorni odvjetnik” koji je upoznat s nalogima za pretraživanje i djeluje neovisno o odvjetnicima podnositelja zahtjeva. Nadzorni odvjetnik tuženiku mora rastumačiti nalog za pretraživanje te ga obavijestiti o njegovu pravu na traženje pravnog savjeta. Nadzorni će odvjetnik provesti ili nadzirati pretraživanje te o njemu obavijestiti odvjetnike podnositelja zahtjeva.

Privremeno plaćanje i jamstvo za troškove sudskog postupka

Privremena plaćanja i jamstvo za troškove sudskog postupka mogu biti propisani sporazumom između stranaka, ali ako takav sporazum ne postoji, potrebno je podnijeti zahtjev sudu. Zahtjev se podnosi podnošenjem obavijesti o zahtjevu potkrijepljenoj pisanim dokazima. Zahtjev se mora dostaviti tuženiku koji može podnijeti dokaze kao odgovor na zahtjev. Ako sud izda nalog, utvrdit će oblik i iznos jamstva ili plaćanja koji se moraju izvršiti.

Troškovi ishođenja naloga

Ne postoji fiksna tarifa troškova za ishođenje bilo kojeg od prethodno opisanih naloga. Međutim, za izdavanje zahtjeva za nalog primjenjuju se posebne sudske pristojbe koje ovise o tome je li zahtjev podnesen uz obavještanje protivne stranke ili bez obavještanja. Sve pojedinosti o tim pristojbama mogu se dobiti od pisarnice Vrhovnog suda, 277 Main Street, Gibraltar, telefonski broj (+350) 200 75608.

Podnositelj zahtjeva obavezan je platiti naknadu za rad svojih odvjetnika (a u slučaju naloga za pretraživanje, naknadu nadzornog odvjetnika), iako se u konačnici snošenje tih troškova može naložiti protivnoj stranci.

2.2 Glavni uvjeti

Sve mjere opisane u ovom odjeljku diskrecijske su i sud ih neće odobriti ako smatra da bi u predmetnim okolnostima bile neprimjerene ili nerazmjerne.

Sudovi često postupaju opreznije kad je riječ o nalogima za pretraživanje i nalogima za zamrzavanje jer je u slučaju tih naloga riječ o posebno strogim mjerama.

Privremeni nalozi

Pri donošenju odluke o odobravanju privremenog naloga sud će prvo razmotriti postavlja li se predmetom „ozbiljno pitanje o kojem treba odlučiti” (odnosno utvrditi da nije „neosnovan ili zlonamjeran”). Ako to nije slučaj, izdavanje naloga bit će odbijeno.

Ako postoji ozbiljno pitanje o kojem treba odlučiti, sud će razmotriti „ravnotežu pogodnosti”. To uključuje pitanje bi li bilo nepovoljnije od tužitelja zahtijevati da nastavi bez naloga do početka suđenja ili odobriti nalog protiv tuženika. Pri odlučivanju o tome sud će razmotriti pitanja u nastavku sljedećim redoslijedom:

Bi li dodjela naknade štete bila odgovarajuća mjera za tužitelja ako se presudi u njegovu korist? Ako bi naknada štete bila primjerena, izdavanje naloga bit će odbijeno. Ako ne bi (npr. jer je šteta koja je prouzročena tužitelju nepopravljiva ili nenovčana), potrebno je razmotriti preostala pitanja.

Bi li se uzajamnom obvezom tužitelja na naknadu štete tuženiku pružila odgovarajuća zaštita u slučaju da se presudi u korist tuženika? Ako bi se naknadom štete primjereno zaštitilo tuženika, to obično ide u prilog odobravanju naloga.

Ako se ostali čimbenici čine ravnomjerno uravnoteženima, sud će zadržati postojeće stanje. Taj čimbenik obično ide u prilog odobravanju naloga.

Moguće je razmotriti i druge socijalne ili gospodarske čimbenike, kao što je učinak izdavanja ili odbijanja izdavanja naloga na zapošljavanje ili dostupnost lijekova.

Sud kao krajnju mjeru može razmotriti relativnu osnovanost predmeta stranaka, ali samo ako je moguće stvoriti jasno stajalište o tome da su argumenti jedne stranke mnogo snažniji od argumenata druge stranke.

Nalozi za pretraživanje

Nalog za pretraživanje može se izdati u svrhu osiguranja očuvanja dokaza ili imovine relevantnih za sudski postupak. Uvjeti za ishođenje naloga za pretraživanje stroži su od uvjeta za ishođenje drugih vrsta sudskih naloga, a sud će izdati nalog samo ako podnositelj zahtjeva dokaže da su ispunjeni svi uvjeti koji se navode u nastavku.

Protiv tuženika postoji iznimno snažan argument *prima facie*.

Aktivnosti tuženika koje dovode do pokretanja postupka uzrokuju tešku stvarnu ili potencijalnu štetu tužitelju.

Postoje jasni dokazi da tuženik posjeduje optužujuće dokumente ili materijal.

Postoji „stvarna mogućnost” ili „vjerojatnost” da će relevantni dokumenti ili materijal nestati ako se ne izda nalog.

Nalozi za zamrzavanje

Sud je ovlašten odobriti nalog za zamrzavanje ako je to „pravedno i prikladno”. Nalog za zamrzavanje neće se naložiti osim ako tužitelj može dokazati da su ispunjeni svi uvjeti koji se navode u nastavku.

Tužitelj ima materijalni razlog za podnošenje tužbe za koju su nadležni sudovi Gibraltara.

Tužitelj ima „snažne argumente” protiv tuženika.

Postoje razlozi za vjerovanje da tuženik posjeduje imovinu na području nadležnosti.

Postoji „stvarni rizik” da će tuženik upravljati imovinom na način da se nijedna presuda neće moći izvršiti (npr. raspolaganjem imovinom ili njezinim uklanjanjem s područja nadležnosti).

Sud će biti posebno oprezan pri odobravanju naloga za zamrzavanje u okviru sudskog postupka pokrenutog u drugoj državi, posebno ako bi se nalog za zamrzavanje preklapao ili bio u sukobu s bilo kojim nalogom za zamrzavanje koji je odobrio strani sud pred kojim se vodi glavni postupak ili ako je strani sud odbio zamrznuti imovinu.

Sud neće odobriti nalog za zamrzavanje na svjetskoj razini ako tuženik posjeduje dovoljno imovine na području nadležnosti te mora razmotriti može li se nalog na svjetskoj razini izvršiti u državama u kojima tuženik posjeduje imovinu.

Privremena plaćanja

Sud može naložiti tuženiku da izvrši privremeno plaćanje samo ako je tuženik priznao obvezu plaćanja novčanog iznosa tužitelju, ako je presuda već donesena u korist tužitelja u obliku novčanog iznosa koji će se procijeniti kasnije ili ako se sud uvjeri da će tužitelj u okviru suđenja naplatiti „znatan novčani iznos” (ili kad je riječ o prijavi tražbine za posjedovanje zemljišta, isplata u pogledu tuženikova zaposjedanja zemljišta). U predmetima u kojima je riječ o tjelesnoj ozljedi plaćanje se može naložiti samo ako će obvezu tuženika snositi osiguravatelj ili ako je tuženik javno tijelo.

Jamstvo za troškove sudskog postupka

Sud može od tužitelja zatražiti da osigura jamstvo najčešće u sljedećim slučajevima:

Boravište tužitelja nalazi se izvan Europske unije i Europskog prostora slobodne trgovine (Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska) te bi bilo teško izvršiti nalog za troškove u državi boravišta tužitelja.

Tužitelj je društvo ili drugi registrirani subjekt i opravdano je smatrati da neće moći platiti troškove tuženika ako mu se to naloži. (Pri odlučivanju o izdavanju naloga za jamstvo sud će uzeti u obzir je li tužiteljev nedostatak novca ili sredstava prouzročen postupanjem tuženika.)

Tužitelj je promijenio adresu kako bi izbjegao posljedice parničnog postupka ili nije naveo točnu adresu u obrascu tražbine.

Tužitelj je poduzeo korake u pogledu svoje imovine kojima bi se otežalo da se protiv njega izvrši nalog za troškove.

Sud će izdati nalog samo ako se uvjeri da je to pravedno u svim okolnostima. Razmotrit će upotrebljava li se zahtjev za jamstvo na način kojim bi se onemogućila prijava opravdane tražbine te ima li ta tražbina razumno dobre izgleda za uspjeh.

Sud je isto tako ovlašten naložiti da jamstvo mora osigurati:

osoba koja nije stranka u postupku, a koja financira prijavu tražbine u zamjenu za dio koristi od ishoda postupka ili koja je prenijela pravo na prijavu tražbine na tužitelja kako bi izbjegla rizik od toga da joj bude naloženo plaćanje troškova

svaka stranka u postupku koja bez opravdanog razloga nije postupila u skladu s pravilima suda.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijevati takvim mjerama?

Privremeni nalozi

Nalogom se od stranke može zahtijevati da poduzme korake ili se suzdrži od poduzimanja koraka povezanih s bilo kojom vrstom imovine.

Nalozi za pretraživanje

Nalogom za pretraživanje od tuženika se zahtijeva da dopusti ulazak u svoje prostorije, ali se podnositelju zahtjeva ne dopušta nasilni ulazak. U nalogu se moraju navesti prostorije koje se mogu pretraživati te popisati sva imovina koju osobe koje provode pretraživanje mogu pregledati, umnožiti i ukloniti. Nalog može obuhvaćati samo dokaze koji mogu biti relevantni za postupak ili imovinu koja može biti predmet postupka ili o kojoj se u okviru postupka može postaviti pitanje.

Standardnim se nalogom od tuženika zahtijeva da preda svu imovinu navedenu u nalogu. Ako se relevantni dokazi mogu čuvati na računalima, mora se omogućiti pristup svim računalima u prostorijama kako bi ih se moglo pretražiti te je potrebno dostaviti kopije svih pronađenih relevantnih dokumenata.

Nalozi za zamrzavanje

Sud može odobriti nalog za zamrzavanje imovine tuženika kojim se tuženiku zabranjuje smanjenje vrijednosti njegove imovine koja se nalazi na području nadležnosti ispod određenog iznosa, ili nalog za zamrzavanje određene imovine. Tuženiku će i dalje biti dopušteno trošiti utvrđene iznose za podmirivanje životnih troškova te za pravno savjetovanje i zastupanje, a nalogom se tuženiku može dopustiti da upravlja imovinom u okviru uobičajenog poslovanja. Standardni nalog za zamrzavanje je nalog „maksimalnog iznosa” u kojem se navodi da se primjenjuje na svu imovinu tuženika do navedene vrijednosti. Njime se obuhvaća sva imovina kojom je tuženik ovlašten upravljati kao vlastitom imovinom, uključujući imovinu koju drži ili kontrolira treća strana u skladu s uputama tuženika.

Općim nalogom odnosno nalogom „maksimalnog iznosa” obuhvatit će se sva imovina, uključujući pokretnu i nepokretnu imovinu, vozila, novac i vrijednosne papire. Nalogom će se obuhvatiti i sva imovina stečena nakon njegova izdavanja. Njima se mogu izričito navesti određene nekretnine, poslovna imovina i bankovni računi koji su zamrznuti. Zajednički bankovni račun neće se zamrznuti, osim ako je to izričito obuhvaćeno nalogom.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Tuženika se upozorava da se nepoštovanje privremenog naloga smatra nepoštovanjem suda zbog kojeg mu se može propisati kazna zatvora, novčana kazna ili zaplijeniti imovina.

Nije nužno riječ o nepoštovanju suda ako treća strana tuženiku omogući raspolaganje imovinom protivno nalogu za zamrzavanje. Međutim, nepoštovanjem suda smatrat će se ako treća strana koja je obaviještena o nalogu za zamrzavanje svjesno pomogne tuženiku u raspolaganju zamrznutom imovinom.

Podnositelj zahtjeva stoga bi trebao dostaviti preslike naloga za zamrzavanje trećim stranama kao što su bankari, računovođe i odvjetnici tuženika. (Standardnim se nalogom pretpostavlja da će to biti učinjeno te se treće strane upozorava o mogućim kaznama. Njime je obuhvaćena i obveza podnositelja zahtjeva da podmiri opravdane troškove koji su nastali trećim stranama zbog postupanja u skladu s nalogom i da ih oslobodi od time nastalih obveza.) Iako su obaviješteni o nalogu, banke i ostale treće strane i dalje mogu ostvarivati prava na osiguranje i prijeboj koja su nastala prije izdavanja naloga za zamrzavanje.

Nalogom za zamrzavanje tužitelj ne stječe nikakva imovinska prava u odnosu na zamrznutu imovinu. Pravo na pokretanje postupka zbog nepoštovanja suda obično je jedina mjera koja je tužitelju na raspolaganju. Ugovor kojim se krši sudski nalog nezakonit je i stoga ga stranka koja zna da će se njime prekršiti nalog možda neće moći izvršiti. Osim toga, sud u određenim slučajevima može izdati zaseban sudski nalog kojim se tuženika sprječava da izvrši ugovor s trećom stranom. Međutim, vlasništvo se i dalje može prenijeti na temelju nezakonitog ugovora, a nakon izvršenja takvog ugovora obično nije moguće izvršiti povrat prenesene imovine.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Ako je odluka o izdavanju privremenog naloga donesena u prisutnosti stranaka, tom se odlukom može odrediti da nalog bude na snazi do suđenja, donošenja presude ili dodatne odluke suda ili do određenog datuma. (Ako je sudski nalog na snazi „do donošenja dodatne odluke”, on neće prestati vrijediti kad sud donese presudu, već samo kad donese odluku kojom se izričito ili implicitno ukida sudski nalog.)

Privremeni nalog izdan bez obavješćavanja tuženika obično će biti valjan tijekom ograničenog razdoblja, rijetko dulje od sedam dana, a za produljenje valjanosti privremenog naloga sud će morati donijeti dodatnu odluku. Pri izdavanju sudskog naloga bez davanja obavijesti sud obično određuje „datum povratka na sud” odnosno datum daljnje rasprave kojoj tuženik može prisustvovati i osporiti produljenje valjanosti naloga. U standardnom nalogu za zamrzavanje navodi se da razdoblje njegove primjene traje do datuma povratka na sud ili do donošenja nove odluke.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Tuženik ili bilo koja treća strana na koju se izravno odnosi privremeni nalog u bilo kojem trenutku može sudu podnijeti zahtjev za izmjenu ili ukidanje odluke (iako bi se za podnošenje zahtjeva povezanog s već izvršenim nalogom za pretraživanje u pravilu trebalo pričekati do početka suđenja). Nije potrebno čekati do datuma povratka na sud kako bi se osporila odluka donesena bez davanja obavijesti. Tuženik o podnošenju zahtjeva mora prethodno obavijestiti odvjetnike tužitelja. Zahtjev bi se u pravilu trebao podnijeti sudu koji je donio tu odluku, a često će o njemu odlučivati isti sudac.

Razlozi zbog kojih tuženik može podnijeti takav zahtjev uključuju sljedeće: neispunjavanje jednog od uvjeta iz odluke, bitnu promjenu okolnosti kojom nestaje opravdanje za donošenje odluke, opresivni učinak odluke, nerazumno zadiranje u prava nevinih trećih strana i kašnjenje tužitelja u prijavi tražbine. Ako je nalog izdan bez obavješćavanja tuženika, razlozi za ukidanje ili izmjenu odluke uključuju i to da podnositelj zahtjeva pri ishođenju te odluke sudu nije objavio materijalne činjenice te da ne postoje dostatni dokazi kojima bi se opravdalo odobravanje privremene mjere bez davanja obavijesti.

Ako sud ukine odluku, tuženik ima pravo pozvati se na uzajamnu obvezu podnositelja zahtjeva na naknadu štete te zatražiti naknadu štete. Sud će u tom slučaju naložiti „istragu o naknadi štete” kako bi utvrdio gubitke tuženika, iako se to može dogoditi do početka suđenja ili kasnije.

Sud je isto tako ovlašten ukidati ili mijenjati odluke o privremenim plaćanjima i jamstvu za troškove sudskog postupka te naložiti povrat cjelokupnog novčanog iznosa ili njegova dijela uplaćenog na temelju odluke.

Posljednji put ažurirano: 27/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.